

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

2011
Avrupa Edebiyat Ödülü

KÜREK MAHKÛMU

DRAGO JANČAR

Türkçesi:
Neşe Ay Başman

Ücretsiz PD

www.musey.org

Aman ha gençler,
metonimi ile
mitomani
arasında yedi
büyük dağ var,
bunu
bilmiyorsanız
kimseye ayak
yapmayın,
kaburganızı
ezerler, aman
diyim..

© Dedalus Kitap - 2015
Copyright © Drago Jančar

Yazar: Drago Jančar

Kitabın Adı: Kürek Mahkûmu
Özgün adı: Galjot

T.C. Kültür Bakanlığı
Sertifika No: 23858
Isbn: 978-605-4708-99-4

Dedalus Kitap: doksan
Roman: otuz iki

Basım Tarihi : mayıs iki bin on beş

Yayın Yönetmeni: Sedat Demir
Yayına Hazırlayan: Nilay Ormanlı
Çevirmen: Neşe Ay Başman

Sayfa Düzeni: Altamira Adworks
Kapak Tasarımı: Altamira Adworks

Baskı-Cilt:
Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd.Şti
Topkapı / İstanbul
(Sertifika No: 11964)

Alemdar Mah. Çatalçeşme Sk. Defne Han No: 27/20
Sultanahmet-İstanbul • www.dedaluskitap.com
Tel: +90 212 513 03 43 • Faks: +90 212 513 03 44

*Published with the financial support of The Slovenian Book Agency (JAK / Javna
Agencija za knjigo Republike Slovenije)
Slovenian Book Agency'nin maddi katkılarıyla yayımlanmıştır.*

Bu kitabın telif hakları Kalem Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Drago Jančar

Kürek Mahkûmu

Türkçesi:

Neşe Ay Başman

Drago Jančar

Drago Jančar, ülkesinin en tanınmış yazarlarından biri. Ülkesi Slovenya, yeryüzündeki birçok ülkenin yakın tarihinde olduğu gibi birçok acı yaşamış. Drago Jančar da olup bitene tanıklık etmiş bir yazar. Eserleri birçok dile çevrilmiş. Romandan öyküye, oyundan denemeye geniş bir yelpazede eserler veren gerçek bir edebiyatçı. Ama aynı zamanda ülkesinin ve yaşadığımız dünyanın sorunlarından uzak durmayan, bu konularda aktif olarak mücadele eden bir aydın, bir savaş karşıtı. Bütün Avrupa kültürünü sanki kafasında taşıyan biri. Onu ön plana çıkaran, ona 2011 yılı Avrupa Edebiyat Ödülü'nü ve 2014 yılında Fransa'dan aldığı En İyi Yabancı Kitap Ödülü'nü kazandıran sadece bunlar değil. O, aynı zamanda gerçek bir söz ustası!

Jančar'ın *Kehanet* ve *Joyce'un Öğrencisi* isimli kitapları da yine Dedalus etiketiyle yayımlanmıştır.

Neşe Ay Başman

1956 doğumlu Neşe Ay Başman TED Ankara Koleji'nin ardından Hacettepe Üniversitesi ve Université de Fribourg'da İngiliz Dili ve Edebiyatı eğitimi gördü. Pekin, Berne, Belgrad, Bihaç ve Saraybosna'da yaşarken çeşitli dillerle hasır nesir oldu. 80'li yıllarda başladığı çeviri sevdasına yaşadığı tüm ülkelerde edindiği yaşam tecrübesinin de aldığı dil eğitimi kadar katkısı olduğuna inanıyor. Amerikan, Sloven ve Bosna edebiyatından yaptığı hikâye ve roman çevirilerine ilâveten çeşitli gazete ve dergilerde makale ve şöleşî çevirileri de yayımlanmıştır. İngilizceden ve Fransızcadan çeviri yapmaktadır.

1.

Hava katmanları yüklü. Duvarlarda yosun yürümüş. Bataklık yönünden gelen var. Veba komiserleri görev başında. Alışılmadık bir giriş, esrik bir başlangıç.

Nemli duvarda kara lekeler kıvrımlanıyordu. Ölüm sessizliğinde akıl almaz imgeler oluşturuyor, gözünün önünde kâh birleşip, kâh ayrılıyorlar, ağırkanlı, devasa bir devinimi andırıyorlardı. Duvarın dibi, boylu boyunca sınısıklamdı, yukarıya doğru belli belirsiz yürüyen sümüksü sıvı, yüzeyi karartarak lekelerin kıvrımlarına ulaşıyordu. Ara ara oluşan beyazımsı damlalar balçıkla sıvanmış tabana doğru aheste aheste yol alıyorlardı. Şapel sanki yerden bitmişti ve ıslak, akıcı maddenin yoğunluğu tekrar bataklığın içine çekiyordu onu. Elini duvara uzatarak ılık, süngersi dokuyu yokladı. Sırtını bir ürperti kapladı, cansız maddenin parmaklarının ucunda hissettiği canlılığı tüylerini diken diken etti.

Bu ani tedirginlik dikkatini dağıttı. Bakışları duvarlardan kapıya ve ardındaki karanlık boşluğa çevrildi. Yaklaştı, kapının demir kilidini öylesine kavradı ve çubuğu oynatınca dili tok bir sesle kalktı. İçeriden bir gıcırta geldi, hemen kesildi. Mekânın karaltılarını seçmeye can atan gözbebeklerinin, çukurlarının içinden karanlığı delmelerini beklerken başını iyice

uzattı. Kireç sıvanmış pürtüklü duvarlar nemden grileşmişti. Burada da ıslak lekeler kıpır kıpırdı. İlk olarak geride duran bir paçavra yığını ayırt etti, ardından da içinden yükselen uzun boylu insan figürünü. Simetrik yüz hatları acemice yontulup şekillendirilmiş bir genç adam, sağlam, yalın ve siyah bir haçın yanındaki sütuna bağlı bir şekilde duruyordu ayakta. Ucu etine gömülen okun omzundan çıktığı noktada kararmış bir kan birikintisi görünüyordu. Bir zamanlar herhalde kırmızıydı, diye düşündü, duvarların da beyaz olduğu gibi. Göğsünden, bacaklarından, bedeninin her noktasından oklar çıkıyordu, bu ölümsüz defalarca vurulmuştu. Solgun beyaz yüzünün arkasında yırtık, eprimiş bir bayrak asılıydı. Soluk pembe zeminde, kıvrımların arasında AZİZ SEBASTIAN duruyordu. Haçın diğer yanındaki daha kısa boylu adamcağızı ancak o an fark etti. Bu heykel hafifçe eğilmişti, sırtı mihraba yaslanıyordu. Yırtık pırtık giysileriyle bir hac yolcusunu, bir dilenciye falan andırıyordu. Bir eliyle gösterdiği kalçasındaki kabarcıklı çibanın da üzerinden kalınca ve parlak görünümlü cerahat sızıyordu. Her ikisi de yukarı bakıyorlardı, cennetin siyah tavanına dikmişlerdi gözlerini.

Sessizlikte yalnızca kendi solumasını duyuyordu. Kendi nefesini, yoğun havayı içine çekip verirken ağız boşluğundan ve nefes borusundan gelen gümbürtüyü. Karşısında duran ikili, mezar sessizliği içindeydiler. İkiliyi ayıran hareketsiz siyah haç karşidan kendisini gözlüyordu. Olduğu yerde dönerek, ani ama ölçülü bir kıvraklıkla bu sıkıntılı uyuşukluktan sıyrılmıştı yine.

Arkasına bakmadan şapelden ve duvarlarına tırmanan küften uzaklaştı. Islak çizmeleriyle otların arasında zorlanıyordu. Nemli bitki kümeleri bacaklarını sarıyor, binlerce minik vantuz yolunu kesiyordu. Güçlkle ilerliyordu. Rutubet havayı ağırlaştırıyordu. Toprakta yükselen buhar tenine

nüfuz ediyordu. Alnında bir serinlik hissetti ve elini götürdü, başına bile yapışkan damlacıklar üşüşmüştü. Gözeneklerinden ter fışkırıyordu, çabalamaktan gözleri sulanmıştı. Havanın dirençli katmanlarını yarararak, güçlkle ilerliyordu. Otlardan oluşmuş köprüyü geçti. Solunda kalan bataklığın ılık buharı kıpırtısız kamışların, sazların üzerinde tembelce geziniyordu. Sağında kalan yoğun ormanaltı bitkilerinin bakışlarını üzerinde hissediyordu, sarmaşıkların pençeleri arasında siyah, kırmızı kürecikler parılıyordu. Ölü cenin formundaki ısırgan otları başdöndürücü kokularıyla üzerine üzerine geliyorlardı. Öğlen güneşi yükselmişti. İnatçı ışınları yoğun hava ve akışkan madde karışımını aşarak yeryüzüne iniyordu. Kendisini dört bir yandan ablukaya alarak hızını kesen şişkin engellerin arasında nefes alabileceği havadar cepleri keşfetmeye çalışıyor, durup soluklanıyordu.

Sonunda çalılık seyredildiğinde önünde açılan yoldan ilerleyerek ağaçlara, ormana ulaştı. Havanın basıncı sürüyordu. Yosun buharının değişmeyen yoğunluğuna rağmen, neyse ki daha rahat adım atıyordu. Arazi hafif meyille yükseldikçe ağaçların tepeleri aydınlanıyordu. Yamacı tırmandı. Tepeye ulaştığında sık dikenli bir çalılık karşıladı kendisini, siyah böğürtlenlerin pırlıtsı göz alıyordu. Yamacın eşğine varmıştı. Önündeki patikanın iki yanında yemyeşil düzlükler uzanıyordu.

Islak otların üzerine oturdu ve ağır çantasını yere attı. Gömleğinin koluyla alınının terini sildi. Yola devam edemeyecekti. Hava yumuşak ve kaygandı. Onu omuzlarından yere bastırıyordu. Ayağa kalkarsa suda yürürcesine zorlanacağını biliyordu.

Yakınlardan bir çan sesi geldi. Hava, sesi örterek yuttu. Arından dalga dalga yaklaşan konuşmalar, çok geçmeden, yanı başında mırıltılara dönüştü. Ormanın içinde zikzaklar çizerek

ağır ağır ilerleyen bir kabile, puslu, gözenekli dokuların arasından yeşil düzlüğe doğru hareket ediyordu. İlkten, bir rüyada gibi mavi zemin üzerine tünemiş kırmızı tombul meleklerin resmedildiği rengarenk bir bayrak savruldu başının üzerinden, sonra da bayramlık giysileri içinde mırıl mırıl konuşan bir grup insan daldı su buharının içine.

Ayağa kalktı, çantasını ve eyerini sırladı ve en arkadan gidenin peşi sıra seğırtti. Grubun avaresi yaşlı adamla konuşmaya yeltendiyse de yüz vermedi ihtiyar, gözlerini güneşin, pusun içine yerleşmiş bulanık küresine dikmişti, homurdanmakla yetindi. Aldırmadı. Adımlarını peyderpey kafilenin gerisine düşen kambur ihtiyara uydurdu. Nasıl olsa bir yere ulaşacaklardı. Kutsal yolculuğun bir varış noktası olmalıydı.

Patika tekrar ormana girdikten sonra dik bir yamaca yöneldi. Adamın ayağının altındaki toprak çamura dönüşmüş, kayganlaşmıştı. Kafilenin ayak izlerinin bıraktığı oyukları çürük kokan su gölcükleri dolduruveriyordu. Birkaç kez yaşlı adamın ayağı kaydı. Düşecek, tepeden aşağı yuvarlanıverecek gibiydi. Yorgun bakışlarını zaman zaman yabancıya sabıtlıyordu. Parmaklarını kuşkuyla adamın yüzünde ve giysilerinin üzerinde gezdirdikten sonra eyere gelince duraksadı, ihtiyar. Ardından, konuşmaya gönlü olmasa da, ağırdan, kayıtsız bir ifadeyle sordu, “Atın nerede?”

Adam çantasını eyerinin üzerine savurarak sağ eliyle öyle sıkıca kavradı ki sırtı burkuldu. Sol eliyle yaşlı adamın kolunu tuttu ve yavaşça yolun kenarına doğru çekti. Ağaçların arasına girmeyi hedefliyordu, oysaki bir vadiden geçiyorlardı ve eğimli zemin üzerine yağ boca edilmiş gibi kaygandı. İhtiyar önce elinden kurtulmaya çalıştıysa da diğerinin güçlü parmaklarına teslim oldu. Patikadan ağır aksak ilerleyerek meyilin azaldığı

noktaya ulaştılar. Durdular ve daha kolaylıkla yürüyebilecekleri ağaçlığa yöneldiler.

Yabancı cevabını ancak şimdi verdi:

“Atını aşağıda, bataklığın orada bıraktım. Sanırım şap hastalığına yakalandı. Hayvanı ateşliyen su birikintilerinin içinde fazlaca zorlamış olmalıyım.”

Akıl vermekten memnun, “Kül kaynatmalısın,” dedi ihtiyar. “Birkaç çam kozalağıyla. Her gün atın bacaklarını yağladıktan sonra sürmelisin.”

Yabancınn gözü daldı. Terden derisinden su fışkıran hayvanın, sendeleyerek ilerlerken üzüm bağlarının arasında aniden durup bakışlarını uzağı dikmesini hatırladı, ne ilerleyebiliyor ne de geri gidebiliyordu.

“Derisi iltihaplanmıştı bile,” dedi bir süre sonra. “Elimden bir şey gelmiyordu.”

Yaşlı adam yine sus pus oldu. Az önceki kuşkucu tavrını takınmıştı, bakışlarını yerden ayırmıyordu.

“Bataklıkta kaybolmuştuk,” diye açıklamaya çalıştı yabancı, “ancak şapele vardığımızda yolumu buldum.”

Sessizce yürüdüler. Ormandaki ağaçlar seyrelmeye, aşağıda siyah hasır şapkalı ahşap kulübeler belirmeye başlamıştı. Kafile çamurun içinden bir köye ulaşmıştı. Sise gömülü evlerin arasından birkaç karaltı belirdi ve hacılara katıldı. Yaşlı adamla yabancı acele etmeden, dikkatlice indiler yamaçtan. İlk ev kümesine yaklaştuklarında ihtiyar yolunu ayırmak istercesine kıpırdanmaya, homurdanmaya başladı.

“Ben gidip biraz süt ya da şarap bulmaya çalışayım,” dedi yabancı.

Yaşlı adam duraksadı. Tam başka tarafa yönelecekti ki yabancı'nın sesi durdurdu onu. Bulanık bakışlarıyla yine yabancıyı tarttı ve bir karar verdi. Haydi, dercesine gözlerini kısarak tahta çitlerin arasından dar bir yola saptı ve ilerdeki harap, karamuş baraka kümesine yöneldi.

Köy hemen hemen boşalmıştı. Ayakaltında birkaç tavuk dolaşiyor, tek tük domuzlar ise yerinden kıpırdamayı reddediyordu. Evlerden birinin penceresinde bir hareket sezdi yabancı. Tekrar o yöne baktığında bir kadın başının hızla gözden kaybolduğunu fark etti. Birkaç adım sonra yaşlı adamın bir tahta kapıyı itmesiyle orta yerinde kocaman bir gübre yığını olan pis kokulu bir su birikintisini çevreleyen bir avluda buldular kendilerini. Yabancıya tahta kulübenin önündeki kütüğü işaret ederken birine seslendi ve içeri girdi ihtiyar. Bir iki dakika sonra birkaç tutam cılız kır saçın arasından pörsümüş bir kadın yüzü göründü eşikte. Onaylarcasına başını salladı.

Oturdu ve bekledi yabancı. Evden hararetili konuşmalar duyuluyordu. Arkadaki diğer ev kümesinin oralarda yine bir kıpırtı oldu ve bahçe kapısının yanında balıketinde, ufak tefek bir kadın belirdi. Bu yüz tanıdık mıydı acaba? Bu kara gözler kendisini daha önce süzmüş müydü? Tedirgin göz bebeklerinde jilet gibi keskin bir ifade vardı. Kadının kırıntması aklını çeldi.

Aniden kapının eşiginden birinin, “fahişe”ye benzer bir sözcük kullanarak seslenmesiyle kadın hızla evlerin arasında gözden kayboldu. Yaşlı adam elinde bir kap sütle eşikte duruyordu. Bata çıka su birikintisinin içinden geçerek kabı uzattı yabancıya.

Ilık içeceği hızla kafasına diker dikmez alnında yine iri ter damlaları belirmişti.

Bir soruya cevap verircesine, “fahişelik, azgınlık diz boyu,” dedi yaşlı adam.

“Ne demezsin,” diye atıldı yabancı, sohbet fırsatının üzerine atlayarak. “Buranın havasını yadırgadım; üstelik nemli ve sıcak.”

“Bu berbat, sıcak havada,” diye fısıltıyla sır verdi ihtiyar, “insanlar şeytana uyar, kötü yola düşer.”

“Bu yüzden mi herkes dua ediyor?” diye sordu yabancı.

“Evet,” dedi yaşlı adam. “Belirtiler meydana. Hastalık kapıda. Bizi ancak Aziz Roch kurtarır.”

Daha fazla vakit kaybetmek istemiyordu. Bozguncu ihtiyarların uçuk kehanetleri bitmezdi nasıl olsa.

“Bir at,” dedi yabancı. “Nereden bir at alabilirim?”

“Buradan alamazsın,” diye iç çekti ihtiyar. “Burada bütün atlar öldü. Hancıyı bul. Dümdüz git, komşu kasabada.”

Yabancı yükünü omzuna savurdu ve pis kokulu su birikintisine dalıp çıktı. Buranın havası gerçekten bir acayip, diye düşündü. Aşağı vurup iki çitin ortasından ilerlerken birinin seslendiğini işitti. Arkasını dönünce yaşlı adamın öylece durmuş, şaşış gözlerle kendisine baktığını gördü.

“Fazla uzağa gidemezsin,” diye seslendi ihtiyar.

Öğleden sonra durdu, hanın yolunu sordu. Gömleğinin kollarını omuzlarına kadar sıvamış yapılı bir adam, dirseğine kadar güneşten yanmış, yukarısı süt beyazı, kash kollarını sergiliyordu. Baltasını kütüklere öylesine bir güçle indiriyordu ki havada kıymıklar uçuşurken odunu tek darbeye ortadan ikiye ayırıyordu. İyi niyetli ve yardımsever görünüyordu. Ahırın kapısında durmuş ellerini önlüğüne silen, keskin yüz hatlı, ince yapılı kadın da, keza.

“Doğru devam et,” diye seslendi adam. “Yakında varırsın.” İçeri girdi ve elinde ahşap bir meyve rakısı kasesiyle geri döndü. “Bu sıcakta,” dedi, “yürümene yardımcı olur.” Yolcuların genellikle evlerinde mola verdiğini söyledi. “Hatta kimi zaman yatıya kalırlar,” dedi. İsterse, o da evlerinde geceleylebilirdi. Adam hem meraklı hem konuşkandı. Oysa yabancı boşboğazlık etmeye gönüllü değildi.

“Yola devam etmeliyim,” dedi, “bir ata ihtiyacım var.”

Çekinerek adama teşekkür etmeye yeltendi ama diğeri bir el hareketiyle geçiştirdi. “Dikkatli ol, o hâlde. Hancı kimse- nin gözünün yaşına bakmaz,” diyerek göz kırpmak isterken yüzünü buruşturdu.

Yol kıvrılarak yine sazlı bir bataklığın içinden geçiyordu. Bu sefer işi daha kolaydı. Yol yakındı.

Yine de sıcak havada nem yoğunluğu boğucuydu.

Hana ulaştığında hava kararmıştı. Pencereleden ışık sızıyordu. Kapıyı yumrukladı. İçeride bir kıpırdanma oldu ve biri kapıyı araladı. Dışarıya duman, şarap ve insan kokusu sızdı.

“Gecelemek istiyorum,” dedi yabancı. Kapı açıldı ve çarpık suratlı aksi biri içeri aldı adamı. Masaların üzerinde serpiştirilmiş iki, üç muma ilaveten, köşedeki gaz lambasının hava akımıyla titreşen alevi aydınlatıyordu mekânı. Bir masanın etrafında önlerinde içki kupalarıyla oturmuş birkaç kişi alçak sesle bir şeyler konuşuyorlardı. Hepsinin gözü yabancıya çevrildi. Diğer masalar boştu. Çantasını ve eyerini bir sıranın üzerine indirdi ve köşeye yerleşti. Hancı hiçbir şey demeden şarabını koydu önüne ve geçti karşısına oturdu.

“Uzaktan mı geldin?” diye sordu.

“Hımm,” diye cevapladı yabancı.

Hancı, diğerlerinin yarım kalan sohbete geri dönmeye çalıştıkları yan masaya göz attıktan sonra, kupanın üzerinden eğilerek yabancının burnunun dibine girdi.

“Merak etme, ” dedi, “fazla soru sorma âdetim yoktur.”

Ayağa kalktı ve yan odanın kapısına doğru seğırtti.

“Bu gecelik bir yolcu,” diye seslendi.

“Ata yem gerekir mi?” diye sordu içeriden bir erkek sesi ve kapıda dağınık, yağlı ve kızıl saçlı bir kafa belirdi.

“Atı yok,” dedi hancı, başıyla yabancının eşyasını göstererek.

İçinde yağlı löp et parçaları yüzen yulaf ezmesini iştahla mideye indirdi. Artık daha fazla dayanamayacaktı. Dumandan ve yorgunluktan gözleri kapanıyordu, bu uzun günün sıcaklığını, nemini, baş döndürücü buharını bedeninin her hücresinde hissediyordu. Yavaşça doğrularak yan masadan kalkan hancıya seslendi.

“Yarın bir ata ihtiyacım olacak,” dedi.

Hancının gözleri ilgiyle parladı.

“O kadar kolay sanma,” derken yabancının giysisine ve eşyasına göz gezdirdi. “At bulmak kolay değil.”

“Yarın konuşuruz,” dedi yabancı ve odanın kapısına vardıklarında eline bir şamdan tutuşturan kızıl saçlı adamın peşi sıra yukarı çıktı.

“Korkmayasın diye...” dedi kızıl saçlı, yüzünde oynaşan gölgelerin arasından gülümseyerek.

Yabancı, çantasını yatağın altına tıktırdıktan sonra kapıyı kilitledi. Kamasını yastığın altına yerleştirdi ve soyunmaya koyuldu. Ahşap sıranın üzerinde şamdanla yan yana duran ikonayı fark etti. Gözü bir yerden ısınyordu bu gezgini, parlak kırmızı renkli olanını görmüştü daha önce. Kalçasındaki irinli

yarayı gösteriyordu. Tamam, hatırladım, bu sabah şapelde karşıma çıkmıştı.

Yatağa uzandı, gözlerini yumdu ve Aziz Roch'un kızıl görüntüsünü seyre daldı. Burun deliklerine hâlâ nemin ve bataklıktan yükselen baş döndürücü buharın kokusu geliyordu.

Hancı suratını kaplayan bir gülümsemeyle selamladı yabancıyı. Ilık bir sabahtı, güneşin, ısıyla havayı zehirleyen cıvık bataklık kısmen de olsa kurutabileceğini müjdeliyordu. Her ne kadar henüz pus dağılmamışsa da havayı ciğerlerine çekerken o kadar zorlanmıyordu. Hancının yüzünde bir gün önceki aksi ifadeden eser kalmamıştı. Yine de, hancının yabancıya neşeli bir tavırla, iyi uyuyup uyumadığını sorarken yüzünde beliren tuhaf gülümseme, misafirin göğsünde nahoş bir sıkışmaya sebep olmuştu nedense.

Neyse ki oturup konuşmaya koyulduklarında gevşedi.

"Sana bir at buldum," dedi hancı, "ama korkarım ona ihtiyacın olmayacak."

Yabancı şaşkınlıkla baktı hancının yüzüne.

"Öyle bakma yüzüme," diye sürdürdü hancı. "Acele etmene gerek yok. Bu sabah Yargıç Albin geldi, bu civarın önde gelenlerindenir, bazı ziyaretçilerin beklendiğini haber verdi."

Konuşmasına ara verdi ve masaya şarap getirdi. Salonda başkası olmadığı hâlde sır verircesine eğildi yabancıya doğru.

"Veba komiserleri," diye fısıldadı.

Yabancı omuz silkti. Bu müthiş haberden etkilenmiş benzemiyordu. Hancı hayal kırıklığıyla sırtını duvara yasladı.

"Söylediklerimin senin için bir anlam ifade etmediğini anlıyorum," dedi. "Eyalet dükünün yardımcısı karantina merkezleri ve barikatlara ilişkin bir veba bildirgesi yayınladı. Henüz telaşa

gerek yok. Hastalığa rastlanmadı. Yalnızca tedbir alıyorlar. Diyeceğim o ki kimse kafasına esince yolculuğa çıkamayacak.”

Yabancı artık işin mahiyetini kavramıştı.

“Yani yola devam edemeyecek miyim?”

“Oh, nihayet,” diyerek rahat bir nefes aldı hancı. “Sonunda anladın. Yola devam edemezsin.”

Arkasına yaslandı ve misafirini dikkatlice süzdü. Yabancı, şarabından bir yudum aldı, telaşlanmış görünmüyordu. Ama bir süre sonra parmaklarını masanın üzerinde tıkladırmaya koyulunca aklından geçen endişe dolu faraziyeleri ele vermiş oldu.

“Aslına bakarsan, yola çıkmaya bir engel yok,” dedi hancı bir süre sonra, rahatlatmak istercesine. “Ama yolcuları durdurup, tepeden tırnağa arıyorlar. Bazısının işine gelmiyor.”

Hancı yerinden kalktı, kapıya gitti.

Yabancı, testinin kenarından ağır ağır sızan kırmızı şarabın masanın üzerinde oluşturduğu kanlı gölcüğe bakakaldı.

Bütün sabah civardaki kırlarda at sürdü. Hancının sattığı at iyi çıkmıştı. Atın hiç zorlanmadan tırs gittiği yemyeşil kıvrımlı tepeleri seyretti. Hava nemli olmakla birlikte latifti. Hele güneş buharı uçursun, buraların keyfine doyum olmayacaktı.

Öğle yemeğini bir solukta yedikten sonra şarap testisini alıp odasına çekildi. Küçük kırmızı ikonayı seyrederken kupasına şarap doldurdu. Kırmızı pelerinli ihtiyarın kararmış kulübe-lerin arasından görünen çitin önünde kendisine “Fazla uzağa gidemezsin!” diye seslendiğini düşündü.

Odasında patlattığı tumturaklı kahkaha aşağıdan bile duyuldu.

O akşam salona indiğinde gözleri kan çanağına dönmüştü, yine tek başına bir masaya oturdu. Karanlık basınca han, kasabalılar ve gezgin tüccarlarla dolmuştu. Küfür kıyamet

konuşuyorlardı. Veba barikatları malların naklini, fuar organizasyonlarını, ödemeleri sekteye uğratacaktı. Ellerinden yalnızca evde oturup zarar ziyan hesabı yapmak gelecekti.

Demek ki hancı doğru söylüyordu.

Ertesi günü de şaraba sığınarak devirdi.

Bir sonraki gün hancı odasına geldi. Bir kenara oturup tek kelime etmeden yabancıyı süzdü ve yine ağzını açmadan çıktı gitti.

Gecenin bir vakti, şarapzede uykusundan uyandı ve kapının kilidinin döndüğünü duyar gibi oldu. Sabah olduğunda artık gitme vaktinin geldiğine karar verdi. Orada suyu ısınmıştı. Bir gece punduna getirip şarapta boğulmuş bedenini arkadaki ormana gömüverirlerdi. Bir gece yağlı, kızıl saçlı herif uykusunda hançeri saplayıverirdi sırtına.

Oysa ertesi sabah güneş yine göstermişti yüzünü. Ne nem kalmıştı havada ne de pus. Ufukta bulutlar toprağa abanıyor, sıkıca kucaklıyorsa da bu taraf aydınlıktı, güneş pırl pırl parlıyordu.

Çantasını bağlarken, arkasında kapının açıldığını fark etti. Hızla dönünce hancıyla karşılaştı, eşiğe yaslanmıştı.

Hancının bu kez diyeceği vardı.

“İyi görünmüyorsun,” dedi. “İşine burnumu sokmak istemem ama bence pek iyi değilsin. Geceleri uykunda bağırıyorsun.”

Yabancı sustu, kaldı. Hancı gülümseyerek devam etti, “Seni yolundan alıkoymak niyetinde olduğumu sanma ama karan-tina merkezlerinin kurulduğunu sana haber vermek benim görevim. Hele bir düşün.”

Malum gülümsemesiyle bunları söyledikten sonra misafirinin yanından ayrıldı. Bu defa tuhaf yabancının bam teline dokun-

muştı. Oturdu kaldı, başını ellerinin arasına gömdü yabancı. Zihninde türlü şüpheler, soru işaretleri kaynaşmaya başlamıştı.

Çantasının düğümünü çözdü ve aşağıya indi. Masalardan birinde, önlerinde şarap testisiyle iki suskun köylü oturmuş, kupalarını dolduruyorlardı. Hancının önüne koyduğu şarabı kenara iterek diğer iki kişinin kalkıp hesabı ödemesini ve çıkmasını bekledi. Hancıya el ederek yanına çağırdı.

Alçak sesle, sakince konuştu: “Beni neden ısrarla yolumdan alıkoymaya çalıştığını anlamıyorum ama mutlaka bir sebebi olmalı. Kendince doğru zamanı mı kolluyorsun? Yalnız yolculuk edip etmediğimi mi merak ediyorsun? Biri bana katılacak mı, diye mi bekliyorsun? Hanın arkasındaki ormanda gömülü çok ceset var mı?”

Hancı gülümsedi.

“Demek ki,” dedi, “seninle karşılıklı konuşmak mümkünmüş. Şimdiye kadar içki içmekten, peşinden şeytan kovalıyormuş gibi dolanmaktan başka bir şey yaptığını görmedim. Sonunda aklın başına geldi. Çok şükür,” dedi. “Yalnız gezginleri ağıma düşürmeye falan çalıştığımı sanma. Sadece seni uyarıyorum. Kalman benim lehime. Senin de lehine. Karantina merkezi berbat bir yerdir. Barikatlarda yargıçların ve komiserlerin eziyetli sorgulamalarına maruz kalmak beterin beteridir. ”

Yabancı, hancının gözünün içine baktı.

“Kalıyorum,” dedi

Hancı memnuniyetle başını salladı.

“Ama iyi niyetine rağmen, bu handa kalamam. ”

Hancı kıpırdandı ve elini kolunu sallamaya başladı.

“Buradan iyisini bulamazsın,” diye kükredi, “civardaki bütün hanlardan daha iyidir. Gittiğin her yerde seni dolandırırlar,

daha da kötüsü, işine karışılar. Ben hiçbir şeye karışmam. Her yolcunun başımın üstünde yeri vardır.”

Yabancı gözünü hancıdan ayırmadan sürdürdü. “Sorun o değil,” dedi. “Daha uzun kalabileceğim bir yer bulmam gerekiyor. En azından bu saçmalık bitene kadar. Bir eve, yaşam alanına ihtiyacım var.”

Bu sözleri duyan hancı ayağa kalktı. Masaların arasında, düşünceli düşünceli bir ileri bir geri gidip geldi. Sonunda yabancının masasına dönüp dirseklerini dayadı.

“Gerçekten kalacak mısın?” diye sordu kuşkuyla.

“Evet,” dedi yabancı.

“Peki, ev tutacak paran var mı?” diye sordu hancı.

“Var,” dedi yabancı.

“Ben de seni kaçak bir kürek mahkûmu sanmıştım,” dedi hancı.

Aynı akşam iş bağlanmıştı bile. Hancı odasına somut bir teklifle geldi. Yakında boş bir ev vardı. Niye boş olduğunu sormayacaktı. Oraya yerleşebilirdi. Fazla merak uyandırmamak için ödemeyi hancı ile şehirdeki Yargıç Albin’e yapacaktı. Kalmasında sorun yoktu.

Ertesi gün gidip eve baktı, yabancı. Ev terk edilmişti ama iyi durumdaydı. Uygun görünüyordu. Şehre indi. Yargıç ile uzun bir görüşme yaptı. Tamamdı.

Akşam eve geçti.

Ve böylece orada kaldı. Bir anda, içkinin de yardımıyla, kaderi ile yüzleşmeye karar vermişti. Bir anda ve kendiliğinden, sonu belirsiz hikâyesinin içine dalmıştı.

Eve geldiğinde geceydi ve yalnızdı.

Sefaletle hoş geldiniz.

2.

Belleğin iğneleri. Kuşkucu iblisin pençeleri. Styrialı Karolina'dan uyarılar. Yeni biraderlik. Yargıç Lampretic'in adil yargılamaları. Derinin altına, kafatasına, göz çukurlarına, kalp damarlarına üşüşen sineklerin dansı.

Vicdan azabı suskun bir cellattır, diğer bir deyişle, bu adamda şüphe uyandıran bir şey vardı. Daha ilk geldiğinde bile, bu zorlu, ibretlik hikâyenin en başında bile. Tek başına olması şüphe uyandırmıştı, gece karanlığında gelmesi şüphe uyandırmıştı, hele ertesi gece pencerelerindeki ışıkların hiç sönmemesi en kötüsüydü. Havada, suda, karada acayip işlerin döndüğü bu netameli dönemde, deyim yerindeyse bütün ruhların insanoglunun ilk günahına teslim olduğu, cadıların günler ve geceler boyu komplo peşinde koştuklarının dilden düşmediği, münecimlerin ve simyacıların ücra köşelerde formüllerini aktardıkları, gizli biraderlerin, Anabaptistlerin* ve diğer kâfirlerin halkın arasına karışıp nifak tohumları ektikleri ve ay ışığında şehvet düşkünü, vahşi kadınlarla ilişkiye girdikleri günlerde; ülkenin bir ucunda “Piç Primus ve taraftarlarının Bakire Mer-yem’in fahişe olduğunu” yaydıkları henüz unutulmamışken ve

* Anabaptistler: Vaftiz müessesesini reddedenler. –çn.

diğer ucunda Styriyalı Karolina kanunu olarak bilinen ilkelere inanmış Yargıç Lampretič ve adamlarının şeytana uyan kadın ve erkeklere işkenceler ettikleri, kazığa geçirttikleri, boğdurttukları herkesin malûmuyken; başı, sonu bile bilinemeyen bu zorlu dönemde, kişinin evindeki lambanın gece boyu sönmemesi vicdan azabının göstergesi değilse, neydi? O azap sessiz ve derinden gider, ama içten içe kemirirdi insanı. Adamın kafatasının derinlerine yuvalanır, geceleri bir kâbus gibi göğsünü daraltırdı. Her ölümlünün, okumuş yazımşların alın yazısı adını verdikleri şeyle yüzleşmesi gerektiğini bilmeyen yoktu: artık ne çıkarsa bahtına; bir ihtimal huzur, şeref, sağlık, hatta saygınlığın peşinden şöhret gelirdi ya da türlü bela, şeytani düşünceler, karabasanlar, korkunç hastalıklar, hatta yetmezmiş gibi Karolina'nın sözde ve özde benimsediği parmak cenderesi, filistin askısı, odun ateşi gibi sonsuz zulüm beklerdi insanı.

Geceleri lambasını söndürmeyen kişi tekin değildi.

Ne var ki bu durum birini suçlamak için yeterli değildi. Ne de olsa adil yargı somut delil isterdi. Bu kişiyle ilgili olabildiğince bilgi toplanmalıydı. Sonraları başka yerlerde, başka güvenilir insanların, bize ders olsun diye izini sürdüğümüz bu adama ilişkin, aynı kişiden söz edildiğinden şüpheye düşmemize yol açacak denli zıt, bambaşka bilgilerle ortaya çıkmaları bu aşamada bizi ilgilendirmez. Şimdilik bunlara inanmış olalım. Duyduklarımıza. Gördüklerimize. Zamanın ruhu öyleydi ki haber yayılıveriyordu.

Buralı değildi. Bu civarda hiç yaşamamıştı. Kuzeydeki dağlık bölgeden geliyordu. Bu bilgi, tedirgin tavırlarına ve ipe sapa gelmez konuşmalarına dayanarak, hatta daha sonra kendisi tarafından da onaylanmış ve doğrulanmıştı. Adının Johan Ot olması da kökenini ele veriyordu. Güneye göç ettikten sonra yıllarca Carniola bölgesinde dolanıp durduğu kulaktan kulağa

yayılmıştı. Çeşitli toprak ağalarının yanında çalışmıştı. Yörenin dilini öğrenmiş, sağda solda cebini doldurmuştu. Dürüst insanlar, gelirini alın teriyle kazanmadığından emindiler. Ne kadar ve ne türlü bir servet sahibi olduğu tam bir muammaydı. Ama varlıklı olduğuna şüphe yoktu. Evi, işlemediği toprağı, atı ve silahları vardı. Tek başına yaşıyordu. Bu evi tek başına elden geçirmişti. Tek başına yemek pişiriyordu. Tek başına dinleniyordu. Tek başına mı uyuyordu? Acaba hiç uyuyor muydu? Gözleri kızarmış, iltihaplı gibiydi. Lambası hiç sönmüyordu. Sabahları tan ağarırken, ardından akşamın alacakaranlığında dere tepe yürürken görölüyordu. Demek ki ya pek az uyuyordu ya da hiç. Uyku tutmayan insanlar ya şafak vakti karanlık niyetlerini boş odalarda fır döndürürler ya da gecenin ölü saatlerinde kendilerini dışarı vururlar. Bacakları kesik bir fare asılıydı kapısının üstünde. Bir nevi nazar boncuğı. Kimin nazarı değerd ki? Ya da neyin? Bir defasında gece kuşlarını, yarasaları yakalarken görmüşlerdi onu, başka bir defa da batıklıkta gezinirken; bir seferinde ise evinin önünden çocukları bağıra çağıra kovalamıştı. Başiboş dolaşan, kuşlara tebelleş olan, çocuklara avazı çıktığı kadar bağırان biri olduğuna göre, bu saf ruhlardan haz etmeyen kişinin, her ne sebeptense, asıl kendi ruhu huzursuzdu. Nasılsa birçok alanda ustalaşmıştı. Ata biniyor, silah kullanıyor, demir dövüyor, marangozluk yapıyor, ayakkabı bile dikiyordu. Kitapları vardı. Demek ki okuyordu. Ama ne okuyordu? Bu netameli devirde her türlü kitapta, her türlü bilgi dolanıyordu ortalıkta. O kitapları okuyan kişiler hatalı düşüncelere kapılabilir, hatta şeytana uyup şüphelere gark olabilirlerdi.

Aslına bakılırsa somut delilden bol bir şey yoktu. Esas tuhaf olan, adamı hemen tutuklamamış, orasını burasını koparmamış, delmemiş, ezmemiş olmalarıydı.

Ne yazık ki, Johan Ot'un gelişi hayra alamet değildi. Kötü, hatta berbat bir başlangıç yapmıştı.

Bu yitik kulun belleğinde neler gizleniyordu kim bilir, geceler boyu mum ışığında ya da dışarı vuran ışığın kaynağı her neyse, onun altında, aklından zoru varmış gibi huzursuzlanan bu dengesizin belleğinde iten içe kaynayan ne olabilirdi, pencerelerin önünde dans eden karaltının, bedeninin ve ruhunun derinliklerinde güröldeyen, fokurdayan tedirginlik nedendi? Gurbete yerleşmesine sebep olan, birinden veya bir şeyden kaçmasına, saklanmasına yol açan? Üstelik en başından beri, en hoşgörölü kişinin bile dikkatini çekecek pek çok şey yapmasına ne demeliydi? Lampretiç ve şürekasının şüphesini uyandıracak kadar gösteri yapmış, gerekli somut delilleri gümüş tepside sunmuştu onlara. İsteseler, Lampretiç ve adamlarının, onu, anılarına ya da diğer delillere dayanarak sorguya çekmeleri, köşeye sıkıştırmaları ve anında işini bitirivermeleri ocuk oyuncağıydı. Oysa Johan Ot, sıra dışı yaşam serüvenine patırtısızca son noktayı koyma emeliyle gelmemişti bu diyarlara. Hayır, tıpkı kalyonların ve dışüncesi bile insanın tüylerini ürperten diğer birçok şeyin olduğu gibi, Karolina ve benzeri suçlamaların sırası gelecekti nasıl olsa.

İşin gerçeği şu ki, bu adam hiç de hafife alınmamalıydı. Hakkında öğrendiğimiz gerçekler toplanıp birbirine bağlandıca, aslında ona ilişkin ne kadar az şey bildiğimizi fark edeeğimiz bu adamın geçmişi, kısmen anılarını da besleyen, küçümsenmeyecek bir hayat tecrübesi barındırıyordu. İşte bu sebepten, çok geçmeden yeni hayatına uğursuz bir başlangıç yaptığının bilincine vardı. Her halükârda komşularının uykusunu kaçırmaktan vazgeçmesine önayak olacak ani değişikliğin izahı burada yatıyordu. Çünkü buraya gerçekten yerleşeeğine dair ipuçları sergilemeye başlamıştı. Günlerden

bir gün, yerel âdetlere uyarak evin dışını elden geçirdi. Güneşli bir gün şehre inerek vergi tahsildarlarıyla münakaşaya girişti, tüccarlarla sıkı pazarlık etti ve akşamında kendini içkiye vurdu. Bunlar gelişme sayılabilirdi. Artık şehrin sakinleriyle ortak bir zeminde buluşmuştu. Daha başka iyi alışkanlıklar edindi. Örneğin kiliseye gitti. Ona buna az da olsa kendinden söz etti. Biraz çalıştı. Biraz kadınlarla flört etti. Serin ve rüzgârlı bir gün, bir çocuğu atına bindirdi. Yabancı dilde söylediği bir şarkıyla herkesi güldürdü. Bir köpeği tekmeledi. Birine bir fincan hediye etti. Bir domuzu önce besledi, sonra kesti. Bir kavşaktaki haçın yanında ileri geri volta attı. Çanları çaldı. Kırlarda ve bataklıkta gezinmelere son verdi. Evine birkaç eli yüzü düzgün mobilya aldı. Şehrin yaşlılarıyla ortak projelere girişti. Demirci atölyesinde demir dövdü.

Ne var ki mumu hiç sönmedi. Yıldızları seyretmekten vazgeçmedi. Bazı geceler köpeklerin uluduğu saatlerde gölgesi dolandı durdu.

Kısacası, hiçbir şey hakkında söz vermediği, dişe dokunur açıklama yapmadığı hâlde uyumlu davranışlarıyla puan topladı. Halk onu benimseyebilirdi artık. Hâlâ hakkında fısıltılar, homurtular eksik olmasa da olduğu gibi kabullenebilirlerdi onu. Gün geçtikçe varlığına alışabilirler, hatta benimseyebilirlerdi. Ne yazık ki, kötü bir başlangıç, hep kötü bir başlangıçtır. Unutulmaz.

Hasta bir kadının kanını akıtarak salgın hastalığın önünü bile kesti. Bu gerçeği bir kenara yazmak gerek, aksi takdirde insanların bu zorlu dönemde Ot'u hoş görmesinin, benimsemesinin sebebi anlaşılmaz. Daha sonraları olayların olağan dışı ve şaşırtıcı bir mecraya akması elbette türlü fısıltılara yol açtı. Sözde hazırcıvaplığı ve şişkin cüzdanı sayesinde Yargıç Joseph Albin ile ekibini kafakola almıştı. Sözde daha başından

beri gizli bir örgütle temas hâlindeydi. Sözde yönetimin bütün ipuçlarını görmezden gelerek ona bu uğursuz devirde, bunca zaman dokunmamış olması manidardı. Ve unutulmamalı ki o günlerde, kişi aklına estiği zaman yolculuğa çıkamadığı gibi, canının çektiği yere de yerleşemezdi. İnsanların yıllar boyu katlanmak zorunda kaldıkları fiziki ve ruhani illetler sarmalı henüz belleklerde canlılığını yitirmemişti. Yüce Tanrı'nın bu günahkâr topraklarda haklı öfkesini kusmadığı yıl olmazdı; halkın karantina merkezlerine kapatılmadığı, başlarına nöbetçilerin dikilmediği, cesetlerin çukurları doldurmadığı hiçbir yıl geçmemişti. Ve hep O'nun üstün becerisine şahit olurdunuz. Alınan her türlü önleme karşın, bir gün bir at tüccarını, ertesi gün bir sepiciyi, sonraki günler bir kasabı, memuru ya da postacıyı, hatta küçük hayvanları, cadıları devreye sokarak halkın arasına veba tohumları ekiverirdi. Hiç olmadı, gündüz mavi bir bulut yollar, akşama da zehirli bir rüzgâr çıkarıverirdi. Kısacası korku dört bir yanı sarmıştı ve feci hastalık, ayak oyunlarına başlayınca hayat çekilmez olurdu. Derken, güneşli bir öğle sonrası şehrin varoşlarında bir kulübenin sakinleri, ölüm döşegindeki annelerinin başucunda dehşete kapılmış feryat ediyorlardı. Zira kadının koltuk altında kara bir çıban, kaşlarında ter vardı. Bahçede aniden beti benzi atmış, nefesi kesilerek yere düşmüştü. Etrafındakilerin kimi rahibe kimi doktora koşmuş, diğerleri de eve kapanıp kapılarını kilitlemişlerdi.

Bu durumda insanların, son zamanlarda sıklıkla dikkatlerini çeken göksel uyarıları akla getirmemeleri mümkün müydü? Örneğin, gökyüzünde tam iki adet ikincil güneşin (esas güneş solgundu, hastalıklı gibiydi) görüldüğü günü? Ya da kan kırmızısı ayın ağzında ateşten bir kılıç ve bir kamçı tuttuğu geceyi? O gece bir kadın, biri zenci, diğeri beyaz olan ikizleri getirmişti dünyaya. Ve kan kırmızısı gökkuşakları, kara köpekler, alev

alan kilise kuleleri gibi daha pek çok görüntüler ve belirtiler olduğu, ÷lkede kulaktan kulağa yayılmıştı.

Belki de bütün bunlar Johan Ot'un da kafasını meşgul ediyordu. Doktorla münakaşasında kendi teşhisinin doğruluğunda ısrar ederken belki de o sebepten içi daralıyor, kalbi küt küt atıyordu. Mektepliler, kadını herkesten ayırıp eşyalarını yakma yanlısıydılar. Johan Ot ise daha önce bu hastalıkla karşılaştığını, arazların veba göstergesi olmadığını tekrarlıyordu. Aşırı miktarda kirli kanla dolma neticesi atıl kalan bir iç organın, hastalığın yegâne sebebi olduğunu iddia ediyordu. Kanın bedenden atılması gerekiyordu. Toprağa akıtılmalıydı.

Hastalıklı organın aksi tarafındaki bir damardan kan akıtılarak hastanın kirli kandan arındırılması yaygın bir uygulamaydı. Ender vakalarda söz konusu organla aynı taraftaki bir damarın açılması bile düşünülebilirdi. Ne var ki bu yöntemle netice alma garantisi yoktu. Kanın boşaltılabileceğı tam otuz adet damar tespit edilmişti. Diğer bir seçenek de hastalıklı organın açılması, sonrasında yaranın şifalı otlarla, sağaltıcı nohutla tedavi edilmesi idi.

Doktorlar da bilirdi bunları, hepsi güvenilir, geleneksel iyileştirme yöntemleriydi. Ama sorunun kaynağı, çıbanın siyah olmasıydı. Yine de Ot'a bir fırsat tanımaya karar verdiler. Birakalım hastaya bıçağı vursun. Çıbana dokunsun. Mademki gönüllü, yabancı elini taşın altına koysun.

Johan Ot tasarısını uygulamaya girişti. Kadının gövdesinde özenle geniş bir kesik açtı. Her ne kadar kadın sararıp soldu, fenalaştı ve birkaç gün sonra da hayatını kaybettiyse de ondan başka ölen olmadı. Hastalık falan yoktu. Gökçe belirtilere başka bir anlam vermek gerekiyordu.

Böylelikle aramıza damdan düşercesine katılan yabancının hikâyesini toparlayabilirdik, zira artık güvenimizi kazanmıştı ve asırlardır herkesin yaşadığı hayatı sürdürüyordu. Ama sırf aramıza aldık diye, sırtımızı dönüp bu ülkenin iyi kalpli ve dürüst insanlarıyla huzur içinde kaynaşmaya terk edemezdik onu elbette. Yağma yok. Çünkü onunla ilgili her şey – nereden geldiği, neler yaptığı – hâlâ bir giz barındırıyordu. Hiçbir şey ilk bakışta görüldüğü kadar basit değildi. Ruhun dolambaçlı güzergâhına aşına olmayanlar biraz zorlansa da bunun ispatı, olaylar şekillendikçe gözler önüne serilecekti.

Şöyle başladı: Şehir merkezinde kasvetli gecekonduların kümелendiği meydanda anlaşılmaz bağırtilar duyuldu. Halkın topladığı, kalabalığın bir alana dolduğu zaman çıkan uğultuydu bu; her kafadan çıkan ses, kahkaha, nida birbirine karışıyor, duyanda merak uyandırıyor. Yağmur çiseliyordu ve Johan Ot koşarak kilise meydanına geldiğinde üstü başı çamur içinde kalmıştı. Görülmeye değer bir manzaraydı doğrusu. İki büklüm olmuş, çıplak iki karaltının çepeçevre etrafını sarmış, uluyan, yuhalayın, sarakaya alan, mızırdanan, insan sürüsü. Ahalinin esas alay konusu, çamura bulanmış çıplak kişilerden kadın olanın apış arasını iki eliyle kapamaya çalışmasıydı. Yere çömelmesiyle cıgılık cıgılığa bağrıışan kadınların sesleri iyice yükseldi. Adam çıksın üstüne de görelim, diye seslendiler, haydi bakalım, çıksın üstüne de emeline ulaşsın. Adamın bakışları donuktu, kolları, başı pelte gibiydi, gözlerini çamurdan ayırmıyordu. Yağmurun altında, ayazda, bacaklarının arasından zavallı, minicik bir uzantı sarkıyordu. Tanrının yasaları uyarınca cezasını bulan kul.

Kadın ıslak saçlarının arasından doğruca Johan Ot'un gözlerinin içine baktı. Gözbebeklerini delip geçen bakışların ateşini en derinlerde hissetti, Ot. Öylece durup bu saygın ahalinin

kendini sonu gelmeyen taciz şehvetine kaptırmasını seyretti. Yanı başında birinin hırıltıyla soluk aldığı, yutkunduğunu, ardından sesinin ve nefesinin kesildiğini duyunca başını çevirdi ve kadını seyrederken tamamıyla kendinden geçmiş yaşlı bir adamla karşılaştı. Adam böğrünü ve göğsünü tutarken arzuyla kıvranıyordu. Ot, ahaliyi susturmak ve kendi içini de saran ateşten kurtulmak için az kalsın yaşlı adamı tumturaklı bir yumrukla yere serip ayağının altına alacaktı.

Ama tuttu kendini. Oradan uzaklaştı. Dikkat çekmekten kaçınıyordu. Her zamanki gibi akli çelinmiş, dengesi bozulmuştu.

Bu, iblisin başının altından çıkıyordu muhakkak, başka açıklaması yoktu çünkü o gün içine bir nevi iblis girmiş olmalıydı. Yattığı yerden bütün gece karanlığa dikti gözlerini. Günün kasveti, çamuru, insan sürüsü, yağmur, iki çıplak beden, ıslak saçların arasından o bakış, için için yanan gözler, ardından gece içtiği onca içki, hayâsızca içini allak bullak eden fokurtu, basınç ve ateş. Sabaha doğru canavarlar geri döndüler; başsız, kuyruksuz, şekilsiz ve bedensiz, cirit attılar etrafında, içinde, dışında; o kadar ki yataktan fırlayıp kafasını duvarlara vurdu. En azından bir süre işe yaradı. Tekrar yattığında, bu tımarhane odasında dünya yine fırlıdak gibi dönmeye başladı. Dışarıya uğrunun yerinde olup olmadığına bakmaya çıktı, hava rüzgârlıydı, kapısının pervazında her zaman sallanan hayvanın yerinde yeller esiyordu. Bacaksız fare yok olmuştu. Johan Ot'un beti benzi attı, dehşet içinde donakaldı. Onu karanlıklar prensinden koruyan, yuvasının dirliğini sağlayan tılsımı gitmişti. Uçmuştu, iblisin yanına gitmişti, başka nereye kaybolmuş olabilirdi? Yola çıktı Johan Ot, çamurun içinde bata çıka, çakıl taşlarını tek tek yoklayarak aramaya koyuldu hayvancığı, ne yazık ki gerçekten sırta kadem basmıştı. Herhalde evin arkasındaki tepeyi tırmanmış, ağaçların rüzgâra boyun eğdiği ormana kaçmıştı.

Kasları isyan edene kadar, bedeninde ince, kaygan bir maddenin dolandığını hissedene kadar, göğsüne çöreklenen beyaz belayı damarlarından akıtarak bedeninin uç noktalarından çıkartana kadar, karanlığın içinde düşe kalka ilerledi. Evinin yalnızlığına döndüğünde bitkindi, nefesini tüketmiş, umudunu yitirmişti. Kendini yatağa attı, kapattığı gözlerine avuçlarını bastırdığında etrafını saran alevleri gördü. Ellerini kaldırdı. Evin arkasındaki çalılık alev almıştı. Ateşin parıltısı üzerine vuruyordu, Johan Ot bu işte iblisin parmağı olduğundan emindi.

Hiçbir şey saklanmaz, her şey görünür – zira şeytandan haberdar olan biri daha vardı. Yüzü ve saçları kapkaraydı, yerlere kadar siyah bir pelerin giymişti, elinde bir kitapla kapının önünde duruyordu. Cana yakın bir gülümsemeyle, karşısında kan çanağına dönmüş gözleri ve bitkin ifadesiyle duran bizim gece kuşuna, yamulmuş yüzünü is lekeleri kaplamış Johan Ot'a baktı. "Senin bir derdin var," dedi, "fena hâlde şirazen kaymış. Olmadık saatlerde esrarengiz gezintileri, dün kilisenin önünde, yüzündeki ifade, evinin arkasında çıkan yangın. Bunlar belirtiler. İnan ki durumun farkına varmalısın. Geçmişin bizi ilgilendirmez, işine karışmayız ama gözümüz üstünde, şu anda ve burada olan her şey bizi ilgilendirir. Her şeyden haberdarız, tetikteyiz ve bu işaretleri iyiye yorumuyoruz. Kişiyi tedirgin eden kaygıların, sanrıların hepsi birer işarettir. Yardım elimizi tutmak ve ruhundaki bulanıklıktan kurtulmak senin kararın. Ortak gücümüzle ve Kutsal Ruh'un desteğiyle musibeti defedebilirsin. Kaçıyorsun, durmadan kaçıyorsun. Kimden? Söyle bana, kimden? Dürüst insanların, seninle ilgili gerçekleri, işaretleri şüpheyle karşılamalarına aldırıyoruz; önce kuzeyde bir yerlerden, ardından Carniola'dan kaçtığından, ailenin yokluğunu, hasretini çektiğinden, canına can verdiği evlatlarının babaları için ağlaştığından söz etmelerini de es ge-

çiyoruz. Vahim olan, senin durmadan kaçman ve gece evinin arkasındaki tepenin alev alması. Savunmasızsın. Seni uyarmama izin ver, topraklarımızda geceleri tehlikeli gruplaşmalar oluyor. Görünen o ki çok geçmeden başına dert açacaklar. Seni yine uyanyorum, evin lanetli, kitapların dikkat çekici. Kendinde değilsin, sanrıların ve çelişkilerin pençesinde. Geceleri yaktıkları ateşin etrafında toplanan o kadar çok insan var ki. Bu ateşlerin kızılığı her tarafı sarmış durumda. Hiç şüphelen olmasın ki, karanlıklar prensinin hüküm sürdüğü, simyacılar, büyücüler ve kâhinler sayesinde emellerine ulaştığı topraklar, bizim topraklarımız.”

Johan Ot, kan çanağı gözlerini karalara bürünmüş adama odaklamaya çalıştı.

“Şüpheli mi sayılıyorum?” diye sordu. “Zayıf suç şüphesi, kuvvetli suç şüphesi, ölümüne suç şüphesi, benimki hangisi?”

“Hayır,” diye gülümsedi adam. “Korkma. Her şeyin farkındasın. Saydıkların, hukuk sistemimizin basamakları. Henüz oraya gelmedik. Yalnızca uyarı aldın.”

Her geçen gün dürüst insanların kulağına daha fazla bilgi geliyordu ve her geçen gün gelen bilgilerin ne kaynağı belliydi ne de kontrol edilip edilmediği, doğrulanıp doğrulanmadığı. Ot, hükümet temsilcisinin kendisinden şüphelendiğini duymuştu. Halkın güvenini kazanmaya gayret etmek ve suya sabuna dokunmadan yaşamak yerine geceleri gözünü kırpmıyor, şaibeli kişilerle görüşüyordu. Kendi kabahatiydi, kendi kuyusunu kazıyordu. Yahudilerin evlerine girip çıkmaya, çeşitli hastalıkların ilaçları, alternatif tedavileri konusunda doktorlarla aşık atmaya ne gerek vardı? Yargıç Gregory Pregl'i, gizli biraderlerin ve iblisin diğer isyancılarının sorgulanmaları konusunda soru yağmuruna tutmasına sebep olan şeytani merakının sebebi

neydi? Neden saygıdeğer ve bilge Doktor İvan Gemmi'yi gece boyu karşılıklı şarap içerek, gizemli

S	A	T	A	N
A	D	A	M	A
T	A	B	A	T
A	M	A	D	A
N	A	T	A	S

ibaresinin anlam yüklü olduğuna ve bütün hastalıklara karşı güvenle kullanılabileceğine ikna etmeye çalışıyordu? Neden Doktor Gemmi'ye büyük felaket ve keder karşısında çaresizliğe gark olacak halkların tarifi imkânsız kederlerle boğuşacaklarından ve işte o zaman Tanrı'nın ve kulun yasalarının, karı koca, ebeveyn çocuk ve kardeşler arasındaki bağın geçerliliğini yitireceğinden söz etmişti? Salgın hastalıktan dolayı ölümler yüzleşen insanın hayvana dönüştüğünden? Yolculuğunun bir aşamasında, meyhaneler dolusu insanın, yönetimin kesin talimatı hilâfına, küp gibi içtiklerine, sağda solda birbirleriyle fütursuzca ilişkiye girdiklerine, köşelerinde sabahlara kadar şarkılar söyleyip bağırıp çağırdıklarına tanık olduğundan? Gençlerle yaşlılar bir arada çılgınlar gibi dans ederken iğrenç küfürlerin, aşağılamaların gırla gittiğinden? Herkesin gözü önünde utanmazca ahlaksızlığa kalkışmalarından? Ve bütün bunlar yetmezmiş gibi, Ot, hangi sebeple şatonun yazmanına Anabaptislerin birbirlerine gerçekten kardeş gibi mi davrandıklarını sorma gereğini duymuştu?

Ketum yabancıнын geçmiş hayatı ve edimleri, düşünceleri ve hayalleri, ilişkileri ve düşmanlıkları ısrarla kulaktan kulağa fısıldandıkça çok geçmeden ortaya net bir resim çıkmıştı. Kasabada geçirdiği kısa süre, bütün güvenilir kaynakların istemedikleri kadar bilgi toplamasına yetmişti.

Kim bilir ne belalı bir dehlizde geçmişti çocukluğu. Annesi fahişe, babası at tüccarı. Henüz kundaktayken iblisin kucığına düşmüştü sanki. Kuzey illerinde daha toy delikanlıyken hapisle tanışmıştı. İnancılarından kâfirine kadar bir dizi efendinin hizmetine girmişti. Gerçek aydınlanmanın ışığından pek nasibini almamıştı. Kutsal yolculuklara çıktığı da olmuştu. Neye yaradıysa... İçinde tövbekârlık olmadıktan sonra. Karısı, çocuğu olduğu hâlde nedense dış dünyaya açılmıştı. Nedenini henüz bilen yoktu. Ama tahmin yürütülebilirdi. Evinin arkasındaki yamaç alev almış, sonra da yangın kendiliğinden sönmüştü. Bacaksız bir hayvan, bir fare yok olmuştu. Bedeninde yara izleri, içinde parlayan bir ateş vardı. Kilisenin önündeki olayda bakışları kendini ele vermişti. Belleği ona oyunlar oynuyordu, bir gün dediğini, ertesi gün yalanlıyordu. Kadınlara pek yüz vermese de zina edenlerin kilise önünde cezalandırılacaklarını duyunca koşup gelmişti. Sık sık şehirdeki bir Yahudi evinin kapısından girip kayboluyordu. Akşamları doktorlar gibi eğitilmiş insanlarla saatlerce şarap içip sohbet edebiliyordu. Aralarında neler konuştukları yakında ortaya dökülecekti. Bekçi Macel'in ailesinin bütün fertleri, bir gece Ot'un evinin tepesinde bulut hâlinde uçuşan ve acayip sesler çıkaran iğrenç böcekler gördüklerine yemin ettiler.

Geceleri nerelere yürüyordu, kim bilir.

Bu sorunun, bu en kritik sorunun cevabı pek yakında gün yüzüne çıkacak. Söylentiler çoktan Johan Ot'u köşeye sıkıştırmış, başına çorap örmüştü. Bazen laf salatasına dönseler, mantıksız ya da çelişkili olsalar da fark etmiyordu, önemli olan gün be gün artmalarıydı; onca insanın konuşmasından hayır gelmezdi. Üstelik konuşanlar alelade insanlar değildi, dürüst, nezih kişilerdi. Onlara inanılmayacaktı da kime inanılacaktı?

Artık Ot uyarılmıştı. Siyahlı adam kendini gayet açık ifade etmişti. Şimdi bekleyip görecekti. Bir şeyler olacaktı. Bir şeylere kapılacaktı.

Böyle zamanlarda birçok söylentinin, raporun, delilin tek kişiye odaklanması kötüye işaretli. Er ya da geç, birisi onları elden geçirip eleyecek, posadan arındıracak, gerçekleri ve aykırılıkları öne çıkaracaktı. Ama o kadar da basit değildi. Johan Ot'un bir kaçak olduğu şüphe götürmezdi. Buralara huzur bulmaya geldiği apaçıktı. Yiyip içmek, keyfince yaşamak arzusundaydı. Oysa ne bu topraklarda ne de kendi içinde huzur bulabilirdi. Adam için için yanarken, çevresindeki havayı da bulandırıyordu. Havanın yalnızca hastalık tohumları barındırmadığı, kötü ruhların tanyeliyle fesat düşünceleri yaydığı, anafor olup insanoglunun mekân tuttuğu her yere ulaştığı ve fark ettirmeden bedenlere sızdığı, bilinen bir gerçektir. Kısacası Ot, huzuru ararken yanlış adrese gelmişti. Belki de halkın başının yeterince dertte olduğunu; vesveselerle, hezeyanlarla kuşatılmış insanların, iyicil güçlerini bitmeyen mücadelelerle heba ettikleri bir ortamda, aralarına sızan yabancıyı fark etmeyeceklerini sanmıştı. Oysa tam tersi olmuştu. Yabancıların pek çok kötü alışkanlığı olduğu gibi, başına gelen ve etrafında dönen tuhaflıklar görmezden gelinemeyecek kadar açıktı.

Bu topraklar kundaklanıyordu. Kara kitaplı, güler yüzlü adam yanılmamıştı.

Karanlıklar prensi saldırı hazırlıklarını hızlandırmıştı, erdemli insanlar bütün imkânlarını ve güçlerini seferber ederek karşı koymalıydılar. İşte bu sebepten içlerindeki en ünlüsü, şanlı şerefli yargıç Dr. Andrej Barth, Margareta Klajdiç'i ve Julijana adındaki yaşlı kadını iblisle düşüp kalkmak, hastalığa sebep olmak ve edepsizce şeytana boyun eğmekle suçlamıştı. Margareta itirafa yanaşmadığı için bilge Dr. Barth kadını kazığa

gerdirmiş ve tez elden dilinin çözülmesini sağlamıştı. Julijana ise hapiste ölmüştü. İyi kalpli yargıç, Margareta'yı affetmiş, makul insanların beklentilerine ve taleplerine aldırmaksızın kazıkta ateşe verilmesini önlemiş, perişan hâldeki kadının önce kellesini uçurtmuş, ancak ondan sonra yakılmasını sağlamıştı. Bütün bunlardan Johan Ot'un muhakkak haberi vardı.

Altı ay sonra şöhretinin zirvesindeki Yargıç Lampretiç, Urşa Kolar hakkında bir hükme vardı. Bu dava sayesinde halk, şer güçlerin ülkede ne denli faal olduklarının şaşkınlıkla farkına vardı. Kadıncağzın bacaklarına kızgın yağ dökülürken ve yüz hatları gitgide şeytana dönüşürken ele verdiği iğrenç erkek ve dişi canavarların sayısı herkesi hayrete düşürdü. Bu fesat kişilerin bir kısmının, Urşa'nın arkadaş çevresi ve komşuları da olmak üzere, ahalinin her kesiminden, tüccarların ve gece vakti tehlikeli kâfir toplantılarına katılacakları aklınızın ucundan geçmeyecek insanların arasından çıktığı görülürken, komplocular listesinde azımsanmayacak sayıda sıra dışı, az tanınan ve düzenli hayatı olmayan şahıslar olduğu da anlaşıldı. Bu alçakların ortaya çıkartılıp itlaf edilmelerinin aciliyeti her geçen gün daha fazla hissediliyordu. Mucize eseri, şans Urşa'nın da yüzüne güldü ve insanca bir muameleyle ödüllendirildi. Diri diri yakılmadı. Önce boğuldu, sonra yakıldı.

Urşa Kolar duruşmasının gün ışığına çıkardığı güvenilir tanıklığın bereketi, başka soruşturmaların, davaların yolunu açtı. Lampretiç ve ekibinin gayretleri meyvesini verdi. Şehirde ve civar bölgede sürdürülen titiz araştırmalar sonucunda, iblisle işbirliği içinde, hırsızlık, çocuk cinayetleri, kundakçılık, hastalık ve fırtına tohumları ekmek gibi çeşitli suçlar işlemiş pek çok kadın ve erkek ortaya çıkarıldı. Kimisi şehrin içinden geçen nehirde boğuldu kimisi kazıkta yakıldı. Mahkeme yetkililerinin insafa gelmeleriyle, bir kısmı da yalnızca falakada

can verdi. Birkaçı sorgulanırken hayatını kaybetti. Cesetleri ıssız, kutsanmamış köşelere gömüldü.

Bu çalışmalar tahminlerin ötesinde başarıyla yürütüldüğü hâlde henüz şeytanın kökü kazanmamıştı. Geceleri hâlâ çocuklar yok oluyor, gündüzleri besi hayvanları telef oluyordu. Sağda solda birbiri ardına yangınlar çıkıyordu. Dürüst, nezih insanlar saldırıya uğruyor, dövülüyordu.

Kötülük her yerdeydi.

Karanlık, alev ve kan her yeri sarmıştı, şeytanî niyetler pusudaydı.

En kötüsü de, gizli toplantıların açığa çıkarılmasının güçlüğüydü.

Bir gün bacaklarının sızladığını hissetti Ot, hem de gün boyu, ormanda, çayırda, evde. Havanın sıcaklığı kafatasında öyle bir basınç yaratıyordu ki adeta beyni sulanmış, çalkalanıyordu, bulanık görmesine sebep oluyordu. Saptığı patikalardan hiçbiri doğru yol değildi. Her an karşısına bariyerler dikiliyordu, içini saran vehim dalgasının önünü kesmesinden endişe ediyor, çözümsüzlükten kıvranıyordu. Henüz adımları esnekliğini yitirmese de bedenindeki dokuların yıprandığını, kaslarının eridiğini, kalbinin artan hızla ve gürültüyle attığını duyumsuyordu. Dayanamayacak, dayanamayacak, dayanamayacaktı.

Koşmaya çalıştı, bacakları izin vermedi. Oturmaya çalıştı, tanı koyamadığı bir huzursuzlukla sızdırdı.

Hiçbir şey yolunda gitmiyordu, çaresizdi. Eve girdi, yatağa uzandı ve kalp atışına, bedeninin çırpıntısına kulak verdi.

Yanağında bir temas hissetti. Öylesine sakın, hafif ve latif bir dokunuştı ki irkilmedi bile, ıslaklığından ne ürktü ne de çığlık atarak yataktan fırladı.

Hiçbirini yapmadı. Yüzünün, alnının, gözlerinin, saçlarının üzerinden geçerken, göğsüne dokunup içine nüfuz ederken, atmakta olan kalbine, bedeninin tedirgin dokusuna, diğer bütün sesleri yatıştırarak öyle bir sokuldu, öylesine huzur verici, nemli ve hoştu ki, kaynayan kanı serinledi, yavaşça tatlı bir uykuya daldı.

Derin bir uykuya.

Johan Ot büyüdü güçlerin pençesine düşmüştü.

Uyandığında gece olmuştu. İlk dikkatini çeken karanlık oldu, narin yıldızların penceredeki ışıltısı, evinin kararmış tavanı, huzura ermiş, gevşemiş bedeni ve yatakta iki yanında uzanan gevşek kolları. Bunlar ilk fark ettikleriydi, ardından gözlerine kilitlenen, peşinden de içinin derinliklerine yol alan o dingin, parıltılı bakışları gördü. Anında o bakışlara teslim olmuştu. O kadar yakındılar ki boynunda ılık nefesini hissetmişti ve ruhu, kanı, özsuğu çekilmiş, hatta kalp atışı ve nabızı sıfırlanmıştı; dirençsiz bedenini boşlukta dalgalanmaya bırakmıştı.

O an çok uzun sürdü. Sonra kadın kalktı ve bir anda o görüntü şimşek gibi çaktı, kilisenin önünde etrafını saran saygıdeğer hanımların bakışları altında bedeninin utançla yere yığılmasını gördü odanın içinde, hem de yanı başında, dürüst yaşlı adamın sık nefesini duydu.

Nasılsa Ot artık olanları şaşırtıcı bulmuyordu. Hayaletler ve seslerle kuşatılmış odasına girmişti işte kadın ve dünya böyle bir yer olmalıydı. Kadın buradaydı ve her şey ne kadar da kolaylaşıyordu.

O an çok uzun sürdü. Sonra kadın ileri geri yürümeye başladı, Ot'un gözü önünde utanç bürümüş, çamura bulanmış, çıplak bedenini, güzeller güzeli bedenini sergiliyor, çevrede ışıklar teker teker sönerken gitgide hızlanarak ileri geri yürü-

meyi sürdürüyordu. Kiliselerin kapanma saatiydi. Adımlarını hızlandıran kadın, dışarı çıkmak istediği hâlde odaya zincirlenmişti sanki. Gündüz içini saran huzursuzluk ufaktan yine baş gösterdi, ruhu az önce sükûnet bulmuş olsa da bu defa başka, bambaşka hislere kapılmıştı. Onu almaya gelmişti kadın, “Bu gece gel benimle,” dedi, Ot’un üzerine eğilip havada tuhaf şekiller çizerek. “Artık bizimsin,” dedi, “bizim olduğunu biliyoruz, benimle gelersen gerçeğe ulaşacaksın, evrenin ve ruhun gerçek yüzünü göreceksin.”

Dışarıda ışıklar söndü.

Toplantı vakti gelmişti.

Kadının peşi sıra çıktı. İlk bir geceydi. Rüzgâr onu karanlığa çekiyordu. Johan Ot, kadını takip ederken evrenin ahenginin bozulduğunun ve dengesini kaybettiğinin bilincindeydi. Kadın arkasına bakmadı bile. Gözlerini ileriye dikmişti, emin adımlarla hedefe yol alıyordu.

Tepede ışık görünüyordu, çok geçmeden sessizce ellerinde meşaleler tutan bir grup insana ulaştılar. Kadınla birlikte aralarına karıştıklarında dostça mırıltılarla karşılandılar. Ormanın dışından, çayırdan, tarlalardan akın akın gelen meşalelerle aydınlandı ortalık. Evlerin yanından katılan yeni ışık seli kıvrımlanarak aynı hedefe aktı. Johan Ot adımlarını uydurarak sıraya girmişti, peşinden gittiği alevin ısıltısı ve kadının çevik adımlarla dalgalanan silüeti, gözünü kamaştırıyordu, rüzgârın ağaç tepelerinde iç çekişine, uğuldamasına kulak verdi.

Tepede bir açık alana ulaştılar. Bir adam önünde durmuş bir şeyler söylüyordu. Johan Ot tek kelimesini bile duymadı, gözlerinin önünde açılıp kapanan bir ağız boşluğunu ve çevresini saran devinimi algılıyordu yalnızca. Görüntü şöyleydi: Gözünün önünde bir ağız boşluğu, etrafta kıpırdaşan ısıltılar,

uzaktan hızla yaklaşan minik karaltılar. Bu hareketli sessizliğin temposu şakaklarına basınç yapıyor, ellerini başına kaldırma, saçlarının arasında gezdirme ihtiyacı duyuyordu.

Karşısındaki ağız, diş ve dil mağarasının, durmadan konuşarak ona bir şeyleri açıklamak için akla gelebilecek her yöntemi kullanan bu karanlık yüzün ardında, devasa bir ateş yanıyordu. Yeni gelenler meşalelerini ateşe attıktan sonra yerlerini alırken, özellikle arka tarafta ormanın kıyısına doğru boşlukları dolduruyorlar, gölgelerin devinimine karşıyorlardı.

Bağırarak alınının ortasına, gözlerinin içine, hissizleşen yüzüne doğru konuşan adam, aniden arkasını döndü ve yere eğildi. Görünmez bir gücün adamı aşağıya, daha da aşağıya çekmesiyle adamın bacakları titremeye başladı ve çekim gücünün artmasıyla adam dizlerinin üzerine çökerek başını toprağa bastırdı. Kalabalığın tamamı toprak ananın rahminden gelen bir emre uyuyordu, Johan Ot bile toprağın davetine kapılmıştı.

Eğildiği esnada bir şimşek çaktı zihninde: Acaba burada mı, yoksa toprağın derinliklerinde miydi? Başını bir kütleye yaslar gibi yere dayadı ve kocaman açtığı gözlerini alevin titrek ışığına diktiğinde, sesleri duydu, arzın merkezindeki devinimi, boğuk tamamları işitebiliyordu.

Bir kadın, “Duyabiliyorum!” diye çığlık atarak transa geçti ve saçlarını savura savura ateşin etrafında dans etmeye koyuldu. Dört bir yandan gölgeler çağrıya cevap verdiler, kalktılar, kadına doğru koşarak, ateşin etrafında dansa katıldılar.

Kadın yanmakta olan bir kalbi göge kaldırdı ve ateşin yanına yerleştirdi. Alev dalgaları ağaçların boyuna ulaştığında yandaki tepeden çanların sesi duyuldu.

Kadın alevlerin üzerinden atlarken etekleri tutuştu. şimdi karaltılar hep birden alevlerin üzerinden atladılar ve eşlerine sarılarak ormanın kıyısına doğru uzaklaştılar.

Johan Ot nemli bir elin ilkin ensesine, ardından da gömleğinin altına uzandığını hissetti. Arkasına baktığında o gözlerin parıltısıyla karşılaştı, bu defa alevler göz bebeklerine yansıyordu.

Eğer gece nereye gittiğini bilseydi ertesi gün öğleye kadar kanı çekilmiş ceset misali ölüm uykusu uyumazdı. O gün öğleden sonra sersemlemiş, bitkin bir hâlde, ne yöne gideceğini bilmeden, kafasının içindeki çılgın gelgitlerin dalgınlığıyla dolaştı durdu. Bir içkiye ihtiyacı vardı. Bir içki. Bu durumda yalnız içmek iyi gelmezdi. Köprü başındaki meyhaneye gitti. Birkaç yolcu toplanmışlardı bile orada: Muhafızlar, yazmanlar, posta idaresi ve yerel yönetim elemanları, kısaca ezelden ebede meyhane müdavimleri. İçeri adımını atar atmaz bir sessizlik oldu ve başlar çevrildi. Muhafızların yanına oturdu ama çok geçmeden anlattığı savaş ve cengâverlik hikâyelerinin kimsenin ilgisini çekmediğini anladı. Herkes masanın ucuna kaymış, Ot'u bir başına bırakmıştı.

Salondaki yüzleri tek tek taradı. İçlerinden hangisi dün gece oradaydı acaba? Köşedeki kafaları dumanlı at tüccarları, abartılı el kol hareketleri yapıyorlardı. Birinin sözlerini, yan masadaki gezgin tüccar yüksek sesle onaylıyordu. Sözlü gelenek, en gelişmiş iletişim yöntemi. Yeni biraderlik yeniden güçleniyordu. Kutsal değerler ayaklar altında. şeytan'ın bizzat yönettiğı, cehennemdeki merkez üssünden faaliyet gösteren bir yeraltı örgütü. Üyeleri her yerdeydiler, asilzade, şehirli, köylü ayırt etmeden halkın arasına sızmışlardı. Dağlarda ateşler yakıyorlardı. Bu henüz başlangıçtı. Örgütleniyorlardı. Pek yakında cinayetler, saldırılar, yangınlar, isyanlar baş gösterecekti. Hapisler henüz dolmamıştı. Tımakları sökülenlerin

sayısı henüz yetersizdi. Hiç sesleri çıkmıyordu; ölüm, sessizliğini sürdürüyorlardı. Şeytani çeteler. Bir kez aralarına katılan ömür boyu çıkamıyordu. Yetmezmiş gibi, karanlık Bayan Veba kol geziyordu. Yollarda barikatlar kurulmuştu. Bir de geceleri ateşler yakılıyordu. Büyücüler. Çok tehlikeliydi, çok.

Kafaya diktiği onca şarap ve uçan kuştan haberdar bu insanların kulaktan kulağa yaydıkları tuhaf ve korkunç hikâyeler Ot'un başına vurdu. Hesabı ödeyip çıkmak üzereyken tanıdık bir el omzuna dokundu. Başını kaldırıncı, tıbbın efendisi, mantık, fizik ve şarap bilgini Doktor Ambroz'un karanlıkta tavana doğru uzayan, köşeli yüzüyle karşılaştı. "İşte şimdi," dedi Ambroz, "nazarlığın lazım olacak. Üzerine ne yazmıştın?" Eliyle işaret ederek, köşedekilere doğru kaş göz işareti yaptı. "Neler zırvalıyorlar, dünyayı saran abuk sabuk konuşmaları duyuyorsun, değil mi? Tek başına kalırsın işte. Muhafız bozuntuları bile durmaz yanında."

Bir tek üstat Ambroz, herkesin el üstünde tuttuğu o bilge beyefendi, yalnızca o Johan Ot'u dışlamazdı. "Doğrusunu istersen," dedi masada otururlarken, "başından beri, daha ilk günden kaygılandım senin için. Geceler boyu içkili sohbetlerimizde sorduğun sıra dışı sorular, söylediğin sözler yüzünden," dedi, "özellikle geceleri ormanın ıssızlığında kim bilir nerelere yaptığın gezintiler yüzünden."

Johan Ot'a, büyülu çemberin ne olduğunu biliyor musun, diye sordu. Çember oluşturmanın? Bu civarda bazı kişiler, yaz geceleri ateşin etrafında toplanıyor ve gece yarısı yol kenarındaki haçları tavaf ediyorlardı. Hayır, biraderlikle ilgili değildi, iyi, inançlı Hristiyanlar da yapıyorlardı bunu. Yani gözü pek, yürekli olanlar. Cesareti olanlar gece yarısı oralara gidip şeytan çağırmayı göze alıyorlardı. Bir değnekle yere çizdikleri dairenin içine giriyorlardı. Girdikleri an şeytan belirliyordu.

Ve artık insana ne lazımsa getiriyordu; para bile. Ama elbette işin bir püf noktası vardı. Korkacak, kaçacak olursan, şeytanı tespihinle kışkırtmazsan, dairenin içinden çıkarsan, mahvolurdun. Ruhunu kaybederdin. Kısadan hisse, çemberden çıkarsan hayatın kayardı.

Üstat Ambroz her zaman Johan Ot'un sözlerine kulak verirdi, başından geçen olayları, deneyimlerini ilgiyle dinler, düşüncelerini anlamaya çalışırdı, uzun geceler boyu şarap içerlerken. Bu kez, ilk defa yalnızca o konuşmuştu. Bu kadarını söyledi ve gitti.

Johan Ot duyduklarını zihninde evirip çevirirken önündeki sirkeleşmiş şaraba dikti gözlerini, durumu idrak etmişti. Bir gece önce nerede olduğunu nihayet anlamıştı.

Büyülü çemberin içine girmişti.

Johan Ot pek yakında Styrialı Karolina'nın şakaya gelmeyeceğini anlayacaktı. Dolayısıyla koltuğunun altına sıkıştırdığı bir sürü dua kitabı, kilise rehberi, ilmihal metni vesaireyle karşısına dikilen karalar içindeki adam, bu kez gülümsemekten kaçındığında şaşmamak gerekti. Hatta somurttuğunda da. Johan Ot'un sağlıklı dişleriyle kopararak yediği jambonu bile geri çevirmişti. Hayvanın kayış gibi sert etine gömülüp parçalayan o bembeyaz dişlere bakakalmıştı adam ve bu ritmik, düzenli hareket, hatta bu genel durum, eskisinden daha şüphe çekici görünmüştü gözüne. Böyle dişler kimde vardı? Kendisinde olmadığı kesindi. Tuhaftı, çok tuhaf.

Ot adamı içeri buyur etti, oturttu. Tek kelime etmedi. Ama adam yılan gibi soğukkanlı ve sinsiydi.

Sonra Johan Ot sakalındaki yağı sildi ve gözlerini köşede oturan sakın hortlağa dikerek bekleyişini sürdürdü.

O esnada ifadesiz, soluk yüzlü karaltı, masanın diğer ucunda parmaklarını tıklattı. Çünkü adam, kritik bir eşiğe geldiklerinin bilincindeydi, artık başlayabilirdi. Bir süre daha sessiz kaldıktan sonra konuşmaya başladı, ama fısıltıyla.

“Bir kere uyarmıştım seni,” dedi, “işte yine karşıdayım. Artık bu son, şakası yok. Hoşbeşe değil, ciddi bir iş için geldim.”

Bu kez tavsiye, uyarı falan beklememeliydi Ot. Bu kez ona yasaları hatırlatacaktı. Bu topraklarda Styrialı Karolina adıyla bilinen yasaların geçerli olduğunu.

Yasanın 109 uncu maddesi şöyle diyordu (elindeki kitaplardan birinden okumaya koyuldu):

Madde 109.

Büyü yoluyla başkasına zarar veren ya da yaralanmasına sebep olan kişi ölümle cezalandırılır ve bu ceza yakma suretiyle uygulanır. Bir diğerine zarar vermeden büyücülüğe başvuran kişi, yargıcın kararıyla, yasalar çerçevesinde durumun gerektirdiği cezaya çarptırılır.

Adamın elinde tuttuğu kitabın sayfaları, tıpkı Johan Ot gibi, hafifçe titriyordu.

Kısa bir suskunluğun ardından, “Peki bunun benimle ne ilgisi var,” diye sordu Johan Ot.

Karşısındaki cevap vermedi. Yalnızca metni okudu.

Johan Ot artık işin ciddiyetinin bilincindeydi. Styrialı Karolina söz konusu olduğunda yasadaki boşluklara bel bağlanamazdı, iltimas, merhamet beklemek abesti. Doğrudan, süratle hedefe kilitlenirdi. Yargıç Gregory Pregl, geçmişte bir akşam alçak sesle çektiği diskur esnasında durumu bütün açıklığıyla ortaya sermişti. İlkın suç şüphesi oluşur ve bu şüphde kayda geçer. Zayıf suç şüphesi vardır, kuvvetli suç şüphesi, bir de ölümüne

suç şüphesi. Bu topraklarda geçerli olan yasaların zikzakları, kestirme yolları ya da seçenekleri üzerine kafa yormamalıydı boş yere. Ot'un yorgun omuzlarındaki yükün hangi tip şüpheyeye dayandırıldığını öğrenmesi, durumu değıştirmezdi. Karolina belirtilerle bile yetinirdi. Sonra her etap hızla birbirini takip ederdi: *Hazırlık, delillerin sunumu, istişare, kararın ilanı ve cezanın infazı.*

Artık aklını başına toplamalı, yazgısına sahip çıkmalıydı.

Artık havanın kararmasını beklemeliydi.

“Biraderlerin seninle, kız kardeşlerin de,” dedi, o akşam evin ormana bakan camını tıklatan yabancı. “Grubumuz kenetlenmiştir, yardımımızı esirgemeyiz.” “Ama dinî bir biraderliğe katılmakla değil bir nevi büyücülükle suçluyorlar beni,” dedi Johan Ot. “Yanılıyorsun,” dedi yabancı, “yeni biraderliğin peşine düştüler, ondan korkuyorlar, geleneksel ve sağlam inancımızı, dirençli bağımızı ürkütücü buluyorlar.” Johan Ot ateş, kılıç ve kendine özgü fanatik inancı ile dünyayı değıştirmeyi hedefleyen bir grubun, bir biraderler topluluğunun üyesi olduğunun farkında değildi. “Bize tek bir geceliğine bile katılan kişi, artık biraderimizdir,” dedi yabancı. “Daima onun imdadına yetişiriz, o istemese bile yanında oluruz. Bize katıldın, bundan böyle inancımız, inancımızın gücü seni kurtaracak, irademiz, birliğimiz, cemaatimiz seni kollayacak.”

Bu minval üzere epey dil döktü yabancı.

Ot oraya kadının peşinden gitmişti. Adeta sürüklenmişti. Tamtam seslerinden başka bir şey duymamıştı. Herhangi bir etkinliğe kaydolmamıştı, yüreğinin kanıyla bir belge falan imzalamamıştı.

Gevezelikten başka bir şey değildi.

Adamın işgüzar lafazanlığı, Johan Ot'u gerçekten anlamlı, etkili bir birliğin varlığından şüphe duymasına neden olmuştu.

Kaynana zırlıtısını bıraktı, içeri girdi.

Kimseyi, kimsenin yardımını istemiyordu. Evrenin labirentinde kendi yolunu bulurdu.

Payına düşen akıl kısıtlıydı, ne de olsa, korkular, canavarlar, komplolar barındırıyordu. Yine de şu anda hissesi faaldi, kan dolaşımıyla yeterince besleniyor, öngörülerini aksatmıyor, hızlı tepki verebiliyordu. Şu anda Johan Ot kendini nasıl ele alması, nereye yönlendirmesi gerektiğini biliyordu. Zihni tamamiyle savunmaya ve çıkarlarına odaklanmıştı.

Suçlanacağı şüphe götürmezdi, hatta bu gece tutuklanabilirdi. *Hazırlık safhasına* başlanmış olabilirdi bile. Ateş cambazlarıyla birlikte olmuştu. Şimdi de yeni biraderliğe çağılmıştı. Haklarında ne biliyordu? Hemen hemen hiçbir şey. Ama onlara katılmıştı. Ateşin üzerinden atlamışlar, yeraltı seslerine kulak vermişlerdi. Yanan kalplere gözlerini dikmişlerdi. Ağaçlıklı yamaçta, yumuşak yosunların içinde, kilisenin önünde cezasını bulmuş olan fahişeyle günaha girmişti. Kadın, gözlerinin ışıltısıyla iblisin korunu salmıştı içine. *Delil safhasına* ulaşırlar ve Ot'u tutuklarsa bunları dile getirebilirdi. Ot'u biraderliklerine, o tehlikeli, sakıncalı tarikata sokmuşlardı. Tutuklanırsa bunları ve daha fazlasını söylerdi. Aralarına nasıl karıştığının ya da paçayı nasıl kurtardığının, kendisi de farkına varmamıştı ama bütün bunların önemi yoktu artık. Tutuklandığı takdirde yüzleşmesi gerekecek başka karanlık ipuçları, faaliyetler çıkaracaklardı ortaya, nasıl olsa. Kötü ruhlardan korkardı, zaten o yüzden kapısına ayaksız bir fare asmıştı. Ama bunu Lampretiç'in temsil ettiği yüce adalet kim bilir nasıl yorumlayacaktı. Uğursuzluk her yanı sarmıştı. Ülke topraklarında ateşler yakılıyor, yalnız

yolcular en umulmadık şekillerde ölümle buluşuyorlardı. Büyükbaş hayvanlar telef oluyordu. Ot bir yabancıydı. Hüküm verilecekti. Cezası infaz edilecekti. Saygıdeğer Yargıç Lampretiç ve sapladıkları iğne, oturttukları kazık ya da akıllarına esen her türlü yakma, acıtma, kemik kırma sayısınca ücretlendirilen adanları dört gözle kendisini bekliyorlardı.

Hele bir yakalasınlar!

Sabah olduğunda Ot çoktan uçup gitmişti. Dörtmala at sürmüştü. Şimdi de terli hayvan ağaçlık bir tepede yavaştan yol alırken, altındaki hayvanın ılık, huzurlu, yorgun kıvrımlarını, kasların ve bağ dokularının uysal direncini, derisinin seğirmesini, taze kanın sakın dolanımını hissediyordu.

Yaprakların yüzeyinde titreşen çiğ taneciklerinden başlayarak etraftaki her şey sabah canlılığını yansıtıyordu. Toprağın üzerinde ileri geri kıvıldaayan buhar tabakası, fundalık, dere, görünürde bir patika bile olmayışı, hepsi, katettiği göz alabildiğine boşluğun sonunda Johan Ot'un özgürlüğe kavuşacağını doğruluyordu. Kötülüğün kol gezdiği, alevlerin, hırsızların, cadıların, batıl inançların, dahası, toprakananın rahminde saklanan, günün ve gecenin her saatinde evleri yoklayan, insanların derilerinin altına ve kalplerine nüfuz eden, hayvanları ele geçirerek acınası bir hâlde ön ayakları üzerine kapaklanmalarına yol açan şeytani ruhların barındığı o toprakların karanlığını ardında bırakmıştı. Tümü geride kalmıştı. Yargıçlar, doktorlar, muhafızlar, köylüler, iffetli yöre halkı, karalara bürünmüş zat ve onun Styrialı Karolina ve Madde 109 zırvası, bütün şüpheler, aşamalar, Yargıç Lampretiç ve parça başına ücretlendirdiği adanları, biraderliğin inançları, programları, orman ateşleri, ateş cambazlıkları, kırbaçları ve cinsel ilişkileri; hepsi. Topyekûn geride kalmıştı.

Önünde, ufukta göz alan beyaz çan kulesi, güneşin ilk ışınlarının altın tonlarıyla bezediği masmavi gökyüzü ve umutsuzca dörtnala at sürdüğü kaçış gecesinin sabahı vardı; yeni hayatının sabahı.

Kaçış –inatçı iblisi göğsünden söküp atmak, kanından cinlerin efsununu, kemiklerinden korkuyu çıkarabilmek için elinden gelen tek şey kaçmaktı. Bundan sonrası hep yeni, taze bir başlangıç, temiz bir sayfa, yarını olan bir sabahtı. Belki onu ışıkla yıkanmış bugünkü gibi güler yüzlü sabahların karşılayacağı, doğruluğa, iyiliğe giden yolların açık olduğu yeni bir ülkeye varacaktı sonunda. Belki de gençliğinin dağlık kuzey ülkesinde bulurdu kendini. Kim bilir?

Kim bilir hangi gün, hangi saatte, dinlenmiş bir yüz, arkasında gecenin karanlığı, önünde günün aydınlığı, kalbi saflaşmış, düşünceleri arınmış bir hâlde yuvasına dönecekti?

Önü açıldı artık, bundan sonrası ışıltılı çimen, körpe otlarla örtülü patikalar...

Aynı gün öğle vakti, Johan Ot aynı ağaçlık tepede, yeni dünyasından gerisin geriye, ama bu kez kızgın güneşin altında bitkin bedeninin bütün gözenekleri ardına kadar açılmış bir hâlde yürüyordu. Şakaklarından ve yüzünden oluk oluk ter akıyordu, ne çiyden eser kalmıştı ne de serin esintiden, gözünü alan güneş ışığı ve sıcaklığın altında, kavrulmuş otlar ve arka planda çayırdaki tüten çöp yığınlarının parıltısıyla, bambaşka bir ortamdaydı şimdi.

Ne yazık ki, Johan Ot'a geri yürüyüşünde sağlı sollu iki mübaşir eşlik ediyordu, bir de peşlerinden gelen yorgun dırdırcının teki.

Tepelerine üşüşen tombul, arsız, pis kokulu sinek sürüsünün saldırısına uğramışlardı, terli yüzlerine yapışıyor, gömleklerinin,

etli kıvrımlardan dalarak tenlerinin içine giriyor, cehennemî uğultuyu derinin altında sürdürürken Johan Ot'un harareti yükselmiş, yorgun, yapışkan kanını emiyorlardı.

Sineklerin akını dayanılmazdı. Ot, ormanın loşluğuna, serinliğine sığınmaya can atıyordu ama bu konuya ilişkin teklifi ve ricaları, iki yanındaki kalpsiz refakatçisini güldürmüştü sadece.

"Daha sıcaklığı görmedin, ahbab," dedi birincisi.

"Bizim arkadaşlarla onca kafa çekmiş olmanın pek işe yaramayacağını anlayacaksın. Üstelik henüz sıcaklığı görmedin," dedi diğeri.

"İğneyi tınaklarının altına soktuklarında," dedi birincisi.

"Bacaklarına kızgın yağ döktüklerinde," dedi ikincisi.

"Kemiklerin patladığında, çene kemiğin çatladığında," dedi birincisi.

"İğneyi bir iki milim daha ittiklerinde," dedi ikincisi.

"Sonunda ayağının altını tutuşturduklarında," dedi birincisi, "hayatında son kez sıcaktan şikayet edeceksin."

"Birinin o pis yüzüne tokadı, yumruğu patlatıp, dişimi geçirdiğimde," der demez bir şimşek çaktı ve gözü karardı Johan Ot'un, ense kökünde tok bir patlama oldu ve sonra başını göğе çevirdiğinde, ısıltının arasından, güneşle yan yana, ağzı konuşur gibi açılıp kapanan geniş ve sırtkan bir suratla karşılaştı.

O ağız boşluğunun, çatlak sesiyle, uzaktan "Ne dedi?" diye sorduğunu duydu sonunda.

"O fahişeye sokacakmış," diye cevapladı diğeri, "onun yerinde olsam, ben de yapardım."

Gerçekten dedim mi acaba, diye düşündü Johan Ot. Kafama inen o insafsız darbeyle kendimi kaybettüğimde. Kanun kaçacağı,

suçlu, aşağılık kafama? Az önce o lanetli, rezil kaltaktan mı söz ediyordum?

Arkasında kalan güneşin gözünü kamaştırdığı bu kara yağız surat, o gece, o kocaman ateşin önünde duran karaltıya benziyordu. Sıcaktan ağzı kurumuş, beyin zarı sanki yapışkan ve kaygan bir hâl almıştı. Derisinin altındaki sinekler çıldırmış, daha derinlere, beyin dokusuna, göz çukurlarına, damarlarından geçerek kalbine ve iç organlarına saldırıyorlardı.

Olaylar ivme kazanmıştı, doğa kanunları uyarınca da olsa, öyle umulmadık şekiller alıyordu ki artık durup düşünecek, olanlara açıklık getirecek vaktimiz yok. Yorumlarımızı sonraya bırakarak Johan Ot'a dönelim şimdilik, onun da, bizim de beklentilerimizin aksine, başına geleceklere. Yine de, aklına estikçe kafasına sopayı indiren, onu güneşin altında, yerde, iç organlarını istilaya koyulan sineklerin insafına terk eden bu aşağılık refakatçilerine yakalanmasının, saygıdeğer mahkeme reisi ve sorgu hâkimi Lampretiç'in karşısına götürülmesinin sebebinin, şimdiye dek eser hâlinde şahit olduğumuz açgözlülüğü olduğuna dair gözlemimize değinmeden geçmeyelim:

Onu dörtlüye geleceğine ulaştıracak çiy kaplı sabah fazla uzun sürmemişti. Kaçağımız ne yazık ki yanına yeterli kumanya almamıştı, güneş yükseldikçe midesindeki boşluk ve açlık kendini hissettirmeye başlamıştı. Parası ve kıymetli eşyası tamamdı, silahları da. Önceden yiyecek stoku yapmasının zorlukları ve yola apar topar çıkmış olduğu hesaba katıldığında, azığının kıtlığına şaşmamalıydı.

Sabahleyin sıra sıra beyaz kilise kulelerinin dibine kümelenmiş küçük köyleri geçtikçe midesinin boşluktan kaynaklanan gurultusu artıkça artmıştı. Durup uzun uzun bakmıştı. Çantasında az da olsa yiyeceği kalmıştı ama nereye kadardı? Ya

atı? Ne kadar yol almıştı acaba? Gece boyu ilerlediğine göre yeterince uzaklaştığı farz edilebilirdi. Yeter ki yanlış dönemeçten sapmış olmasın, doğru yolda olsun. Dolayısıyla, durdu, uzun uzun baktı ve ikirciklendi. Kararsız kaldı. Münasebetsiz ihtiyaçlarıyla insan doğası galip geldi.

Şuracıktaki tatlı yamaca kondurulmuş evde, ısırma, çiğnemeye ve yutmaya doymayan ebedi oburluk ihtirasının kurbanı olan ağzının sulanmasını, dudaklarının şapırtısını tatmin edecek bir şeyler bulunmalıydı.

Evin etrafında sessizlik hâkimdi, hareket görünmüyordu. Kırsal kesimin tipik insanının ve hayvan gübresinin kokusu sarmıştı ortalığı. Demek ki sindirim sistemi çalışan birileri yaşıyordu evde: Dışkı varsa yemek de olmalıydı. Ot daha fazla kafa yormadı. Atını aşağıda bıraktı.

Doğruca yukarı yürüdü, evin içine daldı.

Evde kimsecikler yoktu. Çalışıyorlardır, erkenden tarlaya gitmişlerdir. Normal şartlarda seslenir, bir ücret öderdi ama görünürde kimsecikler olmadığına göre başının çaresine bakmak zorundaydı. İç karartıcı bir yerdi. Loştu, kirliydi ve pis kokuyordu, eve girer girmez notunu vermişti. Minicik pencereleri pek az ışık alıyordu. İçeri adım attığında göz gözü görmüyordu. Karanlıkta kedi gibi etrafı kolaçan etti. Birden doğrulunca kafasını tavana vurdu. Köşede bir kıpırtı hissetti. Eğri büğrü bir rafa dizilmiş kap kaçağı seçebiliyordu. İşte ağzına atacak bir şeyler bulmuştu, yeter ki yenilir gibi olsun. Kolunu uzattı, parmakları bir tür kaseye ulaştı. Elinden kaydı ve yere düştü.

O an köşede bir canlının kıpırdadığından emin oldu.

Telaşlandı ve karanlığı delmeye çalışan göz bebekleri yerlerinden fırladı. Bir paçavra yığının üzerinde, tepesindeki bir çift

parlıtıy kendisine çevirmiş bir karaltı duruyordu. Yerde yatan yaşlı ve insansı yaratık ona çevirdiği gözlerini kırptırıyor. Belinden para kesesini çıkarttı ve uzattı. “Parasını öderim,” dedi, “parasını öderim, yemek,” eliyle ağzını gösterdi, “yemek,” dedi, “öderim.” Ama köşedeki her ne ise, ürkekçe paçavralanna sığındı, korkudan daha da sindi ve ağzını açmaya hazırlandı. Ot yaratığa doğru bir hamle yaptı, havaya kaldırdığı kesesini göstererek şingırdattı. Ödeyeceğim. Yaratık gırtlaktan gelen bir inilti çıkardı ve hemen ardından Ot’un kanını donduran öyle bir çığlık attı ki Ot tepeden tırnağa sarsıldı, sırtının ürpertisi beynine sıçradı, çığlığın gitgide daha yüksek perdeden devam etmesiyle paniğe kapıldı, ne yapsa, bilemedi, kapıya mı gitse, dışarı mı koşsa? Çığlık bıçak gibi keskindi, bir anda, düşünmeden köşeye uzandı, hızla elini indirdi ve çığlık tekrar iniltiye dönüşene kadar elinin çarptığı kemikli nesneye vurmaya devam etti.

Böylesi daha iyiydi. İniltiyi çığlığa tercih ederdi, daha insaniydi, en azından dünyeviymi, başa çıkılırdı.

Çok yaşlı ve acınası bir yaratık paçavralarla kaplı pis bir şiltenin üzerinde kıpırdanıyordu. Öne, arkaya sallanıyor, iç çekiyor, inliyor, arada tıslayarak anlaşılmaz, öfkeli cümleler sarf ediyordu. Bir kadın olabilirdi, çok yaşlı, içi geçmiş bir kadın, evi bekleme görevi verilmiş bir nevi bekçi köpeği. Ot’un yumruğundan ciddi zarar görmüş olmalıydı. Tekrar bağırmasına çalıştığını görebiliyordu Ot - ne de olsa görevi buydu, ona yalnızca bağırması tembih edilmişti – o an kafasına dank etti ki bu evden derhal çıkmazsa başı belaya girecekti. O düşünce bir dakika önce gelmiş olsaydı aklına, her şey, tümüyle her şey, bambaşka olabilirdi.

Topuklan üzerinde dönerek eğildi ve kapiya uçtu. Dışarıdan sesler geliyordu, “Anamızı dövüyorlar,” diye bağırıyordu bir adam, “biri dövüyor kadını.”

İş işten geçmişti.

Gelenler evin girişine etten duvar örmüşlerdi. “Hayvan herif, yakalandın işte” – sesler çoğaldı – “Anamızı döversin, ha!” – ve hepsi birden bağurdılar – “Allah belânı versin, serseri, anamıza ne hakla vurursun, biçare, hasta kadını, hem de yatağında, nasıl döversin.”

İş işten geçmişti.

Etten duvar üstüne çullanmadan önce silahını doğrultma fırsatı bile bulamamıştı.

Bir güzel dayak atıldılar. Annelerinin öcünü aldıklarına, kadıncağızı korkutmasının, canını yakmasının bedelini ödettiklerine ikna olduklarında –çünkü bunu dişsiz ağzıyla tıslayan, inleyen, hatta hırsıza al bir de benden dercesine vurmaya çalışırken acınası bir hâlde sırt üstü yuvarlanan kadının gözünün önünde yaptılar– görevlerini yerine getirmiş olduklarından emin olduklarında, bir de ceza kestiler. Üzerinde hiçbir şey bırakmamacasına her şeyini aldılar. Ardından da Ot’u, sonradan onu mübaşirlerin bulduğu domuz ağılına kapattılar.

Öğleye doğru geldiler, kanlı birkaç kırbaç darbesiyle sürdürdüler dayaağı ama bağlamadılar Ot’u. Sonradan yürütmek zorlaşır, uğraşmaya değmezdi.

Yeni bir başlangıca yelken açtığını sandığı, mavi gökyüzünde güneşin ilk ışınlarının dansıyla keyiflendiği, ormanlık tepelerde az önce çiyle tazelenmiş otların üzerinde ağır aksak yol aldığı o sabahın sonrasında, öğle sıcaklığında yaralı derisinin altı sinek kaynayan Johan Ot’un kısmetinde böyle refakatçiler vardı. Ormanlık yamaçta yorgun argın ilerlerken daha hayattan alacağı dersler vardı.

3.

Bildirim.

Adalet kulesinin kara deliğinde sessiz, kıpırtısız, başı omuzlarının arasında oturmuş, sağa sola koşuştururken ufacak gözlerini dikkatle baktıkları bu yeni gelen çaylaktan ayırmayan fareleri seyrediyordu. Acaba burada ne kadar kalacaktı? Sonunda nefesi tükenmiş, hiçbir uzvunu, göz kapağını bile oynatamaz hâlde yere serilmiş, ağızlarına layık yumuşak bir lokmaya dönüşmesi ne kadar zaman alacaktı? Kıpırdamadan oturduğu yerde, habire onu buraya düşüren, içinden çıkılmaz kördüğümü çözmeye çalışıyordu. Kupasını masaya vurarak savaş ve kahramanlık hikâyeleri anlatan, zihne ve ruha dair her konuda en eğitimli kişilerle aşık atan, otacılıktan fiziğe, sektlerin ve toplumların inançlarına kadar bilmediği olmayan ateşli konuşmacı hani neredeydi? Yol boyunca bütün şehir ve kasabaları başı dik geçen, görmüş geçirmiş, yanık tenli Johan Ot'un yerine bu kambur virane mi gelmişti? Köşeye büzülmüş olan bitene kafa yoran, bu karmaşayı çözmeye, nerede hata yaptığını anlamaya çalışan, nasıl cevaplayacağına ilişkin en ufak bir fikri olmasa da konuyu destikçe sorulara boğulan? Hayır, Johan Ot hiç de matah bir durumda değildi, doğrusu.

Ne yalan söylemeli, vicdanını sızlatan, endişeye, korkuya sebep olan, içini kemiren birkaç konu yok değildi. Aslına bakarsanız bu noktaya gelmiş olmasında da bir hayır var. Hiç olmazsa böylelikle, kimmiş, neymiş, hatta nedenmiş öğreneceğiz. Sıkı araştırma neticesinde doyurucu cevaplara ulaşacağız. İmkânlarımız geniş, temel bilgilerden yana sıkıntımız yok.

Tahminimizin aksine Ot, küçük siyah hayvanların cirit attığı dört duvar arasında, demir parmaklıkların gerisinde, nemin içinde çürümeye terk edilmedi. Karnı bile doydu. Soruşturma ivedilikle ilerledi. Ot artık ellerindeydi, sorularına bir an önce net cevaplar almak istiyorlardı. Epey soru birikmişti, doğrusu. Deliller meydandaydı. Yukarıya ilk götürdüklerinde sorgu yargıçlarının ve diğer görevlilerin içinde o uzun suratlıyı boşuna aradı. Görünürde yoktu. Ot rahat bir nefes aldı. İlk sorulardan itibaren cevaplamakta zorlanmayacağını, hayati önem taşıyan konuların henüz gündeme gelmeyeceğini anlamıştı.

SORULAR

Carniola'da bir haydut çetesine katılmış, geceleri ıssız yollarda pusu kurarak yasalara saygılı vatandaşlara saldırmış, mallarına ve paralarına el koymuş muydu?

Bir bekçinin kafasını Hoje yakınlarındaki Kokra nehri kıyısında kayalara vurduktan sonra saçından sürükleyip başını suya batırıp mıydı?

St. Lovrenc'e giden hacı kafilesine karışıp dilenci kılığına bürünerek, şato mensubu bir hanımefendiyi lekelemeye ve tecavüze yeltenmiş miydi?

Bir gölün ortasındaki bir adada bulunan kiliseden kutsal kaseleri çalmış mıydı?

İnançlı, namuslu bazı kişileri aniden gösterdiği bıçağıyla tehdit etmiş miydi?

Karısını dövmüş, evdeki eti ondan saklamış, sarhoş olup saçından sürüklemiş, ona yalan yanlış bilgilerle eti kötülemiş miydi?

Oğluna hırsızlık yapmayı öğretmiş miydi?

Yakalandığında cebinde ve çantasında bulunan altın sikkeleri çalmış mıydı, nereden?

Askıya asılması, kemiklerinin kırılması, falakadan geçirilmesi, iple çekilmesi, turnaklarının sökülmesi, bacaklarına kızgın yağ dökülmesine gerek kalmayabilirdi. Bülbül gibi şakıyordu. Kendiliğinden dili çözölmüştü. Aralıksız kargacık burgacık bir şeyler yazan yazmana dönerek anlattıkça anlatıyordu. İşlerin her an ciddileşebileceğinin bilincindeydi, ansızın kapana kısılabilir, postu kaptırabilir, kemiklerini, canım tehlikeye atabilirdi. Dolayısıyla akıllıca, güzel ve açık seçik konuşuyordu.

CEVAPLAR

Adım Johannes Ott. Almanya, Neisse Dükalığı vatandaşıyım. Evimi daha iyi yemek, içmek, uyumak ve yaşamak umuduyla terk ettim. Ekmeğimi çok çalışarak, dürüst yoldan kazanmayı hedefliyordum. Hayatını alın teriyle kazanan bir demirci, tekerlek ustası ve ayakkabı tamircisi oldum. Bavyera'da, Tiroller'de, Carinthia'da ve Carniola'da çalıştım, loncalara katıldım. Birkaç beyin hizmetine girdim, okumayı öğrendim. Kâfirlere karşı savaştım ama elimi hiç kana bulamadım. Carniola'da konuşulan dili öğrendim. Tanrı şahidimdir, dürüst bir Hristiyan olarak, haydut çetelerine asla girmedim. Tam tersine, ormanın karanlığında, ıssız kavşaklarda, haydutların peşine düştüm. St. Lovrenc'e ve başka kutsal topraklara hacca gittiğim doğrudur.

Ama karım ve ailem de benimle gelmişlerdir. Kokra nehri kıyısında bir bekçinin kafasını kayaya vurduğum, sonra da saçından sürükleyip, suyun altına bastırdığım da doğrudur ama sebebi karımı taciz etmiş ve kılıcımı çalmış olmasıdır. St. Lovrenc'e yeni geldiğimde mecbur kaldığım için bir kez gerçekten sokakta dilenmişimdir. Hiç kutsal kase çalmadım, buna karşılık Loka'da panayırdan bir adet kase satın aldım. Ne o defa ne de başka bir zaman günah işlemedim. Tanık olduğum yalandan günah çıkarmaları ve meyhane arbedelerini saymazsak kimseyi bıçakla tehdit etmedim. Halkı sapkınlığa yönlendiren birkaç kişiye bıçak çekmişliğim vardır. Karımın et yemesini yasakladım zira dışkıyla çıktığını fark ettiğim etçil iğrenç mahlûklar yuvalanmıştı karında. Aynı sebepten karıma vurdum – mahlûklardan arınması amacıyla. Oğluma inançlı olmayı öğrettim. Elime geçen her altın dürüstçe kazanılmıştır. Saygıdeğer hanımefendilere nezakette asla kusur etmedim, uzaktan selamlamayı hiç ihmal etmedim. Söylediklerimin doğru olduğuna şerefim üzerine yemin ederim. Suçum bulunacak olursa, itiraf ve tövbe etmeye hazırım.

Buraya kadar her şey yolunda gitti. Açık yüreklilikle anlatıyorsa da söyledikleri pek ilgi uyandırmıyordu. Yine de sorgulama boyunca çenelerini kaşımışlar, birbirlerine göz kırpmış, yandakini dürtüklemiş ve bakışmışlar, Ot'a gözlerini dikmişler, burun kıvrımışlar, önlerindeki kâğıtları karıştırmışlardı. Ama kılına dokunmamışlardı. Yalnızca gerçeği ortaya çıkarmaktı amaçları, suçlamalarla ifadesini karşılaşıyorlardı, soruşturma ve delil sunumu yönünden henüz hazırlık safhasındaydılar. İfadesi, bir anda kendini adaletin pençesinde, hukuki sürecin kıskacında bulmasına yol açan olağanüstü olaylar zincirini aydınlığa kavuşturacak nitelikte olmasa da Johan Ot hakkında biraz bilgi edinmemizi sağladı. Bu şaibeli arkadaşın buraya

dolambaçlı hayat hikâyesini ortaya dökmek üzere gelmediğini tahmin edebiliriz. Elbette daha Johan Ot'un sözü bitmedi. Sırada metafizik ve teolojik konular, ünlü hukuk üstadı Yargıç Lampretiç'in her zaman ustalıkla irdelediği, dönemin inanç ve düşüncelerini yansıtan fevkalade önemli dosyalar var. İşler kızışacak. Johan Ot, Lampretiç'in malıdır artık; yargıç, zanlının bedeninin habis ve kirli unsurlardan temizlenmesine yardımcı olacaktır. Şöhretli yüksek hâkimler kurulunun saygın gözbeğinin ilk kayda değer sorgulaması olmayacaktır bu. Ne de altından başarıyla kalkacağı ilk karmaşık ideolojik bulmaca. İkinci gün çıka gelen bu sıska, kel kafalı, solgun yüzlü ufak tefek adam, tarihte olağanüstü, sayısız hukuki başarıya imza atmış şahsiyetten başkası değildir. İşte bu sebepten, Johan Ot sözlerine devam edecektir.

SORULARIN DEVAMI

Geceleri sık sık evden çıkar mıydı? Ne zaman ve kaç kez evden çıkmıştı ve nereye gitmişti?

Zekeriya Peygamber ile karısı Elizabeth'ten olma Aziz Yahya'ya atfedilen günden önceki gece evden çıkmış mıydı? Ot, o kutsal geceyi onu şeytani niyetlerine alet etmek isteyen kişilerle birlikte bir ateşin etrafında geçirmiş miydi?

O gece evden çıkınca ormana mı, kırlara mı, yoksa başka bir yere mi gitmişti?

Evinin kapısının pervazına bacakları kesik bir fare asmış mıydı, bu hayvanın ya da bu maskotun anlamı neydi?

Boş bir eve taşınmış mıydı, o evin içinde, havasında bir ruh geziniyor muydu, pencereden içeri bir şey tırmanmış mıydı?

Kısacası o ev efsunlu muydu, niye efsunlu bir eve taşınmıştı; diğer seçenekler dururken, keyfince yaşamak, uyumak için neden o evi seçmişti?

Carniola'dan kaçmış mıydı yoksa buraya iyi niyetlerle mi gelmişti?

Neisse Dükalığından da mı kaçmıştı, yaşadığı topraklardan kaçmasına ne ya da kimler sebep olmuştu, kaç kişiydiler, ne tip insanlardı?

Kilisenin önünde cezalandırılan fahişeye kaş göz işareti yapmış, sonra da o iffetsiz kadını evine sokmuş muydu?

Kilisenin önünde, durduk yerde, namuslu bir ihtiyara el kaldırmış mıydı, vurmadıysa da niye niyetlenmişti?

Görünürde – henüz - bir sebep yokken boş bir evde yaşlı bir kadına vurmuş, bu dürüst evlatların dürüst anasına anlamadığı tuhaf, yabancı kelimelerle bağırarak, saldırganın öfkeli, karanlık suratını gören kadının dehşete kapılmasına sebep olmuş muydu?

Hiç iksir içmiş miydi, içtiyse ne tür iksir içmiş ve nasıl hazırlamıştı?

Ayrıntıya girmek gerekirse, Aziz Yahya Bayramı arifesinde, gece, ormanın kenarındaki bilindik çayırılıkta ayakta durmuş muydu?

Alev alev yanan bir kalbi yukarı kaldırmış, göğe doğru tutmuş muydu?

Karanlığın ve yerkürenin sesine kulak vermiş miydi?

Ateşin üstünden atlamış mıydı?

Ormanın kıyısındaki çayırılıkta o karanlık gece vakti, kâfir ateşinin kızılığında, murdar iğrençliklere ve şehvete kapılmış mıydı?

Gece karanlığı, gündüz aydınlığı ayırt etmeden defalarca kırlarda çılgınlar gibi koşmuş muydu, göğsünde, belinde tutuşan ne vardı ki, böylesi bir koşu tutturmuştu?

Evinin yakınında ateş görülmüş müydü, yangın çıkmış mıydı?

Evinin üstünü ve çatısını, değişik şekilleri ve sesleriyle karmaşa yaratan bir haşere bulutu sarmış mıydı?

Derisinin altında vızıltılı bir karasinek ordusunun kaynaştığını duymuş muydu?

Özellikle Ot'un Neisse Dükaliğından hangi sebepten kaçtığının aydınlığa kavuşturulması gerekiyordu. Lampretiç'e göre anahtar soru buydu, yığınla olaya sahne olan Neisse Dükaliğından neden kaçmıştı?

Bu defa dili tutuldu. Bu defa Johan Ot dut yemiş bülbüle döndü. Bir şeyler bildiklerini anlamıştı. Tanıklar namusları üzerine yemin ederek en ufak şüpheye yer bırakmayacak şekilde ifade vermişlerdi. Muhbirler kulaklarına bir şeyler fısıldamıştı. İstihbarat birimleri delil toplamıştı. Bu sebepten, ilkten konuşmak gelmedi içinden. Kem küm etti. Lampretiç'in adamları az biraz burnunu kırarken, işkence sehпасı, cadı iskemlesi, kıskaç, kızgın yağ, tavana asılı palangalar gibi nefes kesen son teknoloji ürünü aletlerini görmesini sağlayarak Ot'a yardımcı oldular.

Yalnızca aletlere göz atsin diye bir tanıtım turuna çıkardılar ki Ot, adalet kulesinin işlevini ne denli kusursuzca yerine getirdiğini anlasın.

Başparmak işkence aletinin canlı uygulamasını seyretti.

Bu alet vidayla tutturulmuş iki küçük sivri kenarlı levhadan oluşuyordu. Daha ilk bakışta şeytani bağlantılarını göz önüne seren büyücü kılıklı bir kadın her iki başparmağını, infaz me-murunun sıkıca vidaladığı levhaların arasına yerleştirmişti ve

ardından infaz memuru, sabitlediği elinin düzenli hareketiyle parmakları sıkıştırmıştı. Tırnakları kâğıt gibi yassılana ve kan fışkırana kadar sıkıştırmış ve ezmişti kadının parmaklarını. İçindeki şeytan kaçıp giderken bir çığlık koyuverdi ve uludu kadın.

Mankuerdanın* canlı uygulamasını da seyretti.

Lampretiç'in adamları aynı kaltağın ellerini, avuçları dışa bakacak şekilde sırtına bağladılar. Ve ipe öyle bir asıldılar ki kadının kemiğine dayanan ip bilek eklemlerini ayırdı.

Bu da kaçınılmaz olarak kadının çığlık atmasına yol açtı.

Cadı iskemlesini de gördü. Sadece bu ülkede kullanılan Styria icadı olan bu alet, öylesine mükemmel, keskin ve güvenilir bir tasarımı, öylesine süratle sonuca ulaşıyordu ki Johan Ot küçük dilini yuttu doğrusu.

Odanın orta yerine, yaklaşık iki buçuk metre uzunluğunda bir sıra konmuştu. Bir ucu aşağı yukarı bir metre yükseklikteydi. Diğer ucunun ise ancak elli santim yükseklikte tutulması, sıraya gerekli eğimi veriyordu. Sıranın ara sıra bilenen sivri kenarları bazı noktalardan yukarı kıvrılmıştı. Kişiyi cırtlıplak soyuyorlar, üstüne bir çuval geçiriyorlar ve bacakları yukarı doğru uzanacak şekilde sıranın alçak ucuna oturtuyorlardı. Bacaklarını sıraya öylesine sıkı bağlıyorlardı ki ipin altından etleri pörtlüyordu. Bedeni ise belinden, sırtından ve koltuk altlarından bağlanarak tavandaki kancaya asılıyordu. Böylece günahkâr beden kıpırdayamayacak şekilde ara seviyede sabitlenmiş oluyordu. Bu duruşun, içine şeytan girmiş birine acı vermediğine inanılıyordu, inanç bu ya! Johan Ot canını

* Mankuerda: Kollarından bağlanan suçlunun kordonun gerilmesiyle bedenini kesmesine yol açan işkence aleti. -çn.

acıtacağına kalıbını basardı. Lampretiç'in aletini denemeye hiç heveslenmedi.

Velhasıl, çenesi çözüldü.

CEVAPLARA DEVAM

Adım Johannes Ott, doğum yerim Neisse Dükaliğı. Memleketimden kaçtım, çünkü orada çok sayıda cadı vardı ve yetkililer onları yakmak için özel fırınlar imal etmek zorunda kalmışlardı. Cadılardan oldum olası korkmuşumdur, daha ılıman iklimi sayesinde şeytanla irtibatın zorlaştığını işittiğim güneye indim. Orada hayatımdan memnundum, kutsal yolculuklara çıkarak aklımı çelebilecek her şeyden uzak durdum. Evden ayrılmamın sebebi, karımın gitgide artan miktarda tükettiğı eti, iç organlarını saran büyülu larvaların durmadan kemirmesiydi. Styria'ya gelmemin diğeri bir sebebi ise hastalık nedeniyle birçok arazinin, evin terk edildiğini, kiraların çok düştüğünü duymuş olmamdı. O ahlaksız kadına göz kırpmadığımı gibi, kilisenin önünde de ihtiyara vurmadım, oradan derhal uzaklaştım. O gece uyku tutmamıştı, ormanın kıyısındaki çayırliğı gittiğimi hatırlamıyorum. O kadının cinsel cazibesine asla kapılmadım. Bedenimde ve fikrimde o ülkeden bu ülkeye savrulmama sebep olacak bir kötölük barındırmadım. Evimin arkasındaki alevler çalılıktan geliyordu, başka da bir şey bilmiyorum. Söyleyeceklerim bu kadardır.

“Saygın bir kişiyse,” dedi Lampretiç, “karşındakine nazik ve duyarlı davranıyorsan, bir diyeceğim yok.” Ve hemen peşinde dalkavuklarıyla salondan ayrıldı. Ne yazık ki Lampretiç Johan Ot'un ifadesinden hiç memnun kalmamıştı. Gerçeğı yansıtan tek cümlesi Neisse Dükaliğını saran cadılarla ilgili olanıydı. Ama zaten ne zamandır bunu bilmeyen yoktu, durum

meydandaydı. Ot'tan bekledikleri başka bir şeydi, Ot'un davranışlarının sebeplerini açıklığa kavuşturacak yol haritasının, ipuçlarının peşindeydiler asıl. Lampretiç soruşturmalarında gerçeği ararken ısrarcı ama insancıl yöntemleriyle ünlenmişti, dolayısıyla Ot'un anlattıklarının aslına uygunluğunu tartmak için şu ya da bu aleti devreye sokma emrini hemen vermedi. Johan Ot, Syriyalı Karolina'nın lafzı ve ruhu gereği kanıt sunma aşamasına gelmiş olduğu, Lampretiç de iyi niyet göstererek ve kanunlara dayanarak Ot'u yargılayabileceği ve davayı nihayetlendirebileceği hâlde, iyi yürekli olması hasebiyle ona bir şans daha tanımaya karar verdi. Tanıkları çağırdı.

Yargıç Gregory Pregl: Hayatına dair gerçeklerin hâlihazırda mahkeme heyetine sunulduğu sanık Johan Ot ile birkaç kez özel görüşme yapmış olmaktan derin utanç ve pişmanlık duyuyorum. Niyetim yalnızca mesleki bilgimi zenginleştirmekti, zira sanık diğer ülkelerdeki hukuki uygulamalar konusunda hayli bilgiye sahipti. Ne var ki ülkemizde barışın tesisi, hakkın ve hukukun üstünlüğü adına, Johan Ot'un, mahkememizce son zamanlarda yürütülen gizli biraderlik davalarıyla ısrarla ve alışılmadık bir tutkuyla ilgilendiğini ifade etmeliyim. Biraderlerin kilisenin kurulu düzenini reddetmelerinin, tövbekârlıklarının, birbirleriyle kardeşlik ilişkisi kurmalarının nedenleri gibi konularda, benim bizzat yürüttüğüm sorgulamalar boyunca itiraflarıyla ortaya çıkan inanç sistemlerini merak ediyordu. Günahkârların kilisenin önünde çırılçıplak teşhir edilmelerini onur kırıcı bulduğunu ve dinen caiz olmadığını da iddia etti. Biraderlerin en ufak kuşkuya yer bırakmayacak şekilde Şeytan'a taptıklarını bildiğimize göre Ot'un onlarla bu denli yakından ilgilenmesi, kuşku uyandıran bağlantılarının su götürmez kanıtıdır. Neticede diyebilirim ki Johan Ot'un, ortaya çıkarmaya

ve haklarında kovuşturma açmaya canla başla çalıştığımız bu sektlerden birinin üyesi olması kuvvetle muhtemeldir.

Dr. İvan Gemma: Johan Ot ile birkaç kez, özellikle kara ölüm vakaları çerçevesinde, otacılık üzerine konuştuk. Johan Ot yaşlı bir kadının çibanlarını ve damarlarını yarmak suretiyle kirli kanın boşalmasını sağladı. Ne var ki yaşlı kadının kısa süre sonra ölmesi, bence, Johan Ot'un tedavi etmekten ziyade ona büyü yaptığının yeterli kanıtıdır. O dönem, Johan Ot'un tıbbi deneyim sahibi olduğuna dair bir yanlışlık içindeydim, bu nedenle kendisiyle daha sonra birkaç kez görüştüm. Bu görüşmeler esnasında bana uzun uzun bu hastalığa yakalanan kişilerde kriz öncesi ve sonrası rastlanan ruhi belirtileri anlattı. Bir akşam şarap içerken bir kâğıda şöyle bir ibare yazdı:

S	A	T	A	N
A	D	A	M	A
T	A	B	A	T
A	M	A	D	A
N	A	T	A	S

Ben de ona, en iyi tedavi yönteminin, kurutulmuş, havanda dövülmüş kurbaga etine bir tutam kükürt ve kurutulmuş akrep tozu karıştırarak bir kese içinde hastanın boynuna asmak suretiyle kalbinin üstünde taşınmasını sağlamak olduğunu söyledim. Sanık, bu yaygın ve etkinliği kanıtlanmış tedavi yöntemiyle alay ederek yine yazılarını öne çıkardı. Hastalığın ruhun saflığını yitirmesinden kaynaklandığını iddia etti, haklıydı da. Ne var ki bu durumun bertaraf edilmesinde derin manevi katkısı

olacağına inandığı kendi esrarengiz sözcüklerini savunmaya devam etti. Aşağıdaki ibareyi de diğer yazılarına ilave etti:

H A X - P A X - M A X - D E U S - O R D I N A X

Büyüye dayanan söz konusu ibarelere ve simgelere ilgi göstermemin tek sebebi bilimsel merakımdı. Sanığın bu derecede aldatılmış ve kendini zihnen ve bedenen kim bilir hangi güçlere teslim etmiş olduğunu ilkten anlamamış olmama hâlâ şaşıyorum. Kuşkusuz, içine yerleşerek bu hâle gelmesine sebep olan o gücün sorumlusunun kim ya da ne olduğunu ancak tahmin edebiliriz.

Emniyet Müdürü Anton Macel: Ne zaman Johan Ot'la karşılıklı içki içtiysek, sabaha doğru gözlerinde hayvani bir pırıltı belirdiği dikkatimi çekti. Gecenin her saatinde amaçsızca dolandığına şahit oldum. Bir defasında bana mucizelere ve hastalıklara neyin sebep olduğunu bilip bilmediğimi sordu. Her ikisiyle de karşılaşmamızda Tanrı'nın rolü yoktur, dedi. Ot'un evinin tepesinde, karımın gördüğü haşereler onun doğasının en iyi kanıtıdır. Gün batımından hemen önceymiş. Böcekler durmadan akın ediyor, kanat çırpıyor, daireler çiziyorlarmış, kadıncağız manzaradan o kadar irkilmiş ki alı al moru mor eve koştu bana anlatmak için. Gördüklerini bir de onun ağzından dinlemenizi tavsiye ederim.

İfadeler ve tanıklıklar böyle sürdü gitti. Ot'un faaliyetlerinden haberdar olan komşuları, Dr. Ambroz ve çok sayıda saygıdeğer vatandaş katkıda bulundular. O kadar çok sayıda ifade toplanmıştı ki artık duruşmanın bir sonraki aşamasına geçilmemesi için bir sebep kalmamıştı, karara varılıp, hüküm açıklanabilirdi. Oysa Lampretiç'in bu kadarla yetinmeye niyeti

yoktu. Şöhretine halel gelmemeli, olaylar makul, akılcı ve uygun bir şekilde sonuçlanmalıydı. Johan Ot'un gençliğini geçirdiği Neisse Dükaliğinde hâlihazırda görülmekte olan diğer davalarla bir paralellik kurulmalıydı. Bütün kanıtlar ortak noktalarda birleşiyordu. Yalnızca Ot'un suçlarına ilişkin samimi itirafına ihtiyacı vardı. Sanığa gizli biraderlik bünyesinde verilen rolü ilk ağızdan açıklığa kavuşturmak istiyordu. Söz konusu hareketin karanlık güçlerle nasıl ve nerede haberleştiğini işitmek istiyordu. Nedensel bağlantıyı sabitlemek için cadıların varlığını Ot'un ağzından duymak istiyordu. İustificatio, diğer bir ifadeyle davanın meşruiyetinin savunması net, mantıklı ve kesin olmalıydı, özetle Yk. Dr. Yar. Lampretiç'in meslektaşları ve yönetim seçkinleri nezdinde prestiji perçinlenmeliydi. İşte bunu ancak sanığın samimi itirafı ve hukuken çürütülemez ifadesi sağlayabilirdi.

İkisini de elde edecekti.

Adalet Kulesi'nde farelerle baş başa geçirdiği geceler boyu birleştirdiği bütün yap-boz parçaları sayesinde Yargıç Lampretiç'i mandepsiye getirerek burnunu sürtebileceğini boş yere umuyordu Ot, zira bu denli insancıl ve haksever bir hukuk adamının bile sabrının bir sınırı vardı. Ot'un anlamazlıktan gelmeleri ve kaçamak cevapları bardağı taşırmıştı. Parmak ezme aletinin vidalarını iyice sıktılar ve parmaklarını kâğıt gibi yassıltana kadar kanırttılar.

İşe yaradı.

SAMİMİ BİR İTİRAF

Adım Johannes Ott, Neisse Dükaliği doğumluyum. İblisin dalkavuklarının cirit attığı herkesin malumu olan topraklar. Orada iblis her eve sızar, günün ve gecenin her saati insanın

kanına girer, hastalıklara ve yangınlara sebep olur, büyük baş hayvanları ve mahsulü yok eder, ortalıkta uçuşan hurilerle ağaçlıklı bayırlarda buluşur, gönlünü hoş eder, onlara pis kokulu kışını öptürürdü. Elbette bizim evimize de girdi ve annemin huyunu bozdu. Kadın meyhane turlarına çıkıp ayyaşlarla düşüp kalkarken, babam da at satışlarında hile yapmaya başladı. Uğursuzluk sadece bizim evi değil, tüm çevreyi sarmıştı. Belediye meclisi dişi cinleri özenle tasfiye etmek amacıyla özel bir fırın yaptırdı. İlk yıl, kırk iki tanesinden kurtuldular, sonradan duyduğuma göre takip eden birkaç yılda yüzlercesini yakmışlar. Annem şüphe altındaydı ve duruşmasının daha ilk etabında şeytanın cinsel organlarında sebep olduğu hastalıktan hayatını kaybetti. Şeytanın kötücül tohumlarını ektiği ayyaşın birinden geçmişti.

Lampretiç zevkten dört köşeydi. Sözü akışına bakılırsa itiraf anı pek yakındı. Ot kıvama gelmişti. Annesi şeytanın tohumunu kaptıysa, döl yatağı zarar gördüyse, Ot'a da bulaşmış olmalıydı. Hukuki mantığa daha sağlam bir dayanak bulunamazdı: Kesin bir temele dayanıyor, açıkça tutarlılık sağlıyor ve nihayet son deliller, ifadeler ve tanıklıklar sayesinde mükemmel sonuca varıyordu. Ama sonra bir talihsizlik anı yaşandı. Ne yazık ki Johan Ot kafasını duvardan duvara vurmaya ve annesinin, kendisini, şeytan tohumunu içine ekmeden önce dünyaya getirdiğini haykırmaya başladı. Ot'un zihnindeki kronolojik berraklık Lampretiç'i hazırlıksız yakalamıştı. Neyse ki artık bu ayrıntıların önemi kalmamıştı, hele felsefi tartışmaların hiç yeri yoktu. Ot'un samimi itirafı bir an önce kotarılmalıydı. Azıcık, pek kısacık bir süre Ot'u cadı iskemlesine oturttu. Olaylar normal seyrini buldu.

SAMİMİ İTİRAF SÜRÜYOR

Bendeniz, Neisse Dükalığı doğumlu Johannes Ott, aklım başında olarak, samimiyetle kabul ve beyan ediyorum ki bana bir tür şeytan musallat olmuştu. Annemin dölyatağındayken içime girmiş olabileceği gibi, ileri bir tarihte oradan kanıma taşınmış olması da ihtimal dâhilindedir. Neisse'den ve daha sonra yaşadığım her yerden kaçtım çünkü içimdeki şeytan benimle her yere geliyordu. Ondan kurtulma çabalarımın hafifletici sebep olarak kayda geçmesini talep ediyorum. Beni çok geçmeden Styria'ya sürükleyerek, uğursuz bir eve yönlendirdi. Cinden arınmak maksadıyla kapımın pervazına bacaksız bir fare astım, çünkü hayvanın şeytanı kovacağına inanıyordum. Ne yazık ki bir gün kilisenin önünde hak ettiği cezaya çarptırılan bir zaniyenin için için yanan gözleri vasıtasıyla tekrar beni ele geçirdi. Zavallı dürüst bir ihtiyara el kaldırmama sebep oldu. Aynı gece kapımın üzerindeki hayvanı çaldı ve evimin arkasını ateşe verdi. Evimin damını acayip sesler çıkaran tuhaf şekilli hayvanlardan oluşan bir bulutla örttü. Bu süre zarfında ben de biraderler hareketine aktif bir şekilde katılarak şeytanın dünyayla bağlantısına aracılık ettim. Yazdığım, uğursuzluğumun kanıtı diyebileceğim esrarengiz ibarelerin şeytanın meşum işaretlerinden başka bir şey olmadıklarını kabul ediyorum. Styrialı Karolina konusundaki uyarıları dikkate almadım. Faaliyetlerimi sürdürdüm ve mahkemede ifade veren dürüst insanları şüpheye sevk ederek tuzağa düşmelerine ve karanlıklar prensime yaklaşmalarına sebep oldum. Yaşlı bir kadına vurdum. Elimde yanan bir kalp tuttum. Toprağın konuşmasını dinledim. Alevlerin üzerinden atladım. Hem güpegündüz hem de gecenin karanlığında kırlarda avarelik ettim. Vızıldayan sinek sürüsünün tenimin altında cehennem dansı yaptığını hissettim. Şaşılasi sözcükler haykırdım. Kısacası, şeytana bütün benliğimle teslim oldum. Son günlerde görülen hastalıklara, talihsizliklere

ben mi sebep oldum, bilemiyorum, ama başıma gelenler dikkate alındığında bu sonuca varılması mümkündür. Kanımı dövdüğümü, oğlumu aykırı bir inanca yönlendirdiğimi, içimde şeytanla kutsal yolculuklara çıktığımı eklemekten geçmeyeyim. Yeryüzünde ve kâinatta beliren tüm tekinsiz alametlere bakıldığında, davranışlarımın hayvanların hastalanmasına ve telef olmasına sebep olduğu su götürmez. Aziz Yahya Bayramı arifesinde ateşten atlayan bira-derlerle birlikte hareket etmemin, bizzat şeytanın ayinine katılmış olmamdan başka anlamı, izahı olamaz. Ormanın bitişiğindeki çayırılıkta beraber olduğum kâfirlerin adlarını verebilmek isterdim size ama ne yazık ki hiçbirini tanıımıyordum.

Bu noktada ifade yine bir kesintiye uğradı ama isimleri ger-çekten bilmediğine göre Ot'un devam etmesi mümkün değildi. Olayların akışını değiştirebilecek bu beklenmedik aksama, Lam-pretiç'in davayı ivedilikle sonuçlandırma arzusuna atfedilebilir. Üşenmeseydi, Johan Ot'un ağzından o isimleri almayı bilirdi ama ne yazık ki Urşa Kolar'ın sonu gelmeyen ihbarlarıyla açılan onca davayı nihayetlendirmekten yorgun düşmüştü. Netice vermesine karşılık profesyonel ikna yöntemleri kullanmayı gerektiren ve masraf çıkaran böylesi angaryaları daha fazla yüklenmek istemi-yordu mahkeme. Üyeler biraz da dinlenmeyi hak etmişlerdi. Johan Ot'un masalı şimdilik yeterince ibretlik olmuştu. Dolayısıyla sanık ve yargıç dâhil olmak üzere mahkeme efradı, kararın, saygıdeğer pederler tarafından, şahitler önünde resmen ilanıya huzura erdiler:

Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına ve kanunlara dayanarak bütün kâfirleri Katolik Kilisesi'nin himayesinden azledip Şeytan'a teslim ediyor;

AFOROZ VE MAHKÛM EDİYORUZ.

Şehirde ya da köyde, yerken ya da içerken, uyurken ya da uyanıkken, hayattayken ya da ölüyken; her nerede olurlarsa olsunlar; lanetlensinler. Tanrı onlara açlık ve veba dağıtsın, halkın nefretini

toplasınlar. Şeytan sağ taraflarını tutsun ve Kıyamet Günü geldiğinde ilelebet azap çekmeye mahkûm olsunlar. Evlerinden edilsinler. Düşmanları mallarına el koysun. Karıları ve evlatları başkaldırsın, mağduriyetlerinde yardım eli uzatanları olmasın. Eski ve Yeni Ahit'in bütün lanetleri üzerlerinde toplansın. Sodom ve Gomorra'nın * lanetlerine çarpılsınlar, ateşlerinde yansınlar. Toprak Ana itaatsizlik günahını işledikleri için tıpkı Datam ve Abiram'ı** yuttuğu gibi içine alsın onları. Lucifer*** ve diğer zebaniler gibi lanetlensinler ve Judas misali, günah çıkarmazlar, merhamet dilenmezler ve ıslah olmazlarsa, tüm ilelebet azap çekenlere katılsınlar.

Pederler soluk ve asık suratlarıyla çıkıp giderlerken birkaç adam Johan Ot'u tepeden indirip sürüklediler. Sevgili hayvancıklarına kavuşacağı rutubetli hücresinin sükûnetinde, karanlıklar prensiyle uzun mesaisinde işlediği suçları rahatça gözden geçirmeye vakti olacaktı.

Karşılaştığı bunca olay ve saldırı karşısında çilekeş adam nasıl bir tutum aldı? Aynı süreçten geçen diğerlerinden farkı yoktu. Direncini ağır ama emin adımlarla kırdılar; elbette sonunda bütün hatalarını, kötücül ilişkilerini, damarlarını katederek beyin dokusuna hücum eden şeytanlıkları kabullendi, dünyanın kaç bucak olduğunu anladı.

O aletler, o duruşmalar, o resmi ifadeler, hepsi, hastalıklı ruhunun merhemleriydi.

Aforoz ilam yattığı yerden kulağında yankılanıyordu. Oradan buradan, birbirine kanşmış cümleler kafatasından beynine, derisinin altına üşüşüyorlardı. Her şeyi söylemiş, itiraf etmişti. Bundan sonrası belliydi. Lampretiç'in davayı kapatması için tek eksigi

* Sodom ve Gomorra: Eski Ahit'te sözü edilen günahkâr kentler. -çn.

** Datam ve Abiram: Eski Ahit'te sözü edilen günahkârlar. -çn.

*** Lucifer: Hristiyan inanışında şeytana ya da oğluna verilen isimdir. -çn.

Ot'un resmi beyanıydı. Her nedense beyanatını geciktirmişlerdi. Onca gizli bağlantıyı ve şeytani edimleri kabullendiği hâlde. Şöyle ya da böyle, beyanat olsa da olmasa da, sona ulaşılacaktı, gerisi formaliteden ibaretti. Ama sonra?

Sonrası şu ki, ölümü kabullenmeye niyeti yoktu, hem de hiç!

Hayata asılıyordu, bir anda, pederin karan resmen bildirirken sarf ettiği son cümlelerin aslında farklı bir anlam içerdiğine dair bir şimşek çaktı kafasında.

Böylece son bir şeyi daha denemeye karar verdi.

Karar vermek onun elinde olmadığı hâlde. Onu yukarı getirdiklerinde karar çoktan verildiği hâlde. Ondan beklenen kabul etmesiydi. Her şeyi reddetti. Geri kalamı kabullendi. Beyanı:

BEYAN

Bütün kâfirlerin ve büyücülerin cehennem ateşinde yanacaklarına inancımдан dolayı, büyücülerin ve kâfirlerin varlığını ve kötülüklerini günaha ve hataya düşerek yok saydığı, anamız kutsal Kilisemizin bulgularına, Katolik inancın ileri gelenlerine, günahkârların kazığa bağlanarak öldürülmesini buyuran imparatorluk kanunlarına açıkça ters düştüğü için dalaleti, daha açık bir ifadeyle inançsızlığı reddettiğime, işbu itirafımla yemin ederim.

İşte şimdi bir tehlikeli fikir daha geldi aklıma; bu düşüncelere başından beri, hatta ömür boyu inandığımı ve kendi çıkarına aykırı bir itirafta bulunsa da, bunun içindeki karanlık güçlerin son çırpınıları olduğunu geçirdi aklımdan. Başını eğdi ve yemin etti.

Başka bir diyeceği yoktu.

Johan Ot davası nihayete ermişti.

4.

Johan Ot'un esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolması. Halk sesini çıkarmadan beklemeli mi? Kâfirlerin sekti bazı kararlar alır, genel merkezde bazı adımlar atılır. Kamuoyunun sanrıları.

Yargıç Lampretiç ile mahkemelerdeki ve karar mevkiindeki fikirdeşleri açısından dava kapanmıştı. Hukuk ve teoloji uzmanları açısından da kapanmıştı. Lampretiç'in dalkavuk meslektaşları, tetkik hâkimleri, yazmanlar, provokatörler, jurnalciler, ajanlar, muhafızlar, gardiyanlar ve onların eli kanlı yardımcılarını için de kapanmıştı. En azından öyle sanıyorlardı. Doğruya doğru, adamcağız işleri hiç yokuşa sürmemişti, üstelik dava son derece ibretlik bir karaktere bürünmüştü. İşte şimdi halk kime karşı tetikte olması, malını, karısını, çoluk çocuğunu, tarlasını, hayvanını, ürününü ve ruhunu kimden sakınması gerektiğini öğrenmişti: Yabancıdan, her şeyden önce yabancıdan. Ayrıca, yabancı tavrı sergileyen hemşehrilerinden, gecenin ıssızlığında sağda solda dolaşanlardan, kapılarına kemirgen çivileyenlerden, içki içip geç saatlere kadar ışıklarını söndürmeyenlerden, yeni biraderlik mensuplarıyla bağlantı kuranlardan, acayip yazıların derin ve giz dolu anlamlarından söz edenlerden. Her şeyde şeytan parmağı vardı; içinizde, komşunuzda, dostunuzda, karnızda, hayvanda,

havada, nehirde, derede, kısacası şeytan her yerde pusuya yatmıştı. Ve şimdi bu ülkenin erdemli insanları ispat edilebilenden çok daha fazla günah işlediğine inandıkları canavarın hak ettiği cezaya çarptırıldığını dünya gözüyle görmek istiyorlardı. Johan Ot'u, baştan çıkmış bedenini ve ruhunu cayır cayır yakacak, bilge ve dürüst Yargıç Lampretiç'i kutsayacak, coşkulu alevlerin içinde görmeyi arzuluyorlardı. Dolayısıyla, burada olduğu kadar öte dünyada da şaibeli ilişkilerin ve olayların tescilli suçlusu bu adamın yazgısı, barışçıl, disiplinli ve çalışkan yöre halkının ilgisini çekmeye devam ediyor, onların açısından, dava bir türlü kapanmış farz edilemiyordu.

Herkes Johan Ot davasının girdisini çıktısını biliyordu. Johan Ot'un, uzatmalı oturumlar boyunca delilleri sunulan ve mahkeme salonunda bulunan işgüzar mustucularca dünya âleme ilan edilen az sayıdaki şeytansı edimi, istisnasız herkesin dilindeydi. Dolayısıyla, şeytanın temsilcisi odun ateşinde yakılmadıkça, gergiyile gerilip ortadan dörde ayrılmadıkça, boğulmadıkça, kısacası hakkından gelinmedikçe, halk huzur bulmuyor, sayfayı çeviremiyordu. İki üst düzey yöneticiyle bir adliye yazmanının, resmi görevle geldikleri şehrin kapısında köylü ve kentlilerden oluşan bir grup tarafından taşla tutulmaları bardağı taşıran damla oldu. İblis'in işbirlikçisi kazıkta yansın, diye hep bir ağızdan bağırdı yatıştırılamayan öfkeli kalabalık. Akşam olunca gürültü patırtı iç mekânlara, meyhanelere kaydı, ta ki bekçilerden biri, şatonun kâhyası ve adamlarının yardımıyla güruhu dağıtmayı başarana kadar.

Neden hâlâ şeytanın yordakçısının hayatına son verilmediği, açıklanan mahkeme kararının uygulanmadığı, odunların istiflenmediği, boğma, bedenini çatır çatır dörde ayırma hazırlıklarının yapılmadığı sorusu bu saygıdeğer ve hür hemşehrilerin kızışmış kafalarını fazlaca meşgul ediyordu. Üst düzey yetkililer bile şaşıyorlardı, bu tür davalarda böylesi cezaların uygulanması olağandı,

âdettendi. Yine de ses çıkarmadılar, bir sebebi vardı kuşkusuz, umulmadık bir aksilik çıkmış olmalıydı. Öte yandan endişelenmeden edemediler, halkın tepesi atınca şakaya gelmezdi. Bir kenarda oturup yeni bir salgın hastalık, bir afet, bir kıran ya da olmadık bir felaketle karşılaşmayı mı beklemeliydiler? Büyükbaşlardan biri bu cehennem dölünün ruhunu teslim almaya gönülsüz diye? Birçok evden öfkeli sesler, küfürlü konuşmalar, şikayetler duyuluyor, tan ağarınca dek lambalar sönmüyordu.

Yargıç Lampretič karanı açıklayıp, altına imza ve mühürü basmasıyla Johan Ot davasının kapandığını sanıyorsa fena hâlde yanılıyordu. Ardından işi takiple görevli adamları da ondan daha az yanılmıyorlardı. Ne var ki görevlerinin mahiyeti değişmişti, Johan Ot'un adının da ruhunun da halkta yarattığı huzursuzluğa, dışa vuran ciddi hoşnutsuzluğa bir çare bulmalıydılar.

Anlaşılan, Neisse Dükaliği doğumlu – acaba gerçekten orada mı doğmuştu? – Johan Ot adlı – adı gerçekten o muydu? – bu garip kişinin durumunu, halkın, etinin ateşte cazırdamasına ve ruhunun karanlık efendisine kavuşurken feryat etmesine neden bir türlü tınlık edemediğini çözmek kolay olmayacak. Külyutmaz Yargıç Lampretič ve adamları bir hata yapmış olabilirler miydi? Meydanda odun yığınının karşısına, her zamanki yerine rahatça kurulup bu davayı beklenen vakur finaline taşımak varken, neden Lampretič aniden Dükaliğe doğru yola çıkmıştı?

Hayır, bir yanlışlık söz konusu değildi. Zira Lampretič ve adamları yönünden bu dava tereddütsüz kapanmıştı. Diğer herkes aynı fikirde olmasa da.

Dava dosyası eksiksiz: Lampretič'in *iustitia* şaşmazlığı, yön-temsel titizliği, netliği belgelenmiş durumda. Bu dosyada hukuki hataya rastlamaz. Yalnızca ceza infaz raporu eklenmemiş. Onun dışında baştan sona her şey yerli yerinde, "i" ler noktalı, damgalar eksiksiz. Soruşturma evrakı, delillerin sunumu, istişare raporu,

hüküm bildirimi, hepsi sadece Lampretiç'in elinden çıkabilecek sağlamlıkta, dört dörtlük. Karanlık güçlerle bağlantı kurduğunu itiraf etmiş olan hükümlünün, P. dağında şeytanla buluşmakla suçlanan ve malum adli sınavlar ve aletler yardımıyla dosyaları karara bağlanacak kalabalık bir grup kadının davasının da görüldüğü, dağlık Styria ülkesindeki H. şehrine sevk edildiğine dair ufak bir dipnot düşülmüş. Hükümlünün bu davada tanıklık yapmak üzere hazır bulunması öngörülmüş.

Oysa H. şehri kayıtları incelendiğinde o dönemde görülen davaların oturumlarında Neisse Dükalığı doğumlu Johannes Ot'un ifade verdiği bilgisine rastlanmıyor.

Öyleyse bizimki nereye kayboldu?

Birisi hep onu düşünüyordu. Gece gündüz Ot aklından çıkmıyordu, başkalarıyla toplanıp fikir alışverişinde bulunuyor, tavsiyeler alıyordu. Yardım hiç umulmadık bir anda çıkagelir, nitekim geceleri yanı başında akan nehrin, çeşitli hayat hikâyeleri, umutları dillendiren fokurtusunu dinlerken, adalet kulesindeki küf kokulu fare deliğinde bu kozmik yanlışığın başına açtığı dertlere yanan Johan Ot, olayların böylesine yön değiştireceğini hayal bile edemezdi. Oysa olaylar yön değiştirmişti bile. R. şehrinde bir harekât üssünde Ot'u kurtarma planının bir sonraki aşaması görüşülüyordu. Onların açısından Johan Ot davası ne kapanmış ne de unutulmuştu. Aziz Yahya Bayramı arifesinde bir gece, aforoz edilip lanetlenmiş kâfirlerle birlikte toprağın altındaki karanlık güçlerin seslerini dinlememiş miydi bu adam? Ateşin üzerinden atarlarken onlara eşlik etmemiş miydi? Toplantı vakti geldiğinde, ormanın kıyısındaki düzlükte, ruhları ısıtarak arındıran ateşin ışıltısıyla, yürekler alev alev yanar, tutkulu sevişmeler sürerken, gizli yeminlerine katılmamış mıydı? Johan Ot'un başından beri onlara karşı çekinceleri olduysa da üzerinde durmaya değmezdi. Ama o gece, onu kurtarma sözüyle gelen yabancıyla karşılaştığı gece

şüpheleri artmıştı. Aslına bakarsanız, karşısındaki kişiye güvendi bile denemezdi. Yabancıнын hiçbir dediğine akli yatmamıştı ki! O tanımadığı ziyaretçi kendisine yardım sözü vermişti. Doğrusu işini biliyordu, güçlü irade sergilemişti, ikna ediciydi. Ne var ki, Johan Ot, gizli cemiyetlere, sözleşmelere falan pabuç bırakacak adam değildi. Zaten derdi başından aşkındı. Yeni biraderliğe katılması söz konusu değildi. Buna rağmen neden Ot'u ateşten, sudan, ılmikten kurtarmak için gizli planlar yapmışlardı? O gece öylesine onlara katılmıştı, komplolarına, karmaşık kâfirlik teorilerine kulak misafiri olmuştu ama bundan ne çıkardı? O işlere ayıracak vakti yoktu. Yaşlı kadına vurduğu ve kendini bir güzel Lampretiç'in adamlarının nezaretinde bulduğu şüphe götürmezdi. Epey kan kaybına uğradığı, cadı iskemlesine oturduğu, sağda, solda çeşit çeşit ifade verdiği ve itirafta bulunduğu da şüphe götürmezdi.

Ne var ki bunlar korkutucu derecede ustalашmış, tehlikeli adamlardı. Yandaşlarının ve suç ortaklarının nerede karşınıza çıkıvereceğini, güçlü biraderliğin çeşitli kollarının nerelere uzandığını kestirmeniz imkânsızdı.

İnançlarındaki tutku göz önüne alındığında karanlık güçlerle işbirliği yaptıkları varsayılabilirdi, tahayyül edilebilecek en beter kâfirlerdi bunlar. Ateşlerin üzerinden atlıyor, yürekleri yakıyor, ruhların birliğinden dem vuruyorlardı. Toprağın sesine kulak veriyorlardı. Geceleri ellerinde meşalelerle ıssız patikaları arşınıyorlardı. Yaktıkları ateşlerin çevresinde mucizeler gerçekleşiyordu. Ateşin etrafında çekinmeden, fütursuzca sevişiyorlardı ya da o dönemde belgelenmiş ifadeyle “utanmadan zina yapıyorlardı”. Bir defasında bir yargıç şöyle sormuştu onlara: “Aynlık gayrılık bilmediğiniz doğru mudur? Her şeyinizi paylaşırs mısınız? Birbirinizi kardeş mi görürsünüz?” Cevap vermemişlerdi. Ölür de sır vermezlerdi. Bir zamanlar R.'de kendi kiliseleri vardı. Bu güzelim toprakların bir ucuna sığınmışlardı. Ağzları sıkıydı, birbirlerine

kenetlenmişlerdi, biliyorlardı ki Karolina tetikte bekliyordu, her an içlerinden birini ağına düşürebilirdi.

Fare dostlarıyla paylaştığı karanlık deliğinde kanında dolaşan iblislerle lanet okuyarak yatağında uzanırken, bu kadar profesyonelce örgütlenmiş bir topluluğun üyesi olduğunu ve hitabeti güçlü, kudretli liderleri Jacob Derzaj'ın bir süre önce açıkça dile getirdiği gibi "yakında, yepyeni hiç beklenmedik olayların vuku bulacağını" bilemezdi elbette Ot. Böyle iddialı bir programı hayata geçirmeyi başaran bir kişiye, biraderini Karolina'nın ve Lampretic'in ölüm öpücüğünden hayata döndürmek güç gelmemeliydi.

Johan Ot, ne de olsa biraderleriydi. Onlarla, kız kardeşlerinden biriyle beraberliği olmuştu. Toprağın dilini öğrenmişti. Gölgenin ve ateşinkini de. Cesurdu, ketumdu ve yığitti. Kilisenin önünde doğru bildiğinden şaşmamıştı. Bütün bunlardan haberdar olmakla birlikte vidalar ve palangalar karşısında pes edeceğini sanıyorlardı. Biraderliğin inancıyla desteklenmedikçe gözü peklik para etmezdi, çöktürlerdi seni.

Johan Ot sesini çıkarmadı. Kimseyi ele vermedi.

Artık bu aşamada, yakaladığını öpücüğüyle ezen Stryialı Karolina'nın hem sıcak hem soğuk nefesini ensesinde hissetmiş, bu kardeşlerinin aslında hiçbir şey bilmedikleri için kimseyi ele vermemiş olmaları önemini yitirmişti. O gece kadının peşinden gitmiş, arkasında alevler parlarken gizemli yüzünü seyretmişti. Kaçmazdan bir gece önce ise saçma sapan konuşan bir yabancıyı terslemişti; bunların nesini anlatacaktı?

Geceler geçti, günler geçti, kimse kapılarına dayanıp tutuklanmadı onları. Demek ki onlara ihanet etmemişti.

Bütün eziyetlere katlandı. Çektiği bedensel acıları ve kanım onlara bağışlayacağına söz vermişti.

Ve komplo mekanizması devreye girdi.

Antenlerin, örgütsel ağıın nerelere uzandığını asla bilemeyiz. Mahkûmun, büyük bir cadı çetesinin yargılandığı H. şehrine nakledilmesine, dürüstlüğü tartışılmaz Yargıç Josef Albin mi karar vermişti? Yoksa o kararı veren başkası mıydı? Acaba ipucu ve fısıltı alışverişi daha üst düzeyde mi gerçekleşmişti? Toplumun adli ve idari hiyerarşinin tepesine konuşlanmış bir üyesi mi sorumluydu bu alışverişten? Neden dava dosyasını, son satırına kadar, hukukun üstünlüğüne sarsılmaz inancı konusunda en ufak bir şüpheyeye yer bırakmayacak mükemmellikte düzenleyen Lampretiç, durup dururken G.'ye gitmek üzere yola çıkmıştı?

Ne bu soruların ne de diğerlerinin cevabını asla bilemeyeceğiz. Bildiğimiz tek şey, biraderliğin lideri Jacob Derzaj'ın, çok sonraları, Johan Ot'u kurtarma planının, biraderliğin R.'de bulunan komplo merkezinde yapıldığını ifade etmiş olduğudur. Bu demektir ki Johan Ot'la tarihin ve metafiziğin engebeli yollarında ilerlerken tekrar karşılaşacağız, ama daha cesur, daha dingin bulacağız onu. Henüz çetin bir gün daha var önünde.

O sabah, ilave delil sunumu için H.'ya nakledilirken solgun ve çirkin – burnunun kırıldığı aşıkardı, hem de bir kereden fazla – gözden kaçmayan Johan Ot'u çevreleyen kalabalığın arasında azımsanmayacak sayıda anlayışlı, dostane, hatta müteşekkir yüz yok değildi. Ot elbette onları fark edemezdi, zira öfkelerini ve nefretini bastıramayan, daha doğrusu bastırmak istemeyen saygıdeğer halk topluluğu arabanın etrafını sarmıştı. Neden sarmayacaktı ki? Madem suçluluğu kanıtlanmıştı, neden yüzüne tükürmeyecekler, **tartaklamayacaklardı?** Sessizce önüne bakarak halkın hakkı öfkesine katlandı. Kamtladıkları her şeyden suçluydu, hatta daha fazlasından. Bu iyi yürekli, çalışkan insanların her birine doğrudan ya da dolaylı kötülüğü dokunmuştu. Şunun hayvanlarının, bunun evladının ölümüne sebep olmuştu. Diğerinin hastalanmasına, bir başkasının uykusunda iğrenç canavarlarca taciz edilmesine

yol açmıştı. Birinin gözünü, öbürünün karnını ağrıtmıştı. Hele, topallayarak canavarı taşıyan arabaya doğru seğirtirken, son kalan tek tük çürük dişinin arasından tükürükler saçan şu titrek ihtiyara bakın. Cinsel gücünü söndürüp geceler boyu hıçkırıklar içinde yastığına kapanmasına sebep olan o değil miydi? Aradan başını uzatan şu sakat kız nasıl da hırliyordu Ot'u ısırınaya çalışırken. Kızın kafasındaki düşünceleri bulandırarak ve çarpıtarak ellerini sakatlayan o değil miydi? Elinde bastonu, yüzü kızarmış, ağzı köpürmüş, nefes nefese kalabalığı yarmaya girişen şu şişman meyve satıcısı kadını da unutmamalı. Gecenin karanlığında kızını lekeleyen kimdi? Elbette oydu.

Bütün bunları ve daha beterlerini de yapmıştı. İnsanların uykusundan göğsünde bir ağırlık, avuç içlerinde ve alnunda terle uyanmasına sebep olmuştu. Damlarına tırmınanmış, gece vakti panjurlarını çarpıtmış, parmak ucunda yataklarının etrafında dolanmış, bağırsaklarını bozmuş, dişlerini çürütmüş, iştahlarını kesmiş, havale geçirtmiş, bedenlerine çibanlar ekmişti.

O ve onun gibiler.

Lampretiç ve adamlarının Ot'a reva gördükleri ceza azdı bile. Burnunu kırdıkları hâlde neden aynı muameleyi kollarından, bacaklarından esirgemişlerdi? Hâlâ neden gözleri görüyor, kulakları duyuyordu? Küfûrbaz kara dili neden hâlâ ağzının içinde dönüp duruyordu? İnsanların kapılarını tırmalayan tırmakları neden hâlâ yerindeydi? Derisi, altına onca haşere dolmuşken neden hâlâ bedenini sımsıkı sarıyordu?

Ne mutluydu ki pek yakında tepeden turnağa kızaracak, fırınlanacak, kavrulacak, cazırdayacak, çatırdayacaktı. Tanrıya şükürler olsun ki cehennem dölünün yuvası pek yakında yerle bir olacak, şeytan gök gürültüsünü andıran çığlıklar arasında yabancının bedenini terk etmek zorunda kalacaktı.

Fakat neden, sanki neden, ateşi yakmak bu kadar zaman alıyordu? Silahlı korumalarla nereye götürüyorlardı onu? Neden hemen oracıkta işini bitirip, adamı parçalara ayırmıyorlardı?

Ne var ki, halkın haklı öfke gösterisinin şiddetinden, ona ümit kapısını aralayacak, düşüncelerini damarlarında dolaşan kötü tohumlardan, derisinin altında vızıldayan sineklerden uzaklaştıracak kaçamak bakışları fark etmedi Johan Ot. Şehrin ana caddesinde, parke taşlarının üzerinde çiğ çiğ yenmemeyi, parçalara ayrılmamayı ümit etmekten başka bir şey gelmiyordu elinden. Yetkililer böyle bir rezalete göz yumamazdı. Eğer H.'de başka bir mahkemeye yönlendirilmesi emri verilmişse, yerine getirilmeliydi. Ölümle randevusu yer değiştirmişti.

O bakışlar hep Ot'u izlediler. Köyden köye, haklı öfkesini dışa vuran bir halk kalabalığından diğerine, gizli mesajı birbirlerine aktardılar. Şeytan'ın emir eri olamazdı Ot, bütün o korkunç suçları işlemiş olamazdı. Onlara aitti Ot, ses çıkarmadan göğüs gerebildiğini kanıtlamıştı.

Komplo işliyordu.

Nihai kayıtlara göre Ot, H.'ye sevk edilmişti ve ardından ne bu topraklarda ne de komşu ülkelerde bir daha izine rastlanmamıştı. Aynı şekilde Neisse Dükalığından Johannes Ot'un da izleri silinmişti ama bunun pek anlamı yoktu. Bizirnkinin hayatını, gizemli kaderini örten esrar perdesi henüz aralanmamıştı. Ot'a dair son mahkeme evrakı H.'ye yollandığını belgeliyordu belgelemesine. Ne var ki, H.'nin adli arşivlerindeki dava dosyalarında hiç adı geçmiyordu.

Öyleyse yolda neler olmuştu?

Böylesi ünlü bir yolcuyu taşıyan kabile pek ağır ilerliyordu. Sebebi sadece arabayı kocamış atların çekmesi ve iblisin müdahaleleri değildi. Esas sebebi her şehirde, her köyde, her virajda Ot'a tüküren, vuran, hatta tutturabilirse ısırın saygıdeğer halk

kalabalığıydı. Halkın katlanması gereken onca ızdırabın kaynağı Johan Ot ve onun çeşitli şeytani edimleri, hatta onunla ilintili ya da ona benzeyen diğerlerinin sebep oldukları illetler değildi sadece. Daha neler nelere katlanıyordu halk; türlü hastalıklarla, kanlı savaşlarla, üstelik kendi oğulları olan acımasız yeniçerilerle, velhasıl akla gelebilecek her türlü felaketle baş etmek zorundaydı ve durum böyle olunca içindeki düşmana - ki en tehlikelisi budur, yanı başındadır, havadadır, damarlarındadır, her an teninin altına nüfuz eder - ne kadar derin, ne kadar keskin bir nefret beslediğini anlamak zor değildi.

Ama içinde yüzdüğü keder denizinin bazı demografik sonuçları da yok değildi; pek çoğu hayatını kaybediyor ya da daha fazlası uzaklara göç ediyordu, böylelikle sayısız ev, hatta yerleşim birimi boş kalıyordu.

İşte böyle bir yerleşim yerinde mola verdi kabile. Hayat emaresi gösteren yegâne evde.

Sonradan muhafızlar türlü gerekçelerle mola ihtiyacını savunmuş olsalar da, kamçılanmakla kalmadılar, başka cezalara da çarptırıldılar. Bir yandan yol boyu köylerde öfkeli kalabalıklara karşı mücadele verirken aynı hızla aralıksız ilerlemeyi sürdürmezdik, dediler, caniyi bekleyen davalara ve sonunda kazığa canlı ulaştırmakla yükümlüydüler. Kısacası, dinlenmeleri şarttı, o kadar basitti.

Bu kadar anlayışla karşılanabilirdi ama sonraki ölümcül hatanın - ya da en hafifinden ihmalkârlığın - izahı yoktu. Her ne kadar ilkin örtbas etmeye çalışılarsa da içlerinden biri boş bulununca durum ortaya çıktı. İyi niyetli görünmekle birlikte kafalarda soru işareti uyandıran bir grup yabancı yaklaşmıştı eve. Bu insanlara güvenilmemesi gerektiği, tekinsiz oldukları sonradan ortaya çıkmıştı. Muhafızlara ilk göründüklerinde pek renk vermemişlerdi. Gelen kadınlar, içkilerle bir anda ortamı şenlendirmişlerdi. At

arabasındaki canavara bile bir parça ekmek atmışlar, bir yudum içki vermişlerdi.

Başkaca söyleyebilecekleri bir şey yoktu.

Büyü yapmış olmalıydılar, zira karanlık basarken mahkûm Johan Ot yabancı grupla birlikte sırta kadem basmıştı.

Olan bitenin farkına vardıklarında, kafaları iyice dumanlı muhafızlar yalpalaya tökezleye köyü köşe bucak aramışlardı, ama yer yanılmış içine girmişti gecenin konukları.

Bu yine iblisin başının altından çıkmıştı. Ondan şüphelenmekte haklıydılar çünkü zaten süngüsü düşmüş caninin eli kolu bağlı olduğu hesaba katıldığında, kaçacak güçten yoksunluğu ortadaydı.

Muhafızlar, hayal kırıklığına uğrayan halkın yol boyunca her durakta kendilerini tükürük yağmuruna tutmasından, ısırtmasından kaçınmak amacıyla, vakit kaybetmeden, aynı gece H.'ye ulaştılar. Bunlar özverili insanlardı, bu küçük olayı saymazsak, her zaman görev bilinciyle hareket etmişler, sıkıldıkça el birliğiyle mahkûma dayak atmaktan geri kalmamışlardı.

H.'deki yetkililer kadar başkentte haberi alan Lampretiç de son derece hiddetlendi.

Halk alevlere susamıştı.

Oysa Johan Ot gitmişti. Uçmuştu. Tam bir rezaletti, Şeytan'ın hizmetkârını elinden kaçırmak, onunla iş birliği anlamına gelmez miydi? Soruşturma başladı. Mahkûmu H.'ye kim göndermişti? Böyle bir adım gerçekten gerekli miydi? Bu noktada soruşturma durduruldu. *Gerekliydi* çünkü Neisse Dükalığında etkili olan şeytan ayinleri ve cadılık faaliyetleri ile bu ülkedeki şeytani edimler arasındaki nedensel ilişkinin ortaya çıkarılması önemliydi, yararlı sonuçlar doğuracaktı.

Yetkililer skandalı örtbas etmeye çalıştılar. Kitlelerin öfkesini yatıştırmak amacıyla H.'deki cadıların suçlarını tez elden itiraf

etnelerini sağladılar. Anlaşıldı ki bunu başarmak amacıyla askı, başparmak vidası, palanga ve cadı iskemlesi gibi nizami, insancıl hukuki yöntemlere ek olarak, yasaklanmış olan İspanyol çizmesine* de başvurdular. Durumun aciliyeti karşısında bu usulsüzlük görmezden gelindi. Ve vakit kaybetmeden, en yaygın etkiyi yaratmak amacıyla, suçlular civar tepelerde yakılan ateşlerde kızartıldılar.

Yakılan cadıların külleri, hâlâ serbest dolaşan meslektaşlarının ve arkadaşlarının sayısı dikkate alındığında yetersiz bulunsa da, yetkililer, soruşturmanın hedefini daraltmak suretiyle süreci basitleştirme yoluna gittiler. Neyse ki taşradan alınan, halkın ruh hâline dair raporlar derinlemesine tahlil edildiğinde ortaya çıkan tablo yüzlerini güldürdü. Diğer konulara ilaveten, Johan Ot'un malum odun yığınlarından birinin tepesinde feryat figan bu dünyayı terk ettiğine dair söylentiler de raporlarda yerini bulmuştu.

Bundan iyisi can sağlığı dediler.

Uzunca bir süre bu konuda her kafadan bir ses çıkmaya devam etti. Özellikle daha vazifeşinas görevliler olmak üzere kimi radikal görüşlü kişiler, gecenin bir saatinde şaraplarını yudumlarırken ya da karlarıyla yatağa girdiklerinde, olayın tamamını son derece şüphe çekici bulduklarını dile getirme küstahlığını gösterdiler. Diğerleri ise düşüncelerini kendilerine saklamakla birlikte, belli etmeden bilgi toplamaya çalıştılar. Zaman içinde ayakları yere basan, halk tipi adalet anlayışı galebe çaldı: Ot benzeri şer güçler er ya da geç hak ettikleri cezaya çarptırılacaklar, bu kazıkta olmazsa şunda, ateşte değilse suda, hiç olmadı, bir baltanın keskin ucunda ölümle buluşacaklardı.

* İspanyol çizmesi: Mahkûmun bacağına ve/veya ayağına bir tahta kutu içinde vidayla sıkıştırılması suretiyle uygulanan işkence yöntemi. —çn.

5.

Mızımız bir güz rüzgârı. Elisa Pleinacher'in 12,672 cehennem zebanisi. Kadim biraderlik kırsal bölgede görevde. Tutkulu sözler, özgün kavramlar. Kenetlenmiş ruhani cemaat. Bu tehlikeli görev onu kim bilir, nerelere sürükler?

Oysa bizimkînin başı boynunun üzerinde dimdik duruyordu hâlâ. Geçmişî düşündükçe işte, hepsi yerli yerinde diyordu; lifler, kaslar, taşıyıcı kemikler. Başı bedenine sıkıca tutturulmuştu, artık kimse onu yerinden ayıramazdı. Epey sille yemiş olsa da gergin derisi yekpare kaplıyordu genellikle güçlü olan gövdesini ve barakasında pineklerken içine yığınlarca eti, ekmeği tıkıştırdığı, güğümler dolusu şarabı akıttığı, usulca guruldayan, güngörmüş ama özverili, boğum boğum bağırsaklarını.

Hepsi görev başında, bütün organlar dinç ve dirençli. Önemli olan bu, diyordu kendi kendine ve bir kahkaha patlatıyordu, dişlerinin arasından masanın üzerine püskürterek şarabını.

Karolina'nın soğuk eli hâlâ kalbine baskı yapıyordu. Göğsünü yokluyor, sıkıştırıyordu. Az kalsın işi bitmişti. Ateş, kerpeten, cellat, yargıç, dini bütün saygıdeğer ahali, el birliğiyle onu öbür dünyaya, yukanya, parlıdayan yıldızlara doğru değil, tam aksine, aşağıya, sesini dinlediği toprağa, sonsuz alevlere, kükürte, bütün

kemiklerine ve dokularına nüfuz eden işkenceye, acıya, feryada yönlendirmişlerdi.

Ağaçlık bir yamaca kondurulmuş bu loş barakaya geleli kaç gün olmuştu? Buraya ne kadar zamanda gelmişti? Onu nereye getirmişlerdi? Kurtuluşunun bedeli ne olacaktı? Bunu hak etmek için ne yapmıştı? Şimdi sırada ne vardı?

Talimatlar uyarınca evden dışarı adımını atmamıştı ama sorular kafasını meşgul ediyordu. Toparlanmış, kıpırdanmaya başlamıştı. Yola devam etmek, buradan uzaklaşmak arzusundaydı. Ama nereye?

Ağaçların tepelerini eğen, soğuşun habercisi, meşum rüzgârın uğultusuna kulak verdi. Gün boyu güneş görünmüyor, gökyüzü toprağa abanıyordu. Gök kubbe ormanı aşarak, karşı ovada kapanıyordu. O yönden, doğanın açtığı kapıdan gelmeliydiler. Kuytu sığınağında beklerken karamsar düşüncelere kapılıyor, hayata ve güvenli inine gitgide daha seyrek şükrediyordu. Onu bu mezbelelikte çürümeye terk etmek üzere kurtarmış olamazlardı.

Başka tek bir canlı yoktu görünürde. Yalnızca rüzgârın melodisiyle salınan ağaçlar, yalnızca türlü şekillere bürünen ruhların onu rüyalarından uyandırdığı uzun, yalnız geceler. Yiyecek stoku azalmıştı, elinde kalanı hesaplı tüketmeliydi. Zaman eziyet edencesine durağanlaşmıştı. Bir gün pencerenin kenarında dururken evin arkasındaki ormanda dalların çatırdadığını duydu. Ayak sesleri eve girecek kadar yaklaştı. Sonra bir adamın ağaçların arasından yavaşça ve dikkatle tepeye tırmandığını fark etti. Üstü başı dökülen bir köylüydü, odunlarını yüklenmiş, boş olması gereken terkedilmiş eve bakıyordu. İlkten, Ot sevinçten deliye döndü, az kalsın dışarı fırlayıp, adamı insanca bir çift laf etmeye, sofrasına buyur edecekti. Fakat kapıda dondu kaldı. Aman dikkat, ihbar edilmeyesin, diye uyarmamışlar mıydı? Bekle, zamanı gelince seni alacağız, muhakkak geri geleceğiz,

dememişler miydi? Daralan nefesine, dışarı çıkmayı arzulayan kalbinin güm güm atışına ve aynı anda ayaklarını yere sabitleyen hafızasına kulak verdi. Yırtınan kadına, köşedeki dişsiz cadalozun kendisini doğruca Lampretic'in kucağına atan iğrenç feryatlarına. Köylü korkar, kaçar ve ihbar ederdi. İşte o zaman Ot'un işi biterdi, kimse onu kurtaramazdı. Olduğu yerden kıpırdamadı.

Diğeri tepeden uzun uzun aşağıya baktı, eve girip girmeye karar verememişti sanki, sonra dönüp ağaçların arasında kayboldu. Eve gelseydi ne olurdu? Ot adamı öldürür müydü? Evin arkasına gömer miydi? Canileşir, elini kana bular mıydı?

Kendini yatağa attı, huzursuz kalp atışının duvarlarda, gök kubbenin kafesine çarparak yankılanışını dinledi. Daha fazla dayanamayacaktı. Gitme vakti gelmişti.

O akşam çıkıp geldiler. Alacakaranlıkta, karşı düzlükte rüzgârın gözünde yuvarlanarak yaklaşmalarını ve ağır ağır eve doğru tırmanışlarını seyretti. At sırtında bir adam ve gerisinden yayan takip eden iki kişiydiler. Sonsuzluğa uzanan bir an. Evin aşağısındaki dağ geçidinde gözden kaybolduktan sonra ansızın bayırda ve kapıda beliriverdiler.

Dört kişi kafa kafaya verip bilgece konuşurlarken, ormanın kıyısındaki yalnız evde bütün gece ışık yandı. O gece dünyanın gerçeklerine uyandı Johan Ot. Şimdiye kadar yalnızca sezinlediği, anlık bilgi ve deneyim bombardımanları hâlinde zihnine yayılan şeylerin içi dolmuş, ete, kemiğe bürünmüştü. Sabahın ilk ışıklarıyla adamlarla el sıkışıp atına binerken bu terkedilmiş toprakların geceler boyu kanla haraç ödediğini öğrenmişti.

Gündemde kan, ateş ve kaos vardı. Kana susamış zalim Türk, elinde mızrağıyla, masum Hristiyan çocukları ana babalarının gözleri önünde hâlâ şişe geçiriyordu. Yüz kez yenilse de pes etmiyordu. Başkaldıran köylüler ölüme ve küreğe gönderiliyorlardı. Soylular komplocu ve hain tavırlarıyla İmparator'un

ve Kilise'nin otoritesinin altını oyuyorlardı. Kilise'nin kendisi herkesten daha günahkârdı. Luther'in sahte peygamberlerini tam sindirmişti ki yine açgözlülüğün, kötülüğün, ahlâksızlığın pençesine düşmüştü. Tannbilimciler kibirli, rahipler dünyeviydi ve topu birden aç kurtlar gibi haristiler. Kana susamış mahkemeler, masum insanları olmadık suçlardan mahkûm ediyorlardı. Kızlar annelerini cadı diye ihbar ediyorlardı. Yargıçlar kurulu iş başındaki işkencecileri seyrederek kafa çekiyordu. Topluca şehvani histeriye kapılmış rahibelerden türlü yollarla şeytan çıkarılıyordu. Cizvit eğitimi almış piskoposlar, profesörleri, hukuk öğrencilerini, rahipleri, katedrale bağlı papazları, piskopos vekillerini, ilahiyat fakültesi öğrencilerini ve en güzel kızları toptan hapse attırıyor ve kazıkta cayır cayır yakıyorlardı. Elisa Pleinacher'in torunundan tam 12,672 adet şeytan çıkarıldı. On yaşında bir kızın iblisten iki çocuğu oldu ve suçunu itiraf etti. Altı kadın bir çocuğu öldürdüler, sonra da mezarından çıkarıp kaynatarak şeytan yağına dönüştürdüler. Dr. İvan Tillerich dört yılda tam otuz cadıyı kazığa mahkûm etmişti. Peter Schatz'ın ve daha önce sözü geçen Doktor Barth ile Doktor Lampretic'in de ondan farkları yoktu. Büyücülükle suçlanan herkes gerçekten büyücü müydü? Bütün cadıların cadılıkları ispat edilmiş miydi? Özellikle biraderlik üyeleri olmak üzere, pek çok kâfirin aynı bahaneyle canını almamışlar mıydı? Sistem onları Şeytan'a tapanlar diye hedef göstermemiş miydi? Süregiden bu toplu çılgınlığı şüpheyile karşılayanlar da kâfirlik ve Şeytan'a tapmakla suçlanmamışlar mıydı? Büyücülüğün varlığı yadsınamazdı ama soyluların, kilise görevlilerinin, yerel yargıçların, onu bunu suçlamak için başka hiç mi bahaneleri yoktu? Yeni biraderlik, kana susamışların hedef tahtası olmak zorunda mıydı? Peki, Şeytan hangi tarafı tutuyordu? Kimlerin, hangi grupların, hangi müesseselerin içinde pusuya

yatmıştı? Türk akınlarının peşinden Styria* halkına Padişah'a bağlılık yemini ettirecek kadar çığrından çıkmıştı işler. Hatta o denli çığrından çıkmıştı ki, yapay bir ikilem yüzünden, otuz yıl boyunca Hristiyanlar birbirini boğazlamıştı, oysa iki tarafta birbirinden beterdi. Luteryenlerin de Papa yandaşları gibi, meşru coşkulu inançtan, tutkuyla gerçeğin aranmasından ödleri kopuyordu. Bir Hristiyan'ın şiddete, pirinin haksızlığına katlanması gerektiğine inanıyorlardı. Yeni mezheplerden korkuyorlardı. Eski cemaatten ve halkların kardeşliğinden korkuyorlardı. Ölümüne bir mücadeleye girişmişlerdi ve özellikle bu bölgede Papa yandaşları Luteryenleri katletmişti. Şimdi de sıra diğerlerine gelmişti. Binlerce kişinin kökü kazınacak ve şehit mertebesine yükseltilecek, sonra da iblisin marifeti denecekti.

Ama eski biraderlik hâlâ hayattaydı. Bu karanlık dünyayı köklerinden çürütüyordu. Ayaklanmalara bulaştığı doğrudu. Komplolarda parmağı olmuştu. Kaos ve yanlışlıklar üzerine kurulu bir dünyayı yıkmak için bütün yollar mübah değil miydi? Ama örgütün gücü, zeka, inanç, eşitlik, ortak davaya derinden ve sınırsız bağlılık gibi başka özelliklere dayanıyordu. Bugünün dünyası, daha engin bir komplonun yönettiği bir terör dünyasıydı. Yeni biraderlik buna son verecekti.

Tecritte geçirdiği onca günden sonra, gece boyu süren tutkulu konuşmalar, bitmeyen açıklamalar, heyecanlı bakışmalar ve tokalaşmalar sona erdiğinde, Ot, yeni bir güne doğru atını sürerken başının döndüğünü hissetti. O güne değin sezgileriyle algıladığı bu yepyeni kavramların tartışmasız ve kesinlikle tek doğru yol olduğuna dibine kadar inanmıştı. Tek doğru inancın müjdecisi olmanın verdiği şevkle arşınladı yolları. Issız yamaçlarda ateşler yakılacak, taşlar taşınacak ve mucizelerin

* Styria: Güney Avusturya ile kuzey Slovenya'yı içine alan bölge. 19. yy'a kadar Kutsal Roma İmparatorluğu'nun parçasıydı. -çn.

gerçekleştigi kutsal mekânlarda kiliseler yükselecekti; hacılar kabilelerle gerçek azizleri onurlandıracak ve örgüt artan güçle kaynaşacak, birlik olacaktı. Tedirgin bir halk kurtuluşun yolunu bulmuş, sahici Hristiyan cemaatine kavuşmuş olacaktı. Bundan böyle zalimler zulüm etmeyecek, ırgatlar ve bakireler işlerini bırakacak, çocuklar ana babalarından ayrılacak, babalar ailelerini terk edecekti. Kimse kimseye üstünlük taslamayacaktı. Kimse Papa'nın Tanrısını yüceltmeyecekti. Ayinler, vaazlar, sahte azizler kalmayacak, kardeşlik benimsenecekti. Ruh birliği içinde el ele verilecekti. Cemaat olunacaktı. Ruhun ve inancın gücü, insanın insana koşulsuz yardımseverliği, bağları sonsuza kadar düğümleyecekti. Çizilen yol buydu. Hedef buydu.

Aslına bakılırsa, bunca iddialı söz, bu coşku, bu yeni davayı benimsemedeki kararlılık, adamımızın samimiyetine dair kuşku uyandırıyor. Biraderliğin ilkelerine, kavramlarına, hedeflerine, köklü değişim anlayışına, mevcut düzenin madden ve manen tükendiği fikrine ve komplocu yeraltı faaliyetlerine ısınmıştı gerçi. Hem de aniden, bir gecede ısınvermiş, aktif rol almayı bile kabullenivermişti. Onu ölümden kurtardıkları doğrudu. İustitia ve bu toprakların, bu halkın ruhani yapısı üzerine uzun uzun kafa yormaya vakit bulduğu da doğrudu. Bunların hepsi doğru da, bizimkinde de bir tuhafılık yok değildi, hani. Geçmiş ve davranışları bunu kanıtlıyordu. Şimdiye kadar kapıldığı gelip geçici akımların sayısına bakılırsa böyle aniden ve kararlılıkla yön değiştirmesine şaşmamalıydı. Belki de sadece yeni bir görevin cazibesine kapılmıştı, bir şehirden diğerine, o köyden bu köye dolanıp durması, taraftarlar arasında mesaj taşımak, bağlantı kurmak ve bilgi toplamaktan oluşan gerçek görevini kamufle etmesine yarayacaktı. Şöyle ya da böyle kararını vermişti. Bırakalım sonuçlarına katlansın. Yeter ki fikrinden caymasın. Yeter ki yine başka rüzgârlara kapılıp, sağa sola savrulmasın.

6.

Geniş, ışıkla yıkanan bir düzlük. Büyükbaş hayvanın suskun katli. Komplocuların sığınağında gece vakti sık nefesler.

Daha önce gök kubbe alçaldığı ve bulutlar bastırdığı zaman kulübesinden baktığında uçsuz bucaksız gibi duran düzlüğün aslında o kadar geniş olmadığını gördü. Doğan güneşin ısıltısı, ovanın bitiminde toprağın tırmanışa geçtiği kesimi gözlerinin önüne seriyordu. Ot için özenle seçtikleri güçlü ve uyumlu hayvanın, sırtında biniciye alışkın olduğu anlaşıyordu. Patikanın buzlu, kaygan kenarlarından kaçınarak ayağını yere sağlam basıyordu. Güneş yükselirken, altında onunla bütünleşen, ortak hedefe, yol almaya ve mesafe kat etmeye kilitlenmiş hayvanın, soluk alışını, sıcaklığını ve diri bedenini hissediyordu Johan Ot. Yükselen güneşe bakarken yolun başında ya da sonunda hangi ucunda olursa olsun, ileride pusuda bekleyen az ya da çok tehlikeli hangi tuzak olursa olsun, ısıltısının önündeki yeni patikayı aydınlattığına, hiç usanmadan taze bir günü başlattığına tanık oldu. Sanki doğa da Ot'la el ele sıfırdan başlıyordu her şeye. Az önce ağaç tepelerini yalarcasına toprağa abanan gökyüzü yükselmişti, kızıl bir topa dönüşen güneş, ayazda

kış manzarasının üzerinde parlıyordu. Ot ürpertiyle güneşin kırılarak karşı tepelere yayılan alazını seyretti.

Tepenin eteğine yaklaştığında güneş bir an çekildi, yerini gölgenin nemli soğuğuna bıraktı. Daracık patikada donuk dalları kılıç gibi boşluğa saplanan çıplak ağaçların arasından geçerken hayvanı daha sıklıkla mahmuzlamaya başladı. Uğultulu rüzgâr, sararan yaprakları ne zaman dökmüştü? Peşindekilerin kokusu silindikten sonra onu aramaktan vazgeçmelerini beklerken, uzun günler geçirdiği ininde saklanırken mi? Yoksa daha mı önce? Şu anda açık ve masmavi olan gökyüzünün parlak ışığını doğanın tüm unsurlarıyla birlikte içine çekiyordu. Başını her kaldırdığında, her nefes aldığı anda masmavi gökyüzünü dolduruyordu hücrelerine. Yeni doğan bebekler gibi.

İnişe geçmişti. Ufukta, sabah ışığında dizilmiş sonu gelmeyen çıplak ağaçların kararttığı yeni bir tepe belirmişti. Önündeki çukurdan çıkması o kadar zaman aldı ki onu bekleyen geniş düzlüğün aydınlığını fark edince rahat bir nefes aldı. Gökyüzünün mavisıyla yıkanan yepyeni bir dünya açılmıştı karşısına. Bundan sonra yolunu daha güvencede, daha keyifle sürdürebilirdi. Bundan sonra, tıpkı bir süre önce benzer bir sabah, onu yolundan çeviriverip geldiği yere sürükleyen yerleşim birimleri gibi köyler, tek tük çiftlikler çıkacaktı karşısına.

Henüz ne rüzgâr ne de bulut vardı havada, oysa çayırdaki kuşlar canlanmıştı. Bu kasvetli güz kırsalında, kapkara gövdeleriyle, Johan Ot'un yeniden doğduğu bu olağanüstü sonbahar sabahını garklayarak delip geçiyorlardı. Sonunda küllü tonlarda seyrek ağaçlı bir ormana varana dek, kırıyla örtülü boz renkli otlarla kaplı kırlarda ağır ağır ilerledi.

Tepede, gök kubbede, güneş yuvarlanarak günü aydınlatsa da havada kar kokusuna benzer bir şeyler seziniyordu. Tam kar

havasıydı, ayaz vardı, gökyüzü maviydi. Uzaklarda, yeniden ufku daraltmaya, göğü boylu boyunca kaplamaya gebe koyu kütleler toplaşıyordu.

Günlerden beri hasretini çektiği özgürlüğün karşılığı, bu kasvetli kırlarda, ıssız keçiyollarında at sürmek miydi? Ufukta beliren, göz alabildiğine çeşitlenmeler sunan pitoresk manzarlalarla oyalansa da uzaklarda yol kenarlarında, bacalarından duman tüten, harap ev kümelerine rastlasa da aniden Johan Ot'un yine keyfi kaçtı, suratı asıldı.

Rutubetli adalet kulesinde ne yöne baksa duvarın kiremitlerinden başka bir şey görmediğini ne çabuk unutmuştu. Geride bıraktığı kulübede sonu gelmeyen bekleyişini, bir ilişki kurduğu tek insanoğlunun, eve şüpheyle baktıktan sonra gözden kaybolan köylü olduğunu bir günde unutuvermişti.

İnsanı, geyik muhabbetini, meyhaneleri, ufak mekânlara toplanan kanlı canlı bedenleri özlemişti.

Akşama doğru hedeflediği yerleşim yeri belirdi ufukta. Dağın yamacında, rüzgârdan, fırtınadan korunmak amacıyla birbirine yaslanmış izlenimi veren evlerin karaltısını fark etti. Yorgundu ve canı sıkındı, uzunca bir süre, bir türlü boyutları değişmeyen, kendisine mesafesi değişmeyen, tepedeki konumu değişmeyen minik pencereci basit kulübelere gözlerini ayırmadan ilerledi. Altında umursamazca adım atmayı sürdüren atı bile artık güçlkle yol alıyordu.

Tepeye ulaştığında hava kararmıştı. Sağda solda karanlığı delen cılız ışıklar, arada belirip kaybolan gölgeler vardı. Nihayet gerçek hayatın içindeydi.

Evlerden birine birkaç metre tepeden bakan, yüksek, geniş bir ahırdan sesler geliyordu. Usulca atından indi ve seslerin geldiği yere doğru birkaç sersem sepelek adım attı. Kapı

aralandı, avluya kıvrak bir ışık vurdu, kısa boylu bir gölge dışarıya çıktı ve kapıyı hızla arkasından kapattı. Birinin bir çığlık atmasıyla kapının çatlaklarından sızan ışık sönüverdi. Ot eşığının önünde öylece durdu ve kararsız, sessizliği dinledi. İçeriden tek bir kısırtı bile duyulmuyordu.

Gardını aldı. Belinden uzun kamasını çıkardı ve sıkıca kavradı. Geri dönemezdi. Bitap düşmüş atını, üstelik deri ve gümüş yüküyle, gecenin bu saatinde tekrar yola sürmesi söz konusu değildi. Her yer tuzak doluydu. Ya burası? Kapının ardındaki ani sessizliğin anlamı neydi? Acaba yolu mu şaşırmıştı? Yanlış adrese mi gelmişti? Sinirleri gerildi, kapının önünde durup düşündü. Eğer adres yanlışsa, tatlı dille işin içinden sıyrılabilirdi. Eğer değilse, kapının arkasında bekleyen baş belası köylülere Tanrı'nın gazabını hatırlatacaktı. Evet, yapması gereken buydu.

Kapıya yaklaştı ve yumruğuyla iki kez vurdu. Sesin içeride yankılandığını duyduysa da cevap veren olmadı. Çıt çıkmıyordu. Mutlak sessizlik. Oysa kapının yanındaydılar. Kapıyı usulca itti, çürük ahşaptan yürek paralayan bir inilti duyuldu. İçeriye gecenin pırlıltısı dolunca mehtap ilginç bir sahneyi aydınlattı. Tavandan yere doğru bacakları iki yana ayrılmış devasa bir kanlı et kütlesi asılıydı. Boğazı bir karış genişliğinde kesilmiş bu hayvanın sallanan kellesinden sızan kan, yere konmuş kovaya damlıyordu. Derisi ortadan yarılmış ve mecburen yüzülmüştü, kanlı ve besili iç organları ay ışığının acımasızlığıyla göz önüne serilmişti. Gözleri parıldayan, saldırıya hazır altı yedi kişi sarmıştı etrafını. Bir kabahat işlerken yakalanmış, savunmaya geçecek gibiydiler. Sıkıca bağlanmış ayakları tavanda görünmez olan hayvana en yakın duran adam, elinde kocaman, kana bulanmış bir bıçak tutuyordu.

Sonu gelmeyen bir an öylece kaldılar. Arkasından vuran ay ışığıyla yüzü karanlıkta kalan, elinde kamasıyla kapıda beliren Ot ve birdenbire aydınlanan odada baskına uğramış, gereken en acımasız karşılığı vermeye hazır diğerleri. Az önce dışarı çıkan, eve yaklaşan yabancıları haber vermekle görevli delikanlı kapıdan bir adım geride duruyordu.

Karşılıklı inceleme ve değerlendirme sadece bir an sürmüş bile olsa adamların telaşa gerek olmadığını anlayacak zamanları olmuştu. Yabancı tek başınaydı.

Lehine olmadığını bilse de, tansiyonun düştüğünü hissetti Johan Ot.

“İyi akşamlar,” demesiyle, ne kadar aptalca davrandığının, nasıl bir çuval inciri berbat ettiğinin, kaçak kestikleri hayvanın etrafına toplaşmış bu adamlarla arasındaki bariyeri nasıl kendi eliyle yıktığının farkına varması bir oldu. Neler oluyor burada, demeliydi, ne iş peşindesiniz, cinsinden bir şeyler söylemeliydi, ağzından çıkacak en son söz, “İyi akşamlar,” olmalıydı. Zira kendisine yönelik “Size de iyi akşamlar, beyefendi,” cümlesi, ya da benzer bir ifade, bir karşılık çıkmamıştı ağızlarından, yalnızca biraz gevşemiş ve adım adım kapıya ve kendisine yaklaşmaya başlamışlardı. Elinde bıçak tutanın, her an bir Hristiyan’ınki de dâhil olmak üzere, ikinci bir boğazı kesebileceği aşikârdı ve Johan Ot’un kaması, bu boyutta bir hayvan katline eşlik etmiş tehditkâr bakışların karşısında, bir anda zavallı bir oyuncığa dönüşmüştü.

“Durun!” diye seslendiği hâlde duran olmadı. “Durun,” diye bağırdı tekrar ve bir adım geri çekildi. “Urban’ı görmeye geldim,” derken arkasını dönüp kaçamayacağını bilincindeydi, artık çok geçti, peşini bırakmazlar, yakaladıkları gibi hesabını

görürlerdi Ot'un. "Urban'ı arıyorum. Urban Posek'i." İçlerinden birisi elini kaldırdı ve diğerlerini durdurdu.

"Kasaplık faaliyetleriniz beni ilgilendirmez," dedi Johan Ot. "Gece vakti kaçak kesim yapmanızdan bana ne! Muhbir falan değilim." Aslında "Ben muhbirim, sizi izledim, Urban Posek yalnızca bahanem. Yakalandınız, elimdesiniz," demiş kadar olmuştu.

Geride duran bir tanesi eli bıçaklı olanı tutarak durdurmaya çalıştıysa da beriki silkinip kurtuldu. Arkadan birisi, "Görürüz bakalım," diye tısladı. "Görürüz bakalım, duydun mu," diye seslendi, gerginliğin artmasından şaşkına dönmüş Johan Ot'a. "Konuş, derdin ne?"

Derken, ortamdaki kararsızlığı fırsat bilen Johan Ot'un aklına parlak bir fikir geldi. Kelimeleri tek tek vurgulayarak, açık ama tereddütlü bir ifadeyle "Ve Tanrı, kutsal günlerde vecibelerini yerine getiren, görevlerini bilen..." diye söze başladı. İçlerinden biri sözünü keserek, "akde vefa göstereni korudu," diyerek tamamladı.

Kasabın elleri şaşkınlıkla gevşedi.

Diğeri rahat bir nefes aldı, gür bir sesle, "O da bizden," diye seslendi.

Johan Ot kamasını beline sokarken içeri yöneldi. Yabancıyı tepeden tırnağa süzen adamların bakışları yumuşamıştı. Johan Ot ancak şimdi kulübeyi saran ve içindekileri tatlı tatlı zehirleyen taze kan ve et kokusunu duydu. Birinin bir çakmak taşı çakmasıyla mezbahaya ışık doldu. Hayvanın kesik gırtlğından fırlamış beyaz kıkırdaksı borudan gözlerini kaçırmaya çalışırken ılık, zehirli kokunun midesine ulaştığını hissetti Ot. Midesi bulanmıştı.

"Yorgunum," dedi. "Susadım."

Gençten birisi kanlı bir kase aldı eline ve dışarı koştu. Suyu getirdi ve seyyaha ikram etti. Johan Ot kaseyi eline alınca, altındaki kurumuş yumuşak ve kaygan tabakayı hissetti. Üzerinde, ağzına dayayacağı kenarında bile kırmızı damlacıklar duruyordu. Herkesin gözü üzerindeydi, artık suyu reddetmezdi. Gözlerini yumdu ve birkaç büyük yudumda tamamını içti.

Kasap, “Az kalsın sayende sosis takviyesi yapacaktık,” deyince kahkahayı patlattılar.

Parolayı tamamlayan adam “Urban’a götürün onu,” talimatını verince, Ot’u delikanlının peşine taktılar.

Birkaç ev ötede çaldığı kapının açılmasıyla alelacele bir şeyler söyledi delikanlı. Kapıdaki yapılı zat bir el hareketiyle Johan Ot’u içeri buyur edince, Ot kendini bir yandan ocağın kor ateşiyle, diğer yandan sönmeye yüz tutmuş bir gaz lambasıyla aydınlanan dumanlı bir odada buldu.

Johan Ot daha odaya göz atma fırsatı bulamadan, “Ne mesaj getirdin?” diye sertçe sordu iri kıyım adam. Bu garip adam onu tedirgin etmişti. Cemaatten olsalar bile, dışarıda atının terkinde bıraktığı gümüş ve keçi derisi, belinde sakladığı altın sikkelerle, bu köyün ahalisinin, servetin eşit paylaşımını öngören Hristiyan inancını harfi harfine uygulamaya kalkışmayacaklarından nasıl emin olabilirdi?

“Yeni biraderlik güçleniyor,” dedi Ot ezberden. “Kutsal kabri örten deniz, yeraltında gümbürdemeye başladı. Ateşler yanacak ve şehitlerin yolu açılacak. Yine toplamna vakti geldi.”

Adam odanın içinde asabiyetle volta atmaya başladı. Bir şeyler kuruyor, diye geçirdi aklından Johan Ot. İyisi mi kamamı elimin altından ayırmamayım. Bir daha asla yakama yapışamayacaklar. Biraderliğin başıymış, kolu, bacağıymış, beni ırgalamaz.

“Başka bir şey yok mu?” diye sordu köylü. “Özel bir mesaj falan?”

“Var,” dedi Johan Ot. “Jakob Demşar, Urban Posek’in Gorca Tepesi’nde kilisenin ve Aziz Fabian mihrabının inşasına yakında başlanacağını bilmesini istiyor.”

“Hepsi bu mu?” diye sordu Urban Posek.

“Hepsi bu,” diye cevapladı Johan Ot.

Kapı açıldı ve içeri ufak tefek bir dişi yaratık daldı. Yabancıya göz attı, ocağa yaklaştı, kısa bir süre ellerini ısıttı ve köşede serili yatağa girdi.

Urban’ın, “Ahın göster,” dediğini duyar duymaz ayağa fırladı kız. Başıyla işaret edince Johan Ot peşinden gitti. Tek kelime etmeden Ot’u dışarıya yönlendirdi ve atını bağlaması için, nedense kapısı zincirlenmiş, önüne taşlar ve kalaslar yığılmış, müştemilata benzer bir yere götürdü.

“Eminim anlaşılır,” diye şaka yollu laf attı Ot, kuvvetli rüzgâr alan bu buz gibi ahırda geceyi geçirecek iki zavallı hayvanı, inekle atı kastederek.

Kız kıkırdayarak bir şeyler mırıldandı ve dışarıya koştu. Ot atından eşyalarını indirdi ve sürükleyerek eve getirdi. Kızın önüne koyduğu bir tür yahniyi kaşıklarken, hareketin kilit şahsiyetlerden biri olduğu anlaşılan Posek döşeginde dönüp durmaya başlamıştı bile. Ot soru yağmuruna tutulacağını, uzun uzun açıklama yapması gerekeceğini sanmıştı ama diyeceklerinin Posek’i ilgilendirmediği belliydi. Ulakları kanıksadığından mıydı acaba? Yoksa o çatık kaşlarının ardında tilkiler mi dolanıyordu?

“Kızın mı?” diye sordu Johan Ot, ocağın yanında kararmış bir tencereyi sürtmekte olan dişi yaratığı işaret ederek.

Adam cevap bile vermedi. Başıyla yabancınn şiltensini sermesi gereken köseyi gösterdi ve duvara döndü. Bu noktada derhal pılısını pırtısını toplayıp orayı terk edebilirdi Johan Ot. Derhal ahıra geçip atının yanına uzanabilirdi, ne var ki dışarısı buz gibiydi. Sabah olduğunda atını bıraktığı yerde bulacağını kim garanti edebilirdi? Hayvanın ahırda bacaklarından asılıp boğazının kesilmeyeceğinden nasıl emin olabilirdi? Ot saman şiltensini kabarttı, battaniyesini üstüne çekti. “Ne sefalet!” diye homurdandı; bu döşek, bu pis kokulu oda, bu köy, bu mey-menetsiz insanlar, Johan Ot’u ulak, müjdecı olarak buraya mı yolladılar, bu mezbeleliğe, bu hödüklerin arasına? Dünyaya düzen getirecek insanlar bunlar mı? Yeni kiliseler kuracak, ruhen aydınlanmış bir toplum yaratacak? Bu cahil, ahmak insanlar mı?

Komşusu, artık uyku vakti, gürültüyü keselim, diye duvara doğru havlayınca, yutkundu ve sesini kesti. Şiltenin üstüne, yamı başına koyduğu iki parça yükünün etrafına kıvrıldı ve kamasını başının altına yerleştirdi. Kız ocaktaki çömleğın içine şakırtıyla bir sıvı boca etti. Evin önünden yüksek sesle konuşarak birileri geçti. Ve ortalık sessizliğe gömüldü. Ot bu topraklarda geceleri ezelden beri aşına olduğu bu ölüm sessizliğine, bu kara dinginliğe kulak verirken, hizmetçinin nereye kaybolduğuna hiç kafa yormadı bile. Kulakları cınlıyordu, gözünün önüne, iri gövdeli çıplak ağaclarla kaplı bir ormanda güçlölkle ilerleyen bir at ile bitkin binicisi geliyordu.

Derken, uzaklardan gelen havlamaların arasından bir tıslama, bir fısıltı duyar gibi oldu. Tilki olmalı, diye düşündü ve gözlerini açtı. Pencereden içeriye bir ay ışığı huzmesi girdiği hâlde oda zifiri karanlıktı. Yarı uykulu, nerede uyuyorum, diye sordu kendi kendine, neredeyim? O an kulağının dibinden yine bir tıslama geldi ve canlı bir bedenın yanına sokulduğunu

hissetti. İrkildi, kamasına uzandı ve dirseklerinin üzerinde doğruldu. Battaniyenin altında kıpırdayan yaratık dev bir böcek gibi duvara sürünüyordu. Ot battaniyeyi üzerinden atınca ufak tefek bir bedenin varlığını hissetti. Eli uzun, samanı andıran bir saça değdi ve “Şşt!” diye tıslayan bir ses uzattığı parmağıyla ağzını örttü. Hizmetçi kızmış, diye düşündü Ot, biraz önce ocağın başında duran soluk, gölgemsi yaratık, ne halt etmeye sokuldu yanıma? Sakın bir tuzak olmasın, diye geçirdi içinden, muhakkak bir iş peşindeler. Olabildiğince sesini çıkarmadan, “Ne oluyor?” diye sordu. Karşı duvarın dibindeki iri kıyım köylü uykusunun arasında hantal gövdesini döndürerek tepki verdi, hatta soruya cevap vermek istercesine hızla çenesini oynatmaya koyuldu. Homurdandı ve dişlerini sıkarak kapı gıcirtısına benzer sesler çıkardı. Kadın, Ot’a, sıcak nefesini duyuracak kadar yaklaştı ve kulağına usulca, “Sesini çıkarma, tehlikelidir. Ama top atsan uyanmaz,” diye fısıldadı.

Demek öyle. Johan Ot rahatlamış olsa da hizmetçinin yorğan altında fingirdemesinin ardında bir kötü niyet olabileceği endişesinden kurtulamıyordu. Acaba Ot’un malını çalmak mıydı niyeti? Ne fark ederdi? Posek’in karısı ya da kızı, fahişe ya da bakire, murdar ya da bitli, ne olursa olsun; yüzüne düşen saçlarının gerisinde art niyetle, ya da masumane dişilik içgüdüsüyle ve arzuyla, girivermişti işte koynuna. Ot sırt üstü döndü ve kamasını saman şiltenin altına geri koydu. Uzandı ve sıcak, hızlı nefesini duyabilmek amacıyla hizmetçinin başını kendine doğru çekti. Kız Ot’u sarmalayarak yüzünü okşadı. Epeydir su yüzü görmemişti, ter kokuyordu, elleri nasırlıydı, ne var ki şartlar göz önüne alındığında zaten başka türlü olamazdı. Kız sıcacıktı ve elleri çevik bir hayvan gibi kıpır kıpırdı. Ot’un göğsünü okşadı ve pantolonuna uzandı. Ot kızı bileğinden kavradı. Urban’ın dişlerinin yağlanmamış kapısı

yine gıcırdamaya başlamıştı. Ot'un dikkatini dağıtıyordu. "Ya uyanıverirse," diye fısıltıyla sordu. Hizmetçi, "Uyanmaz," diye nefes verdi kulağına. Kız kendinden emindi, tecrübeliydi, iri kıyım herifin bu durumlarda uyanmadığını biliyordu. Kızın parmakları Ot'un cinsel organına doğru kıvrım kıvrım ilerliyorlardı. İyice aşağıya, dizlerine ulaştılar, sonra yine kalçasına yöneldiler. Ot bir şeylerin canlanıp, harekete geçtiğini hissederken, kız sertleşmiş organını iştahla, tutkuyla kavramıştı, bir yandan da kulağına, tahta kulübenin duvarlarını döven rüzgârı andıran derin nefesini veriyordu. Ot yüzünü döndüğü genç kadının hafif sarkık, hafif pörsümüş göğüslerini teninde hissederken, parmakları pantolonunun üzerinden öyle sıkıca avuçlamıştı ki adamı, kıpırdamaya yeltendiğinde canı yanmıştı. Kızın bedeninin alt kısmında bir şişlik vardı sanki ve bir an Ot'u bırakıp, elbisesini çenesine kadar sıyırdığında, adamın eline yuvarlacık, gergin bir göbek geldi. Hamile, daha başında, sadece birkaç aylık, diye haber verdi eli Ot'a, upuzun tüylü, bereketli bölgeye uzanırken. Bu aşamada artık ne şüpheler ne ihtimaller ne de Tanrı korkusu umurundaydı. Şimdi Ot'un eli, kabaran yumuşak bir ıslaklığın içine çekiliyordu, elinin tamamı görevdeydi, azı kurtarmıyordu. Sonra, kız ansızın bacaklarını bitıştirdi ve ayağa kalktı. İki eliyle Ot'un kemerini açtı ve pantolonunu indirdi. Ellerinin ve dizlerinin üstünde Ot'un yanına çöktü. Saçı tutam tutam önüne dökülmüştü. Ot arkasına doğru emekledi ve derin bir soluk alarak içine daldı. Hızla, kasılarak, bükülerek ve çarpılarak söndü. Kız o denli yüksek perdeden bir inilti koyuverdi ki, Urban yatağından fırlamış olsaydı, şaşmazdı Ot.

Oysa Urban yalnızca eski bir kapı gıcirtısını andıran dış gıcırdatmayı sürdürüyordu sadece.

Az sonra Ot'un döşegini düzeltirler, coşkulu eylemleri esnasında bedenlerinin her bir gözenegine, giysilerinin bütün dikiş yerlerine saplanmış olan saman saplarını ayıklarlarlarken, "Sizin buralarda böyle mi yapılır?" diye sordu Ot, kıza.

"Nasıl yani?" diye sordu kız, anlamamıştı.

"Bilirsin işte, arkadan," dedi Ot. "Köpekler gibi."

"Budalalık etme, hamile olduğumu görmüyor musun?" diye cevapladı kız. "Bebegimi ezmek mi istiyorsun?"

"Bizimkilerden çok ulak düşer mi buralara?" diye sordu Ot.

"Ne demezsin," diye cevapladı kız.

"Hepsiyle yatağa girer misin?" diye sordu Ot.

Kız cevap vermedi. Sonra elbisesini topuklarına kadar indirdi ve ayağa kalktı.

"Sen var ya," dedi kız, "nesin biliyor musun? Kaz kafalı bir tüccar bozuntususun!" Sonra da gölgesi uzak bir köşeye seğırtti ve bir paçavra yığınının arasında gözden kayboldu.

Urban yine dişlerini gıcırdatmaya başlamıştı, yüksek sesle anlaşılmaz bir şeyler söylüyordu.

7.

Daglık arazide gece. Yeni biraderlik yükselişte. Ot başka yerlere savrulur. İ.Adam. Cadı Ana Jelenko'nun cinayet ve göz oyma dâhil çeşitli suçları kayıtlara geçer. Sonu gelmez savaş nağmeleri.

Ertesi sabah Johan Ot yola koyuldu. Atı zindeydi, atılgandı, her ikisi de hayvanın ahırda bacaklarından tavana asılmadığına seviniyorlardı. Hava açıktı, ayaz vardı, kırağı atın toynaklarının altında çatırdıyordu. Keçiyolu aşağı doğru meyillendiğinde Ot atından indi, hayvanı usulca dizginlerinden çekerek ilerledi. Atı artık onun için paha biçilmezdi. Kayıp bir yerini incitmesine izin veremezdi. Tepenin eteğinde orman çayıra dönüştüğünde, Ot geriye dönüp bakınca ormanın ötesindeki bayırda bacalarından neşeyle dumanlar süzülen, diğerleri gibi dip dibe dizilmiş kulübeler gördü. Evlerden birinin önünde uzun giysili bir kadın, Ot'un atının üzerinde uzaklaşmasını seyreliyordu.

Günün yansıması kuzey istikametinde yol alarak geçirdi ve nehre dayanınca batıya vurdu. Bir sonraki mesajını Styria ile Carinthia sınırında bir yere götürmesi öngörölmüştü. Büyük olasılıkla aynı tarz ufak bir köye. Elbette bu defa dileği, gece mesaisinde iş üstünde yakalanan kasaplarla ya da ulakların, dış gıcırdatan tarikat

liderinin yanı başındaki yataklarını ziyaret eden hamile kadınlarla karşılaşmamaktı.

Vadideki yola baktığında, aralarında ağır ağır uygun adım ilerleyen, yüklü atlılarla bir grup silahlı adanı görünce, bu lanet memleket insan kaynıyor, diye söylendi. Tüccarlar. Silahlı koruma altında. Ben ise salak gibi tek başıma at sürüyorum. Korkanın, bu köylerden birinde gümüşümü ve derilerimi birilerine kaptıracağım, Tannı betlerinden korusun. Tez elden atlı gruba katılmak isabetli olacak, diye geçirdi aklından.

Atını yokuş yukarı tırna kaldırdı. Doğru yöndeydi. Akşam güneşinin kıvrıllığı çam ağaçlarının tepesinden göz alıyordu. Görünürde ne tarla vardı ne de karga. Buralarda hiç hayvan barınmazdı, kurt bile. Yol dik bir yokuşla kıvrılarak tepeye tırmanıyordu. Birkaç kez soluklanmak üzere mola verdi. Mutlaka bir insan bannağına rastlayacaktı. Çok geçmeden, ağaçların arasından, dam niyetine kalas döşeli bir baraka çarpı gözüne. Hayli yüksek bir yamaçta kıraç bir noktaya kondurulmuştu. Ot, evin etrafını saran ormanlık bölgeden araziye dikkatle inceledi. Hayat emaresine rastlamadı. Büyük olasılıkla yazın hayvan otlatmaya gelen bir çobanın bannağıydı. Gecelemek için mükemmel bir seçenektir.

Baraka gerçekten boş olmakla birlikte umulmadık bir ustalıkla tasarlanmış ve soğuğu geçirmeyecek kadar dayanıklı inşa edilmişti. Peki, atını ne yapacaktı? Kamasıyla kanırtarak güçlkle açtığı alçak kapıdan içeri sokması olanaksızdı. Dışarıda bırakabilir miydi? Kurtlar? Diğer hayvanatlar? İblisin elçileri? Kurt adamlar? Kurt adam neden olmasındı? Barakanın içine dikkatlice göz gezdirdi. Aslında çatı hem atı hem sürücüyü barındıracak yükseklikteydi. Çobanlara yazın tavan gerekmezdi. Tepede yalnızca dam vardı. Ot ilk olarak atı kapıdan geçirebilmek amacıyla eğilmeye razı etmek için dil dökmeyi denerdi, ardından da dizginlere asılmayı, ama boşuna! Kapının üzerindeki çapraz kirişi kaldırmaya yarayacak bir

alet aradı. Bulamadı. Burada kalanlar ne var ne yok, götürmüşlerdi. Geride yalnızca pis çanak çömlek ve küflü saman bırakmışlardı. Dışarıda bulduğu kocaman bir kaya parçasını var gücüyle kapıya fırlatmasıyla ahşaptan öyle bir inilti koptu ki ses dalgalar hâlinde dağlarda yankılandı ve sonunda ağaçların arasında yitti gitti. Kaya parçasını bir kez daha fırlatmayı denediğinde yapı toptan sarsıldı. Yeter ki lanet olası baraka tepeme yıkılmasın, diye düşündü. Atı tekrar kapının eşigine yaklaştırdı ve kerestelerle kalasları kanırtmaya çalıştı. Yine beceremedi. Çapraz kirişi sökmeden olmayacaktı. Bu defa kırışe sıkıca bağladığı halatın ucunu atın eyerine düğümledi. Ardından var gücüyle atın arka ayaklarına asılınca, hayvan öne doğru hamle yaptı ve eşik çatırtıyla yerinden ayrıldı.

Şimdi geçecek yer açılmıştı ama bu çözüm beraberinde başka sorunlar getirmişti. Bu durumda kapı açık mı uyuyacaktı? Ot, bütün kırık tahta parçalarını topladı, içeri taşıyarak kapının önüne yığıldı. İçeri girmeye yeltenen olursa hiç olmazsa gürültüyü duyarım, dedi kendi kendine.

Gece uzun, uyku kısaydı. Çok geçmeden kurtlar ulumaya başlamışlardı, hem de pek formdaydılar. Nereden de düştüm bu dağ başına, diye söylendi. Niye hâlâ insanlardan uzak duruyorum – bunun gerekli olduğunu kim söyledi? Kışın habercisi aç ulumalara kulak verdi. Bugün, kırsal bölgenin bu kadar geliştiği, yolların birbirine bağlandığı bu modern çağda, vahşi hayvanların uluyarak arazide dolaştıklarına inanamıyordu insan. Ve dağ başında tek başına geceleminin ya da ulumaların sebep olduğu tedirginlikle, bu tip yerleri mesken tutan vahşi hayvan kılığına bürünmüş kötü ruhlar geldi yine aklına. Dua mı etseydi? Modern zamanlarda görülen en güçlü ve coşkulu inanca sahip yeni dindashları Ot'u bu ezadan kurtarabilir miydi? Kısa zaman öncesine kadar hakkında uzun nutuklar atabildiği bir muska, bir nazarlık, bir ibareden mi medet ummalıydı yoksa? Derin ve inatçı endişeler yakasını bırakmadı o gece.

Sabah gözünü açtığında, gökyüzünü örten koyu bir perde selamladı kendisini, toprak ince bir kar tabakasıyla kaplanmıştı ve kar tanecikleri uçuşuyordu hâlâ. Günün başlangıcı pek iç açıcı değildi. Tepelerde kar, inişte dik yokuşlar. Atıyla birlikte nasıl çıkacaktı işin içinden? Kulübenin ortasında ufak bir ateş yaktı ve üzerinde bir miktar şarap ısıttı. Tek yudumda içtiği ılık şarabın peşinden dünya daha dost, daha sorunsuz göründü gözüne. Oysa Ot endişelenmekte haklıydı. Bayırdan iniş yolu çok dikti ve adım başı sert dönemeçler çıkıyordu karşılanna. Hayvan ürküp ayak diretince, Ot'un dizginlere asılıp komut yağdırması gerekti. Kar dinmişti, yan yolu inmişler, tam gökyüzünde beliren ani bir çatlaktan sızan ışık huzmesi yamaçta bir sonraki köyün dumanlarını göz önüne serivermişti ki, yol yine hafif bir meyille dikleşti ve önlerinde ansızın dört metrelik bir yank belirdi. Johan Ot altında biriken ter damlalarını sildi. Yol bitmişti. Sol tarafında seyrek ağaçlı, taşlık, dik bir yamaç bulunuyordu, sağında yer alan çalılık ise öylesine giriftti ki aşması inkânsızdı. Sıkışıp kalmıştı, bu kadar basitti. Yol tek bir yöne gidiyordu: geriye, ki bu da şimdiki hızlarıyla, dağ başında geçirecekleri ikinci bir gece anlamına geliyordu, zira dağın diğer yamacından iniş aynı derecede çetin olacaktı. Hayvanı kurtlara mı terk etseydi, kafasına bir kurşunla işini bitirip yoluna yaya mı devam etseydi? Doğa Johan Ot'a acımasız bir oyun oynuyordu.

Atını çoban sığnağında bırakmaya ve ilk fırsatta köylülerden birinin rehberliğinde geri gelip almaya karar verdi. Ve planını uygulamaya koyuldu. At kaygan donuk zeminde hızlı yol almaya direndiği için tepeye vardığında neredeyse hava kararmıştı. Artık geriye yaya dönmeye çalışmak da riskliydi. Burada bir gece daha geçirmeyi kabullendi. Gerçekten başka seçeneği yoktu.

Atın önüne bir miktar yulaf döktü, kovaya biraz pis su koydu ve kendini saman yığınının üzerine attı. Battaniyesini kafasına çekti, yorgunluktan perişan, anında uykuya daldı. Gece yansı atın tahta

yığını çifteleyip, karştınırken çıkardığı takır tukur seslerle uyandı. Oturdu ve dikkatle dinledi. Dışarıdan bir cıyıklama duydu, ince ahşap duvarın dışında, kulübenin etrafında bir şey dolanıyordu. Güçlü ve derin nefes alan bir şey vardı orada. Sopayla duvara vurmasıyla, sesler ormana çekildi.

Yorgun gözleri bir daha kapanmadı. Yine içimi korkular mı sardı, diye endişelendi Johan Ot, iblis, kurt adamlarını mı taktı peşime? Kara talihirne bu karlı dağın tepesinde bir gece daha geçirmek mi yazıldı?

Sabah olduğunda gözünü kırpmamıştı, yıldı, uyuşmuştu. Şarabını ısıtmak bile gelmedi içinden, öylece dikti kafaya. Haydi şerefe! Yeniden canlandı ve morali düzeldi. Kurtlar da neymiş, dağ başı, kar, hepsi vız gelir! Bugün kesinlikle vadiye ulaşacaktı. Onu mevcut şartlarda pekâlâ bir uçurumun dibinde kurtlara yem olmaya sevk edebilecek bu gözük pek kararı sayesinde hakkın inayetine kavuştu sanki, hava aniden açtı. Ilık ve güler yüzlü bir güneş parladı, yollardaki buzlar kısa sürede eriyecekti.

Öğleden sonra yola koyuldu, tehlikeli çıkıntıya yaklaşık yüz metre kala, akıllı hayvan kendiliğinden daha emin bir yol seçti ve çalılığın arasına dalarak yokuş yukarı ilerledi.

Sabaha köye ulaşmıştı, gözlerinde kuşku ve aç bir kurt sürüsünün pırlıltısı vardı.

Gözlerine inanamayan, müşkülpesent hancıya, hem oda hem de atının barınağı karşılığında, yalnız gelen silahlı bir yolcudan hiç ummadığı bir avans ödedi. Pek cömertçe.

Öğleye doğru uyandı. Titreyen parmaklarla çantalarını açtı, her şeyi yerli yerindeydi. Atı bile, karnı tok, sırtı pek, memnuniyetle eşeleniyordu ahırda. Bu bir mucize, dedi kendi kendine, bir mucize daha. Soyulmadım ve hayattayım. Ama bundan sonra mucizelere bel bağlamamalıyım.

Bir süre sonra durumu anladı. Tüccar kafilesi de, silahlı korumalar eşliğinde handa gecemişti. Muhafızlar bütün gece nöbet tutmuşlardı. Durum şimdi anlaşılıyordu. Tecrübeyle sabitti ki, normal şartlarda, terkinde gümüş ve yığınla tabaklanmış keçi derisi taşıyan yalnız bir yolcu, ücra bir köyün ıssız hanında konakladığında sağlık ve afiyetle aydınlık bir sabaha uyanma olasılığı zayıftı.

Vakit kaybetmeden tüccarlarla yarenlik etmeye koyuldu. Tyrol'e gidiyorlardı. Kuzeyde şarap, hububat, sıvı yağ, keten benzeri ürünler satacaklardı. Karşılığında çeşitli kumaş, yelken bezi, yün, deri ve madeni eşya gibi çok rağbet gören mallar alacaklardı. Hastalıkların, olumsuz hava şartlarının, haydut çetelerinin, inatçı kasabaların ve yerel yetkililerin önlerine çıkardığı bir dizi engel ve sorunla başa çıkabildikleri zamanlar kâr marjlarını yüksek tutmayı başarıyorlardı. Acaba Johan Ot yolun bir kısmını onlarla birlikte alabilir miydi? Silahlı korumalara katılmaya itirazı yoksa, neden olınasındı.

Sabah yola çıkacaklardı. Şimdi sıkı bir dinlenmeye ihtiyaçları vardı. Mola vermeden uzun bir mesafe katetmeyi planlıyorlardı.

Johan Ot öğleden sonra köyde yürüyüşe çıktı. Özenle yapılmış, mütevazı ama bakımlı evlerin arasında dolaştı. Buzu eriten güz güneşi yüzünden sokakları kaplayan ve gelen geçenin adımlarıyla iyice yoğurduğu balçığı saymazsak, tepeden inerken gözüne yıkık dökük görünen köy, aslında hiç de fena sayılmazdı. Bir şey daha Ot'un dikkatini çekti. Köyün çıkışında yer alan handan adımını atar atmaz, eteklerini savurarak içerilere doğru koşan bir kadındı bu. Telaşlı bir hâli vardı. Ot, birkaç adım attıktan sonra arkasından yaklaşan ayak sesleri duydu. Peşinden torunu yaşında bir çocuğun koşuşturduğu, hınlıuyla derin nefes alarak yanından geçen yaşlı adam, dönüp kendisine bakmadı bile. Bir şeyler oluyordu. Ahali acele bir yere yetişiyordu, çelimsizler ve gecikenler telaşla önden giden güçlülere yetişmeye çalışıyordu. Umarım çamurda debelenen bir çıplak kadın daha çıkmaz karşıma, diye geçirdi içinden Johan

Ot ve bir an duraksadı. Yine bir utanç manzarasıyla karşılaşmak istemezdi doğrusu.

Berideki evin genisinden bağış çağış sesler duyuluyordu. Köşeyi döner dönmez, suratına ciddi bir ifade takınmış köylü takımından oluşan, omuz omuza bir insan kalabalığı çıktı önüne. Herkes karşıdaki sert yüz hatları ve coşkulu el kol hareketleriyle, ağzını açmasa bile, heyecanını fazlasıyla dışa vuran adamı seyre diyordu. Ama ahaliye avaz avaz bir şeyler anlatıyordu:

Kafilenin dağıldığını. Dürüstlük ve iyi niyetle kutsal yolculuğa çıkan inançlı Hristiyanlara muhafızların müdahale ettiğini. Piskoposun, o gün yayımlanan korkunç bir bildiriyle hiçbir kafileye, özellikle de Hz. İsa'nın çektiği çilenin paylaşımı ve hacıların günahlardan anınması amacıyla kırbaç kullanımını destekleyen kafileye geçiş izni vermediğini.

Ot'un başının arkasında, geri planı karartan dağların önünde, üzerinde dini bir figürün yer aldığı rengarenk bir sancak dalgalanıyordu. İnsanlar çıt çıkarmadan dinliyorlardı. Ne bir nida ne bir hoşnutsuzluk ifadesi duyuluyordu. Yalnızca dinliyorlardı ve bu ateşli sözlerin karşısındaki sessiz duruşları daha da anlamlıydı.

Ve anlatmayı sürdürdü adam: Emirlerle rağmen dönek Luteryen kâfirlerin vaftiz işlemini alelade suyla yaptıklarını, komünyonda iki sembol kullandıklarını ve utanmazca bir yaşam sürdürdüklerini. Topraklarımızı yağmalamayı sürdürdüğü halde kâfir Türk'le hayâsızca antlaşmalar ve sözleşmeler imzalandığını. Luteryen yalanlara Hz. İsa'nın öğretisi süsü verilmesine göz yumulduğunu. Ve bütün bunlar olurken, sadık müminlerimizin soruşturma, kovuşturma ve işkenceye maruz bırakıldığını, kabilelerinin dağıldığını. Dük'ün ve İmparator'un bilgisi dışında olan bu duruma bir son verilmesi gerektiğini. Ahali usulca onayladı.

Bu adam bizden biri, diye düşündü Johan Ot. Kafilenin de bizden olduğuna kuşku yok. Demek dedikleri doğruymuş, yeni biraderlik hâlâ hayattaymış. Ve burası gibi ücra köşelerde, köylerde tutunuyormuş. Başını kaldırıp kendini gösterecek cesareti gösteriyormuş. Ot konuşmacıya gidip yalnız olmadıklarını, örgütün başka yerlerde de varlık gösterdiğini haber vermeyi geçirdi aklından. Bunu yapması gerektiğinin de, bu grubun biraz ileri gittiğinin de bilincindeydi. Bu grup kontrolden çıkmıştı.

Yarın bu köyde işler sarpa saracaktı. Kalabalığın arasına kanşan ajanın hedefe ulaşmasının ne kadar süreceğine, tutuklama emirlerinin hazırlanma süresine ve muhafızların bu berbat havada buraya gelmelerinin alacağı zamana bağlı olarak, belki daha da önce kanşacaktı işler. Kesin olan bir şey varsa, o da yarından tezi yok, buraya damlayacaklardı.

Ot arkasını döndü ve hızla hana yollandı. Yukarı çıkıp kendini yatağa attı. Bizimkiler? diye düşündü. Bizimkiler? Dağın tepesinde ilk kez aklına düşen şüphe yine Ot'u esir almıştı. Hayata ve ölüme ilişkin bu canavarca ve fanatik sorular, gerçekten onların olduğu kadar Ot'un fikirlerini de yansıtmıyordu?

Kuşkucu şeytan kaskıvrak yakalamıştı tekrar Ot'u. Yine beyninde endişelerden kaynaklanan bir kannıcalanma hissetti. Bu dayanılmaz düşkünlüğün bedelini kaç kez ödemişti? Daha kaç kez ödeyecekti?

İçi içini yiyordu, odanın içinde gergin bir şekilde volta atarken, sakalının kollarını yoluyordu. Birden durdu ve ürperdi: bu türlü sorular sormanın zamanı mıydı? İkirçiklenmenin ne gereği vardı? Bir karar alıp uygulamalıydı. Hemen yola çıkmamalıydı, muhafızlar fark edebilirlerdi ya da ajan sanılıp öldürülebilirdi. Bu cahil köylüler bir biraderlik üyesini ele geçirdiler mi sorgusuz sualsiz hançerle-yiverirlerdi. Ot, tüccarların yanından ayrılmamalı, sabah olmadan

handan çıkmamalıydı – kim bilir hangi iblisin uğursuzluğuyla sürüklendiği bu tımarhaneden kurtulmanın tek yolu buydu, üstelik senenin onca gününden en belâısını seçmişti kendini buraya atmak için. Şimdilik bekleyecekti ki malına da zarar gelmeden tek parça hâlinde sıyrılabilsin bu işten. Bütün mesele bu, diye düşündü, aklından çıkarma Johan Ot. Bundan önemli ne olabilir?

O gün bir gerçeğin farkına vardı ve bu fikri kafasından atmakta zorlandı: Bu memleket böyle bir kaosa sürüklenmiş ve halk böyle cehennem azabı çekiyorsa, biraderliğin de, her ne kadar niyeti iyi olsa da, bunda payı olmalıydı.

O gece içki sohbeti döndü, dolaştı, Johan Ot'un hiç girmek istemeyeceği konulara dayandı. Tüccarlar içmeye öğlenden başlamışlardı ve artık dilleri iyice çözülmişti. İş konuşmaktan bıkmışlar, geçmiş ve güncel olaylara girmişlerdi. İçlerinden, İvan Adam gibi az rastlanır adı olan biri, aklından geçeni, lafını sakınmadan sıralıyor, ileri geri konuşuyordu. O kadar çok içmişti ki, sakalından süzülen şarap üstüne başına akıyordu artık, sözlerini kupasını masaya vurarak pekiştiriyordu. Grubun lideri olduğu gözden kaçmayan bir başkası ise ciddi ve karamsar bir görünüm veriyordu. Kedi bakışlarıyla etrafı süzüyor, ağırbaşlı sözleriyle İ.Adam'ı ve diğer şamatacı sarhoşları sağduyuya davet ediyordu. Ne var ki, Krobath adlı bu zatın çabaları karşılık bulmuyordu. Kimsenin yapıcı tavır almaya niyeti yoktu.

“Kim inanır,” diyerek kupasını masaya vurdu İ.Adam, “kim inanır, peşinde dolanan satılık memurları, kibirli asilzadeleri, açgözlü rahipleriyle, sözde iyi niyetli ama aciz, sümüklü imparator müşveddesinin, bu anarşik, lanetli ülkeye çeki düzen vereceğine? Kıt akıllılar bile pudralı kıcnı kaldırmadığının farkındalar. Hem içeride, hem dışanda. Fransızlar, Türkler, Macarlar, Venedikliler, Luteryenler, Papacılar, tüccarlar, soylular – hepsi adamı parmağında oynatıyor.”

Johan Ot'un sırtından soğuk terler boşandı. Epeydir bu denli ağzı bozuk birine rastlamamıştı. Sarhoş lakandısıydı, işte. Gündüz mitingdeki konuşmalar daha ağır, daha tehlikeliydi.

"Hele öğleden sonraki," diye bağırdı İ.Adam, "o soytanlığa ne demeli! O deli saçması konuşmayı dinleyen oldu mu? O güruh birbirini ktır ktır keser, deliler gibi kendini kırbaçlar, ateşlerin üzerinden atlar, kim bilir daha ne ahmakça işler yapar!"

"Daha da beteri beklenir onlardan," diyerek açık seçik ve sakın bir ifadeyle konuştu Krobath. "Bu yakınlarda garip bir âdet var; Vierbergen diye adlandırdıkları bir kutsal yolculuğa çıkıyorlar. Pas-kalyayı takip eden her ikinci cuma, dört dağın tepesine koşuyorlar. Berbat bir arazide, kayaların, çakılların üzerinden, dikenli otlarının arasından, ayaklarını, bacaklarını, tüm bedenlerini sıynk, yara bere içinde bırakarak akıllarını yitirmişçesine koşuyorlar. Nihayet dağın tepesine ulaştıklarında emekleyerek kiliseyi buluyorlar ve ardından bir sonrakine koşuyorlar. Bir keresinde gözlerimle gördüm. Öylesine cılız, güçsüz, perişan, kan revan içindeydiler ki midem bulanmıştı."

"Yeni biraderlikten mi söz ediyorsun?" diye usulca sordu Johan Ot, sırtını yeniden yoklayan ürpertiye belli etmeden.

"Yenisi, eskisi fark etmez," diye bağırdı İ.Adam. "Kimse bu adamları ezmeyi beceremedi. Boklu cüce Leopold mu yapacak? Herif takmış kafayı abuk sabuk işlere. Böyle bir imparatora mecbur olmamız utanç verici."

"Doğru söze ne denir," dedi kısa boylu, kel kafalı, cırlak sesli bir adam. "Haklısın. Eğer halk onun hakkında yüksek sesle bu şekilde konuşabiliyorsa, gerçekten beş para etmez demektir." Yerden bitme adam bu parlak yorumuyla gururlandı. Ardından kafasını kupasının içine gömerek gözden kayboldu.

"Hayır," dedi Krobath. "Bu delilere bir ders vemenin yolu yok. Askya gerilmekten zevk alıyorlar. Yemin ederim, Köln yakınlarında

engizisyoncular, rahibin birini bir rahibeyle oynadığı için kazığa çekip yakmışlar. Üstelik ekselanslarının onayıyla. Komplocu bir iblisin bu işte parmağı olmadığını kim iddia edebilir?”

“Boş versene,” dedi İ.Adam, sakınleşmişti, yine sözü pudralı hükümdara getirebilirdi. “Dediğin uzun zaman önceydi, başka bir imparatorun dönemindeydi.”

“Hangisi olursa olsun,” dedi Johan Ot tedbiri elden bırakmadan, “ne yaptığını biliyordu. O rahibin içine muhakkak şeytan girmişti. Şeytan her yerde.”

Herkes bir anda sustu, dönüp şaşkınlıkla Johan Ot’a baktı.

“Elbette,” dedi İ.Adam, “kocabaşların ara sıra birbirini ateşe atmasından zarar gelmez!”

“Zaten bize faydaları yok,” diye ekledi Krobath. “Bu din ve politika temelli itiş kakış ticarete sekte vurmaktan başka işe yaramaz.”

“Bırakalım birbirlerini boğazlasınlar, ateşe atsinlar,” derken yine öfkesi kabardı İ.Adam’ın. “Otuz yıl boyunca yok İsa’nın öğretisiymiş, yok şu, yok bu imgeymiş diye birbirlerini kasaplık hayvan gibi ktır ktır kestiler. Tanrı akıl fikir versin. Şimdi de Fransızların korkusundan donlarına ettiler. Yarın İspanyollar, öbür gün de o herifler sebep olur.” İ.Adam duvarın arkasını işaret etti.

“Bir de burnu havada köylüler,” dedi Krobath.

“Yok yere birbirinin kanlı kafasını kıran,” diye laf sokuşturdu ufak tefek olan.

“Her neyse,” dedi İ.Adam, “en azından bazı rahibeler ve saray hanımefendileri ipi boylamış. Buna da şükür.”

“Ama ticarete yaramaz,” dedi Krobath.

“Seni lanet olası fırsatçı,” diye bağırды İ.Adam, haklı olarak kafası atmıştı yine. “O şımanık salakları satın alabildiğin sürece kılını kıpırdatmazsın.”

“Benim derdim işlerin aksamaması,” dedi Krobath.

“Benim de derdim Leopold’un pudralı kacı,” dedi İ.Adam.

Johan Ot’un “Haydi içelim,” diye araya girmesiyle şarap testileri tekrar masa boyu elden ele dolaştı.

Ot tedirginliği atmıştı üzerinden: Bu adamlar ne yaptığının bilincinde. Herkes onların parasına muhtaç. Herkes onları hoş tutuyor. Diğerlerine ise onlar yüz vermiyor. Oradan oraya gezerler. Bilgi toplarlar. Bilgi akışını kontrol ederler. Zamanın ruhunu avuçlarında tutarlar. Diğer her şey ikinci, üçüncü derecede önemlidir. Diğer herkes onların kurduğu çeşitli kumpaslara düşmüştür. Ve bu adamlar hem herkese karşı hem herkesle birliktedir. Kendileri için. Cepleri için. Şarapları için.

“Dorothea’nın şerefine,” diye patladı aniden ufak adam. “Dorothea’nın şerefine, sağlığına içiyorum. Ak memeleriyle bana kucak açmasına!”

“Al benden de o kadar,” dedi İ.Adam ve göz kırptı. “Dorothea’nın sağlığına! Şu an bir gece bekçisiyle oynasın mı olmasına!”

Johan Ot gevşedi. Belalı konular kapanmıştı. Deli saçması, kâfir yuvası biraderlikten söz edilmeyecekti artık. İmparatorun kışından da. Haydi içelim, diye geçirdi içinden. Haydi hep birlikte kafayı bulalım, kanımızı sulandıralım.

Yalnızca İ.Adam ile Johan Ot kendilerini koyuverdiler. Önlerine konanı yaladılar yuttular, geçirdiler, tükürdüler, nara attılar, yazı tura oynadılar ve hancının kansının kışına şaplak attılar. Johan Ot adeta zincirini koparmış, içindeki volkanı patlatmıştı. Zembereği attı, kamasını masaya sapladı, öyle yakası açılmadık küfürler, akallara ziyan sövgüler savurdu ki, hancının tüyleri diken diken oldu.

Dışarıda günün ilk ışıkları ağarmaya başladığında, kafa kafaya vermiş malum ikili, testi kırklar, masanın orasına burasına atılmış

kokuşmuş et artıkları ve seher sancıları arasında mırıl mırıl bir şeyler konuşuyorlardı hâlâ.

“Tuttum seni,” diye kıkırdadı sakalını sıvazlayarak İ. Adam. “İyi konuştun. Sivri dilinden hoşlandım. Dinle bak,” dedi. “Şimdi söyleyeceklerim ölümüne ciddi. Bu çılgınlık yetti artık. Ortalık yangın yerine döndü. Anlıyor musun?” diye sordu. “Anlıyor musun?”

Johan Ot sesini çıkarmadı. Bu adamın içine gerçekten şeytan girmişti. Pes etmek nedir, bilmiyordu.

“Sana bir şey göstereceğim,” dedi İ. Adam ayağa kalkarken. “Sakın kıpırdama, hemen geliyorum.”

Masaya tutunarak kalktı, sendeleyerek gıcırnlı merdivenlerden yukarı çıktı. Yukarıya vardığında ayağı kayıp ahşap zemine serilince ayağa kalkana kadar epey debelendi.

O esnada Johan Ot teslim bayrağını çekmişti. Puslu gözlerle masanın üzerindeki gölcüklere düşen ışık huzmesini seyreliyordu. Karnı gurulduyor, midesi bulanıyordu. Kafasını kollarına dayadı ve uykuya daldı.

İ. Adam kamastıyla kaburgalarını dürttü. Ot kafasını kaldırıncı İ. Adam'ın tavanla çerçelenmiş sırtkanı yüzüyle karşılaştı.

“Kendine geldin mi?” diye sordu. “Dinle.”

Johan Ot'un yanına oturdu ve elindeki kâğıdı açtı.

“Dinle,” dedi. “Sana bir şey okuyacağım.” Kâğıdı şimdi masanın ortasına vuran ışığa doğru itti. Kelimeleri tek tek vurgulayarak, ağır ağır okuyordu. Sesinde sarhoşluktan eser kalmamıştı.

“Ana Jelenko, Marija Drajnar'ın Gorjanska'da haçın üzerindeki İsa'nın gözlerini oyduktan sonra kör olduğuna dair tanıklık etti. Ana Jelenko ifadesinde Marija Drajnar'ın garip otlardan özel bir yiyecek hazırladığını da anlattı. Otların şifalı olması mümkün değildi çünkü berbat kokuyordu. Jelenko kanşımın tadına bakınca yüzü,

derisinin altına biri sızmışçasına çarpıldı, çirkinleşti. Ana Jelenko, Marija Drajinar'ın kertenkele, engerek yılanı, sümüklü böcek ve kara kurbağasından oluşan bir karışım hazırladığını da gözleriyle gördü. O karışımı tadınca Jelenko'nun cildi soyulmaya başladı. İki kadın salgın hastalıktan kurtulan St. Ana'da büyükbaş hayvanların bakımından sorumluydular. Bir keresinde ellerine aldıkları sekiz taşla nefes vererek dolu fırtınası çıkardılar. Ama Ana Jelenko ile Marija Drajinar yalnızca zarara sebep olmak ve şeytani güçlerle itibata geçmekle suçlanmıyorlar. Soruşturına sürerken, kanıt toplama aşamasında Ana Jelenko, henüz adlarını ifşa etmediği diğer cadıların da Jakob adında bir köylüyü öldürdüklerini anlattı. Ana Jelenko henüz sözü geçen cinayetin hangi yöntemle işlendiğine dair bilgi vermiş değildir. Görünüşe bakılırsa, cadılar, adı geçen Jakob'un kurduğu an kovanlarının tepesine kurutulmak üzere engerek yılanları ve kara kurbağaları sermişlerdi. Jakob'un an kovanlarının tepesinde sürüngelelerin kurutulması ile hemen ardından vuku bulan cinayet arasında bir ilinti kurulabilse de bu konu henüz aydınlatılmamıştır. Dahası: Luznik, Rozenkranz ve Marjeta adlı cadılar bir küvette banyo yapmışlardır. Bu üç şerir, kendilerine verilen direktif doğrultusunda küvetin suyunu tepeden aşağı boşaltır boşaltmaz şiddetli bir dolu fırtınası çıkmıştır. Israrlı sorgulama neticesi Ana Jelenko'nun kimliklerini ifşa ettiği, adı geçen cadılar da ivedilikle bu soruşturmaya dâhil edileceklerdir. Ana Jelenko "Kara" adıyla anılan şeytanî bir ruh ile bağlantı kurduğunu itiraf etmiştir."

"Ana Jelenko'nun ifadesine bakılırsa bütün cadılar zil ve koç boynuzu taşıyorlardı. Bu nesneleri şeytan çağırma amacıyla kullandıkları şüphe götürmez. Soruşturma kapsamında ifadesi alınan köylü kadın Neza, Marjeta (zanlı Marjeta Luegendorfer ile aynı kişi olup olmadığı açıklığa kavuşturulacaktır) adlı bir kadınla şarap içtiğini, ardından beraberce yürüyerek vardıkları bir yol ayrımında Marjeta'nın (Luegendorfer?) "Bili, bili, bili!" diye seslenmesiyle

beliren şeytanın, kadına para verdiğini anlatmıştır. Ana Jelenko soruşturması kapsamında kasaba sakinlerinden Krautner adlı kadının da ifade vermeye çağrılması ve geçen Eylül ayında ölen dört kişinin zehirlenmesiyle ilgili davadan yargılanması gerekmektedir. Adı geçen Krautner ve ortaklarının içine zehir katılan keki pişirmiş ve dört saygıdeğer Hristiyan'ın hayatına son vermiş olmaları olasılığı yüksektir. Dahası, Ana Jelenko ifadesine dayanarak, soruşturmaya dâhil edilmiş olan cadı Luznik'in, Tüm Azizler Günü arifesinde belediye başkanı Resnik'in karısıyla birlikte ve bir grup çingene eşliğinde fal bakıp bakmadıkları açıklığa kavuşturulmalıdır. Luznik aynı gece, Resnik yakınlarında bir kavşağa gidip insan kemikleri öğütünüş müdür? İfadesi Tüm Azizler Günü öncesi neden dolu fırtınası çıktığını aydınlığa kavuşturacaktır. Dahası, Üç Kral Günü'nde, Ana Jelenko ve adını bilmediği bir kişi gece karanlığında havaya bir haç kaldırarak insan kemiği karpıntılarını dört rüzgârlara doğru savurmuşlardır. Ana Jelenko, annelerin çocuklarını öldürmeye nasıl yönlendirileceklerini Marjeta (Luefendorfer?) adlı bir kadından öğrendiğini ifade etmiştir. Pfefferl, Kuhschwein, Prokvas ve Magerl adlı ölmüş cadıların, kedilerinki gibi kara ruhlarının mantar kapaklı şişelerde muhafaza edildiğini de anlatmıştır.”

İ. Adam son kelimeleri vurgulayarak okudu ve bir sessizlik oldu. Bir süre sonra ilave etti:

“Bir de farklı bir elle yazılmış kısa bir not var:

‘Gaçnik’te şarap, su, süt ve tuzla hazırlanan banyonun niteliği tespit edilecek. Fırtına çıkarınaya yarayabilir mi? Köylü kadın Neza’yı kimin kandırdığı ve çayırda otlayan ineklerin sütünü kurutmaya yarayan büyüü kimin öğrettiği saptanacak. İsa’nın gözünü oyarak kendilerini nasıl kör ettikleri ayrıntılarıyla ortaya çıkarılacak. Oyma işlemi tek başına yeterli oldu mu? Ayrıca büyü gerekti mi? Şeytanın doğrudan müdahalesi oldu mu? İfadede belirlenmediği göz önüne

alınarak, Ana Jelenko'nun teşvikiyle çocuklarını öldüren annelerin kınlıkları tespit edilecek A.C. Özel Yetkili Komisyon Üyesi.”

İki adam gün ışığının artık salonun her köşesine ulaştığını ve silahlı konvoydan birkaç sarhoşu aydınlatıldığını fark ettiler. Şimdiye kadar her biri kendi köşesinde, İ.Adam'ın elindeki yazıyı yeknesak bir sesle okumasından büyülenmişçesine kıpırdamadan uyumayı sürdürmüştü. Bir, ikisi gözünü açmadan homurdanmaya başladı. Derken, alurdan askerlerin gür sesleriyle tekrarladıkları şarkılar duyulmaya başladı. Pencerelerden içeriye aynı melodinin ısrarcı tekrarı sızıyor, odayı kaplıyor, köyü dolaşüyor, köylülerin huzursuz, ürkek uykularına girip çıkıyor, yoluna devam ediyordu. Emekli askerler sabah olana, gün ağarmaya dek içmişlerdi. Karaltılar gece boyunca, günün ilk ışıkları belirene kadar pencereye gidip gelmiş, kaygıyla sokağı kolaçan etmişlerdi. Sabah güneşi yeni bir güne uyandırmıştı herkesi. Her yere yayılmış, her şeyi aydınlatmıştı.

“Sana okuduğumu duydun mu?” diye sordu İ.Adam.

“Duydum,” dedi Ot.

“Ee?”

“Ee, ne?”

“Nasıl, ee, ne? Ne demek istiyorsun?”

Johan Ot boş gözlerle kabaran güneşe bakıyordu.

“Hepsi bildik şeyler, Adam,” dedi. “Buna benzer öyle çok hikâye var ki. Sürüyle cadı ve darağacı. Sürüyle yargıç. Sürüyle cellat. Hepsi durmadan birbirinin boğazına sarılıyor.”

“Pekâlâ, sevgili aziz, ya da böylesine zarafetle sövemediğine göre, her neysen,” dedi İ.Adam, “Bu belgenin kaç yıllık olduğundan haberin var mı? Bugün hâlâ bu zırvahklar yüzünden cadılan ateşe atıldıklarını biliyor musun?”

“Elbette,” dedi Johan Ot, aklı başında ve uyanık bir ifadeyle. “Şeytanî zırvallıklar.”

“Kahretsin, yoksa sen de o ahmaklardan mısın? Söyle bana, kötücül ruh şişeye hapsedilebilir mi? Tanrı aşkına, hangi anne çocuğunu katleder! Bili bili'yle para kazanılır mı? Söyle!”

Ot'un gözlerinin içine baktı, delici bakışları kuşku ile inancın çarpıştığı derinliklere ulaştı. Johan Ot sesini çıkarmadı.

“Büyücülüğün varlığını yadsıyamam,” dedi İ. Adam. “Şeytanî ruhların olmadığını, her türlü uğursuzluğun şeytanın başının altından çıkmadığını iddia etmiyorum. Ama ruhun şişeye hapsedilmesi, İsa heykelinin gözlerinin oyulması, kendi çocuklarını katletmeler, falan, bunların hiçbirinin cadılıkla ilgisi yok. Bu olaylar ya deli saçması hezeyandan ya da aşağılık fırsatçılıktan kaynaklanıyor. Anlıyor musun?”

“Anlıyorum,” diye cevapladı Johan Ot bıkkın bir edayla. “Ama bu konuları neden didikleğini anlamıyorum. Zaman zaman aşırıya kaçtıkları meydanda. İcabına bakılacak bu kadar çok cadı varken, bir fazla, bir eksik olmuş, ne fark eder? Neisse Dükaliğinde tam kırk ikisini kazığa bağlayıp yaktıklarını biliyor muydun? Küçük dişi şeytanları bir güzel kızartmanın şehvetine kapılıp sonraki yıllarda binden fazlasını fırınlarda yaktılar. Dikkatini çekirim, kazıkta değil, fırında.”

“Seni gerizekâh! Tıbbî anlamda bir gerizekâhı örneğisin,” diyerek Johan Ot'u güldürdü, İ. Adam. “Bir fazla, bir eksik olmuş, ne demek? Gerçekten bu kadar gerizekâhı mısın, yoksa kıcını kurtarma endişesiyle gıkını çıkarmıyor musun? Lafa bak, bir fazla, bir eksik olmuş, ne fark edermiş!”

Aşağıya gelen gürültülere bakılırsa hancıyla karısı üst katta bazı eşyaları sağa sola çekiyorlardı.

“Bu belgeyi ele geçirmek için az eziyet çekmedim,” dedi İ.Adam, “üstelik bir servete mâl oldu bana. Benim için son derece değerlidir.”

Johan Ot ayağa kalkmaya yeltendi. Masadan kalkıp bu boş, anlamsız, konuşmaya bir son vererek kendini dışarı atıp, uykusuz, uzun yola çıkabilecek miydi acaba? Kısacık da olsa uyuyamayacak mıydı? Kendini yatağa atmaktan başka bir şey düşünmüyordu.

“Benim için paha biçilmezdir,” diye tekrarladı İ.Adam.

Johan Ot ayağa kalkmaya gayret etti. Yatak. Nisyan.

“İsmimde bir tuhaflık yok mu sence? Hiç duyulmamış olması, falan?” diye ısrar etti İ.Adam dişlerini sıkarak.

“Hem de hiç,” dedi Ot. “Tam aksine.”

“Oysa *tuhaftır*. Aslında tamamiyle uydurmadır.” İ.Adam, Johan Ot’un kolunu sıkıca kavradı. “Annemin, babamın adı değil. Onlar anneannemin adını almışlardı. Anneannemin adı Ana Jelenko’ydu. Luegendorf denilen kadınla birlikte annelere öz çocuklarını katletmeyi öğretmişti. Muhtemelen kendi çocuklarını da öldürmüşlerdi. Yani ebeveynimi. Çakozladın mı? Kuschwein’la işbirliği yaparak. O kadın fırtına çıkardı. Anneannem kazıkta korkunç çığlıklar atmış, adeta ulumuş, üstelik sadece Kuhschwein değil, daha bir düzine şeytanî ruh onunlaymış, diye anlatırlar. Belki de yüz tanesi, kim bilir?”

Salon dönmeye başlamıştı Ot’un etrafında, gözleri korlanmıştı, yanıyordu. Duvarlar, karşısında duran dişleri kilitli, patlak gözlü, şişkin suratın etrafında turluyor, yer değiştiriyordu. Hepsı birden kayıyor, dolanıyor ve Ot’un beyninin içinde çalkalanıyor, tavanla ve duvarlarla çarpışıp, yıkılıyordu. Ağzından hırıltı hâlinde, bol tükürüklü bir küfür döküldü.

Ahırdaki sarhoşlar savaş ezgilerini biteviye sürdürüyorlardı.

8.

Bir pıhtı ve müshil ilacı. Bir rastlantı ve soruşturma. Dili olmayan, karanlık bir ağız boşluğu. Doğayla mücadele. İ.Adam'ın nefreti ve tehlikeli düşünceleri.

Yola çıkmakta geciktiler. Topluca aşırı alkolden bitkin düşükleri için, kendilerine gelmek amacıyla içinde yağlı birkaç et parçasının yüzdüğü sıcak çorbadan medet ummaları değildi yalnızca sebebi. Hani o bir gece önce önündeki bardağın içinde, Dorotea'sının muhteşem akça pakça memelerini seyre dalan kel kafalı bücürün, midesindeki taş gibi ağırlıktan sızlanarak çekildiği ahırdan bir türlü geri gelmemesi de değildi. Krobath'ın tavsiyesine uyarak, üstelik abartılı bir dozda müshil ilacı almıştı kel kafa. Sonradan, hatta öğleden sonra oldukça geç bir saatte söylediğine göre, sonu gelmeyen öylesine cıvık bir ishalle cebelleşmişti ki, içinden boşalanlar, kaşıklanma kıvamındaydı nerdeyse. Finalde de armut büyüklüğünde bir kan pıhtısı çıkarmıştı. Oysa dediğimiz gibi, bunların hiçbiri gecikmenin esas sebebi değildi. Zira Johan Ot'un tahmini doğru çıkmıştı.

O sabah dört nala köye varan askerler, ayyaşlar kafilesinin silahlarına el koyduktan sonra herkesi hanın giriş katına topladılar. Köye gelen bölge hâkimine, soruşturmadan bu kez

en tatminkâr neticeyi alacağı garantisini verdiler. Bir tüccar kafilesinin köyde uzatmalı misafirliğinin, kırbaççı alayının dağıtılmasını protesto eden bir gösteriyle çakışması dikkat çekmişti. Aralarındaki bağlantının mahiyeti merak konusuydu. İç düşmanla dış düşmanın işbirliği yaptığına kuşku yoktu. Ve tam da burada buluşmuşlardı. Aykırı görüşlere destek veren bir köyde. İnançlarını gizlemeye gerek duymayan, resmi talimat ve emirleri topluca protesto etmekten çekinmeyen kırbaççılar neredeyse, orada nifak tohumları atılıyor, başkaldırı ateşleniyordu. Kafilenin ve protesto gösterisinin aynı zamana denk gelmesi rastlantı olamazdı. Aralarında bağlantı olmadığına kimseyi inandıramazlardı.

İlkin kafilenin, silahları ellerinden alındığı için onurları kırılmış, başları eğik üyeleri, olan biteni kavramakta zorlandılar. Bu askerler kaçakçıların peşinde miydiler? Tüccarlardan haraç koparmak için gözdağı mı veriyorlardı? Dağ yollarında kurtlara, soğuğa karşı verdikleri cansiperane mücadele yüzünden tutuklanacak değillerdi ya! Oysa içlerinden biri esas meseleyi, askerlerin neyin peşinde olduğunu gayet iyi biliyordu. İçlerinden biri kaygısını bağrına gömüyor, bir çıkış yolu bulmaya çalışıyordu. O kişi, İ.Adam'ın sabahın ilk ışıklarıyla, dişlerini gıcırdatarak anlattığı karman çorman şüpheli düşüncelerinden, tatsız anılarından serseme dönmüş, kafası kazan gibi olmuş Johan Ot'tan başkası değildi.

Kendilerini bekleyen açmazın farkına varan kabile üyelerinin bir kısmı paniğe kapılmıştı. Kel kafalı büyücü tekrar tekrar tuvalete koşarken, içlerinden ikisi, karşısına dikildikleri besili bölge hâkimini, rica minnet, ısrar kıyamet, Majestelerinin emrinde görev yapan bu dürüst tüccar kafilesinin asla herhangi bir şeytani komploya bulaşmayacağına ikna etmeye çabaladılar. İ.Adam elindeki kupayı yere fırlattı ve neyse ki mucize eseri,

Leopold'un haşmetli adından, özellikle pudralı kışından söz etmemeyi başarak, bir dizi küfür savurdu yalnızca. Yine de askerler tarafından kısıvrak yakalanıp, sırtına kılıcın yassı tarafıyla sıkı bir kötek yemekten kurtulamadı; acıyla inlediğiyle kaldı.

Yalnızca Krobath soğukkanlılığını koruyordu. Yüzündeki sakin ifadeyi asla değıştirmeden hâkimle konuşarak, hırçın askerlerinin İ.Adam'ı bırakmalarını sağladı ve ardından öfkesi burnunda arkadaşlarını yatıştırmaya girişti. Vakur bir hamleyle hâkimi yukarıya odasında görüşmeye davet etti. Gerekli görürse sorgulanmaya gönüllüydü. Al yanaklı hâkim içkisinden bir yudum aldı, ilkin askerlerini, ardından şaşkın topluluğu süzdü, kâtibini bir baş işaretiyle yanına çağırđı ve ikisiyle yu-karı yollandı. Kâtip çok geçmeden geri döndü. Yüzüne taktığı kayıtsızlık maskesiyle bir anormallik olmadığı mesajını vererek, arkadaşlarının arasına yerleşti ve şarap sipariş etti.

Üst kattaki ikilinin bir anlaşma zemininde buluşması, daha doğrusu bölge hâkiminin tüccar Krobath'ı, arkadaşlarıyla, baş-kaldıran sapkın köylüler arasındaki olası ilişkiler konusunda sorguya çekmesi biraz zaman aldı. O esnada handa genel hava yumuşamıştı. Nasıl olsa Majestelerinin askerlerinin, tüccarların ve kafilenin diğer üyelerinin içki içmelerini yasaklayan olmamıştı: Fırsat bu fırsat, ilk grup, köyde onları bekleyen, özellikle dışı kâfir nüfusla ilgili görevleri yerine getirebilmek için güç ve cesaret toplamaya; diğer grup, uykularını almadıkları uzun gecenin ardından kendilerine gelmeye; muhafızlar ise şu acemi çaylakların sebep olduğu korku ve utancı yenmeye koyuldular. Konvoydaki askerlerin çoğu olası bütün kumandanların emri altında, olası bütün üniformaların içinde, Avrupa'nın tüm savaş meydanlarında vuruşmuş, belli bir yaşa ulaşmış, tecrübeli ele-manlardı. Şimdi de bu adamlardan tek beklenen, zaten cesaret

abidesi olmadıkları bilinen yol eşkıyalarına gözdağı vermeriydi. Ama pek yakında kendilerine gerçekten gereksinim duyulacaktı. Daha şimdiden Fransızlar ortalığı karıştırıyor, Macarlar ayaklanıyor, Türkler yeniden akınlar düzenliyorlardı. Gözü pek ve dişli Hırvatların ise kimden yana olacakları belli olmuyordu. Anlaşılan o ki, hiç savaş kıtılığı çekilmeyecekti. Kısacası, genciyle, yaşlısıyla, savaşçı iki tarafın ortak noktaları, tüccarlarla ya da memurlarla olduğundan daha fazlaydı. Kısacası, bu adamların yoldaşlarını kılıçla, karabinayla tehdit etmesi abes olurdu. Birlikte kafa çekip eski günleri yâd ederek, yeni savaşlara hazırlanmalarında isabet vardı.

Hâkimin üst kattaki odadan hızla çıktığında gözüne çarpan manzara, ant içmiş bir Dükalık ordusuna yarasır saygınlıktan çok uzaktı. Demir tutamaç yerine, dolgun hatlarıyla ele gelen şarap kupasına meylettikleri noktada sahiplerinin ellerinden bıraktıkları karabinalar ve kılıçlar, masaların ve sıraların üzerine saçılmıştı. Genç askerlerinin yakası bağı açılmış, çenesi düşmüş, gözleri parlamıştı. Üstü başı dağılmış büyükleriyle al takke, ver külâh, samimiyeti ilerletmişlerdi. Yalnızca tüccarlar sessizce kenarda kendi masalarında oturuyorlar, içlerinden, kısa sürede kolayca el değiştirebilecek altın sikkelerini, mallarını, varlıklarını sayıyorlardı. O esnada hancı ise çıldırmanın eşiğindeydi. Karısı nereye yetişeceğini şaşırmıştı ve hiç kimsenin, ama hiç kimsenin hesap ödemeye niyeti yoktu.

“Burada neler oluyor?” diye kükredi hâkim, merdivenin tepesinden. “Nöbetçi yüzbaşı nerede?”

Bir anda ortalığa öyle mutlak bir sessizlik çöktü ki, yukarıdan hâkimin bağırmasını işitince yudumu nefes borusuna kaçan bir delikanlının öksürüğü duvarlarda yankılandı.

Kemerinin üzerinden taşan koca göbeğiyle, hancının karısının eteğinin sarmalından güçlükle kurtulan bir tanesi hazır ola geçip hâkime doğru seğirtmeye yeltendi. Hâkim adama öldürücü bakışlar attı.

Yüzbaşının hızla toparlanarak ‐Herkes sıraya!‑ diye haykırmasıyla topluca emre uydular, kafil  mensupları bile salonun uzak köşesine, işverenlerinin yanına çekildiler. İki taraf yeniden karşı karşıya mevzilenmişti. İçlerinden biri, titrek bacakla da olsa tüfeğine sarılmıştı, diğeri ise duvarın dibinde dikiliyordu, kıkırdayarak itişip kakışıyorlardı. Aralarındaki savaş meydanını, yarısı boşalmış testiler ve hancının, heybetli göğüslerini örtmek için utançla üstünü başını çekiştiren karısı işgal ediyordu.

Devlet otoritesi yeniden kurulmuştu, hâkimin yüzü güldü. Merdivenden indi, g ğ n  kaplayan ve belini saran nişanları sallayıp şakırdatarak, hızla kapıya yöneldi.

Rahat duruşa geçen askerler, ‐Ne yapalım, iş iştir,‑ dercesine omuz silktiler ama y zbaşıdan artık hoşgörü beklememeliydiler. Salonun ortasına yürüyen yüzbaşı yüzünü adamlarına döndü ve haşin bir hindi bakışıyla hepsini hizaya getirdi. S k net, bir daha bozulmamak üzere tesis edilmişti.

Johan Ot alçak bir pencereden eğilerek dışarıya göz gezdirdi. Sokakta, her evin önünde bir asker dikiliyordu. Hâkim emirler yağdırarak sağa sola koşuşuyordu. Handan bile duyulan bağrış çağrış içinde halk evinden çıkmaya zorlanıyordu. Askerler, erkekleri tüfeklerinin dip iğiyle itekliyor, kadınları sa ından sürüklüyordu. Birisi yaşlı bir adamı bacağından tuttuğu gibi çamurun içine itti. Halkı zor kullanarak bir gün önceki miting alanına yönlendiriyorlardı.

Krobath ortalıkta görünmüyordu. İ.Adam ayağa kalkıp merdivene y neldiyse de, derhal uyarıldı ve yerine oturtuldu.

Dışarıdan tacize uğrayanların bağırtıları duyuluyordu. Bir kadının cıglığı öylesine tiz ve kulak tırmalayıcıydı ki, Johan Ot'un gözünün önüne, ister istemez, boğazı kesilmiş bir domuzun etrafa kanlar sıçratarak koşuşturması geldi.

Kanlı mı olacaktı? Kan akacak mıydı?

Ateşler yakılacak mıydı?

Sonra içeride ve dışarıda sessizlik hâkim oldu.

Johan Ot, pencereden sessizce ve ağır adımlarla evlerine dönen insanları gördüğünde akşam olmak üzereydi. Aralarında birkaç asker yürüyordu. Tecavüze, yağmaya, yangın çıkarmaya yeltenmemişlerdi. Niyetleri kötü olsaydı, durduran olmazdı. Köy toplu bir cezayı, vatandaşların hepsi canını yakacak sopayı hak etmişti; bu kırbaççı tarikat yandaşlarının içlerine çöreklenmiş kötü ruhlar başka türlü kovulamazdı. Evet, meydanda bir şeyler olmuş, bir takım tedbirler alınmıştı, şimdi de sanki resmi bir anma töreninden dönüyormuş gibi evlerinin yolunu tutmuşlardı.

Halk sonunda dağıldı. Hanın kapısının önünde yola çıkış emrini beklerken ısınmak amacıyla birbirine sokulan askerlerden başka kimsecikler kalmamıştı ortalıkta. Belli ki burada görev tamamlanmıştı.

Az sonra badi badi yürüyerek yaklaşan hâkim yolun başında göründü, nişanları, madalyaları sallanıyordu. İçeri girdi, çatık suratla yukarıya yöneldi. Çok geçmeden Krobath'la birlikte aşağı indi. Ağzından çıkan tek lakırdı, "İş bitti," ya da benzeri bir şey oldu.

Hâkimin bir işaretiyle hindi kılıklı yüzbaşı salondaki sıkı-yönetimi kaldırdı. Bir anda ortalık karıştı. Herkes bir tarafa koşuşturmaya başladı. Tüccarlar çantalarını toplayıp arabalarına yüklemeye giriştiler, askerler silahlarını kılıflarına sokup bağ-

layarak omuza aldılar, atlarına eyer vurdular ve bütün bunlar olurken birbirleriyle hiç konuşmadılar. Kel kafalı büyücü tüccar, hayatının en zorlu sınavını vermiş gibi, mahcup bir tavırla pantolonunun düğmesini ilikleyerek bir yerlerden çıktı, geldi. Kahrolası müşhil.

Artık yola koyulabilirlerdi. Johan Ot ile İ.Adam birer testi şarap daha diktiler kafaya. Şarap yakalarından aktı.

“Göreceksin,” dedi Johan Ot, “soğuktan taş kesildiğinde göğsünü kalkan gibi koruyacak.”

“Böyle bir günü şarapla ıslatmamak olmazdı,” dedi İ.Adam. “Bu ilk karantinaya alınışım değil.”

Hancının eline biraz bozukluk sıkıştırmaları üzerine, adamın onları kapıya kadar iki büküm uğurlaması Johan Ot’u rahatsız etti. Hazır edilmiş atlarına binerek kafilenin peşi sıra yola çıktılar. Zemin sertleşmişti, neredeyse donuktu. Köy kasvetli ve ıssızdı. Pencerelelerin gerisinden tek bir gölge geçmiyordu. Atlılarımız uzaktan, dünkü miting meydanında duran arkadaşlarını fark ettiler. Konvoydakiler gözlerini bir şeye dikmişlerdi, kıpırdamıyorlardı.

Ot ile İ.Adam yaklaşıncı diğerlerinin neye baktıklarını gör-düler. Birincisi taze yontulmuş bir kazığa bağlanmıştı. Adamın elleri başının üstünden bağlanmıştı, kazığa dayanmaktan ziyade asılı olduğunu söylemek daha doğru olacaktı. Ayaklarını yere değıdirmeyi deniyor ama başaramıyordu. Sırtı kırbaç darbele-riyle yanılmıştı. Yaraları kanıyordu, alt derinin beyazlığı ortaya çıkmıştı. Dünkü konuşmacının salvolar savurduğu noktada bir ikincisi duruyordu. Profesyonel beceriyle milimetrik tı-raşlanmış burnunun yerindeki kanlı yaranın içinden, kısmen kurumuş dokunun altında kalan iki kara delik bakıyordu seyircilere. Bu adamın delice bakışları merhamet dileniyordu,

açtığı ağızından ancak hırıltı çıkıyordu. Gözleri kimliğini ele veriyordu. Dünkü konuşmacının ta kendisiydi. Bir daha asla kıskırtıcı fikirlerini ulu orta dile getiremeyecekti. Bir daha asla yöneticileri, kararlarını ve yapuklarını kötüleyemeyecekti. Hâlâ vaaz vermek ve protestosunu ifade etmek istediği hâlde sadece “aaahhh” sesi çıkarabildiği ağız, kara bir boşluğa dönüşmüştü, içinde dil yoktu.

İ.Adam’ın “Bir daha burnunu silemeyecek,” sözüne gülen olmadı. Johan Ot’un midesi bulandı, bir türlü peşini bırakmayan cehennem azabını kusup sonsuza kadar arınmak istiyordu.

Kafile, adamı iniltisi ve hırıltısıyla baş başa bırakarak sessizce önünden geçti, gitti.

Akşama doğru, kararın gök kafes olanca ağırlığını yeniden yeryüzüne bastırmaya koyulduğu sırada, hava ısınmaya yüz tuttu. Dört bir taraf dağlarla çevrili olduğu hâlde çorak vadi boyunca ilerledikleri yol sorun çıkarmıyordu. İnişler ve yokuşlar, kafilede yeterince dinlenme fırsatı yakalamış tek hayvan olan atları zorlamayacak derecede yumuşaktı. Buna karşılık hava, taze yoğrulmuş hamur gibi tıks ve ağırdı. Cığerleri ve damarları şişiriyor, genişletiyor, hem atların hem de binicilerin nefesini daraltıyordu. Soluk alırken sıkıntı yaratmayan hava, bedene girince yoğunlaşıp hantallaşıyor, sıkıştırılmış bir maddeye dönüşüyordu. Gökyüzünden yekpare bir kütle hâlinde yere bastıran bu kara oluşum, belki de olacakların habercisiydi. Çok geçmeden çıkan rüzgâr, uzaklardaki ağaçların gövdelerinde, çamların doruklarında zengin melodisiyle dokunaklı bir ıslık çalmaya başladı. Kafile, ne olursa olsun, yola devam edecekti. Gün doğmadan Şentvid’i geçmeyi hedefliyorlardı. Mola vermeden karınlarını doyuracak, ihtiyaçlarını gidereceklerdi. Krobath bu kararı, konvoaya katılan tüccarların ortak menfaatini gözetecek vermişti. Son defa dinlenme gayesiyle seçtikleri şanssız

küçük köyde boş yere vakit kaybetmişlerdi. Karar isabetliydi. En sorunsuz yolu seçtikleri hâlde ileride zorlanabilecekleri bu yüksek rakımlı bölgeyi aştıktan sonra dağın eteğindeki köylerden birinde gönül rahatlığıyla mola verebilirler, bir sonraki çetin etap için güç toplayabilirlerdi. Kimse olayların hiç ummadıkları yönde şekilleneceğini bilemezdi.

Bir süre sonra rüzgâr hafifledi ve hava akımının dağı aşarak ilerideki vadiyi dövdüğü duyulduğu hâlde, ortalık kısmen sakinleşti. Bu aşamada iki haşmetli dağ arasındaki geçide ulaşmak için bayırı tırmanmaları gerekiyordu. Tepeye ulaştıklarında, yolun inişe geçtiği noktada ilk kar taneleriyle karşılaştılar. Az önceki hava akımından geriye kalan hafif bir esinti, tanecikleri inceden inceye adamların yüzlerine savuruyor, kaşlarını kaplamalarına, yüzlerine yapışmalarına ve ıslak izler bırakmalarına sebep oluyordu.

“İnsan şarap içmezse çatlar,” dedi İ.Adam ve matarasının mantarını çıkardı. Bir yudum aldıktan sonra Johan’a uzattı. Mide çeperine yayılan tanıdık karıncalanma sayesinde hücrelerindeki gerilimin azalmasıyla rahatladığını hisseden Ot, matarayı geri verirken suskunluğunu bozmadı.

Adamlar soğukkanlılıkla ve çırpınan kar tanelerine aldurmadan gecenin koyu karanlığında ilerlediler. Artık iki adım önlerini bile göremiyorlardı. Askerlerin nöbetleşe oluşturdukları öncü kuvvetler, belli aralıklarla geriye doğru seslenerek, arkadan gelenleri yolun şartlarına ve döndüğü yöne dair bilgilendiriyorlardı. Kafile yavaşlamıştı. Kar hızlanmış, boyunlarından içeri giren, kabanlarının altına sızan tanecikler iyice ıslatmıştı adamları. Baltazar Kazelj Locatelli adındaki kel kafalı büyürün bağırsak krampları yeniden baş göstermiş olmalıydı ki at arabasındaki çuvalların üzerine uzanmıştı. Hastalığın sağladığı ayrıcalıklı

ve konforlu konumuna rağmen, kendini tutamıyor, önceleri mırıldanırken artık şikayetini sesini yükselterek dile getiriyordu.

“Ne kadar da akıllıyız,” diye seslendi karanlığa, Krobath’ın atının yönüne doğru. “Dinlenmek için de yola çıkmak için de en isabetli günü seçtik.”

İ.Adam, Locatelli’nin ıslak suratına bir güzel yumruğu hak ettiğine dair bir şeyler homurdandı.

İçlerinden biri “Çenenizi kapatın,” diye havlayınca, uzunca bir süre, öncü kuvvetlerin tekdüze seslenişleri ve ara ara atlara verilen komutlar dışında ses duyulmaz oldu.

Kar gökyüzünden sık dokumlu kümeler hâlinde iniyor, sürücülerin, meşalelerinin çatırtıyla için için yanan alevlerini bile görmelerini güçleştiriyordu. Amansız kar fırtınasına göğüs gererken, doğanın üstün gücüne karşı mücadele veriyorlardı.

Sabaha daha çok vardı.

Tüccarlardan biri aniden eyerinden düştü. İlki bol şarap ve hancının karısının kıvrımları eşliğinde, diğeri ise karla mücadeleyle geçen peş peşe iki uykusuz gece, hayatta en beterini görmüş bir insan için bile fazlaydı. Doğrusu birkaç istisna dışında tüccarlar muhallebici takımından değillerdi. Her biri servetini dişile, tırnağıyla edinmiş, gece yarısı pusularını savuşturmayı, Karst’ın amansız kış rüzgârına aldırmadan sadık atını sürmeyi bilmişti. Her biri arka bahçesine tilkilerin bile kazıp ulaşamayacağı derinliğe cesetlerin gömüldüğü hanları da bilirdi. Her biri kılıç kuşanmayı, arkebüzü barutla doldurmayı bilirdi. Her biri kuru ekmeği azık yapmayı, fırtınada ateşi beslemeyi de bilirdi. Artık şehirlerde nüfus yoğunluğu artmış, düzgün bağlantı yolları açılmış, günler boyu ıssız topraklarda yol aldıkları devirler çoktan geride kalmış olsa da, her an doğanın ve insanın kurduğu tuzaklarla karşılaşabiliyorlardı. Yine de

bu arkadaşımız yuları boşlamış ve bayılmıştı. Onu çuvalların arasına, söylenmekten feryat figan bağırma aşamasına geçmiş olan kel kafalı bücürün yanına yerleştirdiler.

“Buradan sağ çıkmayacağız,” diye hıçkırdı bücür. “Bir defada bu kadar uzun mesafe katetmemize hangi ahmak karar verdi? Hem de gece karanlığında?”

Ve birbiri ardına dokunaklı dualar sıralamaya başladı.

“Dorotea’nın hatırına sesimi çıkarmıyorum,” dedi İ.Adam Johan Ot’a, “yoksa çoktan haddini bildirmiştim şu herife.”

Bir anda Johan Ot’un aklına, samanın içindeki, adını bile bilmediği dişi yaratık düştü. Bu çekilmez gecede o pis kokulu, dumanlı kulübenin anısına sığınmak işine gelse de, o sahneyi aklından uzaklaştırmayı başardı. Yoksa ister istemez Urban Posek, Jacob Demşar ve Gorca’daki St. Fabian Kilisesi’ne ilişkin düşünceler de üşüşecekti zihnine. Sonra da sıra burada bulunmasına sebep olan ve istese de istemese de aynı kaderi paylaşması gereken kişilere gelecekti.

Bücürün yeknesak duası bulaşıcıydı. Gecenin derinliğinde duaya katılanlara havada uçuşan emirler ve küfürler karıştı.

Kar fırtınası içinden yükselirken kulağı okşayan bu küfür ve dua korosu Johan Ot’un şimdiye kadar dinlediği en güzel melodiydi.

İnatçı kar dinmeye yanaşmıyordu, çaresiz durdular ve sık dallı çamların altında kısa bir mola verdiler. İki ayrı ateş yakıp biraz şarap ısıttılar. Ancak dayanışmayla sabahı çıkabileceklerinin bilincindeydiler. İ.Adam kupasını Johan Ot’un şerefine kaldırdı.

“Şimdiye kadar bu kadar hoş bir ortamda içmediğini itiraf et,” dedi.

“İçtim,” dedi, Ot. “Evvelsi gece, bir dağın tepesinde.”

“Sana söylemek istediğim bir şey var,” dedi İ.Adam. “Gece biz içki âlemindeyken, onlar barakalarından çıkmadılar. Baskın için sabahı beklediler.”

“Bir arama yapacaklarını biliyordum,” dedi Johan Ot.

“Nereden biliyordun?”

“Biliyordum, işte.”

“Garip adamsın,” dedi İ.Adam.

“Evet,” dedi Johan Ot ve atının zorlu yolculuk esnasında gevşemiş olan eyerini sıkılaştırmak üzere uzaklaştı.

Az sonra atlar yeniden karın içinde salınmaya başladığında, “Başımdan epey bir şeyler geçtiğini sezinliyorum,” dedi İ.Adam, sesinde biraz merak tınısıyla.

“Şu an her şey son bulsaydı, başımdan geçenler fazlasıyla yeterdi,” dedi Johan Ot. “Ama son bulmayacak,” diye sürdürdü.

Ve son bulmadı. Sabahleyin habersizce kar perdesinin arasından beliren damlar bir şehre ulaştıklarını haber verdi.

Yorgunluktan perişan oldukları, kargoyu ancak evdeki hizmetçilerin yardımıyla ve insanüstü gayretle özel bir odaya sürükledikleri, üstelik kafilenin muhafızları daha patronları yerleşmeyi bitirmeden kemerlerini gevşettikleri hâlde, Kro-bath ile bücür malları tek tek teftişe giriştiler. Bavyera’nın keçi peyniri bozulmuştu, akrep yağı su almıştı, keten ve aba bile sırlısıklandı. Yalnızca şarap ve demir eşya evsafını kaybetmemişti. Özellikle, Carniolalı köylülerden kâr payı karşılığı aldıkları en değerli yatırımları ve akrep yağının durumu hesaba katıldığında, ciddi kayba uğradıkları anlaşılıyordu. Ne yazık ki elden bir şey gelmiyordu.

Johan Ot gümüşünü, keçi derisini düşünecek hâlde değildi. Çantalarının ikisini de bir köşeye fırlattı ve yatağına serildi.

Akşama doğru uyanıp da çizmelerini ayağına geçirmeye koyulduğunda ıslanmış olduklarını fark etti. Yatak örtüsünün kenarını yırtıp ayaklarına sardı. Yemek salonuna girerken çaputtan patikleri, darmadağın giysisiyle dilenciden farksız görünümünün tek saygın parçası deri kemeri idi. İ. Adam çoktan elinde bir testiyle oturmuştu, Krobath ise çorbasını kaşıklıyordu. Onu görünce gülüştüler. Ot oturdu. Hancı önüne sıcak çorba ve bir testi şarap koymadan önce kuşkuyla süzdü Ot'u.

Geceki geçit faslı hepsini az çok zarara uğratmış olsa da, adamların keyifleri yerindeydi. Krobath, İ. Adam'a döndü ve "Yazıyı ona da okumuşsun, sanırım," dedi.

İ. Adam omuz silki, "Elbette, tumturaklı küfürlerini duyunca tam adamı diye düşündüm."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Krobath.

"Haydi, Johan," diye gaza getirmeye çalıştı yeni dostunu İ. Adam. "Haydi, bir daha söyle. Kulağa çok hoş geliyor."

Johan Ot çorbasından bir yudum aldı.

"Bir yerden çizme almam lazım," dedi.

"Tamam, ben söylerim o hâlde. Ama korkarım senin kadar etkili konuşamıyorum. Papacıların, Luteryenlerin, biraderlik üyelerinin, cadıların, doktorların, özellikle de geceler boyu orospuluk yaparak kafayı çeken, sonra da din savaşları çıkartan teoloji üstatlarının topunun canı cehenneme, dedi. Lampretiç diye birinin kışına lavman şırıngası soksunlar ki dışkısının içinde boğulana kadar kakasını yapsın, dedi. Engizisyon mahkemesinin varlığı tanrıtanımazlığın ve satanizmin kanıtıdır, üstelik, kilisenin mi, devletin mi daha aptal olduğundan emin değilim, dedi. Dediğim gibi, güzel konuşuyor. Ama şimdi hep-

sini hatırlamıyorum. Leopold hakkında hiçbir şey söylemedi, ne yazık ki. Johan, Leopold'un haşmetli kızı hakkında da bir şeyler söylemek istemez miydin?"

"Sarhoştum," dedi Johan Ot, "Ne söylediğimi bilmiyorum."

"Haydi canım," diye güldü İ.Adam. "Gayet iyi biliyorsun." Kalktı, odasına gitti.

Diğer ikisi baş başa kalmışlardı. Krobath delici bakışlarla süzdü Johan'ı.

"Kafayı fena takmış," dedi Krobath. "Sen de fark ettin değil mi, takıntılı olduğunu. O dava raporunu, biraz başına buyruk bulduğu herkese okuyor. Bunun sonu hiç iyi değil."

"Bence de," dedi Johan Ot.

"Cadı davalarını alaya almakla yetinmiyor. Halkı Leopold'a karşı hem sözlü hem yazılı kışkırtma kampanyasında başı çekiyor. Diğer konu kadar tehlikeli olmasa da, bu işlere bu kadar kendini kaptırırsa kesinlikle başı belaya girer. Keşke aklını başına toplasa, çünkü iyi bir işadamı."

İ.Adam geri geldi. Arkasında bir şey saklıyordu.

"Yine beni çekiştirdiniz, değil mi?" diye sordu Ot'a ve hemen söze devam etti, "bütün didişmelerimiz bir yana." Masaya gıcır gıcır, cilalı bir çift çizme attı.

"Bunlar senin," dedi.

Bu ani dostluk gösterisinden hiç hazzetmedi Johan Ot. Ama çizmelere gerçekten ihtiyacı vardı.

9.

Johan Ot tarikatını boşlar mı? Tüccarların neşeli, renkli yaşamına mı kaptırır kendini? Şüphelere gark olmanın, göz devirmenin zamanı mı? Bir insan bu şekilde saklanamaz. Kişi kaderinden kaçamaz.

Kış koşulları tüccarları zorluyordu. Yollar kapanmanın eşiğine geliyor, sık sık at değiştirmeleri gerekiyordu. Cepten para çıkıyordu ister istemez. Üstelik bu mevsimde işler kesattı. Demir ürünlerinden çeliğin, bir de ketenin alıcısı vardı. Her ne kadar Krobath gelişmiş bir alıcı-satıcı ağı kurmuş olsa da elle tutulur bir kâra geçemiyorlardı bir türlü. Üstüne üstlük, bu bereketsiz dönemde haydutlar fareler gibi ürüyor, ıssız kesimlerde kafiyei rahat bırakmıyorlardı. Bu sebepten, Krobath, uzun pazarlıklar sonunda üç bakır tüccarını daha gruba çekmeyi başardı. Pazarlamalarında yardımcı olmak vaadiyle ayakkabıcı ve derici loncalarıyla da irtibata geçtiyse de bu sektördeki işbirliğine yanaşmayıp, kendi satış ağlarını oluşturmayı tercih ettiler. Konvoyun gösterişli uzunluğu haydutların gözünü korkutabilir, esası bir koruma altındaki bu kafiyei saldırmayı göze almayabilirlerdi, zaten belki de korktukları kadar tehlikede değillerdi. Sayıca kalabalık olmalarına karşın

tedbiri elden bırakmıyorlardı. Devlet şu ya da bu yeni savaş için adam toplamaya başlamıştı bile, eski askerler teker teker ayrılıyorlardı. Birliklerin kamp kurdukları şehirlerde kendilerini içkiye, kadına verecekleri, yerel halka gövde gösterisinde bulunacakları miskin bir kış geçirme fikri baştan çıkarıcıydı.

Ama kabile hayatı Johan Ot'a zerre kadar sıkıcı gelmiyordu. Krobath'ın bilgece tavsiyelerine harfiyen uyarak ticarete pişmişti. Gümüşünü ve keçi derisini elden çıkarmayı başarmıştı. İki at daha edinmiş, Salzburg'dan ince porselen kap kaçağa ek olarak boy boy bıçak ve kama almıştı. Bunları Carniola'da ve Styria'da satmış, yerine beyaz keten ve deri aldıktan sonra kuzeye servetini katlayarak geri dönmüştü.

Bir bakıyorduk, bir Yahudi'nin muhasebe bürosunda, soğuk, külyutmaz bakışlarıyla karşısındaki cimri kekemenin aklından geçenleri okumaya çalışıyordu. Sıkı durmalısın karşısında, diye uyarmıştı Ot'u Krobath, son derece yeteneklidirler; açgözlü ama yetenekli. "Mendeburlar," diye söze karışmıştı İ. Adam, "Drava kıyısında benim doğduğum şehirden, İmparator fermaniyle tek kişi kalmayana dek sürülmüşlerdi, zira halkı kendilerine düşman edecek denli cimriydiler. Köylülerin bir Yahudi'yi mezarından çıkarıp tel örgünün üzerinden vahşi hayvanlara attıkları anlatılırdı." Johan Ot mesajı almıştı: SIKI DURMALIYDI. Ufak tefek adam, loş odanın içinde sağa sola koşuştururken, Ot sakince köşesinde oturmuş, kararlı bir edayla, açık seçik konuşmayı sürdürmüştü. Sıkı pazarlık etmişti. Ardından ayağa kalkıp kapıya yöneldiğinde, ufak tefek adam da peşinden seğirtmişti. Paradan başka bir şey görmüyordu gözü ve sonunda zamanla tombullaşmış, yağlı parmaklarıyla hepsini ceplerine ve heybelerine tıktırmıştı.

Bir bakıyorduk, meyhanede pinekliyordu Ot. Aç kurtlar gibi mideye indirdiği löp et parçalarının peşinden şarapla suluyordu

yemek borusunu, gür sakalına takılan yağ kırıntlarına, şarap damllarına aldırmaksızın. Ağzı dolu bağırarak sipariş veriyordu. Edepsiz şarkılar mırıldanıyordu. Tükürüyor, küfrediyor, parasını saçıyor ve şişko bir orospunun kıcına şaplak atıyordu. İ.Adam'la beraber kıza, kadına fazlasıyla düşmüşlerdi. Krobath başını sallıyordu; iyi değil, hiç hayra alamet değil. Böyle bir hayat sürmeyi askerlerden başkası göze alamaz. Oysa para dediğin hep akmalı. Kışa, meyhaneye, şaraba, kadına rağmen.

Bir bakıyorduk atını takas ediyor, bir sahil kasabasında tuz tadıyor, köy fuarında anlaştığı köylüyle el sıkışıyor, bir çantadan çıkardığı deri parçasını güçlü elleriyle çekiştiriyor, bir kumaş parçasını ışığa tutuyor, bir meyhanede iş bağlıyordu.

O kış, meyhanelerde, ıssız yollarda; kar fırtınalı, güneşli gün ayırt etmeden, hem dağlık bölgede hem de kıyı kesiminde sık sık boy göstermişti. Her yere girip çıkmış, herkesle iş tutmuştu, durumu lehine çevirip, cebini doldurmuştu. Bir gün durup da bütün bu taşıma, alım, satım, takas, dalavere operasyonlarının neye varacağını sorgulamamıştı. İşleri tıkırındaydı. Cepleri şıngırdıyordu.

Bir akşam İ.Adam'a "Sanırım hayatımın en verimli dönemindeyim," demişti.

Hülyalı bakışlarını yıldızlara diken Johan Ot gitmiş, yerine başkası gelmişti. Sakal bırakmıştı, saçlarını yağlayıp bastırıyor, oturaklı göbeğini geniş bir deri kemerle sarıyordu. Böyle ellerini kavuşturmayı ve gözlerini devirmeyi nereden öğrenmişti, hele makinalı tüfek gibi konuşmayı? Bölge hâkimiyle hararetli tartışmalara giriyor, al takke ver külah geçinip gidiyordu. Lafını sakınmaması, ellerini bir şeyler ararcasına bedeninde gezdirmesi basbayağı utanç vericiydi. Dahası, alnını silmesi, gözlerini yuvalarından fırlatarak sağa sola dikmesi!

Çok geçmeden kış sona erdi ve kafil e dağ yollarında bahar çamuruna bata çıka ilerlemeye başladı. Oldum olası baharla birlikte Johan Ot'un şansı dönerdi. Ufak ufak biriken şanssızlıklar bir anda koca bir soruna dönüşmüştü.

Bir gece saçını, sakalını yolarak kafasını duvara vurdu. Öyle çok küfretti ki İ.Adam'ın bile yüzü sarardı. İlk tanıştıkları günlerde ettiği parlak küfürlerinin yerini daha içselleştirdiği, belki vicdan azabından, kötü anılardan, belki de korku ve şaraptan kaynaklanan küfürler almıştı.

Gözü bir türlü uyku tutmuyordu Ot'un, kendi içinde beliren bir mianzarayı seyrediyordu sanki. Ara sıra gözbebekleri fırlıyor, bedenini görünmez güçler ele geçiriyordu. Yatağında kramp- larla sıcıyor, acıyla yüzünü buruşturuyor, dudaklarını ısırıyordu. Dişlerini gömdüğü becerikli parmaklarını kanatıyordu. Sonra da yakından uzun uzun parmaklarını inceliyordu.

Paskalyaya doğru kırbaççı alayları uyandı: Tanrı'nın lütfuna ve arınmaya ulaşmak amacıyla birbirini kırbaçlayan bedenlerin üzerinde kutsal ikon u resmeden bir sancak dalgalanıyordu.

Yetkili makamlar üzerlerine silahlı birlikleri salarak dağıttı onları. Zira kırbaçlamalar derinlerden gelen çok tehlikeli içgüdülerin dışı vurumuydu. Ve de fikirlerin. Yetkililer bunu biliyorlardı. Johan Ot da biliyordu.

Uykusuz geceler gitgide sıklaşmaya başlamıştı. Evet, Johan Ot kendisini unuttuklarının farkındaydı. Pek yakında yüzü saklı bir yabancı dikilecekti karşısına.

Dilenci arabasında yaralı bir yırtıcı hayvan gibi köyden köye dolaştırılmasının üzerinden çok zaman geçtiği yadsınamazdı. Zaman yaralan sarmış, unutturmuştu. Ama ormanın kıyısındaki kulübede verdiği sözler ne olacaktı? Ya verilen görev? İblisin zokasını yutup ortadan kaybolmuş, gizli cemaatini hepten terk

etmişti. Ya iblis? Evet, boş yere karanlıklar prensinden söz etmiyoruz. Çünkü bir nokta gayet açık. İblis kimi ele geçirirse, tohumlarını bir daha çıkmamak üzere kanına zerk ediyor. İblis ya yakarak çıkartılıyor ya da kurbanı dünyada şeytanî edimlerini sürdürüyor. Dürüst ve inançlı insanlara kötülük etmek, esenliklerini, mallarını, geceleri uykularını çalmaktan başka bir işe yaramıyor.

Hayır, Ot mutlaka hareket hâlinde olmalıydı. Bu son nöbet, ilk kez dağlarda hissettirmişti kendini. Bir sonraki ise köyde mitingi takip eden misilleme sonrası yoklamıştı Ot'u.

O defa doğru olanı yapmıştı. Kendini ve onca iyi insanı kanunun pençesine kaptırmasına ne gerek vardı?

Oysa şimdi?

Bu defa niye doğru olanı yapamıyordu?

Hayır, hiç kimse ilelebet saklanamaz. Kaderinden kaçamaz. Adalet, şöyle ya da böyle, Ot için de yerini bulacaktı.

10.

Göğün orta yeri alev alev, ışıhta kırılma, bedenin özünde seğirme. Tüccarların acımasız günlük hayatı. İ.Adam'ın küfürleri, kışkırtmaları ve tehlikeli bir başkaldırıya doğru yuvarlanması. Dozu kaçırması engellenemez.

Gökyüzünün tam orta yeri alev alevdi. Güneşin ateşten topu o gün öylesine korluydu ki, kenarları erimeye yüz tutmuştu. Dayanılmaz sarı ışığı, merkezdeki parılının uzağında kalan maviliği göz alıcı, sert bir beyaz yüzeye dönüştürüyordu. O dayanılmaz gün boyunca, hepsi, bakışları atların her adımında tökezleyen toynaklarında, sisi andıran toz bulutunun içinde ilerlemişlerdi. Tüccar kafilesi yalpalayarak, bocalayarak ilerlerken yol bitmez tükenmez görünüyordu. Kamburlaşmış sırtlarındaki keten gömlekler önce sırlıslıklam olmuş, ardından kuruyup kaskatı kesilmişti. Ter kol altlarından akarken, sırtlarında sıcaktan kuruyor, birbirine kenetlenmiş tuz öbeklerine dönüşüyordu. Askerler kemerlerini atmış, üstlerini çıkarmış, homurdanıyor, yuttukları binlerce görünmez toz zerreciğiyle yoğunlaşmış ağız dolusu tükürüklerini püskürtürken, at arabalarının arasında sersem sepelek zikzaklar çiziyorlardı. Otlar bile yeşilin tazeliğini dışa vurmaktan acizdi, toza, sığağa teslim olmuştu.

Sürekli yol almak ve iş bağlamak zorundaydılar. Kaçınılması gereken pek yol kalmamıştı. Ayaklarının altındaki toprak sert ve sağlamdı. Krobath'ın ekibi bir hayli küçülmüştü. Tüccarlar, enine boyuna düşündükten sonra ikiye ayrılmışlardı, böylelikle sürücü, silahlı koruma ve sığırtaç masrafları kısılmış oluyordu. İ.Adam ile Ot varlıklarının kayda değer bir kısmını meyhanelerde har vurup harman savurdıkları için, Krobath'ın sağduyulu liderliğinden uzaklaşmayı göze alamıyorlardı. Aksi ikisinin de sonu olurdu. Şansları yaver gidip sarhoş kafayla soyulmaktan, kendilerinden önceki sayısız ahmak tüccarların akıbetine uğrayıp cesetlerinin derin bir kuyunun dibini boylamasından kurtulsalar bile, er geç ellerinde son kalanı bir meyhane köşesinde çarçur etmeden duramazlardı. Krobath son zamanlarda kendilerini kapıp koyuverdiklerine ilişkin uyarılarında haklıydı. Johan Ot'un sabahı zor ettiği geceler daha uzundu artık, uykuları hepten bozulmuştu, boş bakışlarını saatlerce duvarlara dikerken endişeyle kıvranıyordu. Bir gün bir karar verdi. Seçtiği iki güvenilir askere gümüş ve keçi derisi yüklü atlarını teslim etti. Görevlerini başarıyla yerine getirerek birkaç gün içinde geri geldiler. Malı Johan Ot'tan bir mesajla götürmüşlerdi: Borcumu ödüyorum. Alıcı Jakob Demşar'dı. Görevin tamamlanması Johan Ot'u rahatlatmıştı. Ne yazık ki, hesabı böyle kolayca kapatabileceğini sanıyorsa yanılıyordu. İki askerin Urban Posek'ten getirdiği mesaj özlüydü: Borcun kapanmadı.

Yine sinir küpü hâlinde arşınlamaya başladı odayı. Bu işten bir türlü yakayı sıyıramıyordu. Çabaları nafileydi.

İ.Adam yine ölçüsüzce içkiye vermişti kendini. Sabahları gözünü yatağında açtığı vâki değildi. Her gittiği yerde, sonunu getirmekten bile aciz olduğu, o kıskırtıcı söylevlerinden biriyle kafa ütülüyordu. Gerçekler İ.Adam'ın hayal dünyasıyla

bağdaşmıyordu; genç, yakışıklı ve iyiliksever buldukları imparatorlarına karşı olmayan insanlar da vardı. Tıpkı, meyhane müdavimleri arasında, İ. Adam'ın gece seanslarında yaptığı halk oylamalarında sıkça gündeme getirdiği konulardan biri olan iblisin ruhunu şişeye kapatmanın imkânsızlığına inanmayanlar olduğu gibi. Anlaşıyordu ki, her yerde, hem sivil hem de dini yöneticilere destek veren inançlı, makul insanlar vardı. Dolayısıyla, sandalyelerin, ibriklerin havada uçuştugu, öfkeli bir kılıç darbesiyle masanın ortadan ikiye ayrıldığı akşamların sayısı azımsanamazdı. İ. Adam'ı kendini bilmez tavırlarından dolayı başını soktuğu beladan kurtarmak için kim bilir kaç kez guldenlerini feda eden, ona buna ricacı olan ya da bölge hâkimine kim bilir neler vaat etmek zorunda kalan Krobath'ın da sabrı tükenmişti. İş ve politika, hele İ. Adam'ın algıladığı şekliyle, hiç mi hiç bağdaşmıyordu ve ispatı hesaplarda kendini gösteriyordu. Başta sahip olduğu dokuz yük beygirinden geriye kalan ikisini elde tutmak için çırpınırken, artık aşağılayıcı bulmadığı Yahudi kredisini bile bin bir güçlkle temin ediyordu.

Grubun ekonomik durumu gözle görülür bir şekilde düzelen tek üyesi kel kafalı bücür Baltasar Kaselj Locatelli'ydi. Varlığı büyümüş, katlanmış, onu el üstünde tutulan bir para babasına dönüştürmüştü. Böylelikle, sıklıkla çektiği hazımsızlığa rağmen, bu hikâyede çok önemli bir görev üstleneceği için yere göğe koyamayacağımız Dorotea'sının bile saygısını kazanır, gönlünü çelebilirdi. Ve işte, İ. Adam'ın yangına körükle giden gevezelikleri yüzünden yerel bekçilerle İsviçreli muhafızlar ve Landsknechtlerin* birbirine girdiği o gün yine aşırı dozda müşhil almıştı. Halk çileden çıkmış, konvoy askerlerinin ve

* Landsknecht: Sözcük anlamı ülkenin hizmetkârları olan, özellikle 15. ve 16. yüzyıl Avrupasında İsviçre muhafızlarının gücünü elinden alarak etkili bir askeri konuma yükselen paralı askerler topluluğu. -çn.

tesadüfen Krobath'ın tüccar ekibinin de içerde olduğu esnada, meyhaneyi gün boyu kuşatma altına almıştı. Bu olayı takiben Baltasar Kazelj Locatelli'nin, sindirim sisteminin uzun soluklu bir tedavi gerektirmesi sebebiyle sonraki bir ay boyunca evden kıpırdamadan kendini Dorotea'ya teslim etmesine şaşmamak lazım. Tesadüf bu ya, o sıralar İ.Adam'ın da işleri durgunluk dönemindeydi, bir süre Baltasar'ın evinde konuk edildi.

Ve işte bu sıcak günde konvoy, yerden, bedenlerinin her bir gözeneğine nüfuz eden tozu kaldırarak ilerliyordu. Atlar zorlanıyor, yüksek sesle yelleniyorlardı; görünürde ne mola ne su ne gölge ne de dinlenme fırsatı vardı. Krobath ne zaman belli bir mesafeyi katetmeyi gerekli görse talimatına uyuluyordu. Her zaman, ya da çoğu zaman, onun sözünü dinlemekle kazançlı çıkıyorlardı. Yolculuk koşullarına katlanamayan, zorluklara göğüs geremeyenler iş adamı olmaya kalkışmasınlar, evde karılarının dizinin dibinde pineklesinlerdi.

Alev topu, gökyüzünün tam ortasına yerleşmişti.

Zamanın durduğu, tepedeki kürenin inatla, kıpırtısız, gökyüzünde asılı kaldığı an gelmişti. Johan Ot, kır manzarasını üzerine sıçramış süt kıvamındaki maddenin içinden algılayabiliyordu ancak. Hemen önünden giden atının görüntüsü bulanıklaşmıştı. Sıcaklığın etkisiyle derisinin gerildiğini, pul pul kavrulduğunu hissediyordu, er geç bir gün yolları arşınlamaktan kurtulacaktı. Zaman bir an durur, dedi kendi kendine, bir de bakarsın yola boylu boyunca serilmişsin ve sonra sensiz akınaya devam eder. Derken, bir başka yolda, bir başkası için durur.

“Şu an benim için zaman durdu,” dedi sesini yükselterek. Bütün yollarda hep zaman durur; aslına bakarsan yol tektir. Ve gökyüzünde tek bir kahrolası küre insanın ömrünün sonuna dek alazlanır. Durağan ışığın bir anlık kırılmasıyla yüksek

kafesli bir dilenci arabası göründü gözüne, içinde halka kök söktüren zalim oturuyordu. Bedenin nûvesinde tuhaf bir seğirme hissetti.

“Dur bir dakika,” dedi, “tıpkı bugünkü gibi sıcak bir günde bir yolda durmak zorunda kalmamış mıydım? Gökyüzünde aynı alev topu, etrafımda çepeçevre gölge vermeyen ağaçlar yok muydu? Şimdiki gibi derimin altında bir solucan kıpırdanmıyor muydu? Bir haşere kuluçkadan çıkar gibi kıvrımlanmıyor muydu? Ama o zaman ışığın parıltısı karanlığın habercisiydi. O zaman kafamın arkasında bir patlama olmuştu.”

Tepesinde, göz alan güneşin kenarından sırtan ve konuşur gibi belli belirsiz dudaklarını oynatan yağlı bir yüz gördü.

Yolun başından bağrısmalar geldi. Birisi konvoyu durdurup, bir talimat vermişti. Atların toynaklarının tıkırtısını duydu, birisi ellerini başından ayırmaya çalışıyordu. Oysa elleri gelecek darbenin başını parçalamasını ve parçaların uçuşmasını engellemek amacıyla mengeneyle dönüşmüştü.

“Neden durdun?” diye sordu birisi. “Neden atından indin?”

Sonu gelmeyen cehennem sıcaklığında durmuş, kafatasını sıkıya koyulmuştu.

Derken, yatıştı, artık ellerini gevşetebilirdi; hararet düşmüş, sakinleşmişti.

“Sorun yok,” dedi ve İ.Adam’ın uzattığı ekşimiş, ılık şaraptan bir yudum aldı.

“Güneş çarpması,” dedi az sonra Krobath sakince. “Aşırı güneş ve kahrolası oburluğunuz yüzünden,” dedi İ.Adam’a dönerek.

Oysa güneş çarpması falan değildi.

Anılarıyla birlikte ne olursa olsun Johan Ot'un zihnini ve bedenini terk etmeyi reddeden tohum canlanmıştı.

Tırmandıkları yumuşak bayırın tepesinden, önlerinde uzanan düzlükte, gidip gelen ve arada yavaşça yere eğilen minyatür siyah figürler gördüler. Yaklaştıklarında hirtakım adamların yol çalışması yaptıklarını anladılar.

“Bizden daha çilekeş köleler de var,” dedi İ.Adam. “Bunlar gerçek köle.”

Krobath ise pek sevinçliydi.

“Yolu onarıyorlar. Gözlerime inanamıyorum.”

Tüm tüccarlar gibi Krobath da imparatorluğun kent dışı yollarının bakımsızlığını kanıksamıştı. Zaman zaman bir atlı ekibin en kıytırık tepeyi bile tırmanması olanaksızlaşmıştı. O dönem Alman topraklarının daha bakımlı olması sayesinde Alman ve Hollandalı tüccarlar daha hızla servete kavuşmuşlardı. Ne de olsa at arabasıyla taşınabilecek malın miktarı, yaşlı bir katırın azami yüklenebileceği ve kötü hava şartlarıyla karşılaşınca altında ezileceği yüz küsur kilodan çok daha fazlaydı. Soyluların yol yapımına, uyduruk bir köprü tamiratına bile yetmeyecek, yıllık 326 *gulden*'den fazlasını ayırmaya asla yanaşmadıklarının da farkındaydılar. Kısacası, yaşlı kurdun, cebini dolduracak, darphaneden taze çıkmış paracıkların hayaliyle keyiflenmesinin dayanağı vardı.

Gerçekten de bu adamlar dayanılmaz yaz sıcağında yeri kazıyorlar, at arabalarından indirdikleri taşları taşıyorlardı. Oysa arkasında değneğini çevirirken dişlerinin arasından ince tükürükler saçan ustabaşı, üstlendikleri görev konusunda son derece ketumdu. Bakım çalışması nereye kadar yapılacaktı? Yolu ne kadar genişleteceklerdi? Durup dururken bu pek yararlı işi

yapmalarının sebebi neydi? Kim emretmişti? Krobath'ın soru yağmuruna tuttuğu adam, tükürük saçmakla yetindi.

“Birisi,” diye cevapladı son soruyu ve en yakınındaki zavallıya indirdiği sopa darbesiyle adamcağız kamburlaşmış sırtını doğrulttu.

Yol üzerinde birkaç şantiye ekibine daha rastlamalarına karşın hiçbirinden bilgi koparamadılar.

Bir şantiye kulübesine vardıklarında durum aydınlığa kavuştu.

Bu yıl içinde, yollar arabasına uygun genişliğe kavuştuğunda, İmparator Hazretleri'nin bölgeyi ziyaret edeceğini öğrendiler.

İ.Adam'ın sırtından soğuk terler boşandı. Seni kıcı pudralı seni, şimdi elimize düştün işte, diye mırıldandı.

11.

İçinde gerçek bir iblis barındıran yargıca dair. Locatellilerin evinde saçma sapan bir arbede ve küskünlüğe dair. Masum sahnelerin çirkin sonuçlarına dair. Damarlarında sirke akan kişilere dair.

Johan Ot'un sultanmış beyni, yolculuğun bu aşamasının sonsuza dek süreceğine şartlanmış olduğu hâlde her şey geldi geçti. Zamanla eriyen alev topu dağlara doğru yuvarlandı ve köşeli bir görünüm aldı. Rengi alacalanırken, dağların tepesinde kızıl kürenin ışıltısını bıraktı. Batıya doğru ilerleyen kafilenin aydınlanan yolu akşama doğru dükalık şehrinde noktalandı. Şehre yaklaştıkça aralıksız kazı yapan, taşları yüklendiği gibi sağa sola taşıyan karınca sürüsünün hamaratlıkları artınıştı. Ay ışığı izin verdiği sürece gecenin ilerleyen saatlerinde de hız kesmeyeceğe benziyorlardı. Yol bayrama hazır olmalıydı. Bu sadık kulların iple çektiği büyük anın, şunun şurasında birkaç ayı kalmıştı.

Şehirde telaşlı bir heyecan hüküm sürüyor, bayram havası esiyordu, hayatlarına bir güneş gibi doğacak Dükalık ve Kraliyet İmparatoru Ekselanslarının teşrif buyuracakları o olağanüstü günü iple çekiyorlardı. Pencerele ışıkl, meyhaneler şamatalıydı,

kafilemizin üyeleri yükselen beklentilerle susamışlardı bile. Çoğalan araba sayısı nedeniyle trafik yoğunlaşmıştı, seramiklerini taşıyan zanaatçılardan, alışverişten dönen köylülerden, gelen geçeni dükkânlara yönlendiren esnaftan, yaya ya da atlı askerlerden, bilumum kalburüstü kent sakinlerinden, lonca mensuplarından, memurlardan, eczacılardan, dava vekillerinden, kâtiplerden ve daha pek çoğundan oluşan kalabalık bir çağlayan gibi devinim hâlindeydi. Johan Ot dört bir yandan kulağına çalınan hararetli konuşmaları dinledi. İmparator, dükalığının gerçek bir Avrupa şehri görünümündeki başkentiyle ne kadar gurur duysa yeriydi. Johan Ot'un, hani şu bağırsakları ve içtiği müshil ilacıyla başı sık sık derde giren, yerden bitme, kel kafalı ama saygıdeğer iş ortağı, aynı zamanda teselli mükâfatı kabilinden muhteşem evi ve muhteşem Dorotea'sı olan Baltasar Kazelj Locatelli'den öğrendiğine göre, şehrin nüfusu Carniolalılar, Styrialılar, Carinthialılar, Hırvatlar, İtalyanlar, Tirollüler, Bayyerahılar, Saksonlar, Franklar, Swabililer, Silezyalılar, Moravyalılar, Çekler, hatta Danimarkalılar, Pomeranlılar, Hollandalılar ve Fransızlardan oluşmaktaydı. Locatelli bu şehre tesadüfen yerleşmediğini vurguluyordu, evet, yeterince gulden istifler istiflemeyen Dorotea'sıyla birlikte, tekne gezileri, içki sefaları ve İtalyan şarkılarıyla renklendireceği hayatının tadım çıkarmayı planladığı bu şehri bilinçli olarak seçmişti. Bu sözlerini duyan İ.Adam'ın yaptığı yorum elbette kulağına gitmedi: "Eğer zavallı, enayi Baltasar Kazelj Locatelli karısını karşısına ilk çıkan İtalyan hovardaya kaptırmazsa..."

Aslında bizim bücür gerçekten de şehrin sosyetik üst tabakasıyla haşır neşir oluyordu. Boş yere ıssız dağ yollarında günler ve geceler boyu azap çekmemiş, dere tepe tırmanmamış, kir pas içindeki hanlarda ağzına iki lokma atıp zıbarmamış ve o esnada da ağır ama emin adımlarla kasasını doldurmamıştı.

Tanrıya şükürler olsun, geleni gideni eksik olmayan evinin ihtişamını, sonradan dile getirdiği gibi, birlikte ölümlerden döndüğü bütün dostlarının gözleri önüne sermek istiyordu. İ.Adam'a bakılırsa, bücür her ne kadar paracıklarını kasasına istifleyip, daha mütevazı bir yaşam sürmeyi yeğlese de güzelliğine yaraşır bir konut konusunda ısrarcı olan Dorotea'sını kıramamıştı.

Seçkin bir yemek daveti veriyordu Locatelli. Sürücüler ile silahlı korumaların, Johan ve İ.Adam'ı kiskançlıktan çatlatmak istercesine ayaklarının tozuyla karı kız peşinde şehrin kötü şöhretli mekânlarında kendilerini içkiye verdikleri hesaba katıldığında, geriye kalan dört tüccara ilave olarak, şehrin önde gelen zanaatkâr ve eşi, mahalledeki hanın (yerel âdetler uyarınca ana, baba diye anılan) sahibi ile eşi ve elbette, eşi ve kızıyla birlikte sayın yargıç da davetliyidiler. Bu sayın kişi göz alıcı kıyafetiyle kapıda belirince Johan Ot içinin çekildiğini hissetti. Al yanaklarının, içten pazarlıklı patlak gözlerinin, dar alnının, bayat esprilerinin gerisindeki köylü beynini sarıp sarmalayan ilâmlar, fermanlar ve buyruklar bir anda Ot'un iştahını kapattı. Sevimsizlikte yargıçla yarışan, düğmeleri sıkıca iliklenmiş giysileriyle karısı ve kızı ise, hık demiş birbirlerinin burnundan düşmüşlerdi.

"Allahtan," demişti sonradan İ.Adam, "evde gece gündüz adamın başının etini yiyen iki meymenetsiz kadın var."

İkram boldu: Karabuğday keşkeği, çorba, mısır pudingi, yaban domuzu çevirme, peynir çeşitleri ve güneyden gelen meyveler.

Johan Ot yudumlar sıklaşıp, şişeler devrildikçe şehrin kaymak tabakasının o ünlü burjuva duruşundan nasıl da eser kalmadığını gözlemledi. Kafasına takılan bir düşünce, yargıcın

şapur şapur mideye indirdiği her lokmada, lıkır lıkır kafaya diktği her kadehte, her geçirtisinde, hıçkırığında daha da kazınıyordu zihnine; ne yapsam da şu öküze haddini bildirsem?

Yargıç habire kendine methiyeler düzüyordu. İşi başından aşkındı, sevgili vatanımızın bu köşesinde işlenen pek çok suç nefes aldırılmıyordu ona. Adamın biri vergisini ödemez, bir diğeri hancıyı döverdi (anayla baba yüksek sesle iç geçirdiler); derken hırsızlık olur, cinayet işlenirdi (Baltasar Kazelj Locatelli bağırsaklarının ve midesinin formda olduğunu ilan edercesine öfkeyle geçirdi); hergelenin teki bir bakireye tecavüze yeltenir (Dorotea umutsuzca gözlerini devirdi), kâfirler kutsal ikonalara saygısızlık ederdi (yargıcın kadınları haç çıkardılar); sonra aynı kâfirler yargıcın talimatıyla olayı soruşturan görevliyi taşa tutarlardı (yargıç kızgınlıkla yumruğunu masaya indirdi); kısacası görevi inanılmaz derecede yıpratıcı, zorlu ve ağırdı. Aman dikkat, cadılar pek yakında yine başımıza iş açacaklardı. Şehirde henüz görülmedikleri hâlde civar köylerde haşereler, çekirgeler gibi çoğalıyorlardı (masanın etrafındakiler, gözlerinde korku, bu kötü haberi şarapla ıslatırken, İ.Adam titrek elleriyle kadehini devirdi ve pencereye doğru yürüdü). Yargıç konuşmasını, kahrolsun caniler, katiller, alçaklar, sözleriyle noktaladı.

Sözlerinin dinleyicileri yeterince derinden etkilememiş olmasından şüphelenmişçesine, ilave etti:

“Hırsızın elinin kesilmesi hükmünü vermek, soyguncuyu hapiste çürümeye, isyancı köylüyü ömür boyu küreğe mahkûm etmek, günahkârı sırtı yanlıp etleri fişkırana dek kırbaçlatmak, hatta bir keresinde mecbur kaldığım gibi, suçlunun torbaya konup ağzının dikilerek nehre atulmasını emretmek, kolay mı sanıyorsunuz?”

Bu defa on ikiden vurmuştu. Karşısındaki yüzlerde dehşete varan saygı okunuyordu. İ.Adam her şeyi berbat etmeseydi, bıraksanız, büyük olasılıkla sabaha kadar böbürlenir, kafa ütülerdi.

“Ne kadar sorumlu bir duruş,” diye seslendi birdenbire pencerenin yanından, herkesin açıkça duyacağı şekilde, “ve de tehlikeli!”

Anlamlı bakışmalar arasında bir sessizlik çöktü ortalığa: Derdi nedir bunun? Bu şık, seçkin sofrada neden sesini yükseltiyor? Dorotea muktedir ev sahibesi olarak ezici bakışını atarak İ.Adam’ı sindirmeye çalıştıysa da iş işten geçmişti. Adam ipini koparmıştı.

“Korkarım sizin de aşına olduğunuz,” dedi, “yakından bildiğim bir olay var, sayın yargıç. Aşağı Styria’da bir yargıç sayısız cadıyı kazığa yollamıştı. Aslında, daha kesin konuşmak gerekirse, bir kısmını boğdurtmuştu, ki duyduğum kadarıyla, bu sizin de en sevdiğiniz idam yöntemiymiş. Bu adam birbiri ardına nişanlarla ödüllendirilmişti. Üstün bir kariyer inşa ettiğinden kimsenin şüphesi yoktu. Eyalet başkentinde de gözden kaçmayan başarıları sayesinde terfi ettirileceği kesinleşmişti. Büyük olasılıkla, bu topraklarda gelinebilecek en üst görevlerden biri olan eyalet hâkimliğine atanacak, bu zorlu dönemde en yetkili merci olacaktı.”

Yargıcın bir meslektaşına yönelik sarf edilen övgü dolu sözlerden göğsü kabardı ve şevkle başını sallayarak kadehini kaldırdı. Ne yazık ki, daha bir yudum almadan, boğazına bir şey takıldı.

“Ama ne oldu, biliyor musunuz?” diye sürdürdü İ.Adam. “Saygıdeğer yargıcın kendisi, içinde iğrenç bir zebani barındırıyordu. İblise ev sahipliği yapıyordu, anlatabiliyor muyum?

Deyim yerindeyse kendini kaptırmış, gayretkeşlikle çizmeden yukarı çıkmıştı. Rahibin yeğenine de şeytani ruhların musallat olduğunu anlamıştı. Bildiğiniz usullerle, kazık vesaire yardımıyla oğlanı ruhlardan arındırmaya çalıştı. Yetmezmiş gibi bir de yasaklanmış olduğu hâlde İspanyol çizmesine bağladı. Oysa rahibin yeğeninın büyüyle uzaktan yakından ilgisi yoktu, içine tek bir zebani bile girmemişti. Yargıç eline düşen kişinin şeytan dölü falan değil de rahibin yeğeni olduğunu fark ettiğinde, yani soruşturmanın ister istemez rahibe sıçrayacağı noktada, tam da kanıtların sunumu aşamasına gelinmişken davayı durdurdu. Bu defa *kendisine* karşı bir soruşturma başlatıldı. Ve kısa sürede anlaşıldı ki, yargıç gerçekten içinde bir zebani barındırıyordu. Tek bir zebaniydi ama yamandı doğrusu. Eski meslektaşlarından biri yardımına koşup hücrelerinden çıkarmasaydı, evrile çevrile ızgara edilmekten kurtulamayacaktı. Şimdi ise kaçak durumda bu adam. Kendisini gören oldu mu acaba? Eşkalini çıkarmaya gerek yok. Gözlerine bakmak yeter. Gözlerinin alev alev yangını ruhunu ele veriyor.”

Salonu birden sıkıntılı bir sessizlik kapladı. Baltasar Kazelji Locatelli ümitsizce Dorotea'ya göz attı, anayla baba herkesin sus pus olması karşısında şaşkınlığa kapılmış, neler olduğunu anlamaya çalışırken usta ile eşi de tabaklarına habire et doldurarak gergin bekleyişi geçiştirmeye çalışıyorlardı.

Dorotea sessizliğin içinde patlama noktasına gelen gerilimi yumuşatma çabasına girdi. Bir elini sandalyesine, diğer elini masaya koyarak yargıcın yanında ayakta duran, adamın az önceki kanlı canlı yanaklardan son damlasına kadar çekilen kanının etkisiyle cesedi andıran yüzüne gözlerini dikmiş olan İ. Adam'a öfkeli ama kaçamak bir bakış fırlattı. Johan Ot, tetikte duran Krobath'ın düşünceli bir ifadeyle, “Şimdi ne olacak?” diye soran bakışlarını üzerinde hissediyordu.

Dorotea toparlandı. Ayağa kalktı ve “Çalışkan ve hakkı gözeten yargıcımızın şerefine,” kadehini kaldırdı.

Ne yazık ki sözleri ters tepti.

Yargıcın solgun yüzü bir anda kızardı. Ayağa kalktı ve sandalyesini geriye itti.

“Çalışkan mı? İçimde çalışkan bir zebani barındırdığımı mı ima ediyorsunuz?”

Sonra yüzünü İ.Adam’a döndü ve kadınlarının ikisinin birden kendisini sandalyesine çekiştirmesine aldırmadan büyük bir ciddiyetle söze girişti:

“Ey sevgili bozuk şarap tüccarı, ya da her ne satıyorsan... Niyetin ne olursa olsun, sözünü ettiğin davayla, ne makamımı ne de adalet sistemimizi lekelemeyebilirsin. İnsanlık hâli, boş bulunursak bizler de iblisin oyununa gelebiliriz. Beni az önce suça yataklık etmekle itham ettiğini de ayrıca hatırlatırım.”

Yargıcın karısı ortalığı yatıştırmaya çalıştı.

“Hayır,” dedi. “Onu demek istemedi.”

“Pekâlâ da öyle demek istedi,” diye sesini yükseltti yargıç. “Burnumun dibinde dikilip, kusura bakmayın ama bozuk şarap kokan nefesini yüzüme üflerken, ulu orta ‘Kendisini gören var mı acaba?’ diye sorduğunda benden başkasını kastetmediği açtıktı. Buna... buna...” Yargıç uygun sözcüğü bulamadı.

“Kuru iftira derler!” diye sözlerini tamamlayarak yerine otururken neyse ki içini dökmüştü. Görünüşe bakılırsa, özellikle İ.Adam’ın bir köşeye çekilip sessizce kendine şarap koyduğu göz önüne alındığında, şerefini korumuştur. O an hiçbirinin öngöremeyeceği bir aksilik daha olmasaydı, orada bulunanların ortak çabası ve ufak tefek bazı açıklamalara eşlik eden birkaç kadeh şarap yardımıyla mesele tatlıya bağlanabilirdi.

Böyle muhteşem bir davete ev sahipliği yapmanın sevinci ile içkiyi fazla kaçırduğu için yanakları al al olmuş Baltasar Kazely Locatelli birden ayağa kalktı. Hem de birkaç parça porseleni yere devirip kırarak.

“Kusura bakmayın, yargıç,” diye seslendi titrek bir sesle. “ama, şarabımız bozuk değildir. Evimde böyle sözler sarf edilmesine izin veremem.”

Yargıç az önceki hakaretini çevirmeye yeltendi.

“Sözünü ettiğim şarap sizinki değildi,” dedi. “Onunkiymi.”

“Ama, ama hepimizin...” diye ağlamaklı bir sesle itiraz etti bücür. “Hepimizin sattığı şarap aynı.”

Artık işlerin çığırından çıkması kaçınılmazdı.

“O zaman bizim şarabımız da bozuk,” diye ciyakladı hancı ana. “On yıldır Kazelj’den başkasından şarap almayız.”

Bu defa da yargıcın karısı kendini tutamadı.

“Keşke sadece bozuk olsa,” diye tısladı masanın öbür ucundan. “Hem de içine su katmışlar.”

Bir anda herkes ayağa fırladı ve ortalık harp meydanına döndü. Hancı, yargıcın karısının boğazına sarılmaması için arkasından koşup karısını sıkıca belinden kavradı. Yargıcın karısı şarap tüccarı edasıyla, hancının karısıyla, daha doğrusu kendisiyle aynı masayı paylaşmaktan onur duyması beklenen kişilerle ağız dalaşına girmesinin zerre kadar yakışık almadığının farkındaydı. Telaş içindeki Baltasar Kazelj Locatelli, elleri titreyerekten Krobath ile yargıç arasında mekik dokuyor, sakın olmaları için yalvarıyordu. Usta ile karısı hiçbir şey olmamışçasına yemeği sürdürmeye gayret ettikleri hâlde bu karmaşada bücürün önlerindeki tabakları yere düşürmesini önleyememişlerdi. Sonunda alınıp kalktılar. Dorotea önüne

eğdiği başını sallayarak dövünürken kulak tırılalayıcı bir sesle uluyordu; özenle yaptığı saç baş dağılmış, rengarenk makyajı akmıştı, öyle ki gözlerini tavana çevirdiğinde, daha doğrusu tanıya yakarırken, başına gelenler yetmezmiş gibi, gökkuşağını aratmayacak bir renk karmaşası sergiliyordu. İ.Adam kahkahalarla gülerek hizmetçileri çağırmak üzere mutfığa koştu. Onlar ise kapıya üşüşüp Baltasar kendilerini fark edene kadar kıkırdamayı sürdürdülerse de onları uyarıp derhal harp meydanına geri dönen ev sahibi tarafından işbaşına sevk edildiler. Bütün bu karmaşa yetmezmiş gibi, Locatelli'nin, muhtemelen davetini taçlandırmak amacıyla önceden ayarladığı, köse suratlı, saçları sıkıca arkaya taranmış bir İtalyan şarkıcı çıka geldi, elinde mandoliniyle. Bir süre eşikte durup ağzı açık arbedeyi seyrettikten sonra güneyli kanının kaynamasıyla muharebenin tam ortasına yöneldi. Elindeki ipek mendille Dorotea'nın yüzünden ve akça pakça göğsünden makyaj kalıntılarını temizlemeye girişti. İşte tam bu noktada, on yıl boyunca ya da en azından imparatorun gelişine kadar herkesin ağzına sakız olacak büyüklükte bir skandalın kendi evinde patlak verdiğinin farkına varan Baltasar Kazelj Locatelli, makarnacının, mazbut karısının dekoltesine doğru eğildiğini gördüğü an zıvanadan çıktı. Fırlayıp şarkıcının dışarı doğru çıkıntı yapan kışına sıkı bir tekne indirilmesiyle, adamın doğruca Dorotea'nın göğüslerine gömülerek, sandalyesiyle birlikte kadını devirmesi bir oldu. Ardından Locatelli'nin kahyası imdadına yetişti ve birkaç ilave tekmeye şairin istenmediğini anlamasına katkıda bulundu. Dorotea ise yumuşacık okşamalara alışkın göğüslerine yediği darbe yüzünden bir anda uykusundan uyandırılan dişi aslan kesildi.

“Seni aşağılık cüce,” diye kükredi kocasına, “sakın bana elini süreyim deme!” Fırçayı yiyen Baltasar Kazelj Locatelli derhal

yelkenleri suya indirip sus pus olduğu hâlde, kadın suratına tükürükler saçaraktan avazı çıktığı kadar bağırmaı sürdürdü. İ.Adam bir yerlerden yetişip ikisini ayırmaya girişince Dorotea bücürün yakasını bırakıverdi.

“Hele sen,” diye tısladı İ.Adam’a, “bu gece benden bir kıyak umuyorsan, avucunu yalarsın. Git sokakta iş tut. Ya da kendin hallet.” Ve yine hıçkırıklara boğuldu.

Yavaş yavaş hava yumuşadı. Nefesleri tükenen saçı başı dağınık, yakası bağı açık, başından aşağı şarabı yemiş savaşılar karşılıklı oturdular ve düşmanı ters ters süzdüler. Hancı ana hâlâ kadehini masaya vuruyor, yargıcın karısı ise hıçkırarak kocasını kendisini bu kabustan kurtarması için dürtüklüyordu. Hancı baba ise boşluğa gözlerini dikmiş dişlerini gıcırdatıyordu. Baltasar Kazelj Locatelli, İ.Adam ile kâhyanın okşayarak her iki gözünü morarttığı ve bol briyantınli saçı tutam tutam yüzüne düşen İtalyan şarkıcıdan oluşan üçlü, yekvücut hâlinde, pencerenin kenarındaki kanepede yatdığı yerden yürek yakan feryatlarını sürdüren Dorotea’nın üzerine eğilmişlerdi.

Ustanın karısı ev sahibesinin iniltilerini ve iç geçirmelerini kibarca keserek yargıcın karısına sordu:

“Matilda’cığınız nerelere kayboldu acaba, hanımefendi?”

Herkes etrafına bakındı. Matilda görünürlerde yoktu. Uçmuştu.

“Zavalılık,” dedi yargıcın karısı, sesini incelterek, endişeli bir ifadeyle. “Zavalılık, herhalde şu yüz kızartıcı sahnelerle daha fazla katlanamadığı için eve kaçmıştır. Ne kadar da hassastır, bilseniz.”

Heyhat, Johan Ot da ortalıklarda görünmediğine göre, sözleri büyük olasılıkla gerçeği yansıtmıyordu.

Ertesi sabah İ.Adam, Johan Ot’u şehrin girişinde bir meyhanede buldu. Masaların üzerine maşrapalanını vurarak şen

şakrak marşlar söyleyen konvoyun askerlerinin arasında, başını iki elinin arasına almış oturuyor, boş gözlerle önündeki içkisine bakıyordu. İ.Adam'ın damağı kurumuştu, şarabını aldı, yanına ilişti.

"Yine zorlu bir gece geçirdim," dedi İ.Adam.

"Dorotea'yla mı?" diye sordu Johan Ot.

"Arkadan, alttan, biraz da önden derken," dedi İ.Adam, "ta-lepleri bitmek bilmedi. Öfkelenmeye görsün, durduramıyorsun."

Önlerinde duran maşrapalarını ve usanmadan marşlar söylemeyi sürdüren enerji dolu askerleri seyrederek bir süre konuşmadan oturdular.

"Senden ne haber?" diye sordu nihayet İ.Adam.

Johan Ot bir anda asabi bir gülme tutturdu.

"Şimdiye kadar hiç bu kadar nefretle yapmamıştım," dedi. "Gece boyu yargıçtan nasıl öç alacağıma takmıştım kafayı. Derken çözüm kucağıma düştü. Kavgayı başlattığın için teşekkürler, harikaydı."

Üzerinden uyuşukluğu atıvermişti sanki, dili çözölmüştü.

"O korkunç arbededen kurtarmak için kızı evine bırakmayı teklif ettim. Nazlanmadan kabul etti ve daha merdivenleri inmeden eteğini kaldırmıştı bile."

"Demek odun Matilda'ya kıyak çektin. Ben olsam yapamazdım. O ruhsuz, heykel bakışlı kızdan iyi yargıç olur."

"İnan ki benim için de kolay olmadı. Yine de, şanıma leke sürdürmedim. Yargıcın ailesini bir süre uyku tutmayacak. Kız bakireydi, eminim evde epey gürültü patırtı çıkacaktır. Nasıl desem? Sokar sokmaz, anlarsın ya, bir gıcırta duydum. Bunların damarlarında sirke akıyor."

12.

Kötü bir gecenin ardından başı mı zonklayan? Gün önemli olaylara gebe. Kirli ama neşeli. Meni ve seks kokuyor Ot, gözlerinde o parlıtyla.

Başındaki boğuk, güm güm ses odanın içinde gök gürültüsü gibi yankılanıyordu. Acımasız darbeler kılcal damarlarından başına pompalanıyor, yukarıdan bir yerden gelen jilet gibi keskin ışığa maruz kalan gözünde toplanıyordu. Bu nasıl bir ışık, diye sordu Johan Ot. Gözlerime batan, başıma vuran nedir? Uzun uzadıya pencereden dışarıya baktı ve ışığın ta uzaklardan, gökyüzünün üst katmanlarından kaynaklandığını anladı. Öğleden sonra olmuş bile, diye düşündü, kötü bir gece geçirdim, başım zonkluyor. Derinlerden yükselen sesin kaynağı zonklayan başı değildi ve tanımlayamadığı boğuk gumbürtü dinmek bilmiyordu. Uzun bir gecenin ve fazla içkinin ertesi hissedilen o bildik sersemlikle sesin kaynağını bulmak için sağa sola bakındı. Yanındaki yatakta İ.Adam ağzı açık uyuyordu. Loş odanın içinden bir yerlerden gumbürtü gelmeye devam ediyordu, Johan Ot bu defa sıçradı. Kafamın içinden gelmiyormuş, diye homurdandı. Biri kapıya vuruyor.

Kalktı, yerden şarap testisini alıp İ.Adam'ın mağara gibi açık duran ağzından içeri bir yudum dökmesiyle, arkadaşısı-

nın nefesi kesildi. Şarap yarı yolda takılıp kalmıştı, İ.Adam kırmızı sıvıyı tavana doğru püskürttü. Yataktan fırladığı gibi ne yaptığını bilmez bir hâlde elini kolunu sallayarak odanın içinde dönmeye koyuldu.

“Kusura bakma,” dedi Johan Ot. “Seni irkiltmek istemezdim ama yargıcın muhafızları kapımıza dayandılar.”

İ.Adam hemen toparlandı. Ayağına pantolonunu geçirdi, kılıcını eline aldı ve pencereye koştu.

“Yüksekteyiz,” diye fısıldadı Johan Ot. “Kapının arkasına saklan, daha iyi.”

İ.Adam gelenin kafasına ya da neresine denk gelirse orasına vurabilmek amacıyla testiye iki eliyle sıkıca kavrayarak duvara yapıştı.

Kapı tekrar vurulunca Johan Ot kilidi gevşetti. Kapıyı açar açmaz koridor, odadan gelen gün ışığıyla aydınlandı. Eşikte kapıya tekrar vurmak üzere eli havada kalmış Baltasar Kazelj Locatelli duruyordu. Gözleri çökmüş, kel kafası bir güzel yağlanmış, ovalanmıştı.

Tepeden tırnağa titriyordu. İçeri girdi ve yataklardan birinin üzerine otururken hâlâ havada tuttuğu testiyle kapının arkasında mevzilenmiş duran İ.Adam’ı fark etmedi bile.

“Az kalsın kel kafanı patlatacaktım,” dedi İ.Adam.

“Keşke yapsaydın,” diye hayıflandı Baltasar Kazelj Locatelli. “Keşke yapsaydın da kurtulsaydım. Nedir bu başıma gelenler. Rezil olduk!”

“Abartma,” dedi Johan Ot, “O kadar kötü bir şey olmadı.”

“Durum kötüden de beter,” diye sızlandı Baltasar Kazelj Locatelli. “Bütün şehir evimde çıkan kavgayla çalkalanıyor, düşünebiliyor musun, benim evimde! Sözde hancı ana yargıcın

karısını bir köşeye çekerek, kocasını üçkâğıtçılıkla, düzenbazlıkla, dalkavuklukla ve daha kim bilir nelerle suçlamış. Sözde ben o yalaka İtalyan'a kıskançlıktan saldırmışım. Yargıçla hancı baba masanın altında kapışmışlar, birbirlerinin saçını çekmişler, ısırılmışlar. Matilda'cıklarının bizim evde sabaha kadar aşüftelik yapmasından dolayı yargıcın evinde gece boyu camlar zangırdamış. İşte bunun gibi, daha neler, neler. Tanrım!" diye inledi bücür, "Neydi günahım? Dorotea yüzüme bile bakmıyor. Her şeyin suçlusu benmişim. Doğrudur. Buraya çıkarken aşağıda yargıcın suyunun ısındığını konuştuklarını duydum. Bu olaya karışmaması gerekirmiş. Gözden düşmüş. Görevden alınacakmış."

Bücür gerçekten içler acısı bir hâldeydi. Dünyası yıkılmıştı. Bu şehirde dişiyle tınağıyla, yıllar boyunca inşa ettiği güvenirliliği, saygınlığı, malı, mülkü, bir gecede yerle bir olmuştu.

"Bakarsın, bir çıkar yol bulunur," dedi İ.Adam şefkatle.

"Hayır," diye hıçkırdı bücür. "Çıkar yol falan yok. Her şey bitti. Mahvoldum."

Johan Ot düşünüyordu. Baltasar Kazelj Locatelli gerçekten dar boğazdan geçiyordu, yargıcın kariyeri de epey yara almıştı ama kanun adamının öcünü almaya, hepsine hayatı zehir etmeye yetecek gücü ve bağlantıları olduğuna şüphe yoktu.

"İkimiz şehirden ayrılısak iyi olacak," dedi İ.Adam.

"Durun," diye ayağa fırladı bücür. "Sakın bir yere kıpırdamayın demeyin. Katiyen ayrılmayacaksınız. Eşyalarınızı toplayıp sizi bu sefil handan bizim eve taşıyacağız."

"Ne dedin?" diye sordu Johan Ot. "Anlamadım. Hani evinde patlak veren skandalın sorumlularındandık! Üstelik yargıç, İ.Adam'ın başının tepsile önüne konmasına bayılacaktır, eminim."

“Size kıpırdamayacaksınız dedim,” diye heyecanla tekrarladı Baltasar Kazelj Locatelli. “Dorotea bu konuda kararlı. Bu fare deliğinde kalmayı sürdürür ya da kuyruğunuzu kısıp kaçarsanız, işleri berbat edersiniz. İşte o zaman bütün suç iş seyahatlerimde tanıştığım ayyaş misafirlerime yüklerler. Dolayısıyla bana. Bu tip insanlarla ahbap olduğum, onları yargıyla birlikte yemeğe davet ettiğim için ömür boyu mimlenirim. Dorotea’ya bakılırsa tam aksini yapmalıymışız. Sizi, hem de Krobath’la birlikte evimizde ağırlamalı, en saygıdeğer misafirlerimiz olarak el üstünde tutmalı, rahat ettirmeliymişiz. Bak o zaman işler nasıl değiştirmiş.”

“İlginç bir yaklaşım,” dedi Ot. “Haklı olabilir. Adamcağıza arka çıkmalıyız.”

“Dorotea’ya da,” diye iç çekti İ.Adam.

Gönülsüzce eşyalarını toplamaya koyuldular.

“Durun,” diye bağırdı yine Baltasar Kazelj Locatelli. “Bu hâlde hiçbir yere adım atamazsınız,” dedi buyurgan bir tavırla. “Bu saç sakal birbirine karışmış, pejmürde kılığınızla dünyada olmaz. Önce banyo. Tıraş. En gıcırndan giysiler.”

Böylelikle Johan Ot bir anda kendini şehrin en şatafatlı evlerinden birinde; oymalı kapılı, süslü kepenkli, bol odalı kocaman bir konakta buldu. O güne kadar kaldığı bütün o ahırları, leş kokulu biraderlik kulübelerini, kırık dökük hanları ve ayağının dibinde küçük kara hayvanatın dolandığı daha da beterlerini hesaba kattığında, ne yalan söylemeli, böyle bir yeri çoktan hak etmişti. Dorotea’nın kendilerine uygun gördüğü uydurma zengin (ve ister istemez kibar) tüccar komedyasında rol almak pek işine gelmediği için bücürün teklifini gönül rahatlığıyla kabul ettiği söylenemezdi. Aslına bakılırsa Baltasar Kazelj Locatelli dışında tüccarların hepsi çulsuzdu. Belki Kro-

bath'ın tuzu kuruydu ama hem İ.Adam hem de Ot, Dorotea benzeri albenili bir ev sahibesinin çekip çevireceği dört başı mamur bir evin hayalini kurmayı bile çoktan bırakmışlardı. Ve şimdi Ot bu rolü oynamayı, ve ne pahasına olursa olsun, sonuna kadar gitmeyi üstlenmiş oluyordu. Üstelik bu mace-ranın tatlıya bağlanması mümkün değildi. Tecrübeyle sabitti.

Ne var ki Ot'un şüpheleri ve korkuları Dorotea'yı zerre kadar ilgilendirmiyordu. Toz canavarı gezgin tüccar ikilisini saygın kalantorlara dönüştürme projesine canla başla sarıldı. İ.Adam sudan çıkmış balık gibi, tez elden uyum sağlamıştı kendisine biçilen role. Johan Ot ise çetin cevizdi. Her şeyi sorun yapıyordu; ipekler, pelerinler, nadide kumaşlar, boynuna boca edilen parfümler, saçına sürdüğü ucuz yağlar, üzerine sinmiş yol, ahır, meyhane kokularından arınması için kafatasına friksiyonla yedirilen ürünler, belini sımsıkı saran giysiler, terzinin yeni dikilen pantolonun boyunu apış arasından ayarlayan eli, vs., son derece canını sıkıyor ve memnuniyetsizliğini dışa vurmamakta zorlanıyordu. 'Bir kurdu, hem de tuzağa düşmüş bir kurdu, süs köpeğine çevirmek kimin haddine?' diye geçirdi içinden. Yalnızca göbeği duruşuna az da olsa saygınlık kazandırıyor. Diğer her şey - yüz hatları, yürüyüşü, tavırları, evet, her şey - bu ışıltının altında yatan yontulmamış yaratığı ele veriyordu.

Dorotea'nın planı doğrultusunda geceyi somurtkan Kro-bath'la geçiriyordu, zira İ. Adam eve hangi hizmeti sayesinde torpili hak etmişse etmiş, kendine ait bir odaya yerleştirilmişti. Dorotea'nın kocasının iş ortaklarını çatısının altına toplamasının ince bir manevra olduğuna şüphe yoktu. Artık kimse skandala gelip geçen çapulcuların sebep olduğunu iddia edemezdi. Yalnızca tüccarların değil, adliye görevlilerinin, otacıların, usta zanaatkarların ve Dorotea, Kazelj Locatelli'nin çağrısına hayır diyemeyen birçok kalburüstü davetlinin girip çıktığı Locatelli

malikânesi her gece ışıl ışıldı. Bücür kocası her ne kadar çarçur edilen paracıklarına yanıyorsa da hoşnutsuzluğunu daha ileri g t rm yordu. Belli ki Dorotea bu defa çıtayı yükseltmişti. Hem şirketin hem de Locatelli malikânesi sakinlerinin prestiji tavan yapacaktı.

Bücür, şirketin kaçınılmaz zararını kısmen de olsa karşı-lamanın bir yolunu bulması gerektiğini düşünüyordu. Yalnız tüccarlar değil, konvoyun tamamı tozlu yollara döşeğine boş oturuyor, hazırdan yiyordu. Askerler a ğ zl l ğe başla-mışlardı. İçlerinden biri çakısıyla şarlatanın tekinin göğsüne birkaç çizik attırmıştı; her an başka olaylar beklense de o bah-tsız gece Locatelli'nin evinde patlak veren skandalın yanında, böyle ufak tefek sürtüşmelerin sözü bile olmazdı. Dolayısıyla, bütün bu sebepler dikkate alındığında ve özellikle kocasının yeniden kendini yollara vurmasına karşı çıkmadığı gibi, bilakis destekleyen Dorotea'nın tercihleri doğrultusunda, yalnızca İ.Adam'ın yargıç tarafından mahkemeye çağırılması durumunda kendini savunması mecburiyeti göz önünde bulundurularak şehirden ayrılmaması koşuluyla, günlerden bir gün Baltasar Kazelj Locatelli ile bütün konvoyun yeniden yola koyulma-sına karar verildi. Krobath bile gidiş heyecanına kapılmıştı. Kıyı kasabalarında nakde  evirecekleri teneke kap kaçağı ve Ancona yakınlarındaki Senigallia'da elden çıkaracakları dev muslin rulolarını yüklendiler. Dorotea sevgili kocasını, İ. Adam'ın ve Johan Ot'un konvoyun hizmetine sunulacak atla-rının ve ekipmanının karşılığını ödemeye razı etti. Ne de olsa evlerinde yatıp kalkıyorlardı, dünyada para almayız dedilerse de, Dorotea'nın "dost kalmak istiyorsan borçlu kalma" ilkesi baskın  ıktı. Baltasar yüzünü ekşiterek paracıkları söküldü.

Zavallı Locatelli uzak diyarlarda canını dışına takmış iş kovalarken, derme çatma hanlarda yatağa tek başına girerken,

parasının nerelere harcanacağını bilseydi, bu yolculuğa çıkma konusunda o kadar kolaylıkla kafa kola alınmazdı. Hatta aslanlar gibi kükrediği o geceki gibi kimsenin ummadığı bir çıkış bile yapabiliirdi. Aslında Dorotea bu ihtimali de göz önüne alarak kocasının yokluğunda son derece temkinli ve akıllıca davranıyordu. Dorotea'nın iki şeref misafirine mesafeli duruşuna tanıklık edecek davetliler evden hiç eksik olmuyordu. Aşçıbaşı ve hizmetliler bile ev sahibesinin günün hiçbir saatinde hanımefendiliği elden bırakmadığını gözlemliyorlardı. Kuşkusuz ki döndüğünde Baltazar'a Dorotea'sının iffetine halel gelmediği rapor edilecekti. Bir tek İtalyan şairin Dorotea'ya kur yapmasına göz yumuluyordu ama o da kadının güzelliğine övgüler yağdırmaktan başka bir şey yapmıyordu. Gece son misafir evi terk ettiğinde, kapı yüzüne kapanan şarkıcı, Dorotea'nın pençeresinin altında iç geçirmeye ve sızlanmaya terk ediliyordu.

Johan Ot sonu gelmeyen yeme-içme seanslarından hoşnuttu. Eve gelen okumuş yazmış şahsiyetlerle koyulduğu sohbetlerde, otacılık, fizik, ticaret gibi bir zamanlar favorisi olan konuları yeğlerken, teoloji, metafizik ve güncel politikadan uzak duruyordu. Derin ruhani anlamlara çekilebilecek herhangi bir kelime yazmaktan, işaret, sembol çizmekten, yorumlamaktan kesinlikle kaçınıyordu.

Diğer yandan İ.Adam, ev sahibesinin davetlerinde gitgide daha seyrek boy gösteriyordu. Günler geçtikçe daha sıklıkla suratını asıp volta attığı gözden kaçmıyordu. Belli ki bir derdi vardı, kendini çekiyordu. Avurtları çökmüş, gözlerinin etrafı morarmıştı. İlk zamanlar Johan Ot, arkadaşının hâlsizliğini Dorotea'yla geçirdiği zorlu gecelere yorduysa da, sonraları başka bir neden aramaya başladı. Temmuz ortasında imparatorun bakanlarından biri geldi şehre. Merasimsiz, dikkat çekmeden. Belediye binasında, akşamları Dorotea'nın davetlerinde uzun

uzadıya konu edilen, kapsamlı toplantılar yaptı. Güzergâh boyunca her noktada olduğu gibi, yerel ileri gelenler tarafından karşılanacak İmparator Leopold'un şehre teşrifinin hazırlığını yapıyordu bakan. Karşılama törenini en ince ayrıntısına kadar planlamakla görevlendirilmişti. Bir tür kraliyet protokol şefiydi. İ.Adam dikkat çekmemeye son derece özen göstererek imparatorun geliş tarihini öğrenmeye çalıştıysa da kimseden kesin bilgi alamadı. Dorotea bile yardımcı olamamıştı. O ara İ.Adam hiçbir açıklama yapmadan birkaç gün ortadan kayboldu. Geri geldiğinde daha da düşünceliydi, iyice içine kapanmıştı.

Johan Ot birkaç kez İ.Adam'ın ağzını aradıysa da sonuç alamadı. Tek bildiği, İ.Adam'ın akıntılar ve anaforlarla dolu, kayalıklarla kaplı tekinsiz sulara yüzdüğüydü. Fazla üstelemedi, bir yandan Matilda'yla uğraşıyordu. Kız bir türlü peşini bırakmıyordu. Sokakta, kilisede karşılaştıklarında kaş göz işareti yapmaktan geri durmuyordu, sonunda notlar yollamaya başlamıştı. İmparatorun diğer her şeyi gölgede bırakan beklenen ziyareti sayesinde sebep oldukları skandalı unutturan anne babası sıkı takipte oldukları hâlde, kızlarının iki sıkıda eteğini tekrar Johan Ot'a açmasını önleyememişlerdi. Kızdan, birkaç saat sonra ara sokaklardan birinde buluşma teklifini aldığı gece işi bitirmişti. Ot monotonlaşarak zamanla bıktıran sofralardan ve gevezeliklerden yorgun düşmüştü ve artık yargıçtan nefret etmekten bile vazgeçtiği hâlde, adamı bir kez daha cezalandırmaya karar vermişti, sarhoş kafayla. Herkesin verecek hesabının olduğu bu zorlu günlerde yargıç geçerli bir günah keçisi sayılabilirdi.

Islak yemek artıklarından oluşan bir çöp yığının üzerinde, miyavlayan kediler arasında yaşanan hızlı ve kaygan deneyim Ot'un nefesini kesmişti. Neyse ki Matilda mutluydu. Kirliydi ve mutluydu.

Her kim meni ve seks kokuyorsa, her kimin gözlerinde o parıltı varsa Tanrı yardımcısı olsun. Kadının eteği, göğüsleri, kalçası, terli elleri, tutkulu iç çekmeleri, soluğunun kesilmesi adamın ayağına dolanır ve geceler uçup gider. Hızla yaklaşan tarihi olaydan önceki günlerde, bu işe kendini kaptıran Johan Ot, işte böyle ayağını denk almayı unuttu ve bu alengirli dönemde herkesi her dönemeçte bekleyen tuzaklara düşmemek için uzun zamandır elden bırakmadığı tedbirleri boşladı. Ve bir sabah Matilda'yla randevusundan döndüğünde, odasına çıkan merdivenin başında kendisini beyazlar içinde bir silüet bekliyordu. Elinde bir mum tutuyordu, saçları açıktı. Kısacası, tanıdık bir görüntüydü. Dorotea adamın önünden çekilmemişti. Kıpırdamamıştı bile. Öylece birbirlerinin gözlerinin içine bakmışlardı, zaten Baltasar Kazely Locatelli'ye ilaveten bir çift aşığı daha olan bu saygıdeğer kadının aklını çelmesi beklenemeyecek, ne yakışıklı ne de genç denebilecek bu adamdan, kötü ve kaba, hatta çiğ, avam, sapkın bir koku salınmış olmalıydı ki fütursuzca adamın yolunu kesmişti. Sonra da Dorotea hiç ses çıkarmadan, tek kelime etmeden, Ot'un peşinden yukarı çıktı. Ot günün ilk ışıklarında, süt beyazı, pürüzsüz, dolgun, göz alıcı bedenin üzerine eğilmesini, yaklaşmasını, geri çekilmesini, meydana çıkan muhteşem göğüslerinin teninde gezinmesini, parmaklarıyla aradığı hassas noktalara ulaşmasını ve okşamasını, dökülen saçlarının çevrelediği yüzünü, dolgun üst dudağını ısırarak dişlerini seyretti, dahası, altında kıpırdamadan duran uyanmış erkek bedeninin hazırlamasını, yönlendirmesini ve hareketlendirmesini seyretti ki, vakti geldiğinde o tuhaf zehirli dişi kütle erkeğinin üzerine çıkabilsin, uzanabilsin, kımıldansın, sıksın, sağınsın ve nihayet patlamasına, fışkırtmasına, boşalmasına yol açarak tümüyle bedeninin üzerine serilsin.

13.

En uzun gece. Dokunma, duyma ve görme, hepsi kalçalar kalçalar kalçalarda; kadının yumuşak dokusunda yitip gitme duygusu. Görkemli provalar. Broşürler. Tutuklamalar. Sürtünme. İki organizma. Yüreğini sıkıştıran tehlikeli niyetler. Uy-kuda imparatorun orası burası seçirir: Zanlı sabahı görüp görmeyeceğini bilmez.

Gerçekten kendini kaptırmıştı, gerçekten gözü başka şey görmüyordu. Dağ başında yaktığı ateşler, ıssız çayırılar, kışın ilk karıyla beyazlanan tepeler, evindeki yalnızlığı, adalet kulesinin duvarları, meyhanelerdeki askerlerin içkiden kızarmış yüzleri, öfkeli güruhun haykırışı, kırk dökük dağ kulübelerinin kırk dökük odaları, duman, güneş, kar, atların her adımda ritmik dalgalanan geniş sağırları, bugüne kadar her gece uykuya dalarken başına üşüşen karınca sürüsü; bu iç karartıcı görüntülerin tümü süzölmüş, akmış, tabiata karışmıştı. Acı anılar, çıplak kadın bedeninin ısıltısında, zarif kumaşların hışırtısında, uçuşmasında, bembeyaz uzuvların deviniminde, sonu gelmeyen gece iniltilerinde, sık nefeslerde, seslerin ve hislerin düğümünde, bekleyişin heyecanında, ilk temasın, dokunuşun, hareketin, bedenlerin kavuşmasının, birleşmenin, kayganlığın, goncanın açılması ve girimin, tek bir kesintisiz tomurcuklanmanın, kadının ipeksi yumuşaklığında hunharca

yok oluşların içinde erimişti. Gözü, teni ve kulağı sadece kalçalar kalçalar kalçalardaydı. Düşüncelerinde ve benliğinde ak kadın kalçalarının deviniminden başka şeye yer yoktu.

Gerçekten yoldan çıkmıştı, Dorotea'nın ve Matilda'nın kalçalarının arasında, üstlerindeki karanlık deltada, iki nokta arasında durmadan mekik dokuyordu; arzu canavarı kimsesiz yolcuyu yiyip bitirmişti. Gizli tarikata dair kaygılardan, geçmişin ve geleceğin huzursuzluğundan eser kalmamıştı. Günün ilk ışıklarıyla beraber ani bir kasılmayla bedenini ve zihnini uyarak uykusundan uyandıran, gözlerini tavana dikmesine sebep olan dikenlerden de eser kalmamıştı. Aralıksız yaşadığı zevk ve sefa âlemi Ot'un zihnini ve belleğini öylesine kısıp almıştı ki artık uzanımı, başını sonunu تمامیyle yitirmişti. Zira kalçaların büyüğü insanı bir hayal âlemine çekmekle birlikte, doğal bir uyum içinde sarıp sarmalıyordu.

İşte bu yüzden, Baltasar Kazelj Locatelli'nin evinde Ekselanslarının varlığıyla sefil ve cahil halkını güneş gibi parlatacağı büyük günün yaklaştığının konu edildiği konuşmalarla, yazılı ve sözlü münasebetsiz çıkışlarıyla halkı zehirleyen provokatörlerin Majestelerinin güzergâhının güvenliğini tehlikeye soktuğuna dair dedikodularla, topluma sızan bölücü muhaliflerin ve süprüntü kâfirlerin, Ekselanslarının teşrifinden önce, evet kesinlikle önce, dağıtılmalarını, içeri atılmalarını, sürülmelerini, hatta asılmalarını öngören tartışmalarla hiç mi hiç ilgilenmemişti. Öylesine koyuvermiş ki kendini, fütursuzca kızına teslim olduğu yargıçla aynı çatı altında her gece o yataktan bu yatağa atılıyor olmasını bile hafife alıyor ve fena hâlde yanılıyordu. Matilda kendisine birkaç kez, gayet kapsamlı bir şeytan dölü avı sürdüğünü çıtlatmıştı. Yargıç günlerdir yollardaydı. Cezalandırmak zorunda kaldığı sayısız suçtan yorgun, bıkkın ve sarsılmış bir hâlde, yüzünden düşen bin parça eve döndü-

günde durmadan öksürüyor, tıksırıyordu. Ot ise kalçalar arası bölgede mutlu mesut yaşıyor, iki ayrı anafurun dalgalarında memnuniyetle kayboluyordu. Gönüllü hapsediğı girintide, ufkü enikonu daralmıştı, etrafında oluşan güçlü, köklü ve ani değişimlerden habersizdi.

Şehre bir sürü insan gelmişti. Üst düzey görevli ve ayrıcalıklı olanlar şehir sakinlerinin evlerinde ağırlanıyor, onlarla kaynaşıyorlardı. Keskin gözünü ve kulağını dört açan uzun yüzlü diğçerleri ise gece gündüz girilmedik delik bırakmıyor, şehrin hayatına sızıyorlardı. Her yerdeydiler; meyhanelerde, dükkân-larda, pazar yerinde, mahkeme salonunda, loca toplantılarında ve askerlerin içki âlemlerinde, kısacası her an karşınızda, işin içindeydiler. Dinliyorlar, soruyorlar, soruşturuyorlar, danışı-
yorlar, gözlemliyorlar ve not alıyorlardı.

Şehir ışıklar içindeydi. Belediye sarayında her gün kutlama ayinleri ve törenler düzenleniyordu. Geceleri sık sık top atışı duyuluyordu. Büyük günün büyük provası epey yol almıştı. Artık Leopold'un gelişi kesinleşmişti, hatta an meselesiydi. İta-atkâr tebaası hükümdarının gelişini iiple çekiyordu. Gelenekler uyarınca kendisine bağlılık ve sadakat yeminini yenileyeceklerdi. Asırlardır böylesi bir mutluluk onlardan esirgenmişti, bu fırsat bir daha kim bilir ne zaman ele geçerci.

Johan Ot insanların karınca gibi telaşla koşuşturmalarına, şatafatlı hazırlıklarına bakıyor, Dorotea'nın sofrasında filizlenen tehlikeli ve kıskırtıcı komplo teorilerine kulak misafiri oluyor, Matilda'nın babasının çıktığı kâfir avına dair verdiği bilgilerle eğleniyor ama o dünyanın dışında yaşamaya devam ediyordu. Ne bir ajanın ne de yargıcın onu bulabileceğı bir alanda konumlanmıştı, kalçalar arası emniyetli bölgeye sığınmıştı. Yaşasın kimsesiz kaçağın son sığınağı: kalçalar.

Bir gece uykusunda derin derin soluk alan Dorotea'ya sırtını dönmüş, yattığı yerden şarabını yudumlarken, kapının ardında belli belirsiz bir hışırtı duydu. Dışarıda bir şey kıpırdanıyordu, sanki tedirgin birisi volta atıyordu. Ot ayağa kalkınca elinde tuttuğu kupa hafifçe titredi. Sanki boğazına bezelye kaçmıştı, kulağını kapıya dayadığında dizlerinin tutmadığını hissetti. Dışardan bir kıpırtı, bir hışırtı, bir fısıltı geldi kulağına: "Kapıyı aç." Gelen İ.Adam'dı. Karşısında sırtıyordu, zayıflamış, gözleri çökmüştü, yüzünde hain bir planın hınzırlığı okunuyordu.

Johan Ot ellerini nereye koyacağını bilemedi, çareyi İ.Adam'ı içeri buyur etmekte buldu.

İ.Adam yatakta yatan çıplak kadına göz atıp, tekrar sırtıttı. Masaya oturdu ve kendine şarap koydu. Yatakta bir kıpırdanma oldu, ardından Dorotea, saçlar darmadağınık, muhteşem göğüslerini sergileyerek, fal taşı gibi açılmış gözlerle, gece karanlığında damlayan davetsiz misafire bakakaldı. Ve kadının bir anda hıçkırıklarla sarsılmaya başladığını gören Johan Ot ne yaptığını bilmez bir hâlde ayağına pantolonunu geçirdi.

Odaya çöken sessizlikte Dorotea'nın hıçkırıkları yankılanıyordu, suskun şaşkınlık sürerken gözyaşları ve iç çekmeler kaplamıştı ortalığı. İ.Adam gülümsemekle yetindi. Suçüstü yakalanmanın mahcubiyetiyle pantolonunun düğmesini iliklerken odayı arşınlayan Johan Ot'a baktı, Dorotea'nın tövbe-kâr hıçkırıklarına kulak verdi ve yine gülümseyerek, "Sorun yok," dedi, "sorun yok."

"Sorun yok. Utanacak ne var, dostlar arasında olur böyle gelgitler. Üstelik" diye sürdürdü, duraksadıktan sonra, "Baltasar uzaklarda, iki müşhil ilacı arası paracıklarını istiflerken kızcağızla birinin ilgilenmesi lazımdı."

Dorotea iç çekmeyi sürdürdüyse de İ.Adam hiçbir şey olmamış, yemek masasında oturmuş sohbet ediyorlarmış gibi sakince konuyu değiştirdi. Bu aralar talihin yüzüne gülmediği her hâlimden anlaşıyordu.

Pudralı Kıç Hazretleri pek yakında gelecekti. Bir tür sıkı-yönetim uygulanıyordu. İmparatorluk topraklarında susturulamayan, bastırılamayan bir huzursuzluk hüküm sürüyordu. Ordular yoldaydı. İspiyoncular, muhafızlar, ajanlar sarmıştı ortalığı. Bir şeyler yapmayı planlayan bir grup vardı. Adaletin kanlı eli her köye uzanmıştı. Daha Majesteleri gelmeden panik havası yayılıyordu. Yöneticiler durumu kontrol altına almayı umuyorlardı. Fransa Kralı'yla Venedik Cumhuriyeti'nin çıkarıcı hesaplarını göz önünde bulundururken Padişah'ın entrikalarını da göz ardı etmemek gerekiyordu. Gizli ittifaklar kuruluyordu. Hem üst düzeyde hem alt tabakada yaygın bir şekilde örülen ağlar, devleti, kiliseyi, halkı kapsama alanına alıyordu. Ortalıkta anarşistler, komplocular, gizli örgütler cirit atıyordu.

“Örgütler mi?” diye sordu Johan Ot. “Ne tip örgütler?”

Kendini bir an kalçalardan kurtarması aklının başına gelmesini sağlamıştı. İ.Adam'ın heyecanlı sözlerine kulak verirken içinde anılar kıpırdanmaya, taşlar yerine oturmaya, bir ışık yanmaya başlamıştı. Daha önce de kulağına benzer laflar gelmemiş miydi? Konu temelde aynı olmakla birlikte başka türlü dile getirilmemiş miydi? Birden geçmişte kalmış konuşmalar su yüzüne çıktı ve pencerenin dışında dar sokaklarda gece nihayete ererken, kendine bir kadeh daha şarap koyarken saçını toplayan Dorotea'yla paylaştığı bu odada, İ.Adam'ın ağza alınmayacak komplo teorileri ürettiği bu dağınık günah yuvasında, ağzından şu sözler döküldü:

Böylece Tanrı, şabata uyanlardan, isteklerini yerine getirenlerden...

Sustu, ağzından çıkanlara kendi de şaşmıştı, İ. Adam'ın kılıç gibi delip geçen bakışlarını üzerinde hissediyordu. Ne var ki İ. Adam'a gizemli bir bakışla cevap vermekle yetindi.

“Ne var?” dedi Ot. “Ne var? Devamını bilmiyor musun?”

“Neyin devamını?” diye sordu İ. Adam, hiçbir şey anlamamış gibi. Anlamamıştı da.

“Silaha çağrının,” dedi Johan Ot.

“Kahrolası silaha çağrı falan yok,” diye çıktı İ. Adam.

“... ve *akdine sadık kalanlardan söz eder*,” diye tamamladı Johan Ot, keyfi kaçmıştı, anlaşıyordu ki Adam'ın o taraklarda bezi yoktu. Kısa bir suskunluktan sonra, “Yeni biraderlik,” diye fısıldadı.

“Yeni biraderlik de nereden çıktı?” diye kükredi Adam. “Ne ahmakça ne ipe sapa gelmez işler onlar. Delirmiş olmalılar,” dedi. “Kafayı yemişler. Biraderlerin hepsi budala, fanatik, kof muhalif, cahil köylü, serseri, hergele, hain, dağ kaçkını, al sana yeni biraderlik! O kendini kırbaçlayan, sivri taşların üzerinde koşan mazoşistlerden uzak dur. Eşitliği, biraderliği dillerinden düşürmezler, oysaki ne kadar kaz kafalı, yıkıcı ve boşturlar.”

Adam öfkeyle, hınçla bağırıyor, tükürükler saçıyordu.

“Katolik ve Protestan ülkeler bir nevi akıl tutulmasına uğradılar,” diye bağırды. “Şekilden şekle giren bir delilik, kılık değiştirmiş sapkınlık, soytarılık, ahmaklığın dik âlası. Ve bütün bu saçmalığın başında zeka özürlü bir öküz var. Nasıl olur da görmezsin?” İ. Adam ayağa kalktı ve işaret parmağını uzatarak kolunu havaya kaldırdı. “Huzura kavuşmak için o sümüklü cüceye haddini bildirmek, bu çılgınlığa bir son

vermek gerektiğini anlamıyor musun? Kuş beyinli, düzenbaz biraderleri, köylü muharıpleri boş ver, bize hedefi açık seçik tanımlanmış esaslı bir komplo gerekiyor.”

Johan Ot’un yüzü kâğıt gibi bembeyaz oldu. Dorotea İ.Adam’a doğru hamle yaptı ve eliyle ağzını örttü.

“Aklını mı kaçırdın?” diye fısıldadı Dorotea. “Aklını peynir ekmekle mi yedin? Şu zamanda nasıl böyle bağırıp çağırırsın?”

“Haklısın,” dedi Johan Ot. “Aklını kaçırmış olmalı.”

İ.Adam Dorotea’nın kollarından sıyrıldı ve sakince pence-reye doğru yürüdü.

Dışarıyı gösterirken, usulca, “Baksana,” dedi, “görünürde kimsecikler yok, bu ev güvenli.”

“Çıldırılmışsın,” dedi Dorotea küçümser bir edayla, “sonun çok kötü olacak.”

“Krobath da aynı fikirde,” dedi Johan Ot. “Ve Adam, artık sana söylemek istediğim bir şey var. Komplonu ve gizli örgütünü fazla büyütüyorsun. Bu günlerde herkes bir komplo peşinde. Modern dünya bir kaos ve terör dünyası. Herkese bir rol biçilmiş. Cengâverlik yapman, gidip boynunu celladın önüne dayayan gerekmez.”

Dorotea da onaylayarak başını salladı ve elini İ.Adam’ın sıcak alnına bastırdı.

“Oh, benim zavallı şaşkınım,” dedi, kadını iten eli yakalamaya çalışarak. “Akşam toplantılarının istisnasız hepsinde fanatiklerin ve muhaliflerin tehlikeli komplo teorilerinden, provokasyonlarından başka konu konuşulmuyor, hem de her gece. Ve başkaldıranların, örgütlerin hiçbirisi süregelen düzeni değiştiremiyor, öğle değil mi, Johan?” diye sordu Ot’a kapıyı işaret ederek, zira İ.Adam’ın gerçekten yardıma, hatta tıbbi yar-

dıma ihtiyacı vardı ve bu kadar ateşli bir muhalife bir çift kadın kalçasından daha etkili şifa bulunabilir miydi? Johan Ot da bu gerçeğin farkındaydı ve başı önde, usulca dışarı çıktı; kapıyı kapar kapamaz yatak gıcırdamaya başlamıştı bile. Ey kalça, dünyanın en kendini bilmez komplocularının en iyi ilacısın!

Sabah güneşi. Ot sabah güneşiyle yürüyüşe çıktı. Güneş evlerin damlarını renklendiriyordu, belli ki tepeler ısınmıştı, bulundukları yerde ise serinlik sürüyordu. Yükseklerde güneşli bir günün alevi tutuşurken, aşağıda ilk ışıklar dar ara sokakların loşluğunu alt etmeye yetmiyordu. Ot derin nefes alarak sabah ayazını içine çekiverince, bir enerji patlamasına uğradı. Duyuları uyandı. Merakla çekiç seslerine kulak verdi. Ve balta, tokmak seslerine. Bir işçi ekibi harıl harıl derme çatma bir yapı inşa ediyordu. Şefleri işçilerin arasında mekik dokuyor, talimatlar yağdırıyordu. Sabahın köründe bu ne hamaratlık? Hem burada hem de evde, yataкта. Alt alta üst üste debeleniyorlardır. İ. Adam komplocu öfkesini büyük olasılıkla Dorotea'nın kalçalarının arasına ya da göbeğine boşaltıyor, böylelikle postu direğin ucunda sallanmaktan kurtarıyordu. Ot kilisenin önünde durdu. Kapısı açıktı, ürpertici karanlık insanı içine çekiyordu. İçeri girmeli, olayları gözden geçirmeli miydi? Yoluna devam etmeyi tercih etti, nehre vurdu. Neredeyse kıpırtısız suyun yoğunluğunu, ağdalı tembel devinimini seyrederken nihayet beyninin de uyandığını hissetti. Başı az önceki balta ve çekiç sesleriyle uyumlu zonklıyor, yataktaki aşıkların sık nefeslerine karışıyordu. Hayır, kıskançlık falan değildi bu. Günlerdir içkiden ve oynaşmaktan erimiş, yorgun düşmüş, bitkin bedeninin içini boşaltan, kemiren, kurutan tuhaf bir huzursuzluğa kapılmıştı. Bu kaos neye varacaktı, kafasında tik-tak sesler duyuyordu. Lampretiç'ten biraderlere, kurtlara, ıssız yollara, dağ köylerine kadar her şey baştan sona

arapsaçına dönmüştü. Son olaylara, neticesiz oradan oraya sürüklenmelere, yargıçlara, askerlere, asilzadelere, papazlara, piskoposlara, Leopold'a, hele hele kadınlara ne demeliydi? Johan Ot'un amacı neydi, nereden geliyor, nereye gidiyordu, bu anın içinde, bu tekdüze sarmala nasıl kaptırmıştı kendini? Aslında hepten ona yabancı olan, bu rizikolu sefa âlemine nasıl kapılmıştı? Yerinde duramayan İ.Adam, gözlerine o ısıltıyı, düşüncelerine o delişmenliği veren itici gücü nereden edinmişti? Ya Ot'un tarikatı, yepyeni bir dünya düzeni kurmayı hedefleyen bir gruba dâhil olmamış mıydı bir zamanlar? Olmuş muydu? Sırtında keskin bir ürperti hissetti. Olmuş muydu? Aniden beyninde, daha önce de defalarca, ardına bakmadan yollara düşmesine sebep olan şimşek çıktı. Burada kazan kaynıyor. Kılıçlar bileniyor, ipler yağlanıyor. Yola çıkma vakti geldi. Haydi, durma, uzaklara! Kalırsa yine bir adalet kulesinde çürümeye terk edilirdi, prangalar takılır, egzotik bir hayvan gibi teşhir edilirdi at arabasında. O sabah nehir kenarına gittiğinde, evrenin içini kaplayan karmaşası kaymış, çakışmış, çarpışmış ve tek bir düşünceye odaklandırmıştı onu: Haydi, durma.

Ne var ki, Johan Ot içinden gelen sese kulak vermedi. Ve pişman olacaktı.

Nehir kıyısından dönerken bir meczup, gamsız bir andaval gibi kendi kendine kıkırdadı. Büyük olasılıkla gelmişlerdir bile diye düşündü ve dışarıya taşan kahkahaları duyduğu ilk meyhaneye daldı. Yaşını başını almış Hırvat askerler son bir kadeh yuvarlıyorlardı. O'nun için buradalar, diye geçirdi içinden Ot. İ.Adam da O'nun için burada. Suç ortakları da. Asilzadeler de. Yargıçlar da. Rahipler de. Muhafızlar, askerler, tüccarlar, çalgıcılar, şarkıcılar, içkiciler, kaçakçılar, hırsızlar, soyguncular, yankesiciler, köylüler, entelektüeller, İtalyanlar ve Saksonlar da. Herkes bir dirsek darbesiyle diğerini itekliyordu,

herkesin bir planı, bir rolü vardı. Her şey O'na varıyordu. Eli kanlı yargıcın şehir dışı turları bile.

Kostümlü provanın sonu yakındı.

Beklenen an gelmek üzereydi.

Ot, ögle üzeri Locatelli'lerin evinin merdivenlerini tırmanırken sendeliyordu. Sabah sabah uğradığı meyhaneden yanakları al al çıkmış, sakallı suratını boydan boya bir gülümseme kaplamıştı. Dorotea burnundan soluyordu. Ot'u derhal odasına çekti. Nereye kaybolmuştu? Güpegündüz kafa çekmenin âlemi var mıydı? Baltasar Kazelj Locatelli ailesinin şöhretine toz kondu-rulmayacaktı. Ya kendi şöhreti, onu bile mi düşünmüyordu? İnsanlar birbirini gözlüyordu. Herkes muhbir kesilmişti. Hiçbir şey gözden kaçmıyordu. Kadıncağz riske girmişti. Bir yandan kellesini cellada sunarak etrafındakileri tehlikeye atan bir ahmak, diğer yandan da yargıcın çırpı bacaklı kızının penceresinin altına kamp kurmuş bir ayyaşla uğraşmak zorundaydı. Çevresinde olan bitene kulağını tıkamıştı Ot. Kadının saygın misafirlerinin arasında boş bakışlarla oturup, göbeğini kaşıyordu. Ne akla hizmetse, evinde bir ahmakla, sarhoş bir hovardayı barındırıyordu.

Dorotea gerçekten burnundan soluyordu. Üstelik haklıydı. Nihayet Johan Ot'un kafasına ev sahibesinin emellerinin yüksekliliği dank etmişti. Bu kadın ne istediğini ve nasıl elde edeceğini gayet iyi biliyordu. Bu iki şapşal bütün planlarını alt üst edebilirlerdi. Ve Johan Ot anlamıştı ki bu ikili ayağına dolandıkça evin hanımını felakete sürükleyebilirlerdi. Yalnızca sosyal hayatunda değil, fiziksel anlamda da, hatta topyekûn bir faciaya sebep olabilirlerdi. Günlerden birinde Johan Ot ile İ.Adam'ın, dolayısıyla bütün sosyal çevrelerinin . . . olduğu

keşfedilirse, ne şöhret ne etkili tanıdıklar ne de ilişkiler kurtarabilirdi onları. Adaletin pençesi tınaklarını geçiriverirdi.

“Ya İ.Adam’ı ne yapacağız?” dedi Dorotea, arkadaşı bütün öğleden sonra Ot’un yolunu gözlemişti. İ.Adam aklını başına toplamamış, azıcık olsun sakinleşmemişti. Ot’a diyecekleri vardı. Bir nevi işbirlikçilik teklif edecekti. “Kahrolası gerizekâli,” dedi Dorotea gözyaşlarını zor zapt ederken, “Buraya bir takım kâğıtlar bıraktı.” Yatağın altından bir tomar kâğıt çıkardı ve masanın üzerine fırlattı. Johan Ot’un beyninde bir şimşek çaktı, içinde bir merak uyandı. Kâğıtlardan birini eline alıp okumaya koyuldu. Gözünün önüne iri harfler üşüştü. Zihninde harfleri düzene soktuğu an ayağa fırladı ve korkuyla etrafına bakındı.

“Bunlar broşür,” diye bağırdı. “Manyak herif! Bunlar broşür.”

“Bunları dağıtacakmışız ya da kapıların altından atacakmışız,” dedi Dorotea.

“Bunlar Leopold’a isyana çağrı broşürleri! Manyak herif!” diye haykırdı Johan Ot. “Doğru darağacını boymanız. Yak bunları, hepsini derhal ateşe at!”

Dorotea tomarı kapıldığı gibi odadan fırladı.

Johan Ot başını ellerinin arasına aldı, kafası cendereye girmiş, çatlayacak gibiydi. Sanki infilak edecekti. Bir kez daha gidişat kötüydü, hissediyordu.

En iyisi uyumak, diye karar verdi, uyumalıyım.

Oysa Johan Ot, uykuya sığınarak, onu kalçaların emniyetli, rahatlatıcı dünyasından koparan düşüncelerden ve olaylardan uzaklaşabileceğini sanıyorsa yanıliyordu. Epeydir şehvetin kucağında aylaklık etmiş, her şeyi boşlamış, hayatın tadını çıkarmıştı. Oysa çarkın dişlileri dönmeye başlamıştı, daha bugünden gelişmeler, onu bambaşka olayların, bambaşka bir

geleceğin beklediğini yüreğinin derinlerinde hissetmesine yol açacaktı.

Uyandığında hava kararmıştı, başı çatlayacak, parçalara ayrılacak gibiydi. Parçaları bir arada durmaya razı etmek için kafasını uzun uzun suyun altında tuttu. Tam kırışık giysisine çeki düzen vermeye koyulmuştu ki boşa uğraştığı anlaşıldı, hizmetçi elinde bir mesajla kapıda belirdi: Dorotea bu akşam yemeğe gelmesini istemiyordu. Gayet açıktı, misafirlerin arasında yeri yoktu. Demek öyle. Kalçaların biri gitti, elde var bir.

Matilda'yı yoklamaya karar verdi, büyük olayın arifesinde, yargıcın akşam evde olması ihtimali zayıftı. Sabaha kadar bölgenin tamamıyla temizlenmesi gerektiğine göre yargıcın son oturumlara başkanlık etmesi kaçınılmazdı. Ne gerekiyorsa yapacak, kendininki dışında akacak kan damarda durmayacaktı.

Şehrin kaynayan sokaklarından el ayak çekilene kadar avaralık etti. O gece Matilda'nın evine ulaşması kolay olmayacaktı. Diğer merkezlerden çağrılan takviye kuvvetler köşe başlarını tutmuşlardı, onu kızın penceresinin altına ulaştıran her zamanki duvarlara tırmanırken, avlulardan süzülürken bu defa zorlanmıştı. Camı uzun süre tıklattı. Sonunda sıska, hafifçe kambur bir silüet belirdi ay ışığında. "Bu gece mi?" diye çıkıştı hemen. Dünyada olmaz. Johan Ot apıştı kaldı. Bu gece neden sözleşmiş gibi bütün kadınların kadife tenli kaba etleri isyandaydı? Tam arkasını dönüp gidecekti ki adaletin temsilcisinin kızı fikir değiştirdi. "İçeri gel," diye tısladı.

"Ama elini çabuk tut," diye uyardı üst kata çıktıklarında. "İşim gücüm var."

Johan Ot kulaklarına inanamadı. Yargıcın kızının ne zamandan beri işi gücü oluyordu? Nasıl bir işti bu? Bu evde o kadar vakit geçirmişti, ne fizikî ne de zihinsel çalışma ya-

pıldığına hiç tanık olmamıştı. Aslında yargıcın da kızının da neyle uğraştıklarıyla pek ilgilenmemişti. Belki ilk defasında, Lampretiç'in iç çamaşırlarının, karısının parfümlerinin, kızının eteklerinin arasında iş tutmak garibine gitmişti. Ama sonraları kanıksamıştı. Yargıcın işinin mahiyetini biliyordu, dosyaları onu ilgilendirmiyordu. Ot adaletin alıcısıydı. Kızına gelince, bedeninin dışı ve içi eyvallah ama işi, hele de fikri ne olursa olsun, fark etmezdi.

Hakkaniyetin yeni nesil savunucusu gerçekten bir iş üstündeydi. Masanın üzerine, şamdanın yanına bir takım kâğıtlar yayılmıştı.

“Yazı yazmayı biliyorum, biliyor musun?” dedi gururla. “Bugün babama yardım ediyorum.”

Her ne kadar kızı yatağa atmaya sabırsızlanıyorsa da, münasebetsiz bir merak şakaklarında seğirmeye yol açmıştı. Ne işi? Ne yazısı?

“Hesaplar,” dedi Matilda. “Seyahat giderleri, görev giderleri, kâtabın giderleri, halka zarar verenlere... yapılan... çeşitli giderler. Son zamanlarda aralıksız çalıştı, durmadan seyahat etti,” diyerek içini çekti.

“Hiç kendine vakit ayıramadı.”

Johan Ot masadaki kâğıtların en üstündekine el attı.

<u>Ad.</u>	<u>Tp.</u>
Tüm vücut tıraşı (kazıma)	1
Şeytan belirtisi arama	1
Baş veya el kesme	15
Kesilen eli ya da başı darağacına çivileme	15
Boğmak suretiyle idam etme	15

Kızgın maşa uygulama (çimdik birim fiyatı)	30
Kulak veya burun kesme	30
Şahsı canlı yakma	5
Şahsı canlı yakma -direnç varsa	10
(kazığa cebreni götürülürse)	30
Kül yakma	1
Duruşma ziyafeti	48

“Bu listeye gider hesabı denir,” dedi kız. “Bu gider hesaplarından ne çok var, bilsen. Her biri farklı, üstelik ayrı ayrı kayda geçirilmeleri gerekiyor.”

Ot mum ışığının parlmasına ve kızın yüzünde oynayan gölgelere baktı. Solgun gözlerindeki o kayıtsız, şaşkın, işgüzar bakışları fark etti ve elinde tuttuğu kâğıt titremeye başladı, başındaki, gözlerindeki basıncın ve zonklamanın, bütün bedenini saran ürpertinin geri geldiğini hissetti. Şu ana kadar o kıtıkli yağlı saç tutamının kızın kafasına ne kadar özensizce tokalandığını, çıkık elmacık kemiklerinin ne kadar itici, burnunun ne kadar çarpık, suratının ortasına yerleşmiş ince dudaklarının ne kadar silik ve büzük durduğunu fark etmemişti. Yatağa uzanıp eteklerini kaldırdığında burnuna çarpan o pis kokuyu, çırpı kollarını, bacaklarını, kambur sırtını ve çukur karnını örten siyah elbisesinin uzantısı yüksek dantel yakasının içinden uzanan sıska boynunun tepesine kondurulmuş soluk, morarmış, pörsümüş suratının orta yerindeki dudakları es geçmişti. O surata, hiçbir düşünce ya da deneyimin canlandıramadığı, dışarıdan hiçbir etkenle ısıldamayan o mat gözlerdeki budala bakışlara takıldı. Ot'un elleri titremeye, gözleri zonklamaya başladı ve göğsünden yukarı, çok geçmeden kızın o fersiz

gözbebeklerine doğru püskürtmek zorunda kalacağı yoğun ve kıvamlı bir kusmuk kütlesi yükseldi.

Kızın sıyırdıktan sonra yukarıya toplayıp iki eliyle tuttuğu elbisesinin altından yatağa kıpırtısız beyaz yılanlar gibi yayılmış bacaklarını, gözünün önüne serilmiş bedenini süzerken, Ot'un içinde yükselen balçık boğazına ulaşmıştı. Cılız baldırları, çarpık bacakları ve kırmızı bir uzantının, anızlığına veya kınına girercesine, bürokratik tekdüzeliği anımsatan, ileri geri mekanik bir hareket tutturmasını bekleyen, daha yukarıda konumlanmış, kafası kopmuş bir mahluk gibi başına buyruk karanlık üçgeni. Bu yukarısına karanlık bir delta yerleştirilmiş bedensiz ama çift bacaklı yaratık ile tepesindeki kumaş yığınının, dikişlerin, dantellerin arasından ahmak bakışları tavana odaklanmış, kaşık kadar etsiz, solgun surat, yatağa uzanmış iki ayrı organizmaydılar sanki, iki tarafta da kan dolaşımının hızlanmasını bekleyen. Ot ise hâlâ elinde rüzgârda kanatlanmışçasına çırpınan kâğıdı, kana susamış bütün cellatların faaliyet kataloğunu, aniden çöken hayal kırıklığını, farkındalığı, korkularını ve anılarını tutuyordu.

İçinde kötülüğe meyilli bir kıvılcım çakmıştı, göğsünde ve kafatasında canice niyetler dolanıyordu. Ot'un gözlerinin zonk-laması şiddetlenirken yataktaki iki yaratık iyice sabırsızlandı. Derken, şişti, uzuvlar birleşti, eller katıldı ve iki organizma tek vücut oldu. Sıska elmacık kemiklerinin üzerindeki solgun gözler Ot'a yakın çekimden bakarken, altındaki çizgi hâlindeki dudaklar açıldı ve fısıltıyla "Bugün neyin var senin?" diye sordu.

Evet, Johan Ot'un bedeninin içinde ürkmüş, kabarmış bir şeytan yularını koparmışçasına koşuşturuyordu. Kesilmiş bu-runların, ateşe atılmış bedenlerin imgesini getiriyordu gözünün önüne, dahası, bir dava ziyafetini, bir görevlinin bir duvarın arkasındaki kutsanmamış toprağa Tanrı'nın gözden çıkardığı

külleri gömüsünü. Zihnine ve kanına iblisin marifetiyle canavarlar, dokunaçlar doluşuyor, şakaklarına baskı yapıyordu.

İnce dudaklar açıldı ve bir dizi kararmış diş, karanlık ağız boşluğu ve nihayet haykıramayan ama sıkılan, sıkılan boğaz belirdi hemen önünde.

Bu boğulma görüntüsü, çığlığa dönüşmeyen hafif inilti, ancak şimdi canlanan, anlam kazanan soluk gözler Ot'u sakinleştirdi, huzur bulmasına ve rahatlamasına yol açtı. Bir gevşeme hissediyordu, hiç olmazsa canavarlık güdüsünü defedebilmiş, hiç olmazsa içindeki vahşi şeytani dürtüyü söndürmüştü. Ellerini gevşetip, dönüp koşarak dışarı çıkabilmişti. Hiç olmazsa arkasından kızın içine işleyen kırık sesini duymuştu: "Ödümü koparttın nereye gidiyorsun, ödümü koparttın nereye gidiyorsun, ödümü gidiyorsun, ödümü gidiyorsun, ödümü gidiyorsun."

Dışarıda karanlık basmıştı, evlerin isli damlarını ılık bir ay ışığı yalıyordu. Ortalık sakindi. Az önce Ot'un içinde tepinen, fır dönen karanlık mahlûk sakinleşmişti. Hışmından geriye belli belirsiz bir endişe ve göğsünde bir çarpıntı kalmıştı. Bir evin duvarına yaslanarak ay ışığının mavimtırak huzmesini seyretti. İleriden, şehrin köprünün yakınındaki kapısından gelen çalkanlı seslere kulak verdi. Birbirine karışarak uğultuya dönüşen bağırta çağırtilar, gece karanlığında köprünün altından akan azgın nehri çağırırtıyordu. Seslerin geldiği yöne doğru ilerledi, köşeyi döner dönmez ellerinde meşalelerle halktan, ziyaretçilerden, askerlerden ve aralarına karışan öküz sürülerinden ve atlardan oluşan bir insan ve hayvan kalabalığının devinimiyle karşılaştı. Şehrin duvarlarından dışına taşan hararetli konuşmalar, bağrısmalar duyuluyordu. Geceleri mutlak sessizliğin hâkim olduğu bu şehirde, ahalinin sonuna kadar açılmış geniş kapıdan gürüldeyerek akmasını yadırgadı Ot. Dışarıda çadırlar kurulmuştu, yakılan ateşlerin etrafında karaltılar dolaşiyor,

atları dizginlerinden sağa sola çekiyorlardı, gözlerine kısaca tam teşkilatlı bir askeri kampın faaliyeti yansıyan Ot'u çayıra yönelerek kapıdan çıkarken durduran olmadı.

Kıdemli askerler, zırhlı subaylar, uzun mızraklar, tüfekler, alevlerin ışığında parıldayan kılıçlar, madeni nesnelerin şakırtısı, yere boydan boya döşenmiş hasır; bütün bu unsurlar, görevler, telaş, ordu, şehrin içinde ve dışındaki kargaşa, hepsi ertesi güne hazırlığın enerjisini taşıyordu.

Bu gece, Ot'un göğsüne çöreklenen endişeyle, titreşen gölgelerin, kişilerin, şeylerin arasında dolandığı gece. Bu ay ışığıyla aydınlanan gece, nicedir beklenen, beklendiği içindir ki önceki bütün gecelerden daha uzun sürecek gece.

Bu gece, pek yakında, ama belki de uzaklarda mışıl mışıl uyuyan imparatorun ya da maiyeti ve cariyeleriyle içip sarhoş olan imparatorun, ertesi gün onu bekleyen sonsuz protokol ve tören saçmalığını, önünde eğilip bükülecek yalakaları, şahsi menfaatçilerin ve komplocu işbirlikçilerin gerisine saklanacakları dalkavuk bakışlarını, katlanması gerekecek itiş kakışı, sonu gelmez laf ebeliğini tiksintiyle düşündüğü gece.

Bu gece, İ.Adam'la yoldaşlarının suskun oturdukları köşede, ertesi günün korkusuyla nefeslerinin kesildiği gece. Yol kenarındaki bir meyhanede, silme şarap dolu masrapalarına gözlerini dikerek bir kez daha birbirlerine bağlılık yemini ettikleri. Bu gece, taraftarların kapıların altından broşür attıkları gece.

Bu gece, bıçakların imparatorun boynu için bilendiği gece.

Bu, imparatorun yatağında meşum bir önseziyle sıçrayarak döndüğü sakın, mehtaplı gece; bu, bütün meyhanelerde ve sokaklarda pusu kuran ajanların her şüpheli şahsı, sarf edilen her sözü bir kenara not ettikleri gece; bu, artık sakınlaşmış Matilda'nın, cellatların, yargıçların, denetçilerin, kâtiplerin,

savcılarının ve avukatların gider hesaplarını mum ışığında titrek ellerle kayda aldığı ve gözlerinin altı morarmış yorgun ve bitkin babasının adalet kulesinde bir zanlıyı sorguya çektiği gece; bu, Baltasar Kazelj Locatelli'nin evinde lambalar söner sönmez İtalyan şairin nefes nefese Dorotea'nın koynuna giriverdiği gece; bu, bücürün Karst'ta bir hanın ahırında paracıklarıyla kucak kucağa tedirgin bir uykuda olduğu gece; bu, askerlerin tüfeklerini gözden geçirip yağladığı, cilaladığı, yepyeni deri kayışlarını perdahladığı, tören üniformalarını özenle katladığı gece; bu, kimsenin deliksiz uyumadığı, zanlının korkuyla tavanı seyrettiği ve sabahı çıkarıp çıkaramayacağını bilmediği gece.

Bu gece, şöyle ya da böyle atlatılması gereken uykusuz gece.

14.

Usulca dalgalanan çırpıntılı bir insan denizi. Birlik içinde ve ahenkle salınan, sallanan, mırıldanan, soluyan binayaklı bir sürüngen. İmparator, fahişe ve gerçek hayatta ölü ufacak tefecik bir adam.

Aşağıda binayaklı sürüngen sayısız uzvunu kırıpıştırarak, türlü sesler çıkararak ilerliyordu. Meydanlarda, sokaklarda toplanan kalabalık, o inanılmaz kalabalık bekleyişin ateşiyle tek vücut hâlinde dalga dalga akarken, pencerelere, balkonlara, damlara insanlar doluşmuştu. Bu kadar çok sayıda kişiyi hangi esrareniz, tanımlanamaz bağ kaynaştırmış, binayaklı dev bir tırtıla dönüştürmüş, tek amaç, tek nefeste birleştirmişti? Bu erkeklerin ve kadınların her birini, hangi tek düşünce, bu tarihi anın ihtişamıyla büyülenmiş, kan ter içinde soluyan yekpare kütleye çevirmişti? Organizma topyekûn titreşerek, mırıldanarak O'nu, Tek olanı, Mutlak olanı bekliyordu. Büyüleyen, sarhoş eden, bu benzeri görülmemiş coşku her birini, bu usulca dalgalanan, usulca kıpırdanan insan denizinde harmanlıyordu. Esnaf, soylu, asker, köylü, berduş, dilenci, hepsi, her biri, uykusuzluktan kızarmış gözleriyle, dev dalgalara kapılarak sürüklendikleri gecenin sonunda eşitlenmişlerdi. Bilinmezlerle dolu, huzursuz, kuşkulu son geceyi devirmişlerdi.

Her biri kendince bir plan dâhilinde, kendine biçilen görevi tamamlamıştı ve işte beklenen gün gelip çatmıştı; şöyle ya da böyle geçecekti.

İçinin ateşini söndüremeyen Johan Ot bile son on yılın, belki de asrın, yazın son günlerine rast gelen, tarihçilerin en özenli, en yaldızlı ifadelerle anlatacakları bu Eylül öğle sonrasını, bu en şanlı günü heyecanla beklemişti, abartısız, iple çekmişti. Şimdi de Locatelli'nin evinde pencereden eğilmiş bedenlerin medcezirini, binayaklı mahlûkun esrarengiz bir uyumla sürdürdüğü dansını, dalgalanmasını, çağıldamasını, nefes alışını seyrediyordu. Bu tarih anı beklerken, daha dün geceye kadar kendini densizce kadın kalçalarına kaptırmış olduğu hâlde, havadaki elektrige kapılmıştı; sonunda birdenbire yaşadığı anın biricikliğini, önemini kavramış, ne geçmişte benzerini yaşadığının ne de bundan sonra yaşayacağını bilincine varmıştı.

Binayaklı sürüngenin çekim gücüne kapılmıştı. Bilinmez bir güç onu, her bir unsuru geceler boyu evlerde, nehir kıyısında, tarlalarda, sokaklarda, havada titreşen ve uğuldayan yüksek gerilimli organizmayla birleştirmişti. Kapıların altından atılan broşürler, gece baskınları, ihbarlar, sorgulamalar, gizli dinlemeler, sokakları arşınlayan yabancılar, birkaç gündür şehrin surlarının hemen dibinde konuşlanan askeri birlik, çeşitli evlerde misafir edilen soylular kalabalığı; bütün bu dikkat çekici, ahmakça ve korkunç gelişmeler, kutlamaları güncel, olağan bir olay seviyesine çekmeye yetmemişti. Tam tersine tuhaf bir tarihi bilinmezlik kokusu sarmıştı ortalığı, herkes toplu çılgınlığa, benzersiz olayın büyüüne kaptırmıştı kendini, ayaklar yerden kesilmiş, akıllar yitirilmişti.

Hükümdarları, nefes aldıkları her an biat ettikleri o doğaüstü varlık, yüzyıllardır bedenlen aralarına karışmamıştı, büyük olasılıkla daha yüzyıllarca da karışmayacaktı. Bu anın

şanı hayalleri bile aşıyordu. Böyle müstesna bir anı yaşamak uğruna her zamankinin on katı, yüz katı insanı hapse yollanmaz mıydı, bu deneyim en göz alıcı şaşaaya, dorukta heyecana, en ateşli coşkuya, en benzersiz tantanaya değmez miydi?

İşte O geliyor: ihtişam, debdebe, çanlar, top atışları, ilahiler, yeryüzünde mucize.

Öğleden sonra dörtte, kaleden yapılan top atışı yeri göğü inletti. Ardından bir an sessizlik çöktü ve binayak hemen yine coşkuyla kıvrımlanmaya başladı. Binayağın aşağıdaki çağılması, köpürtüsü Johan Ot'un başını döndürmüştü. Top atışı işarettti. Geliyordu. Az sonra caddenin aşağısında toplanmış ahalinin tepesinde renk cümbüşü yaratan bayraklar dalgalanmaya başladı. Bu taraftaki binayak heyecanının doruklarında soluk alıp verirken o yönden bağrışmalar yükseldi. Johan Ot uçarak merdivenleri indi ve güçlükle kalabalığın içine attı kendini. Trampet sesleri yaklaşmıştı, an meselesiydi, al yanaklar gözlerini kırpmadan boşluğa, gerçek ötesi bir şeyin, kul gözlerine şimdiye dek görmek nasip olmamış bir şeyin belireceği yöne bakıyorlardı. Uzun mızraklı, kaplan pelerinli bir Hırvat birliği alayın başını çekiyordu. Onları mum gibi dizilmiş bir atlı birliği takip ediyordu. Ardından gelen şehrin soylu tabakasından oluşan kalabalık atlı grubu ise binayağa tosluyor, onu duvarlara yapıştırıyordu ve peşlerinden, evet peşlerinden at üstünde O geliyordu. Leopoldus Dei Gratia Romanorum Imperator Semper Augustus Germaniae Hungariae Bohemiae vs. Rex Archidux Austriae Dux Burgundiae vs. Evet, ta kendisi. Ekâbirin çevrelediği geniş bir boşluğun ortasında tek başına, boynunu saran danteller ve kafasındaki koca perukla zırhının içinde tek başına. Karga burnu, patlak gözleri, üst dudağında tek tük bıyığı, çocuksu yüzü, kayıtsızca sarkan dolgun alt dudağıyla.

Bir belirdi, bir yok oldu; binayak, imparatoru Johan Ot'un bakışlarından kaçırıldı, yuttu ve soluk soluğa bir itiş kakışa dönüştü, öyle ki Johan Ot, Locatelli'nin kapısının kulpuna yapışıp karanlık ve serin antreye sığındığıyla kaldı.

Binayağın altında ezilmekten zor kurtulan koluna, bacağına bakakaldı.

"Bu kadar mı?" diye sordu soluklanınca. "Hepsi bu mu?" diye şaşırdı Locatelli'nin evinde misafir edilen imparatorun maiyetinden dördüncü sınıf bir bürokrat için sofraya hazırlığı yapılan yemek odasından geçerken. Ot odasına girdi, çizmelelerini çıkardı ve dünyanın en cazip kalçalarını, Dorotea'ninkileri getirdi gözünün önüne; öylece uykuya daldı.

O tarihi günü Johan Ot işte böyle geçirdi. Günün anlam ve öneminden yorgun düşmüştü, penceresinin altında gümbürdeyerek gecenin ilerleyen saatlerine dek süren şenliğe katılma fırsatını teperek uyudu. Şehrin tamamında ve civarında bin parçaya dağılarak en karanlık ara sokakların en ücra köşelerine, en kıyıda köşede kalmış meyhanelere kadar yayılan binayak mutluluğun tadını çıkarıyordu. Tuhaf rüyalar gördü; aniden karşısına İ. Adam çıkıyor, zımparadan, kesik elleri darağacına çivilemekten söz ediyordu, içkiden kızarmış yüzü sokaktan tam penceresinin altından bakıyordu, binayağın ve o korkunç karmaşanın içinde korkusuzca, küstahça sarf ettiği sözler çok net duyuluyordu; Johan Ot camlarda hâlâ gün ışığı titreştiği hâlde gece olması gereken bu saatte, garip rüyasından kan ter içinde sıçrayarak uyandı. Pencereden aşağıya baktı, sokaklarında sersem sepelek binayak kalıntılarının dolanmayı sürdürdüğü şehrin sönmeyen ışıltısını seyretti. Tatlı dille gönlünü almayı ümit ettiği Dorotea'yı ve akça pakça kalçalarını aramaya çıktıysa da ev boştu. Yemek odasında alelacele yenilip kalkılmış bir sofraya duruyordu. Kendine şarap koydu ve odasına döndü.

Muhteşem geçit alayının gümbürtüsüne kulak verdi, O'nun şerefine aydınlanmış şehre baktı ve nasıl da becerdiyse tatlı rüyasına sızmayı başaran İ.Adam'ı düşündü.

Bir yerlerde insanın kanına giren İ.Adam'ın yüzünü yakıyorlar, bıçaklıyorlar, delik deşik ediyorlardı. Biri İ.Adam'ı bütün komplocu planları ve ekibiyle birlikte kısı kıvrak yakalamıştı. Bu hainlerin yıkıcı fikirlerle, komplo projeleriyle ne işleri vardı, defne çelengiyle bezenmiş koskoca Hükümdar'a, İmparatorKralDükvePrens'e budalaca karşı çıkmak da ne demekti? Beyninin bir öküzüncü kadar ağır çalıştığını da nereden çıkarıyorlardı? Pudralı kıcıyla ne hakla dalga geçiyorlardı? Bu muhalifler, itirazcılar, bu tahtakuruları, imparatorun şahsına ve toprağına musallat olan bu sıçanlar tarihin çöplüğünü boylayacaklardı. O'nun haşmetli varlığına karşı broşürler dağıttıkları, komplolar planladıkları yazılıp çizilecekti ama onlardan geriye yalnızca adalet kulesinde, zindanlarda çürümeye terk edilen kemikleri kalacaktı. Tabii ki aslında hakkında yazılacakların yukarıdakilerle alakası yoktu; şefkatli ve bilge hükümdarın sadık halkına hizmetten kaçınırken, binayağını, özellikle tercih ettiği fevkalade yararlı eğitim araçları olan keser ve balta yardımıyla, sağduyu ve ustalıkla yönettiğinden söz edilecekti. Peşinden hiç ayrılmayan kadirşinas binayağını savaştan savaşa sürükleyecek, gönlünce kan dökecekti.

Tekrar uykuya teslim olurken, kafasındaki koca peruğun ensesine dökülen lüleleri, karga burnu, gözbebeğini çevreleyen belirgin beyazıyla patlak gözleri, üst dudağında tek tük bıyığı, çocuksu yüzü, dolgun alt dudağıyla öğleden sonra girdiği şehre damgasını vuran soylu atının imgesinin hararetiyle, Johan Ot'un kızarmış gözkapakları alev alev yanıyordu. Bundan böyle Majesteleri hep bu gümbürtülü tarihi günün tantanasıyla

gözünün önüne gelecekti, insan denizinin sonsuz dalgaları, sürüngenin... ve uykuya daldı.

Evet, eğer olaylar aniden umulmadık bir yöne evrilmeseydi, anıları bu şekilde kazanacaktı zihnine. İmparatorun maiyetinden dördüncü sınıf bir bürokrat Baltazar Kazelj Locatelli'nin evinde misafir edilmeseydi. Dorotea başlangıcından beri bu hikâyede en üst düzeyde önem verilen bir görev üstleneceğinin bilincinde olmasaydı. Kısaca, Leopoldus Dei Gratia Romanorum Semper Augustus Germaniae vs., Johan Ot'un hayatına, coşkulu binayağın merkezindeki görkemli atlı olarak girdiği hâlde, çıkışı bambaşka bir konumda, tuhaf, insani, mahrem şartlarda gerçekleşecekti.

Ertesi sabah Johan Ot düşüncelerini karanlık, şüpheli iblisin esaretinden kurtaran, arındırıcı uykusundan uyandığında, tüccarların asının evinde hâlâ tek bir kul yoktu. Dışarda ahır süpüren seyisin bile herkesin nereye gittiğinden haberi yoktu. Ev bomboştu ve bir gece önceden kalan abartılı sofranın ko-kuşmuş artıkları aynen yerinde duruyordu.

Ot'un ayak sesleri merdivende bir aşağı bir yukarı boğuk bir sesle yankılandı. Durumu çözmeye çalışırken boş odaları turladı, Dorotea'nın dağınık yatağının üzerine oturdu ve cevap aradı. Acaba ne olmuştu? Baltasar Kazelj Locatelli geri gelmiş, Dorotea ve diğerlerini alıp yine yollara mı düşmüştü? İ.Adam'la diğer misafirler tutuklanmış, parmaklarını mengeneye mi kaptırmışlardı? Durum öyleyse, onu niye bırakmışlardı? Ot'un paniğe kapılan zihni, salgın hastalık sonrası terk edilen evleri anımsatan terk edilmişliğin esrarını çözemiyordu.

Bir yandan yorgunluk çıkarırken, aynı zamanda imparatorun şerefine sürdürülecek kutlamalara hazırlık yapan şehri dolaşmaya çıktı. Dorotea'nın salonunda tanıştığı yüzleri ara-

dığı hâlde kimseye rastlamadı, anlaşılan gece yaşanan kaotik ortamda tırtılın bacaklarının tümü silkelenmişti. Herkes birbirinin evinde sabahlamış, kendi evini başkalarına bırakmıştı. İşin özeti, arayış faydasızdı.

Boş eve döndü ve beklemeye koyuldu. Çaresiz.

Şehir akşama doğru canlandı. Sokaklar hareketlendi, sıra dışı bir günün sonunda, uzun bir aradan sonra ilk defa tekrar yatağında yalnızlığa mahkûm edilen Ot'un odasını dışarının lambalan aydınlatıyordu. Artık dayanamayacaktı. Bir meyhaneye yollandı, olağanüstü olayı kutlamaya gelen köylülerin arasına karıştı ve sabaha kadar içti.

Uyandığında iki gözün kendisine sabitlenmiş olduğunu fark etti. Geri planda parlak bir ışık, burnunun dibinde ise hiç kırılmayan iki yeşilimtırak göz kendisine bakıyordu. Sonunda kıpırdayan Ot oldu, gözler havlayarak uzaklaştı. Gözlerin sahibi yol kenarında bir çukurun içinde yatmakta olan Johan Ot'u koklayan bir sokak köpeğiydi.

Odasına dönmedi. Yatağının sıcaklığına sığınmak gelmiyordu içinden. Yegâne canlısı ahırdaki hamarat seyis olan evin ıssızlığından ürüyor, umulmadık bir kötü haber almaktan çekiniyordu. Dolayısıyla içmeye devam etti. Şansına uzun uzadıya faaliyetini sürdürme fırsatı buldu. Zira üçüncü gün kulaktan kulağa hızla bir haber yayıldı. Emperyal Majesteleri şehirde kalışını biraz uzatmaya karar vermişti. Her ne kadar yorgun düşmüş olsa da vur patlasın, çal oynasın, kıvrımlanmayı sürdürüyordu binayak, böylesi bir şenlik yüz yılda bir yaşanırdı. Dördüncü gün kraliyet sözcüsü, İmparator ve Rex'in ava çıktığına ilişkin bir duyuru yaptı. Beşinci gün tekne gezisindeydi. Altıncı gün istirahatteydi. İmparatorun gidiş haberi ancak yedinci gün geldi. Ve tantanasız, bir anda yok oldu. Binayak hem pim-

piriklenmişti hem de gururu okşanmıştı. Neler olmuştu da hükümdarları eyalet başkenti de olsa bir taşra şehrinde kalışını bu kadar uzatmıştı? Halkı nasıl da onurlandırmıştı! Sonra da neden aniden gidivermişti, neredeyse gizlice, törensiz? Yalnızca şehrin en ileri gelenleriyle vedalaşmıştı.

Rivayet muhtelif ve çelişkiliydi. Acil çıkan devlet işinden dolayı yola çıkamamıştı. Soyluların bir komplosundan dolayı yola çıkamamıştı. Dışlerinin arasında bir bıçakla pencereden odasına giren bir caniden dolayı yola çıkamamıştı. Hastalıktan dolayı yola çıkamamıştı. Dedikoduların sonu yoktu.

Vak'anüvisler ve tarihçiler Rex Archidux Austriae vs.'nin bu eyalet başkentinde kalışını neden birdenbire uzatmayı tercih ettiğine değinmiyorlar. Açıklama yok.

Sessizce gitti. Zaten binayak öylesine yorgun düşmüştü ki O'na yaraşır görkemde bir veda töreni düzenleyecek gücü kalmamıştı. Birkaç gün içinde köylüler toprağa dönmüş, tüccarlar kâr hesabını kapatmış, hancılar kırık tabak çanağı, sandalyeleri kaldırmış, yargıçlar tutuklu ve zanlıları serbest bırakmıştı; eğlence sonsuza dek süremezdi. Yalnızca artık geçit töreni yapılmadığından boшта kalan asker takımı sabaha kadar keyfince yaşamayı sürdürüyor, tarih sahnesinden çekilmemek için ayak diretiyordu. Süngüsü düşmüş binayağın diğer bütün uzuvları ya dinlenmeye çekilmişti ya da işine gücüne dönmüştü.

Yorgun, bitkin, bezgin, şüpheli ve meraklı John Ot, dâhil. Kıvrım kıvrım sürüngeenin bitmek bilmeyen tarihi kutlamalar boyunca öğütüp çıkarttığı pisliğin içinden, sağda solda sepetlere çarparak, ayağı yerdeki kumaşlara dolanarak, kusmuklara basıp kayarak zifiri karanlık sokaklarda düşe kalka ilerleyen Johan Ot, dâhil. Kara damların tepesinden ufacık bir leke hâlinde tan ağarmaya başlamıştı. Meraktan çatlamak üzereydi. Ama

sorularının cevabını da alacaktı. Vak'anüvislerin ve tarihçilerin öğrenmeye can attıkları cevaplara erişecekse de bildiklerini kendine saklayacak, yeni maceralara, topraklara, denizlere ve tarihin sonsuz karanlığına yelken açacaktı. Ama ilk önce öğrenecek ve hatırlayacaktı.

Şimdilik, döndüğünde Locatelliler'in evini dolu bulduğunu söyleyelim. Dorotea geri gelmişti, hizmetçiler geri gelmişti, anlaşılıyordu ki evin beyi Baltasar Kazelj Locatelli bile uzun ve zorlu yolculuğunun sonunda gece vakti odalardan birine kapağı atıp, anında uykuya dalmıştı.

Johan Ot sonunda gizemli olayların açıklandığı, her şeyin aydınlandığı, gerçeğin tarafsızca ve bütün çıplaklığıyla parladığı ana böyle ulaştı.

İnanılmaz şeyler olmuştu.

Takip eden günlerde Dorotea her şeyi bir bir anlattı.

Dorotea konuşmaya bayılırdı. Şimdi de sahnenin yıldızıydı, hayat hikâyesinin zirvesine ulaşmıştı. Yüzlerce kez kimseye söylememesi emredildiği ve eğer ağzını açarsa... diye tehdit edildiği hâlde sır saklamak hiç ona göre değildi. Zaten Dorotea gibi bir kadını konuşmaktan men etmek, ateşe körükle gitmekten farksızdı. Hikâyesi tutarlı, inandırıcıydı. Olaylarla öylesine örtüşüyordu ki Johan Ot'un inanmaması için bir sebep görünmüyordu. Binayağın aşkla ve sadakatle bağrına bastığı, kır atının tepesinde devleşen Leopold Dei Gratia Romanorum İmperator Germaniae vs.'nin imajı bir anda yerle bir olmuştu. Sonsuza kadar.

DOROTEA KAZELJ LOCATELLİ'NİN
AKIL ALMAZ HİKÂYESİ

YA DA

KAPRİSLİ KOMŞU KIZI İMPARATORUN HUZURUNDA
TARİH YAZIYOR

Tarih kitaplarının dükalığın başşehrinde ilk ve son kez yaşanan görkemi anlattığı o özel günde, İmparator, Rex ve Archidux katedralde ayine katılmış, Piskopos'un o dokunaklı bariton sesiyle, önceki sayısız provanın fevkinde bir başarıyla seslendirdiği Te Deum'u* dinlemişti. Bu formaliteyi de tamamladıktan sonra Majesteleri, Piskopos'un amcası ve ölümüne sıkıcı iki bakanının, fevkalade resmi ve bunaltıcı eşliğinde, piskoposluk konutundaki dairesine yönlendirilmişti. Bir anda kabarık sayıdaki eğlence düşkünü maiyetinin büyük kısmı, şehrin önceden belirlenmiş, kendilerini pek hoş sürprizlerin beklediği çeşitli evlerine dağılmıştı. İmparatorun bürokratlarından Kont Rossini-Schlossenberg'in kismetine ise Baltasar Kazelj Locatelli'nin, yani Dorotea'nın evi düşmüştü. Saray hiyerarşisinin aşağılarından bu sünepe arkadaş, yeni mekânından ve özellikle o gece her zamankinden daha göz alıcı olan Dorotea'nın konukseverliğinden ziyadesiyle memnun kalmıştı. Akşam yemeğini takiben, belediye meclisi üyelerinden birini, saray mensuplarının çoğunun toplandığı, evinde ziyaret etmeye karar vermişlerdi. Öyle anlaşıyordu ki Dorotea o akşam ev çalışanlarına şehirdeki kutlamalara katılmaları için

* Te Deum: Erken Hristiyan dönemine ait Tanrı'ya övgü ilahisi. -çn.

izin vermişti. Aynı akşam uykudan uyanan Johan Ot'un evde neden kimseyi bulamadığı böylece aydınlığa kavuşuyordu. Belediye meclisi üyesinin evinde bütün gözler Dorotea'nın üzerinde toplanmıştı. Sonunda sabah olduğunda Dorotea kendini bahçede Rossini-Schlossenberg'den daha ağır bir top olduğu her hâlimden anlaşılan Kont Christoph Starnburger'le sohbet ederken bulmuştu. Christoph Starnburger'in evine davet ettiği Dorotea, orada bir süre dinlendikten sonra, aynı gün Bakan Kont Lorcia'nın tartışmasız sağ kolu olan Kont Johannes Massheim'la tanıştırılmıştı. Bakan Kont Lorcia, Dorotea'nın uyanıklığından, dış görünüşünden, özellikle üst gövdesinin boynuna kadar olan kısmının dolgunluğundan ve zarafetinden fazlasıyla etkilenmişti. Ve bu durum olayları şekillendirmişti. Bakan Kont Lorcia, İmparator'la birlikte, ruhban sınıf mensuplarının mecburen boşalttığı Piskopos'un konutunda misafir ediliyordu. Ertesi öğleden sonra Bakan Kont Lorcia, bu toprakların kutsal İmparatoru-Arşidükü'ne yeni keşfini çıkılttı. Ama yerel soyluların açgözlülüğünden, yolların durumundan, Venediklilerin entrikalarından falan söz ederken laf arasında geçiştirdi. Kutsal şahsiyet ne de olsa hâlâ gençti, hemen parlayan patlak gözleri ve şehvet düşkünlüğünü ele veren, yaşlılığında çenesinden sarkan lüzumsuz bir et parçasına dönüşecek dolgun alt dudağı kanının kaynadığını belli ediyordu. Gençliğine rağmen tedbirli bir yöneticiydi, suratsız bakanının dilinin altındaki baklayı çıkarttırmakta sabırsız davranmadı. Bir beklentisi olmasa böyle bir yem atmazdı ortaya, deyyus. Ne yazık ki Piskopos'un konutunda hayat, pazarlık marjını düşürecek düzeyde renksizdi. Bakanlarıyla yaptığı, adalet sarayında çeşitli törenler yüzünden bölünen görüşmeleri, yerel emlak müdürüyle düzenlenen toplantıları ve diğer ıvır zıvır resmi angaryaları saymazsak, halkın gece gündüz çılgınca gelişini

kutladığı Alplerin bu ruhsuz eteğinde sıkıntıdan pathyordu Majesteleri. Uzaklı yakınlı bütün meyhanelerden biteviye sokaklara taşan, dünyanın bu köşesinde şarkı diye adlandırılan vızırtıları duymamak için kulaklarına tıkaç tıkiyordu. Sonuçta görünüşünün ele verdiği gerçek doğası baskın çıkınca tedbiri elden bıraktı. Konunun ayrıntılarını sorunca Kont Lorcia'nın kucağına düştü, bakanın kapanına kısıldı. Kont'un Dorotea'ya ilişkin gevezeliği öyle düşsel boyutlara ulaştı ki Majestelerinin bu işi noktalaması kaçınılmaz oldu. Karar verilmişti. Kaldı ki İmparator buralılar bile dâhil olmak üzere tüm halkını şahsen ve en yakından tanıma fırsatı yakalamalıydı.

O andan itibaren Dorotea Kazelj Locatelli ulusal bir mesele ve bir numaralı devlet sırrı hâline gelmişti. Protokol bürosu ve güvenlik birimleri derhal devreye girmişlerdi. Kesinlikle dışarıya bilgi sızmayacak, kimsenin ruhu duymayacaktı. Konu fazlasıyla tehlikeliydi. Kutsal şahsiyetin yatağına apar topar avamdan biri sokulacaktı, üstelik hakkında en ufak istihbarat çalışması yapılmaksızın, zira herhangi bir araştırmanın bu aşamada komplo soruşturmasıyla çakişmasından endişe ediliyordu. Gizli servis elemanları, bu beklenmeyen görev verildiğinde tehlikesinden, aciliyetinden ve hazırlıksız yakalanmalarından dolayı biraz homurdanmışlarsa da elden bir şey gelmiyordu, emir emirdi. Yüksek yerden gelmişti. İmparator bu topraklarda yaşayan kullarının pozisyonları konusunda inceleme yapmak arzusundaydı. Hem de bu gece.

Dorotea kendisini bu denli haşmetli bir görevin beklediğini ve çok sayıda görevlinin bu proje üzerinde yoğun mesai harcadığını tahmin bile edemezdi. Saçları özenle taranmış, mis kokulu Johannes Massheim'in yanında dağ gibi kabank topuzu ve uçuşan tüyleriyle iğreti duruyordu doğrusu. Gururu okşandığı hâlde, cilalı parkelerin, ışıldayan şamdanların, ipek

çorapların varlığı, etrafını saran şifon, mücevher, sıkı korse bolluğu bir özgüven eksikliğine yol açıyordu, başarılı makyajına, farbalalı eteğine ve bereketli göğüslerine rağmen (ki doğruya doğru, saygıdeğer yanı göğüsleriyle sınırlıydı), evet bütün bunlara rağmen yolun tozunu, evine giren çıkan gezgin tüccar sürüsünün çamurunu üzerinden atamamış gibiydi. Kendisini, şehrin kaymak tabakasının, özellikle hanımefendilerinin boy gösterdiği bu özel resepsiyona davet eden seçkin şövalyelerin varlığından dolayı ve -herkesin gecenin sonunda hedefledikleri tek amaca odaklanmasıyla ilerleyen saatlerde sosyal farklılıkların sıfırlanmasına rağmen- alnında boncuk boncuk ter damlalarının dizilmesine engel olamıyordu. Bu fiyonklu peruklarla süslü pudralı kafaları, reveransları, göz kırpmaları ve yatağa davetin bile üstü kapalı ifadelerle ağızda gevelendiği ha-ha hi-hi konuşmaları falan bırakıp kaçmak, kendini Baltasar'ın, daha doğrusu İ.Adam'ın, aslında Johan Ot'un, hiç olmazsa İtalyan şarkıcının kollarına atmak için yapıp tutuşuyordu.

Dolayısıyla aniden, etrafa çaktırmadan, kibarca ve usulca boş bir odaya yönlendirildiğinde yüzünde güller açtı. Kendisini odada bekler bulduğu, daha aynı gün öğleden sonra tanıştırılmış olduğu Bakan Kont Lorcía tarafından sır verircesine ama resmi bir ifadeyle, bundan böyle yüksek bir görevle yükümlü devlet elemanı olduğu ve söz hakkı bulunmadığı konusunda bilgilendirildi. Bir nevi mecburi hizmetten söz ediliyordu. Rüyasında bile görse inanamayacağı şeylerle karşılaşılıyordu. Bir sandalyeye bıraktı kendini. Tam çilenin biri bitmişti ki yenisi başlamıştı.

Maiyetine verilmiş hizmetkârlar bir anda ortadan kayboldular. Bir ulak Baltazar Kazelj Locatelli'ye karısına önemli bir resmi görev verildiğini haber vermek üzere yola çıkmıştı. Öte yandan, hakkında istihbarat toplanmakta olan Dorotea'nın

tüccar misafiri Johan Ot gözden kaçırılmayacaktı. Dorotea'ya gelince kısa bir eğitim sürecinin ardından işe koyulacaktı, fazla vakit yoktu. Ertesi akşam ant içme töreniyle kapanış ön görülüyordu.

Kadının ne olan biteni irdelemeye ne de bayılmaya vakti vardı. Kullandıkları aşırı kibar dili anlamakta güçlük çekse de nasıl davranması ve neler yapması gerektiğini açıklayan maiyetini dikkatle izledi. Kendi bildiği gibi yapardı sonuçta. Eğer konu *malûm* şeyse kimse eline su dökemezdi, o konuda bilmediği yoktu. Yetenekliydi. Bu iş nasıl olsa *malûm* şeye varacak, diye düşündü. Zaten er geç her şey ona varmaz mıydı? Kendine güveni tazelendi.

Sonunda görev mahalline götürüldüğünde can alıcı parçanın bir yatak olduğu hemen dikkatini çekti; yayla gibi, cafcacılı bir yataktı ama nereden baksan bir yataktı işte. Tanıdık bir savaş meydanıydı. Burada başına kötü bir şey gelmesi mümkün değildi. Burada güvendeydi, burada parfümlü, briyantınlı, kremli şövalyeler evreninin cilalı parkelerinden daha sağlam basıyordu ayakları yere.

Masanın üzerine gizli aşıklar için konulmuş şaraptan biraz içince ellerinin titremesi durdu. Bir sandalyeye oturup olabilecek en saygın pozunu aldı. En rahat pozisyonu bulunca, duruşunu sabitledi. Ne var ki İmparator'u, Tanrı'nın lütfu efendisi görünürlerde yoktu. Bardağına biraz daha şarap koydu ve yine sabit duruşa geçti. Nihayet kapı açıldığında rahatsız oturuşundan, her yerine ağrılar girmişti bile. O içeri girdi. Evet, dantelli giysisi ve daracık pantolonuyla gelen O'nun ta kendisiydi. Her nasılsa gökyüzü yarılmamış, melekler korosu başına üşüşmemişti. Leopoldus Dei Gratia Romanorum İmparatorSemper Augustus Germaniae Hungariae Bohemiae vs. Rex Archidux Austriae Dux Burgundiae vs. çakır keyifti, odaya girer girmez pantolo-

nunu indirmeye koyulmuştu. Dorotea efendisinin patlak, kan çanağı gözlerine ve elinde tuttuğu pantolonuna bakakalmış, talimatlara rağmen diz çökmeyi tamamiyle unutmuştu. Odanın orta yerinde dikildiği noktadan, elinde pantolonu, kocaman kan çanağı gözlerinin ortasındaki minicik gözbebekleriyle aval aval kendisine bakan Rex Archidux Austriae vs.' nin karşısında oturduğu yerden kıpırdayamamıştı.

Dux Burgundiae vs. öylece durduğu, ilk hareketi Dorotea'dan beklediği halde kadın kılını kıpırdatmıyordu. Barok bir heykel gibi sandalyesinde oturmayı sürdürünce Ekselansları kıpkırmızı kesildi. Pantolonunu giydi. Odanın içinde volta atmaya koyuldu. Kendine şarap koydu. İçti. Sessizliğini sürdürdü. Durumu tartıyordu. Ne yapmalıydı? Şu kadına sadece *malûm* iş için burada bulunduğunu, soyunması gerektiğini hatırlatması için bakanını mı çağırmalıydı acaba?

"Eveet," dedi sonunda. "Nerede kalmıştık?"

Dorotea cevap vermedi. İçinde kabaran şeye engel olamıyor, hâline şaşıyordu. Sonu kötü bitecek korkunç bir inada, belalı, inanılmaz bir direnişe kaptırmıştı kendini.

"Evet," dedi imparator Augustus Hungariae tekrar, "Soyunuyor musun, soyunmuyor musun?"

Evet, Dorotea'nın şeytana uyduğuna hiç şüphe yoktu, dik kafasıyla karşıya bakıyor, ağzını açmadığı gibi kıpırdamıyordu bile. İçinde bir şeyler köpürüyordu, dünya başına yıkılsa da ilk soyunan o olmayacaktı, şuradan şuraya adımını atmayacaktı.

"Ne bakıyorsun?" diye aniden kükredi İmparator Boheimiae, anlık parlama şarabı nefes borusuna kaçırmıştı, öksürük nöbetine tutuldu.

Nefesi düzene girince kapıya koştu ve gümbürtüyle açtı.

Tam bir imparator öfkesiyle “Kont Lorcía!” diye böğürdü. “Şu lanet olası fahişeyi derhal kapı dışarı edin. Sonucuna da hazır olun!” diye daha sakın bir sesle ekledi, bakanın ödlele bakışlarını görünce.

Dorotea imparatorun korkunç öfkesinden duvarların ve döşemelerin zangırdadığını görüyor, odada evrenin yerle bir oluşunu hissedebiliyordu. Kendi hakaretimiz direncinden dehşete kapılmıştı, ayağa kalktı ve masanın kenarına yaslandı. Kont Lorcía kapıda belirdi, önce işbirliği talep edercesine kadına yönelttiği delici bakışlarını, sırtı dönük imparatora çevirince gözlerinde dehşet ifadesi belirdi. Dorotea’ya yaklaştı ve hışımla dirseğine yapıştı. Kadını kapıya doğru itekleyince, kutsal varlığın beyninde bir bağlantı kısa devre yaptı.

“Durun” diye bağırdı. “O kadına ne yapıyorsunuz?”

O ünlü etli alt dudağı haklı bir hiddetle titredi.

“Nereye itekliyorsunuz o kadını?” diye kekeleyerek yüzünü ekşitti imparator. “Neden itip kakıyorsunuz? Kim dedi size itekleyin diye?”

Hükümdarın bu ani gazabına bakanının densiz bir davranışı yol açmış olamazdı. Geceyi tek başına içerek ya da en iyi ihtimalle, yirmi dört saat politik kumpas kuran, kurnazlığı ve becerisiyle son derece tehlike arz eden bu adamla baş başa geçirmesi gerekeceğı kafasına dank etmiş ve âdeti olduğu üzere ani bir karar değişikliğine gitmiş olmalıydı.

İmparatorun sergilediğı bu beklenmedik yumuşamayı Dorotea’nın kutsal şahsiyetin zafiyetinden başka bir sebebe yorması olasılığı zayıftı. Zira sonunda odadan şutlananın kendisi yerine bakanın olması göğsünü kabartmıştı. Demek ki doğru yoldaydı. Erkekleri idare etme konusundaki ustalığı bir kez daha doğrulanmıştı.

En azından o böyle değ erlendirdi.

Ve böylece yerinde kaldı.

Yine de olaylar umulduğu gibi kolayca   z lmedi. Dorotea, tamamiyle olmasa da, tekrar imparatorun alt dudağını titretmeye yetecek kadar soyundu. Ne var ki, yatağa yaklaşıp, örtüyü kaldırmasıyla çığlık atması bir oldu. Yatakta canlı- l  görünümlü, sakallı ve apış arası kıllı, minyatür boyutta, insansı bir yaratık yatıyordu. Yine elinde pantolonuyla kala kalan Archidux, Dorotea'yı yatıştırmaya çalıştı. "Canlı değil, korkma," dedi. "Mumyalanmış, ta Hindistan'dan yollamışlar. Maskotum o, beni koruyor, hiç yanımdan ayırmıyorum," diye kekeleyerek açıklamaya koyuldu, bir yandan Dorote'yı okşayarak sakinleştirmeye çalışıyor, bir eliyle de hâlâ kraliyet pantolonunu tutuyordu.

Bu durum Dorotea'yı aşıyordu. Bu kadarı onun için bile fazlaydı. Bu garabetle, bu tüylü c ceyle, kim bilir hangi kimyasal yöntemle küçültülmüş, patlak gözlerini boşluğa dikmiş, bu ne canlı ne  l  adamla aynı yatağa girmek mi? Asla!

"Hayır," dedi Dorotea. "Majesteleri beni affetsinler ama bu ceset yanı başımdayken, katiyen, nasıl desem, cinsel ilişkiye giremem."

Archidux Austriae yeniden pantolonunu giymeye koyuldu.

Sinirlerine hâkim olmaya çalışarak titrek bir sesle, "Bak ne diyeceğim," dedi. "Dinle beni, seni sonsuza kadar hoş g remem. Sen kim oluyorsun da yatağıma girmek istemiyorsun?" Dışarıdan duyulan tantana ve şamata, binayağın yırtınırcasına s rd rd ğu kutlamalar bu sözlerin kararlılığını ve gücünü arttırıyordu. Pencereden şarkılar, naralar, kınlan kupaların şangırtısı geliyordu kulaklarına, uzaklardan da silah atışlarının yankısı.

“İstemiyor değilim,” dedi Dorotea. “Majesteleriyle yatağa girmeyi elbette istiyorum ama, o canavarla... O acayip canavarla yatağa girmeyi reddediyorum.”

“İkimizle gireceksin,” diye haykırdı öfkeden gözü dönmüş imparator. “İkimizle.”

Ne var ki Dorotea’nın kadın gururu yine şahlandı.

Reddetti. İkiisiyle birlikte yatağa girmeyecekti. Asla.

Hükümdar, Tanrı’nın lütfu imparator zıvanadan çıktı. Az önce bütün görkemiyle sergilenmiş ama şu anda tekrar inatla ve isyankarca örtülmüş olan o barok göğüslerin bereketini getirdi gözünün önüne. Dorotea’yı omuzlarından kavradığı gibi yatağa bastırmaya çalıştı. Oysa kadın daha güçlü kolları ve saldırıları bile alt etmeye alışık ve elini imparatorun yüzüne yapııştırarak adamı itmeyi başardı. Bunun üzerine İmparator Dei Gratia Romanorum vs. kızgın bir boğa gibi kadının üzerine çullandı, kafasını ve ellerini elbisesinin içine gömerek hareketini engelledi. Bu şekilde kilitlenmiş bir hâlde odanın içinde hıçkırıqlarla, soluk soluğa dört döndükten sonra top gibi yere yuvarlanıp birbirlerini ısırmaya ve tekmelemeye koyuldular. Çok acımasız, kran kırana bir dövüştü bu. İmparator nerdeyse gözyaşlarını tutamayacaktı. Kan ter içinde, başına dolanan Dorotea’nın kat kat giysisinden kurtulmaya çabalarken, “Pes edeceksin,” diye hıçkırdı. “Pes edeceksin.” “Hayır, etmeyeceğim,” diye tısladı Dorotea, “etmeyeceğim işte,” olanca gücünü kullanarak adamın elinden kurtulurken.

Kapıda ürkek bir tıkırtı oldu. Yerdeki gürültüsüz ama amansız mücadele esnasında kırılan sürahinin şangırtısı dışarıdan duyulmuştu. Bir cinayet teşebbüsü olabilirdi. Her şey mümkündü.

İmparatorla avı derhal ayrılıp soluklanırken, üstlerine başlarına çekidüzen verdiler.

Kont Lorcia usulca dışarıdan, “Yardımcı olabilir miyim?” diye sordu.

“Hayır,” diye seslendi imparator, henüz soluklanmamıştı, daha uzun, daha anlamlı bir cevap veremezdi. Archidux Austriae vs. şimdiye dek böylesine bir yenilgiye uğramamıştı. Dışarıda sadık halkı tezahüratı sürdürürken, ordusu tam o esnada Bosna’da bir yerlerde Türk’ü dize getirirken, tam o sırada muhalifleri zindanlarda sabaha sağ çıkmayacakları endişesiyle inim inim inlerken, tam o sırada Avrupa’nın en kudretli imparatorlardan biriydi. Ne iştir ki şu anda yere oturmuş, gömleğini pantolonunun içine sokarken alnında biriken teri siliyordu. Karşısında da koca İmparator’un gururuyla oynayan, yerlerde süründüren, hatta hayatına kasteden, Kont Lorcia (Tanrı yardımcısı olsun!) tarafından ayarlanmış kıcı kırık bir tüccar karısı duruyordu. İmparator dehşetle içinde bulunduğu durumun muhasebesini yaptı. Karizması yerle bir olmuştu, evet, şu anda iyice dibe vurmuştu.

Dorotea o gece piskoposun konutunda uyudu. Kont Lorcia kadını odasına götürüp üzerine kapıyı kilitledi. Endişeyle ürperiyor, çaresizlikten soğuk terler döküyordu adamcağız. Neresinden baksan bu kördüğümün sorumlusu oydu. Şu anda eli kolu bağlı, burnundan soluyarak odasında volta atan, eşyaları kırıp döken imparatorun gazabına göğüs germesi gereken de oydu. Yine de Kont Lorcia konuyu enine boyuna irdeleyince, durumunun kötüye değil iyiye gideceğine dair göstergeler bulunduğu karar verdi. Diplomasi deneyimi imdadına yetişecekti. Öfkeli imparator yavaştan sakinleşiyor, bu bilek güreşinden en az zararla çıkmanın yollarını arıyordu, ama ortalık yatıştıktan sonra acaba sıra neye gelecekti? Sıra

yine Dorotea'nın gönlünü yapmaya gelecekti ve bu defa kadını *elde edecekti*, hem de kont sayesinde. İmparator yaralı ruhunu onarmadan asla bu şehri terk edemezdi.

Aynen öyle oldu. Çok geçmeden Kont Lorcia diplomatik atağa geçti. Uzun, zahmetli görüşmeler yaptı. İmparator ile Dorotea arasında mekik dokudu. Kadını ikna etmeye çalıştı. Çetin bir pazarlık sürüyordu. Dorotea korkunç bir inadın pençesindeydi. Geri adım atmayı reddediyordu. Ya cüce ya ben, diye tutturmuştu. İkimize birden o yatakta yer yok. İmparatorun da taviz vermeye niyeti yoktu. İkisini birden istiyordu. İkiisiyle birlikte olacaktı. Elbette bunu söylemek yapmaktan daha kolaydı. Bakan yine soğuk terler döktü. Dorotea'yı ikna etmek için türlü vaatlerde bulundu, türlü atraksiyonlar yaptı. Yalvardı. Tehdit etti. Dil döktü.

Sabaha doğru sinirleri epey yıpranmıştı. Masasında oturmakta olan imparatora yaklaştı. Başı göğsüne düşmüş, çenesinden şarap sızıyordu, yenilgiyi kabullenmiş, boş gözlerle karşıya bakıyordu.

Kont "Belki de, artık," dedi çekinerek, "birine buraya gelmesini emretmeyi uygun bulursunuz."

Dux Burgundiae vs. başını kaldırdı. Biraz şuursuz, dalgın gözlerle hizmetkârına baktı.

"Sanırım," diye sürdürdü bakan, "hafif bir baskı uygulanabilir... biraz zorlama," dedi. "Aşırıya kaçmadan, yalnızca yumuşatmak amacıyla."

İmparator başını salladı.

"Hayır," dedi. "Anlamsız olur. Bana kendi rızasıyla gelmeli. Yatağıma isteyerek girmeli."

Kendi sözlerinin odanın ücra bir köşesinde yankılandığını duydu. Pencereden içeri hükmettiği topraklarda başlayan yeni

bir tarihi günün ışıltısı giriyordu. Aslında ne kadar insancıl bir hükümdar olduğunu düşündü ve kararının gönül rahatlığıyla derin bir sarhoş uykusuna teslim oldu.

Hikâyenin devamı dramatik olaylara gebe. Ne de olsa arzu edilmeyen gelişmeler olacak. Tarih treni raydan çıkmış bir kere.

Önce sabahki toplantıda şehrin asilzadelerinin keyfini kaçırarak bir hayal kırıklığı yaşandı. Yerel büyükbaşların da hazır bulunduğu ilk seansta son derece önemli bazı idari konular ele alınacaktı. Yüzlerce hak sahibini ve geniş bir bölgeyi kapsayan küçümsenemeyecek arazi anlaşmazlıklarına çözüm bulmak gerekiyordu. Bazı ayrıcalıklar iptal edilirken diğerlerinin yürürlüğe konması gereği baş göstermişti. Kimi sınır koruma birimlerinin ödenmemiş ücretlerden kaynaklanan hoşnutsuzluğu giderilmeliydi. Benzeri birçok konu ele alınmalıydı.

Ne var ki hükümdar görünürlerde yoktu. Bakanların önlerinde eksiksiz hazırlanmış dosyalar olduğu hâlde, sert mizaçlı, açgözlü, dikkafalı toprak sahiplerinin karşısına imparator otoritesini çıkarmak şarttı. Oysa yeryüzünde hiçbir güç hükümdarı yatağından çekip çıkaramayacağı için hükümdar yoktu. Bir süre sonra uykudan uyandıysa da akşamdan kalma hâliyle hiçbir adil ve mantıklı karara varamayacağı açıktı.

Büyükbaşların homurtuları arasında, öngörülen resepsiyonun öğleden sonraya ertelenmesi ve günün gösterişli programının kaydırılması gerekti. İmparator'un yol koşulları yüzünden rahatsızlandığını ilan eden organizasyon görevlileri işe koyuldu. Ziyareti taçlandıracak resmi tören, yarın için programlanan veda fashyla birleştirildi.

O esnada bakan Kont Lorcía ve çekirdek kadrosu en can alıcı konuda koz paylaşımını diplomatça sürdürüyorlardı. Dorotea düğümü çözülmedi, yoksa diğer hiçbir konuda

ilerleme kaydedilemeyecekti. Kont Lorcia derhal Dorotea'nın renkli biyografisinin dökümünü istemişti adamlarından; bir bilgi kırıntısının kadının inadını yumuşatmaya yarayacağını ummuştu. Bir yandan da kadını değerli armağanlarla kıvama getirmeye çalışmıştı. Her iki çaba da boşa çıkmıştı. Biyografi, kontu dehşete düşürmüştü. Eğer İmparator, bakanının başına sardığı kadının yıllar boyu adını karalayacak bir yapıda olduğunu anlarsa hâli dumandı, kariyeri falan unutmalıydı. Ses çıkarmamakta fayda vardı. Armağanlar da bir işe yaramamıştı. “Bana rüşvet mi teklif ediyorsunuz?” demişti Dorotea. Boşuna heveslenmeyin. “Hele bir cüce gitsin, görüşürüz.”

O arada imparatoru ortaya çıkarmayı başarmışlar, o önemli toplantıya katılmasını, son durum hakkında bilgilendirilmesini ve birkaç karara imza atmasını sağlamışlardı. O akşam programda müzikli bir tekne gezisi vardı. İmparator çıkarken Kont Lorcia'ya ültimatom verdi: “Bu gece mutlaka.” “Kendi rızasıyla,” diye de ekledi.

Bu defa talih bakanın yüzüne gülmüştü. Dorotea'nın ağlamaya başlaması ve eve dönmek istiyorum diye tutturması sebebiyle hiçbir gelişme kaydedilmediği hâlde, İmparator Tanrı'nın lütfuyla gece o kadar sarhoş dönmüştü ki kafayı vurup kütük gibi uyumuştü.

Ama ertesi sabah baş ağrısıyla uyanır uyanmaz bakanını çağırtmıştı yanına. İş halloldu mu?

Heyhat, bakan olumlu cevap verecek durumda değildi. Şanslıydı, imparatorun gecedен kalma hâliyle, ne bakanı derhal kapı dışarı edecek ne de eline geçen ilk eşyayı yere çalacak gücü vardı.

Resmi tören bir kez daha ertelendi. Enformasyon Bakanı geldi, el pençe divan durarak ama saklayamadığı bir gerginlikle,

“Halka ne yönde bir açıklama yapalım? Biraz hayal kırıklığına uğramış olabilirler,” dedi.

“Beni ilgilendirmez,” diye hırladı Rex Austriae vs., “ava gitti dersiniz.”

“Ama” diye ısrar etti Enformasyon Bakanı, “izninizle ifade etmek isterim ki Majestelerinin ava gitmediğini saklayamayız.”

Kapıdan uçarak çıktı. Majesteleri ava gidecekti, çaresiz. Başka seçenek kalmamıştı. Maiyeti dudak büktü. Sabah sabah hem de apar topar ava çıkmak mı? Taşralı al yanaklı hödüklerin aralıksız bağıra çağıra şarkılar söyledikleri bu şehirde tıklıp kalmışlardı. Ne zaman yola çıkacakları belirsizdi.

Kont Lorcia çözüme odaklanmıştı. Ekibiyle devamlı Dorotea'yı nasıl imparatorun altına, ya da belki üstüne, aslında hangi pozisyonda olursa olsun, tüylü cücenin yanına atacıklarını tartışıyor, fikir alışverişinde bulunuyordu. Gizli servisten hiç de hoş olmayan bir istihbarat gelmişti. Soylular ve belediye meclisi üyeleri şikayetçiydiler. Resmi veda töreni gün be gün ileriye atıldıkça imparatorun gezisinin maliyeti dudak uçuklatan rakamlara yükseliyordu. Heyet üyeleri arasında imparatorun ciddi bir hastalığı olduğu, belki de hafiften delirdiği dile getiriliyordu. Devlet işleri topyekûn beklemeye alınmıştı. Kıyı bölgeleri imparatorun gelişine ilişkin haber bekliyorlardı. Her yerde davet hazırlığı yapılıyordu. İmparatorla yol üstünde bir kasabada gizlice görüşmek üzere Venedik Cumhuriyeti'nden gelen temsilciler daha fazla oyalanamayacaklarını ifade etmişlerdi. Halk eğlenceyi sürdürse de kutlamalar epey hız kesmişti. Binayak yaygın sarhoşluk nedeniyle topallamaya başlamıştı. Meyhaneler arasında en olmadık söylentiler uçuşuyordu, bir saldırganın imparatoru yaraladığı ve komplocuların yakalandığı konuşuluyordu.

Bakan Kont Lorcia hızla sonuca ulaşmaya karar verdi. İmparatorun acil bir devlet işi nedeniyle alıkondüğünü duyurmalıydı. Örneğin padişahla ciddi bir anlaşmazlık. Bu iyi fikirdi. Halk, Türklerin Padişah'ından nefret ediyordu. Ayrıca, bazı istisnalar dışında Dorotea'yla ilgili planları kesinlikle gizli tutmalıydı. Bazı saygıdeğer belediye meclisi üyelerini yeminli toplantıya davet etmeli, görüşlerini almalıydı. Kont'un seçenekleri tükenmişti. Aklına başka fikir gelmiyordu. Belki üyeler Dorotea'yı razı etmenin bir yolunu bulurlardı. Gürültülü patırtılı bir toplantı oldu ama bir karara varıldı. Baltazar Kazelj Locatelli'ye acilen bir görevli yollanacaktı. Kadına kocası söz geçirebilirdi.

Elbette kont kollarını kavuşturup bücürün gelmesini bekleyemezdi. Tekrar Dorotea'ya yanaştı. İnanılmaz, akıldışı dikkafalılığı kafayı üşüttüğünün göstergesiydi ya da rol yapıyordu bu kadın. Saçma sapan laflar ediyor, kadınların asla kırılmaması gereken gururundan vs. dem vuruyordu. Skandal çıkarmakla tehdit etmişti.

Kont, bir ara imparatorun gizlice kadını belli bir ekibe teslim etmeyi geçirdi aklından. Ondan sonra nasıl da tutturduğu kadınlık gururunu falan bir kenara bırakıp koşa koşa o yatağa ve imparatorun aynı büyük inatla yanından ayırmadığı o lanet cüceye yanaşırdı. Şu fahişeye er geç haddini bildireceğim, diye yemin etti. Bedelini ödeyecek. Hele şu zırvalığı bir halledelim.

Sıkıyönetim beşinci gününe girmişti. Her ne kadar Baltazar Kazelj Locatelli ortaya çıkmadıysa da pazarlık birdenbire hareketlenmişti.

Cüce yataktan çıkacak, pencerenin kenarındaki sandalyeye oturacaktı. Başını yana çevirmesi şartıyla, diye tavır koydu Dorotea. İmparatorun ayık olmasını ve elinde uçkuruyla dolaşmamasını da ek şart olarak ileri sürdü. "Kabul," diye

cevapladı bakan Lorcía, bu şartları kör kütük sarhoşken bile hükümdarına iletmeye cesaret edemeyeceği hâlde. Dorotea aracından, son günlerde yaşanan talihsiz olayların akabinde kimsenin istenmeyen bir tutumla karşılaşmaması garantisini istedi. Ne kendisinin ne Baltasar'ın ne de başkasının başına bir şey gelecekti. Locatellilerin şöhreti sarsılmayacak, zararlar tazmin edilecekti. Kont Lorcía bir kez daha diplomatik kurnazlığa başvurdu. “Kabul, söz,” dedi. Dişlerini gıcırdatarak.

Dorotea bir süre daha olanı biteni kafasında evirdi, çevirdi. O kadar kolay pes etmemeliydi. Bu muharebeden başı dik çıkmalıydı. Öte yandan bakan saçını başını yoluyordu. Tam bir kasırgaya tutulmuşlardı, üstelik henüz dinmemişti. İmparatorun bu saplantısı, daha doğrusu ilk başta verdiği isabetsiz, fevri kararı ya da budalaca zamparalığı muhakkak bir başkaldırıya ya da çatışmaya yol açacaktı.

Dorotea'nın şatosunda teslim bayrağı ancak beşinci günün akşamı çekildi. Direncinde gösterdiği doğallığı bu defa işbirliğinde sergiliyordu. Dertli, uykusuz, bitap düşmüş bakan, gözlerinin altında mor halkalarla Dorotea'yı almaya geldiğinde, kadın gayet sakin, saçına çeki düzen veriyordu.

Leopoldus Dei Gratia Romanorum İmparator Semper Augustus Germaniae Bohemia vs. bile tedirgindi. Süngüsü düşmüştü, sandalyede oturmuş, boşluğa dikmişti gözlerini. O barok dekolteye, o çapkın gülümsemeye, o zarif soyunuşa, kadınsı duruşun ve gururun göstergesi o muhteşem dirence, ilk gözünün takıldığı günden bu yana kim bilir kaç gece, kaç ay geçmişti, Dorotea'nın bir bakışını, bir içecek ikramını, bir işaretini bekleyişi ne kadar sürmüştü? Sandalyesine oturmuş, kapıdaki tıkırtıyı bekliyordu. Bütün öğleden sonra bekledi. Sonunda hasret bitti. İmparator sarhoştı ve pantolonunun düğmeleri açıldı.

Eski sevgililer gibi yatağa uzanıverdiler.

Sabah uyanınca Dorotea cüceyi kucığına oturttu. Gülücükler içinde hiç de korkunç olmadığını söyledi. Aslında sevimliydi kerata.

Altıncı gün imparator adliye sarayındaki resmi törene katıldı. Herkes rahatladı. Ardından mükellef bir ziyafet masasına oturuldu. Archidux Austriae vs.'nin sofradan kalkışı ani oldu. Yolculuğa çıkmadan dinlenmek istiyordu. Ama dinlenmedi. Dorotea kendisini beklerken cücenin kıyafetini değiştirerek oyalanmıştı.

İmparator altıncı gün sessiz sedasız, merasimsiz yola çıktı. Devlet işleri yoluna girmişti. Tarihin akışı yolunu bulmuştu. İmparatorun yolculuğunun neden ertelendiğine ilişkin gerçek dışı haberler yayan provokatörler tutuklandı. Önceki dönemin komplocuları salıverildiler. Venedik delegasyonu aslında ülkeyi terk etmemişti. Ne bir ayaklanma ne de harp çıktı. Ve bakan Kont Lorcia tam yirmi dört saat deliksiz uyudu.

15.

Pencerenin altında duran kim? Çekirdek çitleyen kim? Gece karanlığında panik. Kaçış. Zehirli şeytan elması. Kaçışa devam. Adamın zonklayan iç organlarına cevaben doğa yeraltından gökyüzüne varan muhteşem bir gümbürtüyle sarsılır.

Birkaç gün sonra İ.Adam çıkageldi. Biraz burnu sürtülmüştü, üstü başı hırpaniydi ama sağ salım dönmüştü işte. Johan Ot bu solgun hortlağa kavuştuğuna pek sevindi. Mengeneden geçmemişti, çok şükür. Görünüşe bakılırsa, ne yazık ki, ekip olarak kayda değer bir başarı elde edememişlerdi. İleri geri konuşmalarla bir bardak suda fırtına yarattı, dedi Johan Ot. Broşür dağıtmalar, sabahlara kadar atıp tutmalar, falan. Ortada eylem yoktu. İ.Adam pek suratsızdı. Önüne geleni tersliyor, arkadaşlarının kinayeli sorularına cevap vermiyordu. Ama Dorotea'nın başına gelenleri duyunca kudurdu. "Nasıl yaparsın bunu, Kıçı Pudralı Hazretleri'nin sevgilimizi yatağa atmasına nasıl izin verirsin," diye bağırdı Ot'a. Şarap kokan komplocu nefesini yüzüne üfleyerek yakasından yakaladığı Baltasar'a bile yüklendi; "Kendini beğenmiş sahtekârın tekisin," dedi, nefesi kesilerek, "karının ulu orta şıfıntılık yapmasından hiç mi utanmıyorsun?" Baltasar Kazelj Locatelli yakasını kurtardı ve

giysisini düzelitti. Nutuk atarcasına, “Bana bu denli ivedilikle haberci yollamış olmalarıyla gurur duyuyorum,” dedi.

Sonunda, imparatorluk topraklarının tamamında olduğu gibi, Baltasar Kazelj Locatelli’nin seçkin konağında da hayat normale döndü. Henüz ortalıkta görünmeyen tüccar Krobath bekleniyordu yalnızca, yeniden ekmek parasına tozlu yollara düşmek için. Johan Ot yola çıkmaya sabırsızlanıyordu. Ama o kadar acele etmesine gerek yoktu. Nasıl olsa istemese de ufukta bir yolculuk belirmişti.

Tıpkı eşsiz hükümdarla dolaylı da olsa karşılaşmasının mutlaka bir sonucu olacağını göz ardı ettiği gibi, Matilda’nın muhasebe defterlerine göz atmasının ardından kızın boğazına sarıldıktan sonra yanından ayrıldığı o sıra dışı gecenin cezasız geçirileceğini sanıyorsa yanılıyordu. Ama en çok kalçaların cazibesine kapılıp tamamiyle aklından çıkardığı kâfir biraderliğiyle bağları kopardığını düşünüyorsa yanılıyordu. Ara sıra, gece geç vakit ya da sabahın erken saatlerinde kefaleti aklına düşmüyor, içinde bir kıpırtıya yol açmıyor değildi ama tez elden beyaz çarşafı, kadın bedenine sığınmasıyla içindeki huzursuzluk bir doluşa ve boşalışa evriliveriyordu.

Johan Ot’un geçmişine ve ilişkilerine sahip bir kişinin kendini burjuva konforuna, gamsızlığına kaptırması mümkün değildi. Onun gibi biri umutsuz da olsa son nefesine kadar mücadeleden kaçamazdı. Sonu kara toprak olsa da.

Baltasar Kazelj Locatelli hanesi halkını ve dostlarını saran ağlar uzun süredir örülmekteydi. İyi kalpli, dürüst ve saygıdeğer adamcağız göğsünde yılan beslediğini bilemezdi. Yargıç ve belediye meclisi üyelerinden bazıları, nicedir, tüccarın evine çöreklenerek geceleri sinsice sağda solda dolaşan ve genel huzuru bozan bu iki şahsın ne mal olduklarını araştırmışlardı. Majeste-

lerinin gelişi her ne kadar dikkatlerin dağılmasına yol açmışsa da tam o günler yabancıların defteri dürülmeye, etraflarındaki çember daralmaya başlamıştı. Bela çok yönlü gelmişti. Her ne kadar istihbarat toplamada hantal, verdiği sonuçlarda şaibeliyse de kanunsuz, muhalif ve din düşmanı eylemlerle mücadele eden devlet mekanizması ağır aksak ama kararlılıkla hedefe ulaşmıştı. Dorotea dosyası dikkatleri doğrudan hane halkına çevirmiş, soruşturmanın temelini oluşturmuştu.

Ot hazırlıksız yakalandı.

Bir gece derin uykusundan yüzüne dokunan titrek bir el uyandırdı onu. Alnında ve saçlarında dolaşarak gözlerine ulaşan el usulca uyandırarak onu ürpertmek, ısıtmak ister gibiydi. Parmakların göz kapaklarının üzerinde dolandığını hissederek etmez ani bir savunma refleksiyle bileğinden kavramıştı eli. Gecenin sessizliğinde telaşlı bir fısıltı duyar gibi olmuştu. Burnunun dibinde parlayan yüz heyecanlı bir hırıltı çıkarıyordu. Karanlığa rağmen İ.Adam'ın kaygıyla kasılmış yüzünü seçebildi. Birden yataktan fırladı. İ.Adam Ot'u pencereye sürükledi. Endişeyle yan evin köşesini işaret etti. Belli ki bir noktada dikilmekten sıkıldığı için ayaklarının üzerinde yaylanan bir karaltı duruyordu sokakta. Ağır ağır öne arkaya adım atıyor, duruyor, bekliyor, elini cebine sokuyor, çekirdek çıkarıyor, kabuğunu tükürüyor ve ayağıyla yere şekiller çiziyordu. İki gecedir orada, diye fısıldadı İ.Adam. Bizi izliyorlar. Ot karın boşluğunda bir kıpırdanma hissetti, omurgasından aşağı buz gibi ter boşandı. Eyvah. Bedenini baştan aşağı yoklayan korku hissiydi bu yeniden. İ.Adam ile Ot iki yorgun, iki dertli âşık gibi yatağın kenarına iliştiler hiç konuşmadan. Gecenin sessizliğinde içlerini kemiren, titreten, isyan ettiren endişe ve umutlarla öylece oturdular.

Ot uzun süredir bir şeylerden kuşkulanıyordu aslında. Hanidir tehlike uyanları, alarm sinyalleri alıyordu bilincinin derinliklerinden. İşte, korktuğu başına gelmişti. Kafası bulanmıştı. Neden? Kimler bunlar? Kimi izliyorlar? Kimin peşindeler? Pençelerini kime geçirmek istiyorlar? Ve yine elinde o titreyen silik kâğıt parçasını tutuşu, o acımasız fiyat listesiyle ilk karşılaşması geldi aklına. Son zamanlarda başına gelenlerden, midesini en şiddetle bulandıran, endişeyi en derinden tetikleyen, geceleri kalbinin en hızlı atmasına sebep olan şey, o lanet olası kâğıt parçasıydı. Karşılıklı anlayış ve sağduyu köprüsünün yıkıldığının, soğuk, sabırlı ve şişkin mekanizmanın düşüncesizce, otomatige bağlanmış bir inatla işine baktığının canlı kanıtı işte sokakta, evet, hem de şuracıkta ayağıyla yere şekiller çiziyor, çekirdek çitliyordu. Talimatlar yerine getirilecekti. İdari süreçte epey yol katedilmişti, sonunda muhakkak Lampretiç benzeri biriyle kesişecekti yolu.

Korkudan her yerine iğneler saplanıyordu. Gün boyu ve gözünü kırpmadığı ertesi gece boyu.

Evde birden tedirginlik baş gösterdi. Hepsi pencerelere üşüşüp, dolanıp duran, belli ki oradan ayrılmaya hiç niyeti olmayan karaltıyı gözlemeye koyuldular. İ. Adam küfretti. Hainler. Kahrolası ajanlar broşür dağıttıklarını ve belki daha birçok şeyi ihbar etmişlerdi. Locatelli neler olduğunu anlamaya çalışırken hıçkınıyordu, biz hükümdarın kraliyetindürüstasılsadık kulları ne halt ettik, tanrım? Dorotea Bakan Lorcia hakkında, yalancı domuz benzeri bir şeyler geveledi ağzında. Johan Ot sesini çıkarmadı.

Vicdanı yiyip bitiriyordu onu.

Karşıdaki karaltı neden ve kimin için köşede duruyordu?

İ.Adam için miydi acaba? Büyük olasılıkla İ.Adam içindi. Meyhanelerde sıkıldığı palavraların, ileri geri konuşmaların sonu buydu. Gece seanslarının. Broşürlerin. Ve herkes uykudayken kim bilir hangi gaddarlığın peşinde olan fitneci çetesinin. Bir de bağlantıları vardı tabii, kim bilir nerelere, hangi zirvelere ulaşan.

Dorotea için miydi acaba? Büyük olasılıkla Dorotea içindi. Trajikomik hikâyesini, kadın gururu saçmalığını, küstahlığını fazla ileri götürmüştü. Ne vardı sanki o kadar inat edecek, adamı kıvrandıracak? Ne gerek vardı devlet işlerini kadın yüzünden aksatmaya, acilen kocasına haber yollamaya, falan? O sümsük, yavşak kontla çekişmesinde, pazarlığa kalkışmasında iblisin parmağı vardı, kuşkusuz.

Johan Ot için miydi acaba? Büyük olasılıkla Johan Ot içindi. Biri bir haber uçurmuş olmalıydı. Biri geçmişini didiklemişti. Biri iz sürmüş, her türlü bilgiye ulaşmıştı. Bu zamanda, herkesin gözetlendiği, geçmişinin gizli heyetlerce didiklendiği bu sıkıntılı günlerde, onu şu eve, şu kadınlara bağlayan neydi? Herkesin ciğerini biliyorlardı. Bunun insan ilişkilerini, diğerinin doğaüstü ilişkilerini yaftalıyorlardı. Bu adam şu suçu işleyecekti, diğeri de öbür suçu.

Yine uykusuz bir gece bekliyordu Ot'u.

Köşedeki karaltı ayağıyla yere şekiller çizmeyi sürdürüyordu. Çizmesinin burnuyla. Çizim neye benziyordu? Darağacına mı, yoksa?

Ve velvele koptu. Baltasar'ın hıçkırıkları, iniltileri iyice arttı. Herkes çıt çıkarmadan pencereden dışarıyı gözetlerken, onun yükselen hıçkırıkları duvarlarda yankılanıyor, zaten yıpranmış sınırları iyice bozuyor ve duvarlarda yankılanmayı sürdürüyordu. Sesi yükseldikçe, hıçkırıklar çığlıklara, feryatlara dönüştü, ta ki İ.Adam sert çıkarak Baltasar'ı susturana kadar. Bu defa sesini

kesti ve ortalığı yeniden kaplayan sessizlikte kocaman açtığı gözlerini İ.Adam'a dikti. "Senin yüzünden," diye haykırdı, "hepsi senin yüzünden." "Defol." Defoldefoldefol diye avazı çıktığı kadar bağırdı ve sonunda kekelemeye, İ.Adam'ın üstünü başını paralamaya başladı. İ.Adam'ın göğsünden iteklemesiyle yere yuvarlandı ve bu defa acıdan veya hiddetten değil, çaresizlikten avazı çıktığı kadar bağırdı. Derken birden ayrılmış gibi sus pus oldu. Sakinleşti ve odanın ortasına yürüdü.

"Suçlu her kimse," dedi, "dışarı çıksın, teslim olsun."

Kimseden ses çıkmadı.

"Dışarı çıksın ve teslim olsun," diye sürdürdü tehditkâr bir ifadeyle. "Yoksa ben onu ele vermeyi bilirim."

İ.Adam'ın önüne dikildi ve gözünün içine baktı.

"Ağzından çıkanları duydum," diye fısıldadı. "Her dırlandığında, felaketi üzerimize çektiğinde ben de oradaydım. Krobath şahidimdir. Şu adam da şahidimdir," diyerek Johan Ot'u gösterdi.

Odada hava elektriklenmişti. Panik yayılmıştı. Evin içinde kötülük ve tehlike kol geziyordu.

"Suçlusun," diye fısıldadı, "Suçlusun. Aranıyorsun."

İ.Adam'ı afakanlar basmıştı, etrafına bakındı. Dorotea masaya yaslanmış, başını ellerinin arasına gömmüştü. Johan Ot pencereden dışarıya bakıyordu. Dışarıdaki karaltı huzursuzca kıpırdanıyor, yukarı göz atıyordu.

Baltasar bir adım gerileyip işaret parmağını İ.Adam'a doğrultarak, "Seni cehennem paklar," diye tısladı. "İçine iblis girmiş senin. Yalnızca yönetim karşıtı değilsin. Bizim de başımızı yakmak istiyorsun. Onun için buradasın."

Johan Ot ürperdi, hafifçe içi geçti. İ.Adam'ın göğsüne bir huzursuzluğun, bir külçenin çöktüğünü hissediyordu. Belli ki içini bir şeyler kemiriyordu, kanında yeni bir zehir alevlenmişti. Dorotea'nın kıpırdadığını ve başını kaldırıp buz gibi bakışlarla karşılıklı duran iki adamı, aralarındaki boşluğu kaplayan akışkan gerilimi izlediğini fark etti. Ot, kadının elleriyle başını sıkarak sessizce haykırdığını gördü.

“Seni ihbar edeceğim,” dedi sarsılarak Baltazar. “Bu benim görevim.”

Dorotea sakince odanın ortasına yürüdü ve kocasının arkasına geçti. Kadının dudaklarının ve Baltazar'ın başının hizasında genişçe açılan ellerinin titrediği Ot'un gözünden kaçmadı. Sonra elleri düştü ve bir süre kıpırdamadı. Ardından tekrar yukarı, Baltazar'ın başının tepesindeki seyrek saçlara doğru kalktı elleri. Bücürün, ellerin sıkıca kavradığı yüzü eğrildi, göz bebekleri tuhaf bir şekilde sağa sola fırladı ve cildi gözkapaklarını tepede birleştirirken gerildi. Dorotea kendini kaybederek çılgılık çılgılığa kocasının saçlarına öyle bir güçle asıldı ki adamın başı kontrolsüzce her yana savruldu. “Ne yapıyorsun?” diye haykırdı Baltazar, “ne yapıyorsun?” O an İ.Adam da harekete geçti. İleri atıldı ve bücürün karnına sıkı bir tekme savurdu. “Sus,” dedi nefes nefese, “kapa çeneni, sesin çıkmasın. Dorotea da, biz de dokunmayacağız sana, yeter ki sus, kes sesini.” Baltazar böğürerek bir kedi çevikliğiyle İ.Adam'ın üzerine atıldı ve koluna dişini geçirdi, imdat, öldürüyorlar beni.

Johan Ot köşede duran karaltının iyiden iyiye huzursuzlandığını fark etti. Sık sık yukarı göz atıyordu, sonra birden arkasını döndü ve yok oldu. Ot birbirine kilitlenmiş ev sakinlerini ayırmaya girişti. Baltazar'ın odada yankılanarak beynini oyan korkunç çılgılına son vermek ve dişlerini geçirdiği kolunu kurtarmak için kamasına uzanmaya çalışan İ.Adam'ın elini

kavradı. Ot bir yandan kurtulmaya çabalayan o eli tüm gücüyle bastırırken, İ.Adam'ın diğer eli Baltasar'ın boynunu sıkıyor, diğer yandan da hıçkırıklar içinde ikide bir fırlayıp Baltasar'ın saçına asılan Dorotea'yı iteklemeye çalışıyordu.

Ot'un kulağına dışarıdaki merdivenlerden bir gürültü geldi. Sıçradı, bir anda sükûnete ermişçesine İ.Adam'ın elini bıraktı ve kendini bu kuduruk düğümün, öfkeli karambolün, iniltile- rin, bağrıış çağrıışın dışına attı. Korku ve panikle iyice sinirleri gerilen bu dengesiz insanların ruhlarındaki sinsî tohumların hiç yoktan çıkardığı arbedeye, bu güç gösterisine bakakaldı.

Sıçradı ve hizmetlilerin merdiven aralığından duyulan koşuşturmasıyla birlikte içinde yükselen keskin isyana kulak verdi; bir daha asla, fareli kuleler, ezilen parmaklar, davalar istemiyordu, asla! Kendini zorlayarak, arkasını döndü ve dışarı fırladı. Kapıda çarpıştığı izbandut gibi uşağı yere devirdi. Arkasından adamın ceketini çekiştirerek kendisini yakalamaya çalıştığını hissediyordu. İki sıçrayışta odasına ulaştı. Silahını aldı, hızla dolap kapılarını açtı, para kesesini gömleğinin altına soktu. Koridora koştu ve tımarhanenin tamamına ani bir sessizlik çöktüğünü fark edince durdu kaldı.

Ön kapıdan boğuk tokmak darbeleri duyuluyordu. Ses koridorları aşır Ot'un karanlığa alışmaya çalışan gözünü delip geçti. Hızla aşağıya indi ve göz ucuyla içeriden birinin kapıyı açtığını fark etti. Alev parıltısı. Arka kapı, avlu, sonra ahır. Ot başını eşiğe çarptı. İnledi. Tahta perdeye doğru koştu ve kalasın birini yerinden kanırtmaya çalıştı. Sıkı çivilenmişti. Evden gürültü patırtı, bağrıışmalar. Ensesine sıcak bir nefes dayanmıştı. "Benim," dedi ses. "İ.Adam." "Kır onu," dedi. İkisi de aynı fikre varmışlardı. Kaçmak. Kalasa birlikte asıldılar. Ahşap tok bir gacırtı çıkardı. Arkadan tanıdık bir ses geldi. Ahıra, diyordu, çabuk ahıra girin. Zar zor aralıktan geçtiler. Aynı kişi sesini

sakinmadan komut vermeyi sürdürüyordu. “Krobath,” diye homurdandı İ.Adam, domuz herif, pis ispiyoncu. Bahçeye geçti ve gölge gibi ağaçların arasından uçtu. Johan Ot, Krobath diye tekrarladı ve İ.Adam’ın bir anda, umutsuzluk ve can havliyle hayatundan çıkıp karanlığa gömülmesini izledi, çaresizce.

İçgüdüsel. Tamamiyle içgüdüsel hareket ediyordu. Kaç. Koş. Daha hızlı. Yüzünü kamçılayan bir şeyler. Ilık kanı hissetti. Damlayan. Dudağının kenarında. Kan. Koş. Var gücüyle yokuş aşağı indi. Bahçelerin içinden. Duvardaki deliğe doğru. Bahçe kapısı. Tanıdık bir kapı, geçiş. Aşağıda ırmak. Irmağa koştu. Durdu, soluğu kesildi. Arkadan sesler. Sonu gelmeyen bağrılar. Krobath’ın yağdırdığı emirler, yüksek sesle. Gözünün önünde Krobath’ın yüzü, o sakın, mantıklı adamın azimli yüzü. Mırl mırl akan ırmağın yukarısına vurdu. Bir öküz hantallığıyla ağırdan alan akıntıyı takip etti.

Otların arasında sıkıştı kaldı. Ayağının altı balçık. Kalbi güm güm, göğüs kafesini delercesine atıyordu. Göğsünden kurtulmak istiyordu. Derinlerde azgın çekiç darbeleri. Başının içinde de. İçi geçiyor, zihni bulanık. Birdenbire her şey nasıl da tepetaklak oldu. Huzurlu, sakın, rahat, konforlu, ayrıcalıklı yaşarken, can havliyle kaçış. Bataklığa. Göz alabildiğine sazlığa. Bacakları içgüdüsel hareket ediyordu. İleri, ileri. Elleri yüzüne çarpan sazları aralıyordu. Durma, ilerle. Buradan uzaklaş. Saklan.

Düşünceleri hızına yetişemiyordu.

İçinde bir şeyler dönüyor, ufalanıyor, ket vuruyordu. Engel oluyordu. Bir şeyler önüne set çekiyordu, bu ani kaos işleri içinden çıkılmaz hâle sokmuştu.

Göz kapaklarına yerleşen mavimsi ay ışığı, görüntüleri, sesleri, sözcükleri harmanlıyordu. Gözlerinden içeri sızıyordu. Krobath önüne çıktı. Krobath’ın kocaman, akıllı, saf yüzü be-

lirdi aniden, ufuğu baştan sona kaplayan, mavi ışıkla yıkanarak dağlardan gözünün önüne kadar uzanan – Krobath'ın devasa, parlak ve saydam yüzü. “İ.Adam,” dedi, “yanlış yola saptı.” “Kafayı takmıştı,” dedi, “yazık, çok yazık.” “Onu sana okudu mu?” diye sordu. “Okudu mu?” Bir kış gecesi. Krobath'ın yüksek perdeden, haşın komutları. Krobath bölge hâkimiyle iş birliği hâlinde. Matilda. Önünde dikiliyor. “Suçluyu kazığa tuttururken, eller çivilenirken zor kullanmak gerekiyor, uğraştıyor,” diyor Matilda. Ay ışığı eziyordu Ot'u. Bu tepeden aşağıya, yokuş aşağı. “Çimdik birim fiyatı,” diye sesleniyor Matilda, bir kâğıt parçasını sallayarak, çimdik birim fiyatı. Duruşma ziyafeti, küller gömölüyor. Tepede için için yanan bir ölüm tarlası. Her kim büyü yaparak bir diğerine zarar verir, yaralanmasına sebep olursa. Kolunun altında dua kitabı tutan esmer adam. Bu topraklarda karanlıklar prensi hüküm sürer. Her yerde kaos ve ateş. Kaç. Dar boğazdan geç, tek kaçış yeri orası. Sonra dağlara. Kışın dağlar. Kurtlar soluyor, duvarın öte tarafından kurtların soluğu duyuluyor. Hemen şuracıkta. Yanında. Sorular. Ve daha sorular. Cevaplar. Ve daha cevaplar. Biz aforoz ederiz, mahkûm ederiz. Pazar yerinde bir satıcı kadın tombul elini kafesin içine sokar. Mum ışığında, beyaz gömleğiyle Dorotea. Aniden döner ve Ot'u saçından kavrır. Boş gözler. İ.Adam'ın elinde bıçak. “Batırmalıyız,” diyor, “o sümüklü kıçı pudralıya dersini vermeliyiz.”

Kaç.

Bedenin içgüdüsel hareketleri. Esnekliği. Havanın devinimi. Ağaçların gölgesi. Tarla. Dalgaların kıyıya vuruğu, kabarak. Deniz. Kırkayak, mırıldanarak turlayan kırkayak.

Kaç.

Kız önünde duruyor. Gevşek, körpe göğüsleri. Karnı sıkı. Arkasında derisi yüzülmüş kocaman bir hayvan asılı. “Urban Posek’in sana selamı var,” diyor kız. Kutsal günler, ahde sadık kalanlar. “Ahde sadık mısın,” diye soruyor kız. “Seni zavallı tüccar bozuntusu, sözünü tutuyor musun?”

Kaç.

Ot şimdi bir kuş. Kuş gibi uçuyor. Aşağıda bir dam iliştiriyor gözüne. Minik, kare şeklinde bir karaltı. Alçalıyor, damın tepesine konuyor. Bir süre duruyor. Aşağıda toplanmışlar. Onlara sesleniyor ve gülüyor. Yukarı gelin. Ayıp işaretler yapıyor. Tükürüyor üzerlerine, aşağılıyor, hakaret ediyor. Koca suratlı güruh hep birden yukarı bakıyor, sanki yassılmış geniş yüzlerin üzerinde upuzun burunlar, nedense şişmiş gözler. Herkes toplanmış. Yan yana. Merdiven dayıyorlar, tırmanıyorlar. Kuşatmaya girişiyorlar. Ben de uçar giderim, diyor kendi kendine, uçar giderim. O an ayağı kayıyor. Damın tepesine tutunmaya çalışıyor. Saman gevşek, kaygan. Kayıyor. Aşağı çekiliyor. Daha aşağı, en aşağı. Yükselmeliyim, diyor. Şu yüzlerin, damların, adalet kulesinin, ölüm tarlasının, için için yanan ateşin üzerinden yükselmeliyim. Kollarına söz geçiremiyor. Bedeni çöküyor. Hiçbir uzvuna söz geçiremiyor. İçinde sıvı kalmamış. Yere, toprağa, otların serinliğine, otların arasına düşüyor.

Göz kapaklarına serin ve nemli bir şey sıvanmıştı. Sırtı ürperiyordu, ıslak çamaşırı bedenine yapışmıştı. Gözlerini açınca, sise gömüldüğünü anladı. Yere çöken sis, karanlık vadinin yamaçlarından yükseliyordu. Başını kaldırdı, sarp bir dağ geçidinin dibinde otların üzerinde yatıyordu. Aşağıdan bir derenin şırıltısı duyuluyordu. Karanlık ormanın ağaçlarının arasından cılız sabah ışığı uç verirken, havadaki nemin yoğunluğu hissediliyordu. Dirseklerine abanarak bedenini güç bela kaldırdı ve oturdu. Kalıp gibi yatmaktan sırtı tutulmuştu,

eğilince sırtına bir ağrı saplandı. Bacakları sızlıyor, yüzü ve elleri yanıyor, karıncalanıyordu. Sabah ayazında titriyordu. Etrafına bakındı, gözüne, az ötede otun arasında, bir kama ilişti. Gömleğinin altını yokladı. Para kesesi yok olmuştu. “Ne rüyalar gördüm,” diye söylendi, “ne zorlu bir kaçıştı, acaba neredeyim?” Perişandı. Nesi var, nesi yok yitirmişti. Bir başınaydı. Vahşi doğanın ortasında. Havadaki nem rahatsız ediyordu. Ayağa kalktı, ne yöne baksa, yaprakların üzerinde parıldayan su zerrecikleri görünüyordu. Damlamıyorlardı. Demek yağmur yağmamıştı. Dar ve sarp bir boğazda sabah çiyi. Giysisini yokladı. Sırılsıklamdı. Pantolonu sağlamdı ama gömleği yırtılmıştı. Sağı solu yara bere içindeydi. İyice hırpanılmıştı. Dereye indi, çizmelerinin çamurunu yıkadı. Karşı yamaçta seyreden ağaçların arasından tepeye, ışığa doğru tırmandı. Sıkıca çalılara tutunarak çıktı. Buna rağmen birkaç kez ayağı kaydı. Toprak çamurlu ve kaygandı. Dün gece tepetaklak kaydığı yer burasıydı. Bayır aşağı yuvarlanmıştı.

Tepeye ulaşınca yemyeşil dalgalı ama farklı bir doğa manzarası açıldı önünde. Ne kadar koşmuştu? Gece boyu aralıksız koşarak ne kadar uzaklaşabilmişti? Seyrek ağaçlarla beneklenen yeşil vadinin gerisinde gökyüzü kızıla bürünmüştü, solunda sürülmüş bir tarla kahverengi bir hat oluşturuyor, sağında ise eğri büğrü, bel vermiş ağaçlardan oluşan bir koru yer alıyordu. Uzaklarda güneş ufuktan yükselecekti. Tepeye tırmandı, oturup soluklandı. Uzun otların arasında kaybolmuştu. Hava durgundu, sabah sessizliğinde otlardan en ufak bir hışırtı duyulmuyordu. Ağaç tepelerindeki birkaç kuşun günaydın cıvıltısı mutlak sükûneti daha da belirgin kılıyordu. Nefesini tutup dinledi; ne horoz ötüyordu ne de köpek havlıyordu. Korkuyla kaçarken bu çamurlu ıssızlığa atmıştı kendini, savunma güdüsü bu

sığınağa yönlendirmişti onu. İnsan varlığının tek göstergesi kırların bittiği noktada yer alan tarlaydı.

Ayağa kalktı, güçlkle otların arasında ilerledi. Bacaklarına dolanan uzun, keskin saplı otlar üşütüyordu. Uyandırdığı yeşil tatarcıklar ayaklarının ucundan havalanıyordu. En ufak bir kuru alan görünmüyordu. Nem her yeri kaplamıştı, giysilerinden, derisinden içine sızıyordu. Az sonra güneş ışığını salacak, çevreyi göze görünür hızla kurutacaktı. Yalnızca, tepesinde dolaşarak sağında kalan koruluğa doğru yürüdüğü boğaz ıslak ve karanlık kalacaktı. Sığınağından mutlaka bir dere geçiyordu, otlara sümüklü böcekler üşüşüyordu. Buraya geri gelecekti.

Eğri büğrü ağaçlı koru ile dereli vadi arasında kalan düzlükte görünmekten çekindi. Uzun süre bir ağacın altından bölgeyi kolaçan etti. Tek kul yoktu ortalıkta. Sonra, ezik, ürkek bir hayvan gibi uzaklaştı oradan. Yeterince yol alınca, durdu, soluklandı. Şimdi uzaktan bir horozun ötüşü duyuluyordu. Gökyüzünün aydınlandığı yönden insan, ev, kuru toprak kokan belli belirsiz sesler geldi kulağına.

Sabah çiyinin kararttığı kalın bir dalın üstüne tüneyerek ısıltılı topun mavi gökyüzü çemberinde yükselmesini bekledi. Yosunun, eğrelti otlarının arasında turuncu tomurcuklu, kabağı andıran bitkiler uzanıyordu. Böylesini ilk defa görüyordu. Bir tanesinin sarıya çalan yeşil başını kırdı; yumuşak etliydi, kalbi sarıydı. Parmaklarına pis kokulu sümüksü bir sıvı yapıştı. Kalbi yenebilirdi sanki. Isırınca ağzından beyaz, acı bir süt damladı. Tükürdü. Yiyeceğini ormandan değil, insandan sağlaması daha isabetli olacaktı. Burası tekin değildi. Ormanda bile evrenin karanlık güçlerinin tuzağına düşebilirdi. Zehirli şeytanelması. Kim bilir kaç cadı, cadılık fantezilerini hayal etmek ve gerçekleştirmek coşkusuyla olmadık yiyeceklere başvurmuşlardı. Hâlâ elinde tuttuğu yaprağın üzerine bir şeyler

üşüşüyordu. Minicik yeşilimsi noktaları avucuna silkeledi. Yaprak bitleri tenine kondular, hafifçe kıpırdadılar. Sabahın köründe doğa nasıl da kaynaşıyor, titreşiyordu çamurun içinde. Gün boyu gizleneceği bu ormanda, otların, bitki örtüsünün arasında, bu darboğazda. Peşini bırakmayanların avın izini sürmekten vazgeçmelerini bekleyeceği. Tanrının kim bilir ne işlev görsünler, neye yararları, neye zararları dokunsun diye yarattığı tatarcıkların, bitlerin diyarında. Belki de tanrıdan başkasının marifetiydiler. Yeryüzündeki ve yeryüzüne dair her şey bir başkasının tasarımı değil miydi? Zehirli şeytanelması. Bu akışkan, kokuşmuş sümüksü madde. Uçuşan yeşilimsi yaratıklar. Tatarcıklar. Sümüklüböcekler. Semenderler. Yılanlar. Kara kurbağaları. Bu ağaçlardan damlayan nemin içinde, her şeyin ıslak ve çamurlu olduğu yerde. Suyla havanın arasında. Nedir bu başıma gelen korkunç değişim, diye şaştı. Ne biçim düşünceler bunlar, sabah sabah? Yenilenme korkusu mu? Dün gecenin korkusu mu? Yoksa bu akışkan, uçuşkan, canlı ama kıpırtısız yaratıkların arasına düşmeme sebep olan olayların yinelenmesi korkusu mu?

Aslında ne olmuştu? Arkasındaki kıvrımlı dalların arasından nihayet gökyüzünde yükselen kızıl küreye baktı. Işıltı düşüncelerini, belleğini, anılarını düzene sokacaktı; kurutacak, paklayacak, parlatacaktı. Avcı kimdi, av kimdi? Bu kez de avcılar gerçekten onun da peşine düşmüşler miydi? Yoksa her talihsizlikte, her badirede tırsmaya teşne ürkek bedeni yok yere mi kaçmıştı; durup dururken, zincirini koparmışçasına avluları, bahçeleri aşarak bu derin vadiye, ormana ulaşmıştı?

Hayır, Johan Ot, onu buralara savuran, kim olduklarını bilmediği avcılardan vahşi bir hayvan gibi kaçışa sürükleyen kargaşayı, hiçbir zaman çözemeyecekti. Krobath'ın ne işi vardı avcıların, iz sürücülerin arasında? İ.Adam'ın başını defalarca

beladan kurtaran o soğukkanlı tüccarın? Çıkan gereğiymi büyük olasılıkla. Bağlantıları vardı. İlişkilerini pekiştirmek amacıyla yapmış olmalıydı. İ.Adam'ın yıkıcı faaliyetlerinin, devrimci planlarının hepsinden haberdar olduğu hâlde neden geçmişte birçok kez kollamıştı onu Krobath? Hep İ.Adam'a omuz vermişti, tetikte durmuş, gözünü üzerinden ayırmamıştı. Krobath sıkıca gözlemler ve adım adım gelişmeleri belleğine yazardı. Ama bu defa İ.Adam fazla ileri gitmişti. Krobath da onu ele vermişti. Gerçek yüzünü göstermişti. Kahrolası muhbir yüzünü.

Veya. Olaylar başka türlü de yorumlanabilirdi. Resmi makamlar Dorotea ve arkadaşları hakkında bilgi topluyorlardı. Ot'un kokusunu alınca zıvanadan çıkmışlardı. Onu tutuklayıp, ite kaka o ürkünç, acımasız mahkeme heyetinin karşısına dikmeyi kafaya koymuşlardı. Bir de biraderlik sözleşmesi vardı. Onların da bu işte parmağı, daha doğrusu pençesi olamaz mıydı? Ot usulca çekilmiş, geri adım atmış, kurtarıcılarına verdiği sözleri, ettiği yeminleri, görevlerini unutmuştu. Acaba üzerinde baskı kurmak mıydı amaçları? Her şeyin üstü örtülüydü. İçinden çıkılmazdı. Karmaşıktı. Resmi makamların ve mahkemelerin tutumları karmaşıktı, gizli oluşumların etkisi karmaşıktı, dünyevi işler, hele hele ruhani işler iyiden iyiye karmaşıktı, akıl sır ermiyordu. Bütün bu olaylar, yöntemler, bağlantılar hangi noktada buluşuyordu? Odak noktası neresiydi? Gerçeğe, aydınlanmaya nerede ve ne zaman ulaşacaktı?

Sorular çoğaldıkça, kafatasını saran alevler yayılıyor, sıcaktan boğuluyordu. Acaba gerçekten işlenmiş bir suç var mıydı ortada? Dorotea ile İ.Adam, panikten kendilerini kaybedip zavallı büyücü boş yere mi öldüresiye pataklamışlardı? Neyin korkusu, neyin akıl almaz korkusu o gaddar, o korkunç, o vahşi arbedeye sebep olmuştu? Dışarıda muhafızlar mı bekliyordu? Neyi, kimi bekliyorlardı, kimi tutuklayacaklardı? Locatellilerin

evinden yükselen sesler, gürültüler, adamların harekete geçişini hızlandırmış mıydı?

Neler olmuştu, neler olmuştu? Hangi karanlık güçler olayların yine bu anlamsız, çılgın kovalamacaya dönüşmesine, gitgide daha içinden çıkılmaz hâle gelmesine neden olmuştu? Hangi nedenle bu kadersiz, bu kahrolası, çivisi çıkmış memleketi, koşar adım katetmesi gerekiyordu? Mutlak olan tek şey vardı: O vahşi bir hayvandı, aralıksız kaçan, kendini bildi bileli, aralıksız kovalanan.

Johan Ot hiçbir zaman oradan oraya sürüklenmesine neden olan karmaşayı çözemeyecekti. İçinde taşıdığı kötülük tohumunun hiçbir zaman farkına varmayacaktı. İçinde ve üzerinde. Yoksa neden hep kendini karanlığın içinde, kördüğümün ortasında bulsundu?

Her ne kadar, bir ara, her şey netleşmiş, gerçeklerin, olayların ve durumların yardımıyla açıklığa kavuşmuş, uygun ve net bir perspektife oturmuşsa da, bahtsız ruhu şimdi bir kez daha evrende hüküm süren kaosun yörüngesine kapılmış, anaforun can alıcı noktasına sürüklenmişti.

Ot bir gün kim olduğunu, ne istediğini, nereye gittiğini anlayacağını ümit edebilir miydi?

Gökyüzüne konuşlanmış kuru seyredirken, kalbinin aritmik atışlarına kulak verdi. Göğsünü yumrukluyordu. Gumbürdü-yordu. Gök gürültüsü gibi. Bedeninin derinliklerinden gelen fırtına, ufukta yerle göğü birleştiren yürek yakan bir feryatta karşılığını buldu.

16.

Soğuk, yağmurun dayanılmaz darbeleri. Bir kanun kaçağının, bir yırtıcı hayvanın peşindeler. Saçı sakalı birbirine karışmış yüzün sağ taraftaki dişleri dökülmüş kanlı ağzı.

Uyandığında güneş yükselmişti. İnce mavi bir kuşağın gerisinden olağanüstü güçle ısıtıyordu yerküreyi. İki yandan bastıran gri bulutlarla, havada yerleşik partiküllerin ve sıvı oluşumunun uzaklara, ufuk çizgisine yerleşen karaltısı birleşiyordu. Ot kamasıyla kestiği dalları geniş düzlük boyunca sürükleyerek boğaza taşıdı. Sürünerek saçaklı ve asılı bir kayanın kuytusuna girdi ve kuru dalları, eğrelti otlarını, çalı çırpıyı pis kokan, soğuk ve nemli deliğin tabanına döşedi.

Uzaklardan bütün ovayı kaplayan boğuk bir gök gürültüsü duyuldu. Şiddetli bir rüzgâr olanca gücüyle dövmeye başladı doğayı. Seyrek ağaçların üst dalları çırpınıyordu. Derken ortalığı bir sessizlik kapladı, kuşların sesi, böceklerin vızıltısı bile duyulmaz oldu. Gümbürtü yaklaşıyordu, artık Johan Ot, bu ıpıssız kovuk dâhil hiçbir yerde dişini tırnağına takmadan hayatta kalamayacağını anlamıştı.

Sürünerek girdiği mezarının sükûnetine sığındı. Bekledi. Bir anda tanımlayamadığı gümbürtü patladı yine, bu defa yakından geliyordu. Tepelerden, ilk önce, kısa bir süre yaprakları gıdıklayan ilk damlaların pıtırıtısı duyuldu, az sonra yağmur soğuk havayı da beraberinde getirerek aşağıya sızdı ve nihayet karanlığın içinden bardaktan boşanırcasına indirerek obruklardan, kanallardan taştı. Ot asılı kayanın üzerinde köpüren ve püskürerek aşağıya, tam önüne oluk oluk akan çamurlu, ağdalı maddeyi seyre koyuldu.

Yağdı da yağdı; dingin, kuru bir köy evinin mucizevi güzelliğine duyduğu özlem dayanılmazdı. Oysa hayali bile ne kadar uzak ve ulaşılmazdı. Uyumaya çalışıyor ama bedeninin soğuktan zangır zangır titremesinin önüne geçemiyordu. Sağanak günün son ışıklarını söndürmüştü, yalnızca yukarılarda, tepenin zirvesine yakın ağaçların karaltıları seçiliyordu. Çok geçmeden onlar da karanlığa gömüldüler ve Ot kocaman açtığı gözleriyle hiçliği seyrederek buldu kendini. Islaklık, çevresinde ne var ne yoksa eritmişti, dışarıda, hemen şuracıkta suyla hava birleşmiş, o yoğun, soğuk bileşimin içinde nefes almak olanaksızlaşmıştı; ciğerlerine oksijen çekebileceği tek yer içinde bulunduğu nemli, basık, pis kokulu mağaraydı. Sağanak hız kesmiyor, kozmik tufan dinmeye direniyordu. Dallardan altından bir serinliğin sızdığını hissetti, arkasında bir şırıltı duydu. Duvar elleyince, suyun, soğuttuğu kaygan yüzeye yayıldığını fark etti. Topraktan süzülerek biriken su dalların altında göllenmişti. Pek yakında oyuğu su basacaktı. Burada daha fazla barınamazdı. Soğuktan ve uzun süre hareketsiz yatmaktan kaskatı kesilmiş bedenini kaydırarak sığınağından çıkardı, emekleyemiyordu bile. Boğazın tepesine doğru tırmandı, bu defa daha da zorlanıyordu. Yağmur ırmak olmuş akıyor, çabasını baltalıyordu.

Nihayet sürünerek tepeye tırmanmayı başardığında iliklerine kadar ıslanmış, buz kesmişti.

Nem. Soğuk. Haşın yağmur darbeleri.

Düzlüğe ulaşıncı bu sabah toprağın kahverengiye dönüş-tüğünü fark ettiği tarafa yöneldi.

Ne yaptığını, neyi hedeflediğini bilmeden, uyurgezer bir hâlde sürünerek ilerliyordu suyun içinde.

Dua etmeli, Tanrı'ya yakarmalı, merhamet mi dilenmeliydi?

Kimden? Yerin, göğün efendilerinden mi? Bu dehşetengiz gecede üstünlük kimdeydi? Şeytani güçlerde mi, yoksa kutsal olanda mı?

Dayan, dedi, biraz daha dayanmalısın. Biri mutlaka seni kurtaracak. Buna inan.

Açlık, yorgunluk, nem ve soğuktan bitap düştü, yığıldı kaldı. Yine de inatçı ve sarsılmaz hayatta kalma güdüsü baskın çıktı ve tekrar sürünmeye devam etti.

Ansızın elinin altında sert bir uzantı hissetti. Bir çite ulaşmıştı. İnsan elinden çıkma. Tahtaya tutunarak doğruldu. İleride alçak bir ahşap kulübe çarptı gözüne; içeride hareket vardı, birtakım ayak sesleri duyuluyordu. Ot sendeleyerek eve ulaştı, duvar boyunca ilerledi. Kapıda durdu ve usulca tıklattı. İçeriden cevap gelmedi, seslenen olmadı. Yalnızca ayak sesleri yükseldi. Kapıya yaslandı ve itti. Dirseğini kilide çarpınca önü açıldı, yalpalayarak karşısına çıkan boşluğa adım attı. Canlı yumuşaklığını, sıcaklığını hissetti. Koyunlardı bunlar, birisi küçükbaş hayvanlarına acımış, ağıldan bu dama getirmişti. Sürünün tamamı bu kapalı alanda alt alta, üst üste tepişiyordu.

Ot bu anlamsız kaçışın ikinci sabahına bakakaldı. Koyun-lar yer açarak selamladılar misafiri. Etrafına dizildiler, yerde

sürünen yarattığı süzdüler. İçerisi sıcak ve aydınlıktı. Ahşap rafın üstünde bir kova dolusu kesilmiş süt duruyordu. Ot koca kovayı başına dikti ve büyük bir iştahla son damlasına kadar içti. Son haftalarda bol miktarda farklı lezzetlerle şımarttığı şişkin göbeğini tıka basa doldurdu.

Dışarıda güneşli, saydam bir gün başlamıştı. Yakındaki alçak tepeye kadar halı gibi yayılan sarı tarlaların ötesinde kararmış sazdan çatılar görünüyordu. Hemen yanı başından keskin bir açıyla bir tarla kuşu havalandı.

Kuş mutlu, kanat çırpıyordu işte. Dün geceki afet, su baskını hiç yaşanmamışçasına hayat devam ediyordu işte. Kimse boğulmamış, o yoğun, aralıksız tufanda havasızlıktan ölmemişti işte. Bembeyaz, dermansız bedeni, o daracık delikte, daha doğrusu çıkma kayanın kuytusundaki o tuhaf maddeyle göllenen çukurda az kalsın yitip gidecekti. Bir gün çürümekte olan cesedi ya da vahşi hayvanlardan artakalan kalıntıları bulunacaktı orada. Evet, bir gün birisi dehşet içinde bir çığlık atacaktı. Herhalde bir yabancı, diyeceklerdi, cinayet, büyü, belki de veba kurbanı.

Ot'un ölüsü bile dürüst, dini bütün insanları irkiltmiş olacaktı.

Kulübeyi incelemek üzere tam eşikten içeri girmişti ki dışarıdan sesler duydu. Sesler sanki sağ taraftan, uzun otların arasından kıvrılarak ilerleyen keçi yolundan geliyordu. Tahmininde yanılmıştı. Tekrar eşikten adımını attığında seslerin sahipleri kulübenin köşesini dönmüş, önüne çıkmışlardı bile: Biri çıplak ayak, diğeri ayağına takunya gibi bir şeyler geçirmiş, dalgalanan keten gömlekleri üzerlerinden dökülen, çobana benzeyen iki gençten adam. Şaşkın, durakaldılar, Ot bile bu ani karşılaşmayı fırsata dönüştürecek bir tepki gösteremedi. Öylece bakıştılar, ta ki Ot sessizliği bozup, damı işaret ederek,

“fırtına... sizin... sığındım...” diye geveleyene kadar. Teke tek olsalardı belki Ot adamı inandırabilirdi. Hatta biraz laflarlardı. Ne var ki, öküzünkini andıran tostoparлак iki koca kafa, güç birliğı demektir. Ayakkabılı olan, “Serserinin teki,” dedi, “çalıp çırpılmıştır.”

Johan Ot hırsızlık yapmadığını anlatmaya çalıştı, “fırtına... sığındım...” Gökyüzünü ve barakayı gösterdi ama boşuna uğraşıyordu, adamların anlamaya niyeti yoktu.

“Hırsız!” dedi ayakkabılı, “soyguncu, serseri.” Çıplak ayaklı hiç duraksamadan başını sallayarak onayladı. Ot el kol hareketleriyle, laf kalabalığıyla derdini anlatmaya çabalarken yaklaştıkça, geri çekildiler. Ayakkabılı olanın ayağı takıldı ve yere düştü, yerden kalkarken eline bir sopa almıştı. Çıplak ayaklısı sökeceğı tahta parçasını Ot’un kafasına indirmek amacıyla çite doğru hamle yaptı.

Başka çare kalmamıştı. Ot belinden uzun kamasını çıkardı ve bir elinden diğerine hoplatarak güneşte göz almasını sağladı.

“Hem de katil,” dedi ayakkabılı olan ve sopayı yere attı.

“Bizi gebertir,” dedi yalın ayak olan, çitten söktüğü tahta parçasını bırakırken.

Ot, askerlerde gözlemlediğı çeviklikle bir yandan kamasını sallarken, bir yandan da tehditkâr naralar atarak dizlerini kırıp öne sıçradı.

İlk canını kurtaran çıplak ayaklısı oldu, nalınlarının hantal-lığı yüzünden ayağı takılan diğeri kapaklandı, sonra nalınlarını yerden topladığı gibi arkadaşının peşinden koştu.

Korkmuştu Johan Ot, telaşlanmıştı, karşıya bakakaldı. Savaş meydanında tek başına kalmıştı ama çok geçmeden kılıçlarını, dirgenlerini kuşanarak geri geleceklerinden ve Tanrı yardımcısı

olsun, kendisini yaban domuzu gibi otların arasında şişleyeceklerinden emindi.

İçeri koştu, süt kovasını itti, rafın dibine sıralanmış peynir tekerleklerini yokladı. Birini kapıldığı gibi beline soktu. Koyunlar meleyerek sağa sola kaçıştılar ve sallana yuvarlana peşinden dışarı sökün ettiler.

Tarlanın anızlığını koşarak katederken keskin taşların insafsızca çizmelerini paraladığına, deldiğine yanıyordu. Nefes nefese uzaklaşıyor, barakanın etrafında yeniden çıkacak patırtıya kulak vermeye çalışıyordu. Arkaya bakıp onları gördüğünde seyrek ağaçlıklı koruya yaklaşmıştı bile. Barakanın önünde omuz omuza toplanmışlardı. İçlerinden birinin komutuyla dağıldılar. Geniş bir yay oluşturarak koruluğa doğru koşmaya başladılar, bir yandan da birbirlerine sesleniyorlardı.

Sonunda Ot'un aklına dar boğaz geldi. Ova, diye düşündü, bir an önce düzlüğe ulaşmalıydı. O tarafta görüş alanlarının dışında kalırdı. Koruluk önlerini kapatırdı. Başarırsam kurtulurum, dedi.

Tabana kuvvet otların arasında ilerledi. Bağrıtları yaklaşıyordu. Koruluğun eşiğindeler. Şimdi içine girdiler. Şimdi dağıldılar, beni arıyorlar. Tepeye ulaşınca bir gayret kendini aşağı koyuverdi ve zahmetsizce dereye kadar kaydı. Durdu. Kaya çıkıntısının acil durum kuytusunu ne tarafa düşüyordu acaba? İleride miydi, geride mi kalmıştı? Fazla kafa yormadan dere boyuna yöneldi ve birkaç adımda tanıdık kayaya ulaştı. Emekleyerek kovuğa girdi ve ıslak otların üzerine oturdu. Hâlâ nefes nefeseydi. Kamasını sıkıca tutuyordu.

Çok geçmeden yukarıdan sesler duydu. Bölük pörçük, aceleci, haşın, kapkaççı. Tamam, anlaşılmıştı, köylüler kan çıkmadan peşini bırakmayacaklardı. Sığınağında güvende olduğundan

şüphe duymadığı hâlde nefesini tuttu. Dışarıdan bakıldığında içerisi zifiri karanlık görünüyordu. Gözlerim parlamıyordur nasıl olsa, diye düşündü.

Kana susamış güruhun patırtısı, bağırışları tepeye doğru giderek azaldı ve sonunda kesildi.

Bir süre daha bekledikten sonra sürünerek dışarı çıktı. Ancak şimdi kendine şöyle bir bakmaya fırsat bulmuştu. Kir pas içindeydi, üstü başı lime limeydi, yırtık giysisinin altında kurumuş kanı fark etti. Hayduttan farksızdı. Peşine düşmekte haklıydılar. Korkuyla kenetlenmişlerdi. Tüccarlar grubunu, ıssız dağ yollarında nasıl da korkuya kapıldıklarını anımsadı. Venedik bölgesini tutan haydut sürüleri, sığınmacı çeteler halkın korkulu rüyası hâline gelmişti. Memleketi saldırgan yabancılar sarmıştı, ahlak bozulmuştu, yargıçlar bile tedirgindi. Hırsızlık ve her türlü şiddet olayı öylesine yaygındı ki masum halk evinde bile kendini güvende hissetmiyordu.

Olan olmuştu. Korku adamları kendisine karşı birleştirmişti. Artık tam bir serseriydi. Giysi ve bir at edinmesi gerekiyordu. O zaman iş değişirdi. O zaman kana susamış insanlar savaş çıgıllıkları atarak izini sürmezlerdi. Ama kolay olmayacaktı.

Tepeyi tekrar tırmandı, etrafı dikkatlice kolaçan etti. Adamlar dağılmışlardı. Çoban kulübesi bu taraftan görünmüyordu. Boğazı çevreleyen ağaçların arasından bayırdan aşağı yürüdü.

Uzun süre taban tepmiş olmalıydı, güneşin batmasına az kalmıştı. Dar boğazdan geçerek geniş ovaya yönelen dere durulmuş, birkaç metreye kadar yayılmıştı. İki yanında söğütler uzanıyordu. Akarsuyun ucunda, dağların eteğinde, büyükçe bir yerleşim yeri görünüyordu. Tarlalar, ardında küçük bir köprü, sonra da evler vardı. Köpeklerin havladığını, bir çocuğun ağladığını duyacak kadar yakınlaşmıştı.

Hava kararana kadar kıpırdamayacaktı. Düzlüğü, dolayısıyla da ortalığı velveleye verebilecek davetsiz misafirleri görebileceği bir noktada, çalıların arasına oturdu. Peynir tekerleğini çıkardı. Çenesi yorulana kadar çiğnedi de çiğnedi.

Tatlı bir rüzgârın dalga dalga taşıdığı akşam seslerini dinledi. İnsanlar tarladan evlerine dönüyor, günlük dertlerini paylaşıyor, köpeklerine, çocuklarına sesleniyor, yemek hazırlığı yapıyorlardı. Köy hayatı hiç değişmez. Gün boyu pala çalmışlar, ayakta duracak hâlleri kalmamıştır. Evlerine, ahırlarına kilit vururken göz kapakları ağırlaşır. Karınlarını tuka basa doyururlar. Tavanı boydan boya kirişli, loş evlerinde tek tük laf ederler. Çatıda kara ahşap doğramaların arasında rüzgârın hortlattığı canavar imgeleri yuvalanır. İçerisi sıcaktır, güvenlidir. Sonra, evin genç, yaşlı, küçük, büyük ahalisine aldırırmaksızın, kan ter içinde çiftleşirler. Sobanın dibine ip gerer çamaşır kuruturlar, uzak bir köşeye yerleştirdikleri haç onlarla birlikte nefes alıp verir. Bu nem ve kutsanmış huzur dolu güvenli bölgede her şey uyumla solur.

“Neden ben de herkes gibi bir hayat sürmüyorum,” diye haykırdı Ot ve söğüt duvarının karanlığında yankılanan kendi sesinden irkildi. Neden herkes gibi bir hayat sürmüyorum, neden hep firardayım, her gittiğim yere içimdeki endişeyi, yürek erintisini taşıyorum? Hangi güç, hangi anlaşılmasız dürtü beni hep kaçmaya zorluyor?

Nedenlerini çözebilmek için geçmişini anımsamaya çalıştı; yuvasını, huzurlu yaşamını, ama geride kalmış o günler öylesine belirsiz ve karanlık, öylesine uzak ve yabancıydı ki gerçekliğinden emin olamıyordu. Belki hepsi rüyaydı, diye düşündü. Belki de karşıdaki karanlık ev kümesini, köpeklerin havlamasını, dere yatağında usulca şırıldayan akarsuyu ve nehir

kenarında gözüme çarpan ve aklımı çelen o kulübeye girme dürtüsünü sadece düşünüyorum.

Sakınarak, dere boyundan, köprüye kadar yürüdü. Durdu, kulak kabarttı. Çıt çıkmıyordu. İlerleyebilirdi. Suyun kenarından yokuş yukarı çıktı ve insanların derin uykularında nefes alıp verdiği, horladığı evlerin karanlık pencerelerine baktı. Bahçe kapılarını yoklayarak ilerlerken kendini birdenbire bir tahta parmaklığın iç tarafında buldu. O an bir şeyin hırladığını, uluduğunu duydu. Kara bir gölgenin kendine doğru hamle yaptığını fark eder etmez kedi çevikliğinde bir son saniye hamlesiyle kendini tahta parmaklığın dışına atarak kapıyı kapattı. İçeride kalan kudurmuş hayvan havlayarak, tahta perdeye zıplıyordu. Çağrısı diğer evlerin bahçelerine ulaşmıştı. Civardaki tüm köpekler koro hâlinde var güçleriyle havlamaya, ulumaya koyulmuşlardı. “Lanet olası it,” diye söylendi Ot, “bu gürültü ölüleri bile mezarından kaldırır.” Tahta perdenin dibine çömeldi ve bekledi. Köpekleri bırakırlarsa yandım, diye düşündü. Yokuşun yukarısındaki evlerden birinin kapısının açıldığını duydu. Birisi dışarı çıktı, etrafı kolaçan etti ve köpeğine seslendi. Ortalık sakinleşti. Tahta perdenin arkasındaki hayvan da yatıştı. Ama tetikteydi. Ot’un kıpırtısız varlığını hissediyordu. Bahçeyi adımlıyor, sağı solu kokluyordu. Korkmuştu. O da korkmuştu.

Ot sonsuzluk kadar uzun gelen bir süre kıpırdamadı. Sonra usulca kıpırdandı ve köpeğin ortalığı velveleye vermesini bekledi. Hiçbir şey olmadı. Köpek sesini çıkarmadı. Tahta perde boyunca yürüdü ve evin köşesine ulaştı. Tahta perdeyle kulübenin kararmış kerestesi köşede birleşiyordu. Parmak ucunda yaklaştığı pencerenin kenarından kulak kabarttı. Nefes sesi. İçeridekiler uykudalar. Arkaya dolaştı. Arkadaki çalılığın aralığından geçti. Kulübe geride sarp bir yamaca kondurul-

muştı. Elini pencerelerin birinden içeri soktu ve yokladı. Boşluk. Pencere tabana yakın olmalıydı. Başını ve omuzlarını içeri sokmaya çalıştıysa da sığmadı.

Yere çöktü ve ümitsizce durum değerlendirmesi yaptı. Bir gömlek verin, ne olur, yardımsever insanlar, yalnızca bir gömlek! Bir lokma yiyecek.

Hiddetle ayağa kalktı. Pencereye koştu ve başını daldırdı. Bir de omuzlarını sokmayı başarırca, içeri girmiş sayılırdı. Yanılıyordu. Omuzlarını sokmayı başardığı hâlde kalçada sıkıştı. Nefes nefese, söylenerek, kendini zorladı. İmkânsızdı. Birileri sesini duymuş olmalıydı, içeride bir hareket ve konuşmalar oldu. “Kim var orada?” sorusunu açık seçik duydu. Bedenini gerisin geri dışarı çekti. Ahşap derisini kesmişti, inledi. İçeriden bir adamın, “Orada biri var,” diye bağırmasıyla bütün ev ayağa kalktı. Ot, odaya giren sesin sahibinin, karanlıkta el yordamıyla ilerlediğini hissetti. Sonra da kafasını saçlarından kavradığını.

“Yakaladım onu,” diye kükredi adam olanca gücüyle, “kaçamaz.”

Ot, can havliyle adamı önce belinden, sonra da apış arasından iterek kafasını kurtardı. “Arkaya geçin,” diye feryat etti ses. “Evin yanından dolanın.” Ön kapı çarptı. Gürültüler. Gıcırtilar. Köpeklerin havlaması. Ve Ot ne olduğunu anlayamadan kendini yine yamaçta buldu. Karanlıkta bağırarak üzerine çullanan bedenlerle boğuşmuş, orasına burasına yapışan düzinelerce dokunaca karşı koymuştu. Yumruk darbeleriyle saldırganları sindirmiş, yırtıcı hayvanlar gibi gürlemişti, artık o da bir yırtıcı hayvandı.

Kayaların ve sivri dikenlerin arasından tepeye ulaşış soluklandığında, gözlerinden öfke ve çaresizlik yaşları boşanıyordu.

Gidecek tek bir yerim yok, tek bir yerim. Sonsuza kadar o evden bu eve savrulacak, hepsinden kovulacak, dayak yiyecekti.

Kurtuluş yoktu.

Çaresizdi.

Tek seçeneği kaçmaktı. Hiç kimseden ve herkesten kaçmak. Anlamsızca ve en ilkel şekliyle kaçış. Sadece durmadan kaçış. Locatellilerin evindeki kargaşanın peşinden, korkudan gözü dönmüş az önceki hödüklerden, yaradılışın bütün vahşi hayvanlarının sığındığı, soğugun ve rutubetin göz açtırmadığı bu kayalıklara akıl almaz kaçışı gelmişti. Peki, daha önce? Daha önce neler olmuştu? Hiç sıcak, huzurlu bir yuvası olmuş muydu?

Hatırladığı kadarıyla olmamıştı. Ama zihni yardımcı olmuyordu. Ümitsizce, kurtuluş beklentisine saplanmış, yerinde sayıyordu. Aşağıda korkudan kudurmuş bir grup onu bekliyordu. Burada taşlardan, dikenlerden geçilmiyordu. Umudunu, kararlılığını yitirmişti ki bu işten de sıyrılacağı tesellisine sığındı.

Bütün gece kayaların arasında dolandı. Sonunda harap, orası burası sıyrılmış, üstü başı yırtık pırtık bir hâlde, otların üzerine attı kendini.

Uykusunun arasında uzaklardan silah sesi, çanlar ve bağır-tılar duydu. Çok yakından kocaman bir çanın sesi geliyordu aslında. Biteviye çaldı. Derken, duyduğu bağırılardan yine dehşete kapıldı, hemen doğrulup var gücüyle koşmalı, dikenli araziden gerisin geri kaçmalıydı, ama ne yazık ki bedeni komut almıyordu. Gözlerini açtığı anda, tepesinde, sabah ışığında ağaçların arasından kendisine bakan son derece solgun ve kıpırtısız bir yüzle karşılaştı. İfadesiz bakışlarını yüzüne sabitlemişti. Yanaklarından kanlar süzülen yaralı bir yüz. Alnından ve gözlerinden aşağı doğru. Ama süzülen kanlar akılmıyordu. Tepesine

dikenlerden bir ta oturtulmuştı. Mesih, ölümün dehşeti okunan gözlerini Ot'a dikmişti. Çanlar çalmaya devam ederken, en ufak bir hareket olmamasına karşın, bir canlının varlığını hissediyordu Ot. Bir şey kıpırdıyordu sanki, evet, ayakucunda bir kıpırtı vardı. Dirseklerinin üzerinde doğrulmasıyla, bir karaltının, haçın dibindeki çalılığın arasına süzüldüğünü fark etti. Çarmıha gerilmiş İsa heykelinin altına. Çarmıha gerilmiş, kanlı Mesih'in altında ne işim var? Çanlar çalıyor ve peşimde kılıçlar, dirgenler, dövenler kuşanmış bir çete var.

Tükenmişti, doğrulmaya çalıştıysa da acıyla inleyerek kendini otların arasına attı tekrar. Çalıların arasında yine bir kıpırtı oldu. Bakışları Mesih'in yüzünden aşağıya, kalastan yapılmış haçın dibine kayınca, yerde duran tuhaf bir insansı yaratığa kilitlendi. Paçavra giyimli. Sırtında bir pösteki ve dilenci bohçası. Hafifçe kambur. Erkek, saç sakalı birbirine karışmış. Gergin, tedirgin bir kıpırtı. Yukarıdaki huzurlu, sabit bakışlara tezat yuvalarından fırlamış delişmen gözler.

Yaratık öne doğru hamle yaptı ve kuşkuyla yaklaştı. Şimdi Johan Ot yukarıda, Mesih'in solgun, kanlı yüzünün hizasında, meraklı gözlerle önce eğilip kendisine, sonra da sağa, sola bakan kocaman bir kütle gördü. Sabah güneşiyle parlayan bu iki yüzü süzdü. Sonra sarkık dudakları sıkı sıkı kapalı, kanlı ama solgun yüz susarken, yanındaki saçlı sakallı olan konuştu.

"Kusura bakma birader," dedi sağdaki sakallı, yüzün ortasında açılan kırmızı, dişsiz ağız boşluğu. "Mortoyu çektin sanmıştım."

Biraz mahcup, acemi bir tavırla kolunun altına sakladığı taş gibi manşetli deri çizmeyi çıkardı.

"Çizmem," dedi Johan Ot, soluğu kesilerek, "o benim."

“Evet,” dedi saçlı sakallı surat. “Evet, senin, buyur al. Canlıları asla soymam. Asla.”

Johan Ot, müteşekkir, gülümsemeye çalıştı.

“Hayatın kaymış senin,” dedi saçlı sakallı surat ve Ot’un üzerine eğildi. Başını hafifçe kaldırıp ağzına su akıtırken bir yandan da susmamacasına konuşuyordu: “Neler geldi kim bilir başına, benden bile kötü durumdasın, ne yapacaksın, elden bir şey gelmez, bizim hayatımız böyle işte. Ama şu çizmeler yok mu, nasıl da becerdiysen, nereden çaldın onları, ne yazık ki kendine geldin, oysa işin bitmiş sanmıştım. En azından ölmek için doğru yere gelmişsin, Hazreti İsa’nın ayağının dibine.”

“Çanlar,” diye mırıldandı Ot, başını seslerin geldiği tepeye doğru sallayarak. “Ne için çalışıyordu?”

“Ah, onlar mı?” dedi, çalçene. “Geceleri cadı avına çıkıyorlar. Çarşafllara sarınarak çayırarda dolaşıyorlar, doğanın hayır duasını almak için. Cadılar *Ar-zhek*, *Ar-zhek* diye cıgıllıklar atıyorlar, herkesin ödü kopuyor, sonra da yok olup, tekrar bir kavşakta, aynı buradaki gibi bir haçın yanı başında beliveriyorlar. O yüzden burada güvendesin, burası her zaman güvenlidir. Kimse buraya gelmeye cesaret edemez. Yukarıda kilise meydanında toplanır, çanları çalarlar, silahları varsa ateş ederler, yoksa da saatlerce bağırıp çağırırlar.”

“Tehlikeli,” diye fısıldadı Johan Ot.

“Tehlikeliler mi?” diye çançan konuşmayı sürdürdü geveze. “Elbette tehlikeliler ama yalnızca evlerinin ya da kilisenin civarında. Başka yerde değiller. Gece geç vakit, ya da sabah erkenden kavşaklara, haçların dibine gelenler kafayı yiyebilir. Çocuklar bile bilir bunu, o yüzden buraya gelen giden olmaz, salim kafayla dinlenebilirsin. Tanrıya şükret ki,” diyerek istavroz çıkartırken gözlerini İsa’lı haça dikti, “çizmelerin hâlâ ayağında.

Yüce Tanrının acıdı, tam vaktinde uyandırdı seni. Çoktan öbür dünyayı boyladın sandım, cadılar devreye girdiler -zaten her yer cadı kaynıyor, seslerini duydun, değil mi-, seni sürükleyerek götürdüler ve kırbaçlamaya başladılar bile diye düşündüm.”

Adam yerden kaldırdığı çizmeyi sıyrıp aldığı gibi ayağına sokmaya çalıştı. Johan Ot güçlkle doğrulup yardımcı oldu.

“Onları sana verirdim ama,” dedi Johan Ot, “çizmesiz...”

“Haklısın,” diye sözünü kesti saçlı sakallı, “haklısın, bizim meslekte ayağında çizmen yoksa hâlin haraptır, değil mi? Bana teşekkür borçlusun, değil mi? Uzun zamandır üzerine köpekleri salmayan ilk insan benim, değil mi?” Dişsiz ağzıyla kıkırdadı. “Bilirim, gayet iyi bilirim.”

Johan Ot, kurtarıcısının, eline tutuşturduğu kuru ekmek parçasını kemirmeye koyuldu ve avcılarının ava bir geceliğine ara vermiş olmalarından kaynaklanan sessizliğin içinde, saçlı sakallı boşboğaz arkadaşının susmamacasına gevezeliğine kulak verirken, görkemli sabah güneşinin doğudan ısıllı yükselişini seyretti. Seyrederken ve kulak verirken bir yandan da mucizevi bir hızla gücünü toparladığına şaşıtı kaldı.

“Neredeyiz?” diye sordu aniden, ayaklanıvermiş, yola çıkmaya hazırmış, ileride, uzaklarda bir hedefe odaklanmış gibi.

“Yakınız,” diye gizemli bir cevap verdi diğeri. “Koruyucu hamim Aziz Antuan’a* yakınız. Ufak, şirin bir köy,” diye fısıldadı hoşnut bir ifadeyle, “hacılar; açık yürekli, dertsiz insanlar. Benim Antuan’ım yardımseverdir, balıkların koruyucusudur, bizi de kollar.”

* Padova’lı Aziz Antuan: 13. yüzyılda da yaşamış Lizbon doğumlu Katolik Fransiskan rahip. Ölüm yeri Padova’dır. Diğer özelliklerine ek olarak hayvanların, kayıp şahıs ve eşyaların, denizcilerin, yolcuların, açların, fakirlerin, batık gemilerin koruyucusudur. -çn.

Johan Ot ayağa kalktı. Şöyle bir hâline baktı, saçlı sakallı, şen şakrak yoldaşından daha iyi durumda değildi, berduşlukta yarışarlardı. Güleceği geldi.

“Buralarda su bulunur mu?” diye sordu. “Elimi yüzümü yıkasam.”

Kambura yaslandı, yalpalayarak, ağır ağır ormanın içinde ilerlediler. Arkadaşı bet sesiyle neşeli bir şarkı tutturdı:

Padovalı Aziz Antuan

Bir de karnımızı doyursan.

17.

Zaman çözülr. Niyetler uçar. Alevden çarklar. Eski günlere dönüş. Tersine kürek çekiş. Çölde günler nasıl geçiyor, Antuan?*

Bir dilencinin, berduşun, serserinin, gülünç ve acınası, neşeli ve melankolik tuhaf hayatı. Tekmeler, köpeklerle atılmış et parçaları, gömleğin içinde ekmek somunu, dilenci bohçasında çalıntı bir kek parçası etrafında geçen. Bekçi köpeklerinin homurtusundan, hırıltısından kaçarak ya da kâh ahırda, samanların üzerinde kâh manastırın bahçesinde bir köşede kıvrılıp geceleterek. Bir ziyafet, bir sefalet. Soğukta, fırtınada perişan. Geceleri ay ışığında. Issız bir kilisenin sessizliğinde. Eşkiya ve serseri dostlarla felsefi sohbetlerle. Hâkimin, celladın gölgesinden tırsarak. Kutsanmış giysilere sığınarak. Tepedeki ışıklar içindeki beyaz haçın, hacıların izinden. Kafilelerin meşakkatli yürüyüşüyle.

Neşeli köy şenliğinde.

* Aziz Antuan: (251-356) Mısır'da yaşamış, Hristiyanlığın bilinen ilk kutsal rahiplerindendir. Doğaya dönük münzevi hayatı tercih etmesiyle bilinir. Yıllarca çölde, türlü şekillere giren şeytana direnmiş, ekmeği katık yapmış, mücadeleden güçlenerek çıkmıştır. Bulaşıcı/deri hastalıklarına yakalananların, mezar kazıcılarının koruyucusudur. -çn.

Ritmik gayda müziğinin hoş nağmeleri. İhlamur ağacının altında kadınlı erkekli dans. Bayram. Bayramlıklar giyilmiş. Hareketin hararetiyle yüzleri kızarmış, enselerinden ter akan, geniş kenarlı şapkalar takmış erkekler. Hepsi koyu renk el dokumu bol pantolonlar içinde, büyük bir şevk ve ciddiyetle uyguladıkları dans adımlarına kaptırmış kendini. Dalgalanıp savrulan bol eteklerinin içinde çıkmak çıkmak gözleri ve kışkırtıcı tavırlarla salınan, pilili keten başörtülü kadınlar.

Kılıçlar. Nasırlı köylü elinde kılıçlar. Demir ve kızılıcık sopasından bastonlar.

Gaydanın titreşimleri. Ritim. Onları eskilere götürüyor, bırakıyor ve fır döndürüyor.

Daire, dönüş hızını aksatırsa dağılır. Ritim tutan, tahtaya vuran eller. Daha hızlı. Karşılıklı ve hep beraber. Bu değişik köy dansı. Karaftan dökülen, sakala, oradan da göğse inen şarap. Üzerlerinde gömlekler, üzerlerinde artık yalnızca gömlekler, kalabalığın içinde sıkış tepiş. Gaydanın ritmik melodisiyle omuzları, elleri tutuyorlar, bırakıyorlar, ürkek bir hayvan sürüsü gibi kaçıyorlar, sonra yine kollar, bacaklar, eller, nefesler, terli yüzler birleşiyor, yer değiştiriyorlar, daha da eğiliyorlar, zıplıyorlar.

Doğanın posası, fazlalıklarıydılar, kimselere görünmeden, bir evin arkasında oturdular. Anton dişsiz ağzına tıktırdığı minik ekmek lokmalarını uzun uzun çiğneyerek öğütüyordu. Johan Ot gözlerini boşluğa dikmişti. Akşam oluyor, meydandaki dansın coşkusu yavaştan sönüyordu. Kulağına kızların kıkırdışması, dili dolanan sarhoş adamların peltek konuşmaları geldi. İki kafadarın gidecek yerleri yoktu. Hiçbir yerden gelmemişlerdi. Kimseden korkuları yoktu. Zaman ayrılmış, niyetler uçmuştu. Otlar serin rüzgâra boyun eğdiler.

“Hiç evin oldu mu?” diye sordu Anton.

“Bir yerlerde oldu,” dedi Johan Ot. Anızla kaplı bir tarla gördü. Hasat zamanı. Gün çekilirken kararan bir tepe. Orada mı, burada mıydı? Geçmişte mi, şimdide mi?

“Göreceğin geliyor mu?” dedi Anton. “Kafayı takıyor, mutsuz oluyor musun? Unut gitsin! Çölde günler nasıl geçerci, Anton, diye düşünürüm hep.”

Neşeli köy şenliğinde.

Günlerden bir gün öğle vakti, terk edilmiş bir evde.

İki asker durdular. Kim bilir hangi bölüğün piyadeleri. Biri kılıç ve uzun bir mızrak kuşanmış. Diğerrinin ise belinde kılıç, omuzunda misket tüfeği, dayanmak için bir sırık ve belinde mühimmat var. Diz altına gelen pantolonları bol ve salaş, paçaları lastikli, uçları kırmızı kurdeleyle tutturulmuş. Kafalarında, şeridine göz alıcı bir tüy tutturulmuş şapkalar. Üst baş toz içinde, yorgunlar, bakışları donuk. Yakındaki bir evden su istiyorlar. İki dilenci bir pencere pervazına oturmuş, köyün boşalmasını sessizce seyrediyor. İyi ki gözcülüğü elden bırakmamışlar. Askerler geliyor.

Askerlerin laterna eşliğinde söyledikleri bıktırıcı, tekdüze nakarat giderek yaklaşıyor. Berrak ve gür, güzel bir sese, ikincisi daha geri planda ve derinden destek verirken, üçüncüsü bir yandan küçük adımlarla onlara yetişmeye çalışarak katılıyor; laterna eşliğinde o kısa nakaratu usanmadan tekrarlıyorlar. Araya köpek havlamaları girse de ağıtlarının nakaratu öne çıkıyor.

Derken görüş alanına girdiler. Üç atlı şarkıcıdan oluşan öncü kuvvet. Yanlarında atının sağrısına, işe yaramaz, verimsiz bir ineğin memelerini andıran gaydası asılı bir müzisyen. Şarkılarını bıkmadan usanmadan sürdürüyorlardı. Gözlerini ufka dikmiş, önlerindeki yol kadar sıkıcı, ruhsuz, ritimsiz şar-

kılarını çıgınıyorlardı. Soluk üniformalarından kayışlar ve altın renkli şeritler sarkan subaylar ise geriden geliyorlardı. Ara sıra tükürüyor, kendi aralarında konuşuyorlardı. Etraflarını sürü hâlinde sararken hırlayan, havlayan, uluyan köy köpeklerine ne atlar ne de askerler aldırış ediyorlardı. Kim bilir kaç köyün içinden, hırlayan, uluyan kaç köpek sürüsünün arasından geçmişlerdi bugüne dek. En geriden gelen gönüllü asker birliği tozun içinde ayak sürüyordu. Eğitimsizdiler, sıkkindılar; yorgun bakışları kâh yere kâh evlerin cephelerine çevriliyordu. Her şeyden bıkmış, bütün güçlerini yitirmişlerdi. Onlar da evsiz, diye düşündü Johan Ot. Onlar da yollara düşmüşler, kaçıyorlar. Kaçan da kovalayan da aynı durumda. Kahramanlıklardan, büyük meydan muharebelerinden, top atışıyla dökülen kandan eser yok yüzlerinde. Yalnızca bezginlik var. Acaba kıyı kesiminin neresinden geliyorlar? Hangi yöne sevk ediliyorlar? Bosna'ya mı, Macaristan'a mı yoksa Bavyera'ya mı? Fark etmez. Nereye giderlerse gitsinler, hep yol üzerinde köyler, havlayan köpekler karşılar onları, ara sıra savaşırlar, şehit düşerler ve yine yola koyulurlar; böyle sürer gider. Artık duyarsız, aldırılmaz olmuşlar, tıpkı bizim gibi. Dağ köylerindeki evlerinden, Pazar ayininde kilisede çalan çanlardan, Noel sofrasındaki cevizlerden, tüten ekmekten en ufak bir anı kırıntısı kalmamıştır belleklerinde. Tek bildikleri katedecekleri yoldur, ön safta laterna eşliğinde tekrarlanan uzun, cılız nakarattır. Bezgin müzisyenin ara sıra üflediği gaydanın katılımıyla. Emirler. Mola. Uyku. Marş, marş. Tekrartekrartekrartekrar. Harpten harbe, köyden köye yol alırken, köylülerin korku dolu bakışlarının, “Tanrım ne olur burada durmasınlar,” dileklerinin hedefi olan bir binayak. Büyük hükümdarın hizmetinde sonsuza kadar yol tepecek bir binayak.

Köye çöken sessizlik Ot'un dikkatini çekti. Tek tük çocuk askerlere doğru koşmuş ama çok geçmeden evin endişeyle seslenen kadınının koruyucu kanatlarına dönmüş, annelerinin mutfak önlüklerine gömmüştü yüzünü. Yalnızca köpekler bir süre peşlerini bırakmamıştı. Arkalarında toz bulutu bırakarak gözden kaybolmuşlardı. Boşluk. Laternanın sesi iyice zayıflamış, duyulmaz olmuştu, demek ki uzaklaşmışlar, belki de buraya, hatta dünyaya hiç gelmemişlerdi.

“Laternalarını kıvrıta kıvrıta uluyorlar,” diye kıkırdadı Anton kızarmış diş etlerini göstererek, “umutlarını kaybetmişler, uluyorlar.”

“Bir harp meydanında kanlar içinde sürünecekler sonunda,” dedi Johan Ot.

“Hâlimize şükredelim,” diyerek kıkır kıkır güldü yine Anton.

“Şükredecek hâlde değiliz,” dedi Johan Ot. “Akıntıya kürek çekiyoruz. Kanlı suda akıntıya kürek çekmekten başka işimiz yok.”

Günlerden bir gün öğle vakti, terk edilmiş bir evde.

Kiliseden taşan ilahilerin çınladığı meyve bahçesinde, paydos vakti.

Kapusen* rahibin bankın üzerine bıraktığı kâğıtlara göz gezdiriyordu Ot. Anton ise el kol hareketleri yaparak derin derin düşünüyor, kendi kendine konuşuyordu. Kiliseden göğe koronun gür sesi yükseliyordu. Ot'un göz bebekleri siyah harf kalabalığı üzerinde kayıyordu. Sonra durdular ve bir bölüme kilitlendiler. Ot ürperdi. Okudu. Tekrar. Yüksek sesle:

“Metruk dağlık ve ormanlık alanlarda kilise inşa etme isteğine ve dürtüsüne kapılanlar hayatını namusuyla kazanmayan

* Kapusen inanç: Katolik kilisesinin Fransisken tarikatının bir dalı. —çn.

fırsatçılar, ahlâksız ve aylak, yersiz yurtsuz berduşlar, serseriler, laternacılarıdır. Kanun kaçakları, hayalciler, dalavereciler, darağacını hak eden iblisin sözcüleri ormanlarda, vadilerde uygun arazi seçiyorlar, otunu yoluyorlar ve namuslu insanları mucize merkezleri diye kandırarak oralara yönlendiriyorlar.”

“Kâğıtta öyle mi yazıyor?” diye sordu Anton.

“Evet, öyle yazıyor,” dedi Johan Ot.

“Mucizeleri ciddiye almak gerekir,” dedi Anton. “Bir bastonun yılanı dönüştüğüne tanık olmuştum.”

Gözünün önüne ormanın kıyısında bir kulübede kafa kafaya vermiş hararetle bir konuyu tartışan adamları getiren Johan Ot, “hayalciler, iblisin sözcüleri, dalavereciler,” dedi, Urban Posek’i düşünerek. Urban Posek ve Jakob Demşar şu anda yeryüzünün bir noktasında boynuma ilmiği geçirmek için sabırsızlanıyorlar.

Kiliseden taşan ilahilerin duyulduğu meyve bahçesinde, paydos vakti.

Ayağının altında kar, buz; yolda.

Sağ taraftan biri seslendi, ardından başkası var gücüyle bağırdı. Ot’un ayakları içgüdüsel olarak saklanacak bir yer aradı ama boşuna, tek tük çalılığa rağmen etraf göz alabildiğine yemyeşil çayırda kaplıydı. Seslerin peşinden insanlar belirdi. Bir rüya sahnesinde çukurdan çıkıp ayakları yerden kesilerek yola yaklaşan hortlakları andırıyorlardı. Kadınli erkekli kalabalık bir grup. Erkekler kınlarından çıkardıkları kılıçlarını savurarak ağaçların dallarını biçiyorlardı. Onlar bağırırken kadınlar da çığlık atıyorlardı. Bir yanda evli kadınlar, diğer yanda damat ve sağdıçla çevrelenmiş bir gelin, köyün yemyeşil kırlarından, kim bilir nerelerden eve dönüyordu.

“Kötü ruhları kovuyorlar,” dedi Anton. “Böylelikle evlilikte uyum, yeni yuvada mutluluk hiç eksik olmayacak.”

“Ne işe yarayacak?” dedi Johan Ot. “Ne işe yarayacak, söylesene, bu lanet memlekette neden herkes koşuyor? Neden herkes kaçıyor?”

Ayağının altında kar, buz; yolda.

Hayvan gövdelerinin ısıttığı karanlık bir ahırda.

Dışarıda esen sert, ısırgan rüzgârdan kaçarak içeri sığındılar. İçerisi sıcacıktı, gübre, yağlı ve güçlü hayvan gövdelerinin kokusu baskındı. Geviş getiren gövdeler karanlıkta bön bön bakıyorlar ve besin artıklarını, dışkılarını şapadanak ayaklarının dibine bırakıveriyorlardı. Gecenin bir vakti ahırın kapısı gıcırdadı. İçeri iki gölge süzüldü. Ellerini sıcak nefesleriyle hohluyorlar, fısıldaşıyorlardı. Derken işler kızıştı, sesler yükseldi. Hayvanlar huzursuzlandı. ısıltılı beyaz tenli bir dişi yaratık parladı karanlıkta. Yukarı doğru esneyerek, kırılgan bedenini sıkıca kavradığı gibi duvara bastıran sıcak bir karaltının güçlü kollarına bıraktı kendini. Duvara dayanınca asma filizi gibi narin bacaklar kilitlendiler karaltıya. Birbirlerine sıkı sıkı sarılarak ahladılar, ohladılar. Kadın bastırmaya çalıştığı bağırtısını ilkten bir an yuttuğu hâlde, ardından önce uzun, sonra da soluğu kesiliyormuşçasına kısa kısa tuhaf çığlıklar hâlinde koyverince, hayvanlar huzursuzlanarak kıpırdanmaya başladı. Adam hızla, düzgün aralıklarla nefes alıp veriyordu ve kalçasını saran bacakları sıkıca kavrayıp olanca gücüyle duvara abanırken, yavaş yavaş kendinden geçiyordu. Soluğu daha da sıklaşarak uzun bir haykırıyla son bulduktan sonra kolları gevşedi ve bembeyaz filizler usulca aşağı kaydılar. Çözülüp, savunmasız karanlık bir kütle hâlinde yere yığıldılar. Sırtı geniş olan karaltı derin derin iç çekerek hâlâ diğerini örtüyordu. Tek kelime edilmemişti.

Hiçbir konuşma olmamıştı. Daha sonra iki karaltı toparlanıp aniden içeri dolan kış ayazına adım atarken bile.

Dilenciler berbat kokan samanın içinde yarı uykulu uzanıyorlardı. Gece boyu gözlerini kırpmadılar.

Dilenci döşeklerine sabahın ilk cılız ışığı vurur vurmaz ayaklanan Anton eğildi ve Johan Ot'un tavanı sakince seyreden, etrafı garip bir şekilde çukurlaşmış gözlerine baktı. Bir cesedin patlak gözlerini andırıyorlardı.

"Bunların sevişmeleri böyledir," dedi. "Bu insanlar böyle sevişir işte."

"Böyle çiftleşirler," dedi Johan Ot.

"Berbat görünüyorsun," derken, dişsiz ağızıyla içini sessizce çekerek kıkırdadı Anton. "İçin yanıyor. Berbat görünüyorsun. Bu sınavı geçemedin."

Hayvan gövdelerinin ısıttığı karanlık bir ahırda.

Kederli bir kafile.

Havada kocaman kapkara bir haç sallayan çıplak ayaklı rahipler başı çekiyorlardı. İtişip kakışırken dalgalanarak ilerleyen kalabalık bir grup peşlerinden geliyordu. Kıpır kıpır, sürekli devinim hâlindeydiler. Ellerindeki meşaleler ve mumlar geceye evrilen akşamı aydınlatıyordu. Haykırışlar ve kırbaçlamalar. Dizlerinin üzerinde, emekleyerek. İniltiyle, beddua okur gibi edilen dualar. Kimisi cin çarpmış ya da aklını yitirmişçesine kafayı yerden yere vuruyor, dövünüyordu. İki gezgin, gece ormanlık bir yamaçta mola verdiler. Hacıların, gecenin karanlığında vadiyi kaplayan ateşten çemberlerini seyretiler.

"Eskiye dönüş var," dedi Anton. "Fransisken rahiplerin kanatları altında yeni bir şekilde. Farklı ama eskisi gibi."

O akşam Johan Ot rahatsızlandı.

“İnsanlar korku içinde,” dedi Anton. “Takıntılı bir hırçınlık seziyorum, inanca, yeni peygamberlere, hayaletlere, mucizelere ilişkin yaygın şüphe var.”

O akşam Johan Ot rahatsızlandı.

“Sahte peygamberler türedi,” dedi Anton. “Dünyanın sonu yakındır.”

Ot ateşler içinde yanıyor, bir yandan da titriyordu, soğuk alını ter içindeydi. Tepedeki kilisenin etrafında toplaşan insanları ve ateşten çemberleri seyretti. Bedenleri bir hastalığın pençesine düşmüşçesine sallanıyor, kıvrımlanıyordu. Kimi yüzüstü kimi sırtüstü yerlerde yuvarlanıyordu. Kendilerini kırbaçlıyorlar, şekilden şekle giriyorlardı. “Kanun kaçakları, hayalciler, dalavereciler, iblisin sözcüleri bunlar,” dedi, “nedir bu toprakları boydan boya saran bu çılgınlık?” Bir bakıyorsun sönmüş, bir bakıyorsun yine canlanmış. Bir bakıyorsun ateşten çembere dönüşüyor, bir bakıyorsun bir başlangıcı tetikliyor. Ateş. Yeryüzü gümbürdüyor. Eski günlere dönüş.

O gece Anton’un gözleri hiç olmadığı kadar parlaktı, bakışları derindi. Yüksek ateşten, hastalıktan muzdarip Johan Ot’tan gözünü ayırmadı.

O gece hasta adama sakın bir sesle, “Berbat bir hâldesin,” dedi. “Hayatta görmüş geçirmişsin ama hiçbir şey öğrenmemişsin. Millet kırılıyor, birer birer telef oluyor. Sebebinin bilenler var ama sen bütün sınavlarda çuvalladın.”

Kederli bir kafiye.

O geceden sonra Johan Ot bir an olsun huzur bulmadı. Korku omuzlarını çökertti. İki berduş o köy senin, bu köy benim savrulduklar, ta ki Anton’un takati tükenene kadar.

Ve böylece yolları ayrılacak. Johan Ot bundan böyle hep düşüşte olacaktı ama dibe vurana dek hayli yol alacağını

farkında değildi. Kadrolu dilencililiğin son durak olmadığını, kuyunun tabanına henüz ulaşmadığının. Labirent onu tek lokmada yutarken magmadaki cehennemine tek yön bilelet kesmişti; karanlık yazgısının güzergâhında acımasızca sürükleniyordu. O gece hangi iti onu sarsmış, harekete geçirmişti? Hangi kadere doğru? Niye hep dümen kırayım, köşe bucak kaçayım derken yine merkezde buluyor kendini? Kaderinin efendisi olmak istiyor. Neden diğerlerine katılmıyor, bir karar verip ya tanrının ya da şeytanın yolunu seçerek bu dünyadaki taraftarlarıyla birlik olmuyor? Niye tarikattaki biraderlerini boşluyor, dostlarını terk ediyor, bir başına oradan oraya savrulmaya mahkûm edilmişçesine kaçıyor, sürünüyor? Niye dönemin bütün ruhsal bozukluklarını, hezeyanlarını bünyesinde topluyor? Niye onlara direnemiyor, haklarından gelemiyor, inançla ve tutkuyla bir yere ait olamıyor? Son zamanlarda ayrıca gezgin dilenci hayatını kabullenmesi gerekiyor. Çalması, dilenmesi, ahırda, ambarda, ormanda yatıp kalkması, aynı kaderi paylaşan insanların sevinçlerine, üzüntülerine ortak olması gerekiyor. Onların mutluluklarını ve çilelerini anlamaya çalışması gerekiyor. Berduşluğuyla barışık olması gerekiyor.

Artık Anton'a tahammül edemediğini haykırdı bir gün bir orman kavşağında; onu görmeye, dinlemeye, her an onun varlığını hissetmeye daha fazla dayanamayacaktı. Felsefe paralayan, geniş getiren, homurdanan, diş etleri birbirine yapışan lanet olası dişsiz ağız boşluğuna, teneke sesine, kamburuna, er geç bir gün, kütüğün üzerinde kesildikten sonra onu bir kilisenin önünde yumuk bilekleriyle dilenmeye mahkûm edecek bir deri bir kemik hırsız ve dilenci ellerine. Çarpık düşüncelerinin, kahrolası uçuk serseriliğinin, hırsızlığının ve kalleşliğinin uyandırdığı tiksintiye. Yakında ona benzeyeceğini bile bile, durumu olurluna bırakırsa kafayı yiyecekti Ot.

Anton bağırıp çağırmasına, öfkesinin şiddetine, saçını başını yolmasına hayretler içinde bakakalmıştı. Sonra gözlerini kaçırdı. Hiç sesini çıkarmadı, uzun süre bir şey söylemedi. Derken o şaşırtıcı parlaklıktaki ve birdenbire nasılsa akıllı bakan gözlerini kaldırarak öylesine saf bir sesle konuştu ki, Johan Ot'un sırtından soğuk terler boşandı.

"Anlıyorum," dedi Anton nihayet. "Seni gayet iyi anlıyorum. Ama ayrılmadan bir şey öğrenmek istiyorum. Gizli bir ajandan var senin. Seni bu dünyada oradan oraya sürükleyen bir düşünce. Bana ne olduğunu söyle."

Johan Ot dondu kaldı. Konuşan; yol aynımındaki, soğuk, solgun yüzünden kanlar akan çilekeşti sanki.

"Ne düşüncesi?" diye sordu hiddetle. "Hiçbir kahrolası, ahmakça düşüncem falan yok. Düşüncesi olanlar Jakob Demsarlar, Urban Poşekler. Lampretič'in düşüncesi var. Bizim gibi paçavralar içinde dolaşan İ. Adam'ın düşüncesi var, hem de kuluçkaya yatırdığı, olgunlaşmaya bıraktığı. Oysa benim, yok. Ben sadece bu bahtsız ülkenin içinde bulunduğu korkunç karışıklığı görüyorum. Bu toprakları kuşatan, yeri, havayı, insanları saran ruh hastalığını. Bunu geçmişte bir yerde dile getirmiştım. Bu yüzden az kalsın lokma lokma doğrayacaklardı beni, yeryüzünden silinecektim. Haydi, bir kez daha söyleyeyim: *ruh hastalığı insanın kalıbına dökülüyor. İşte bu sebepten her şeyin yıkılması, parçalanması, çürümeye terk edilmesi gerekiyor.* Benimle beraber."

"İçini güzelce döktün," diye konuştu Anton'un şaşkın ama şefkatli gözlerini çevreleyen solgun yüzü. "Kendi 'Mene mene tekel upharsin'ini * dile getirdin. Bir el, o beyaz duvarın üzerine geleceği yazmış."

* Mene, Mene, Tekel, Upharsin: Tevrat'a dayanan, "yaklaşmakta olan felaket" ya da "kaçınılmaz alın yazısı" anlamında bir deyim. Kral Belshazzar'ın

Anton'un yüzü yine saçlı sakallı, yağlı görünümüne bürünmüştü. Konuşurken diş etleri birbirine yapışıyordu, ilk karşılaşmalarında gün ağarırken Johan Ot'un dikkatini çeken ablak ifade ışıldıyordu yüzünde yine.

"Akbaba!" dedi Ot. "Bir ölünün ayağından çizmesini çekip alacaktın az kalsın."

"Hiçbir şey anlamamışsın," diye kıkırdadı Anton kırmızı ağız boşluğuyla. "Hiçbir şey."

Yavaşça döndü ve ağaçlıklı yamaçtan aşağı doğru topallayarak yürüdü gitti. Johan Ot arkasından, aksayarak, sallanarak gözden kaybolan kambur silüetine bakakaldı. Tikintiyle elini salladı ve hemen arkasını döndü. Haydi, yola çıkma vakti geldi, ticaret yolundan denize ulaşırım; bu defa sıfırdan başlayacağım ve her şeyi başka türlü yapacağım.

Epey uzaklaştığını sandığı hâlde hâlâ o tekdüze, uzun nakarat çalınıyordu kulağına:

Padovalı Aziz Antuan

Bir de karnımızı doyursan.

verdiği davette, kesik bir elin duvara bu sözleri yazdığı rivayet edilir. Hemen ardından o gece Kral Belshazzar öldürülmüş, Persler şehri yerle bir etmiş, Babil Krallığı parçalanmıştır. —çn.

18.

*Magic Jack Gizli Örgütü.**

O akşam dağın tepesinden son kalan mavi ufuk çizgisinin uçsuz bucaksız ovaya gömülmesini seyretti. Gök ve deniz uzaklarda bir yerde, yeryüzünün kıyısında buluşuyorlardı. Bu sükûnet, bu göz alabildiğine düzlük, nedense tüylerini ürpertiyordu. Tekinsiz ama davetkârdı. Zira aşağıda, düzlüğün sahile dayandığı noktada, yol ayrımında bir şehir bulunuyordu. İnsanlarının başlangıçlarla ve umutlarla tazelendiği yerdı orası asırlardır. Dün, bugün ve yarın. Ufak bir iki numara, kıvrak zekâ ve el becerisiyle gemiye tez elden biner, açılır, uzaklaşırdın. Hayatın yeniden başlardı, sonsuza kadar. En kötüsünü geride bırakırdın. Pis döşekleri, ıssız yolları, tehlikeli kavşakları, ormanları, yolculukları, rüzgârı ve tozu. Ot, gürültü patırtıyı, kalabalığı, gevezeliği, atışmayı özlemişti artık: huzurlu insan sıcaklığını. İlkten, ayağının dibindeki orman kararmaya yüz tuttu, derken dingin ovayı uzayan gölgelerin serinliği kapladı ve göğe yükseldi. Aşağıda gözüne çarpan küçük bir ışık kendine çekti Ot'u. Açık bir zihin ve kararlı adımlarla tepeden inerek ışığa, alın yazısına yöneldi.

* Magic Jack: Büyülü Jack. —çn.

Ortalığı mutlak bir sessizlik kaplamıştı. Kuru toprakla denizin bu bilinen buluşma noktasında çıt çıkmıyordu, ne bir insan ne de ayak sesi, hiçbir şey yoktu.

Şehir kapısı yırtıcı ağzını ardına kadar açmıştı.

Kalp atışı hızlanırken şaşkınlıkla etrafa göz attı. Ne iç kesimlerde ne Gorizia eyaletinde ne de Karst nakliyecileriyle konuşmalarında burayla ilgili bir şey duymuştu. Buralarda bir anormallik olduğuna ilişkin bir uyarı almamıştı doğrusu.

Ne var ki burada gözle görülür bir tuhaflik vardı. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı kuşkusuz.

Durup bir süre karşıdan baktığı kapının kara deliğine hızlı adımlarla yaklaştı ve içine, karanlığa daldı. Kemerin altından geçerken ve dar sokakta yüksek yapıların arasında ilerlerken çamurlu çizmelerinden ıslak sünger sesi çıkıyordu. Küçük bir meydanda, bazı kapıların önüne tutturulmuş birkaç meşale yanıyordu. Demek ki her şeye rağmen hayat vardı burada. Ama ortalık sessizliğini koruyordu. Yalnızca meşalelerin cızırtısı ve alevleri hafifçe eğen esintinin hışırtısı.

Sessizlik yuttu Ot'u. Durdu, sessizliğin içinde elleriyle kapattığı kulaklarının çınlamasını dinledi.

Sessizlik öylesine yoğundu ki evlerin duvarlarını kemiriyordu.

Pencereleri minik köprülere bakan evlerin bulunduğu dar bir sokakta ilerledi ve genişçe bir meydana varınca durdu. Görünüm değişmiyordu: Üç, dört meşalenin rüzgârla kıvrılan, titreşen, dans eden alevlerinin evlerin cephelerinde oluşturduğu tuhaf, ürkünç canavar gölgeleri. Duvara dayanmış tahta bir el arabasına yanaştı ve devirdi. Tangırtı meydanı geçip çepeçevre yankılandı, sonra da ışıksız sokaklarda, karanlığın içinde yitip gitti. Hemen ardından başının üzerinden bir ses geldi. Kafa-

sını kaldırmasıyla, sakallı bir suratın pencereden hızla içeri çekilmesi bir oldu.

“Hey,” diye seslendi Ot. “Hey, sen, çık o delikten.”

Nasılsa bir gözü peklik gelmişti üstüne. Oysaki daha sahile inerken, kim bilir kimlerden en alçakgönüllü sesiyle ekmek, iş, barınak dileneceğini düşünüyordu. Tedirgin halkın kuytu köşelere saklandığı, belki de veba korkusuyla pencerelerin ardına sindiği bu ürkek şehirde berduş görünümünü unutuvermişti. Bu şehirde birden özgüvenine kavuşmuştu.

Dertleri her ne ise, hastalık mı, korku mu, hayatın çilesi mi, onun işini kolaylaştıracak, lehine olacaktı. Karantina olsa bile. Ellerindeki adamlar yetersiz kalacak, takviye personele ihtiyaç duyacaklardı.

Cevap gelmedi. Zifiri karanlıkta kapı kulplarını yoklayarak süzüldü sokaklarda. Kapılardan biri mutlaka açılacaktı. Yatacak bir yer bulacaktı. Ayağı bir çöp yığına takıldı. Arkasında kediler tüylerini kabartarak ciyakladılar.

Yorgundu, bitkindi, yolların tozunu yutmaktan boğazı kurumuştı, bu şehrin olağandışı sessizliğine anlam veremiyordu. Çılgınca bir cüretle bütün kapıları tek tek zorluyordu. Tanrının bir kulu çıkacaktı elbette karşısına.

Birden ara sokaklara sapmış olduğunu fark etti, dar sokaklar umulmadık şekilde kesişiyor, birbirinin içine giriyor, bütün geçitler birbirine benziyor, bütün evlerin cepheleri bir diğerini andırıyordu. Artık adımları hızlanmıştı, kapılara abanıyor, her evin aynı şekilde azizlerin heykelleri, melek bebeklerin çelenkleriyle bezenmiş, çerçevelerinde minicik bedenlerin dans ettiği benzer pencerelerinde hayat emaresi arıyordu. Ayaklarındaki feci ağırlara aldırmaaksızın adımlarını daha da sıklaştırdı. Artık resmen koşuyordu, bir yerlerde kahrolası bir giriş ya da bir

çıkış olmalıydı, başını bir saçağa çarptı, alnından kan süzüldü ve yolunu hepten yitirdi. Karanlıkta, bir evin duvarının dibine, kaygan bir taştan yapılmış bir bankın üzerine çöktü. Nereye geldim, diye sordu kendi kendine. Nereelerde sürünüyorum, körlemesine yolumu arıyorum? Karşıya dikti gözlerini. Yumruklarını sıkı ve homurdandı.

Ayağa kalktı, ilerledi, ilk evi geçer geçmez yolun genişlediğini fark etti. Şaşkınlıkla etrafına bakındı. Başlangıç noktasına geri geldiğine inanamıyordu. Karanlıkta o sakallı suratın gözden kaybolduğu evin bulunduğu geniş meydandaydı.

Rüzgâr, neredeyse meşaleleri söndürecek kadar kuvvetlenmişti. Evlerin ötesinden en yakındaki dalgaların ritmik sesi geliyordu kulağına. Kocaman, tehlikelerle dolu denizin dili.

Gökle dudak dudağa uzanan o akışkan azmana kafa tutmaya gelmişti sanki ta buralara. Şimdi evlerin ötesinde sahili usulca tokatlayarak salınıyordu. Ot'un kulağına bir şeyler fısıldıyordu.

Meydanda, sokakların karanlık kuyularında gezinen rüzgârın ve dans eden gölgelerin ortasında dikildi. Yapayalnız.

Başka seçeneği kalmamıştı. Kapıları yumrukluyordu artık. Sessizlik.

Cevap yok.

Kolları düştü, çaresizlikle etrafına bakındı. Evlerin ilerisinde deniz, sahili döverken, göğsünde yükselen bir hınç, bir öfke, bir korku hissetti.

Ters dönmüş el arabasını sürükleyip kapılardan birinin üzerine devirerek kulakları sağır eden bir gürültü çıkardı.

Gözler Ot'u süzüyordu.

Her köşede sayısız göz, yabancıyı sessizce tartıyor, şiddete başvurmasını izliyordu.

Göğsündeki çarpıntı artarak boğazına yayılınca, el arabasını tekrar sıkıca kavrayarak kendine doğru çekti ve tekerleklerle hız vererek gülle atar gibi savurdu kapıya. Korkunç bir güm-bürtü duyuldu, sessizlik ortadan ayrılan dev bir granit plaka gibi yarılmıştı, evlerin cepheleri sarsıldı, Ot'a doğru bel verdi.

İşe yaradı.

Kırdığı kapıya yaslanarak derin derin soluklandı. Elinin altında bir kıpırtı oldu. Kapı yavaşça aralanmıştı. Ardındaki kişinin sesini duymak, nefesini solumak için yüzünü kapının deliğine dayadı. Ama ses derinden geliyordu.

"Ne yapmaya çalışıyorsun salak herif?" dedi ses sakince, hatır sorar gibi. Derken Ot, arkasından hızla yaklaşan ayak sesleri duydu. Başını çevirince, dans eden gölgelerin arasından tam seçemediği, ellerinde silahlarla, meydanı koşarak geçen üç adam gördü. Kapı eşiğinde duraladı Ot, sanki bir şeyler söylemeli, bir anda yanı başına ulaşan adamlara derdini anlatmalıydı. Ama nedense dondu kaldı ve adamlar derhal tepesine bindiler.

İşte böyle oldu. Bu kadar hızlı ve temiz.

En kötü şeyler bir anda ve anlamsızca oluveriyordu.

Ve kendini yine hapiste buldu.

İlk Gün

Serseriler arasında bir serseri. Hırpani kılıklı, saç sakalı birbirine karışmışların arasında hırpani kılıklı, saç sakalı birbirine karışmış bir adam. Perperişanların, uyuzların, şakilerin, hırsızların, puştların arasında, yaralı bereli, pejmürde adamların arasında. Birinin burnu, öbürünün kulakları gitmişti, bir diğerrinin yüzünü boydan boyaya kesen derin bir yara izi vardı. Hoşnut bir homurtuyla hoş geldin dediler. Onlardandı.

Sağ tarafta kalın demir parmaklıklarla ayrılan uzun taştan bir koridor. Bu delikte itişip kakışan bedenler. Koridordan gardiyanların sesi geldi ve her nasılsa bir yerlerden biraz da gün ışığı. Zira pencere falan yoktu; gerisinde de ne mavi gökyüzü ne yıldızlı gece.

İlk gün gardiyan biraz su ve yiyecek getirdi. Doğrusu pek iştah açıcıydı: Sümüksü bir bağırsak ile mısır karışımı. Ot, bayat ve soğuk olmasına rağmen, aç kurt gibi saldırdı karışıma. Hiç burun kıvrımadan anında mideye indirdi.

Yanında dikilen gardiyan beklenmedik bir ilgiyle seyretti Ot'ü. Diğerlerine hiç yüz vermedi. Ot'un yutkunmasını ve adem elmasının cılız boynunda bir aşağı bir yukarı oynamasını izledi.

Sonra üzerine eğildi ve yüzüne, "Seni domuz, pis domuz," diye tısladı.

İkinci Gün

Haydutlar sohbete koyulmuşlardı. Zaman durmuşçasına ağırdan alarak ama konuya odaklanmış laflıyorlardı. Venedik Cumhuriyeti'nde yürürlükte olan yargı sisteminden söz ediyorlardı. Hükümlerden. Hapishanelerden. Birisi, mahkûmların derisini yüzmek için kullandıkları bir balıkla ilgili bir hikâye anlattı. Arada yeni geleni süzüyor, merakla söze karışmasını bekliyorlardı. Oysa yeni gelenin ağzını açmaya niyeti yoktu. Olan bitene bir anlam veremiyordu. Akşama doğru yüzü yaralı bir dev Ot'a yaklaşarak, kaburgalarından dürttü.

"Anlat bakalım," dedi, "sen neden düştün buralara?" Hırsızlıksoyguncinayettecavüz? Ot başını salladı. Saldırı? Hayır anlamında sallandı eğik başı. Sahtekârlık? "Hiçbir şey," diye haykırdı, "hiçbir şey yapmadım, neden burada olduğumu bilmiyorum, suçsuzum." "Sakin ol," dedi izbandut, "burada

muhbir bulunmaz. Çekinmeden konuşabilirsin.” Ot avazı çıktığı kadar bağıarak, yaralı yüzü olanca gücüyle göğsünden itti. “Beni ilgilendirmez,” diye haykırdı. Muhbirden bana ne! Beni neden bu deliğe tıktıklarını bilmiyorum. Dev hırçınlaşır gibi olduysa da vazgeçti. Sarsılarak kahkaha atmaya koyuldu. “Demek suçsuzsun,” der demez, haydut çetesi ağız dolusu kahkahayı koyverdiler, tükürüklerini püskürte püskürte güldüler, küflü duvarların arasında yankılandı sesleri.

O akşam gardiyan geldi ve Ot’u odadan çıkardı. Dar, karanlık bir hücreye tıktı. Tek başına. O gün ne su verdiler ne yemek. Kapıyı yumrukladı. Gardiyan kapının deliğinden baktı ve “Acıktın ha? Acıktın demek, seni zehirli domuz!” dedi.

Üçüncü Gün

Üçüncü gün, gardiyan, Ot’u o daracık hücrede tekmeleyerek sürükledi. Ağzından tükürükler saçarak bağırdı. “Zehirli domuz! Zehrini herkese bulaştıracaktın, herkesi öldürecektin. İşte elimizdesin. Seni Salzburg iti.”

Ot’un kafatasının altındaki ara bölge artık gerçekten sulanmaya, fokurdamaya başlamıştı.

Dördüncü Gün

Dördüncü gün Ot’un önüne soğuk işkembe ve mısır bulamacından bir tabak daha koydular. Kafayı yemiş gardiyan sövüp sayarken sesini çıkarmadan dinledi. Kaçık olanın kendisi değil de gardiyan olduğundan artık emin olmuştu. Kesinlikle kendisi değildi. Ot böyle ipe sapa gelmez şeyler söylemezdi.

Oysa gardiyan, düpedüz deliydi.

Beşinci Gün

Sabahın köründe geldiler. Üç kişi. Ot'u yürüttükleri upuzun koridor boyunca güneş tam gözünün içine giriyordu. Gün ışığı doğrudan göz bebeklerine saplanıyordu. Önce gözleri, sonra başı tutuştu, şakakları ve kafa derisi hiç olmadığı kadar kaşındı. Daha sonra onu daha büyükçe olan odaya soktukları zaman da devam etti. Gözlerini ovuşturunca, karşısındaki yüzü yaralı insan yarması serserinin kendisine bakarak neşeyle güldüğünü gördü. Mahkûmlar yerde oturmuş, bir şey ya da birini bekliyorlardı. Kulağına Babil'in* bütün dilleri çalınıyordu ama uğultunun içinde İtalyanca baskındı. Ot, yaralı yüzün söylediklerini anlıyordu. "Hiç endişelenme," dedi hırbo, "burada herkes suçludur." Öğleye doğru gardiyanlar geri geldiler. Koridorda anahtarların tüyler ürpertici şakırtısı duyuldu. Biri, kılıcını, koridor boyunca metalik bir gıcırtyla duvara sürüyor ve her eşikte bir gümbürtü çıkarıyordu.

Kılıcı tutan adam kapıyı açtı.

Ot'un gözünün içine bakarak seslendi:

"Hans Debelak!"

Ot etrafına bakındı ve birinden bir tepki bekledi ama gardiyan gözünü Ot'tan ayırmadı. Sonra daha yüksek sesle:

"Hans Debelak, dedim!" dedi.

Yine cevap gelmedi. Belki de insan yarmasının öne çıkması gerekiyordu. Kahrolası herif neden sesini çıkarmıyordu? Çatlak gardiyan neden gözlerini Ot'tan ayırmıyordu?

* Babil: Mezopotamya'da MÖ 2000'li yıllarda kurulan ve MS'ye dayanan tarihi boyunca bilim ve sanatta öne çıkan, zaman zaman döneminin en büyük ve en kalabalık şehri olduğuna inanılan yerleşim merkezi. -çn.

Gardiyan, kılıcını yanındakinin eline tutuşturdu ve Ot'a yaklaştı. Omuzlarından kavradı ve zorla yere yattırđı, sonra da olanca gücüyle sürükleyerek koridora çıkardı. "Kahrolası zehirli, salak mısın, salak taklidi mi yapıyorsun?"

"Bir yanlışlık olmalı," diye bağırdı Ot. "Bir yanlışlık var!" Koridor boyunca sürüklenirken debeleniyor, tekmeler savuruyordu. Koridorun sonunda dar bir merdivenden demir bir kapıya ulaşılıyordu. Orada durdular.

"şimdi, seyret," diyerek, kılıcını kınına soktu çatlak gardiyan. Yüzüne ensesinde tutturuğu bir maske takmış gibi aniden sert ve resmi bir surat takındı.

Odaya girer girmez kalabalık bir renk ve hareket cümbüşü patladı Ot'un gözünde, doğanın muhteşem kaosu. Önünde durdukları duvarı boydan boya kaplayan bir tabloydu bu. Maskeli gardiyan ilerledi ve bir kapıyı hafifçe tıklattı. İçeri girdi, biriyle konuştuğu duyuldu. Soru cevap şeklinde. O esnada Ot, diğer gardiyanlarla birlikte girift imgelerle kaplı devasa resmin önünde bekledi. Doğanın karmaşası içinde sayısız beden. Deniz ve gökyüzü kızışmış, ufukta batan bir gemi. Tepesinde döne döne dalgalanan ve aksi derinlere inen haçlı bir kırmızı bayrak. Ön planda çok sayıda gövde. Ellerini havaya kaldırmış dua ediyorlar ya da lanet okuyorlar, belki yakarıyor, belki de sövüyorlar. Kimi parmaklarını açarak hayata tutunmaya çalışıyor, kiminin son bir gayretle yumruk oluyor elleri. Tam önündeki yüzün bakışları Ot'a kilitlenmiş. Gözlerinde dehşet ifadesi okunuyor, öbür dünyayı çoktan boylamış. Yüzünde kızıl bir şimşek çakıyor. Soluk tenli çıplak bir kadın bedeni, üzerinde solgun, çilekeş bir yüz. Saçları dağınık, bakışları aşağıya, ayaklarına çevrilmiş. Azgın denizin yoğun, karanlık tabakaları bedenleri örtüyor, köpürerek göğe yükseliyor. Parçalanmış giysiler rüzgârda, denizle göğün kıyametine doğru savruluyor. Bir araya

toplanmış, yok olmadan önce katılmış kayıp bedenler. Ağzı açık güçlü kuvvetli erkekler, dişlerini yumruğuna geçirenler. Kendine, bedenine diş geçiren bir adam. Bu canavarlar, renkler, bu karmaşa, abise doğru dalgalanan haçlı bayrak.

Bütün yolların son durağıydı burası. Suyun karayla ve gökle birleştiği. Bu duvar resmi. Bu kaos. Bu cehennem kapısı.

Resmin önünden, açılan kapıdan yüksek kemerli pencere-leri olan odaya geçiş. Dışarıdan vuran ışık, ışığın içinde sakin bir adam. Masada yakası dantelli bir zat. Dantelli ve meraklı.

Kısa bir diyalog oldu.

Sorgucu, karşısındaki kişiyi şöyle bir süzdü.

“O serseriye çok benziyorsun,” dedi ve dudaklarını pence-reden bakan adama doğru uzattı. “O olabilir.”

“Söyle bakalım,” dedi bir süre sonra, “Salzburg’da bulundun mu hiç?”

“Evet,” diye cevapladı Ot. “İş için.”

“İş için,” diye tekrarlarlarken gülümsedi diğeri, “bak hele.”

“Şimdi ise dilencisin,” dedi sakallı ukala. “Dağ başında soyuldun, arkadaşlarını arıyorsun, iş arıyorsun, öyle değil mi?”

“Öyle,” diye onayladı Ot, artık ne dese fark etmiyordu nasıl olsa, gizli bir mekanizmanın mantığı her şeyi önceden belirlemişti.

“Yeraltı örgütlerinden, gizli ilişkilerden ne haber?” diye sordu dantelli adam. “Hiç duydun mu?”

“Az çok,” diye tereddütle cevap verdi Ot, “demek istiyorum ki... her yeri sardıklarını bilmeyen kalmadı.”

“Pekala,” diye ayağa kalktı diğeri, “Magic Jack ismini duydun mu hiç? Senin için bir anlam ifade ediyor mu?”

“Hayır,” diye tereddütsüz cevapladı serseri.

“Gerçekten mi?” diye sordu diğeri yaslandığı masanın üzerinde parmaklarını tıklattırken. “Ha gayret. Ma-gic Jack.”

Ot’un sesi çıkmıyordu.

“Magic Jack,” diye tekrarladı diğeri, tekdüze sesine melodi katarak. “Magic-Magic Jack.”

Ot bir şey demedi.

“Dinle beni, Debelak,” dedi dantelli sorgucu. “Magic Jack’in anlamını bal gibi de bilirsin.”

“Bilmiyorum,” dedi Ot yorgun ve kayıtsız sesini hafifçe yükselterek. “Adım Debelak değil ve Magic Jack’in ne anlama geldiğini bilmiyorum.”

“Haydi ama,” diye gülümsedi adam, masanın diğer tarafına geçerek. “O zaman bize ne olduğunu neden söylemiyorsun? Ve kim olduğunu?”

“Johan Ot’um,” derken pek de inandırıcı değildi. “Neisse Dükalığından Johan Ot.”

“Ve Magic Jack adımı hiç duymadın?”

“Hayır, duymadım.”

“Ve Salzburg’da bulundun?”

“Evet, bulundum.”

Pencerenin önündeki kişi, yüzünü, asabi bir tavırla odaya döndü.

“Yeter artık,” diye seslendi, yüzüklerle bezenmiş beyaz tenli yumuşak elini ılık huzmesinin içinde sabırsızca savurarak.

Yeter.

Ot’u odadan çıkardıkları zaman tabloya tekrar göz gezdirdi, bir müzik sesi duydu. Binanın üst katlarından birinde, bir kişinin, üzerinde hararetle çalıştığı yaylı bir enstrümandan, bir

viyoladan çıkan muhteşem, temiz ses aşağıya ulaşarak resmin üzerine akıyordu.

Gardiyan, merdivenin dibine gelince, maskesini çıkarıp rahatladı.

“Yalandan hâlâ vazgeçmedin mi, domuz?” dedi. “Gösteririm ben sana yalanı dolanı.”

Ot’u, koridor boyunca habire sırtından itekliyor, anlaşılmaz suçlamalarını birbiri ardına ağzında geveliyordu.

Yüzü yaralı dev bekleme odasıydı.

“Ne kadar korktuklarını gördün mü,” diye fısıldadı. “Orada sıkıyönetim uygulanıyor. Yalnızca bu binada hayat devam ediyor. Şehir boşaldı. Sıkıyönetim. Korkudan ödleri pathıyor, acısını bizden çıkarıyorlar.”

Ot, o adamlardan hiçbirinin korktuğu izlenimini edinmemişti. Gayet sakin ve kendilerinden emindiler. Hatta sanki canları sıkılıyordu. Sanki asırlardır orada oturmuş, soru soruyorlarmış, daha asırlar boyu da soracakmış gibiydiler, her şeyi biliyorlar, her şeyi anlıyorlardı. Hayır korkmuyorlardı. Oysa korku Ot’un içine işlemişti ve olan bitenden bir şey anlamıyordu.

Altıncı Gün

Altıncı gün, “Tanrım, nedir bu başıma sardığın alçakça oyun?” dedi.

Bir şey görünürde olmadığı hâlde saklanamayabilir, zira yedinci gün Ot sabahın köründe ilkin anahtarların şakırtısını duydu. Demek artık beni bu rutubetli demir parmaklıkların arasından çıkarıp üst kata, resimle ve müzikle uğraşan adamların yanına götürecekler, diye düşündü. Ama öyle olmadı. Yedinci gün onu şehrin boş sokaklarında gezdirdiler. Sokaklar karanlık, pence-

reler ışıksızdı, köprüler, azizler ve melek bebeklerle bezenmişti. Rüzgâr şehrin bütün geçitlerini dolanıyordu. Hayat gerçekten sönmişti. Gerçekten bir nevi sıkıyönetim hüküm sürüyordu. Daha önce bir kafanın eğildiğini fark ettiği pencerenin altında bir an durdu. Ne zamandı? Hangi rüyada? İçine göçmüş kapıyı gördü. Birisi kapıya bir el arabası savurmuştu.

Yargıların karşısına çıkardılar. Fonda usulca dalgalanan engin, mavi deniz tedirgin ediyordu.

Bu defa dantelli adamlar işlerini hızla bitirdiler.

Hakkında bilmedikleri yoktu.

Magic Jack

Adı Hans Debelak'tı. Camiola doğumluydu. Değişik kılıklerle tüm dünyayı dolaşmıştı. Kâh dilenciydi kâh tüccar. Dünyada adil, kutsal ve sağlıklı ne varsa yıkmayı hedefleyen, bu amaçla sağlıklı dünyanın temellerine dinamit döşeyen, kana susamış gizli bir örgütünün iflah olmaz üyesiydi. Alman, Avusturya ve Venedik topraklarının temellerini oyuyordu. Debelak bir teröristti, simyacıydı, zehir ustasıydı. Magic Jack örgütü, yaşanan savaşlar sayesinde son zamanlarda palazlanmıştı. Bir yeraltı örgütüydü. Ülkede terör estiren, cinayetler işleyen pek çoğundan biri. Yeraltı. Terör. Ruhani ve dünyevi liderleri ortadan kaldırmak için bütün yöntemleri kullanan. Şimdi de kuyulara, şaraba ve yiyeceğe zehir katmaya başlamıştı. Birileri onları destekliyordu şüphesiz. Birileri para ödüyor, kışkırtıyordu. Örgütün hakkından geleceklerdi yakında ama bazı üyeleri hâlâ zehirlerini akıtıyorlar, dehşet saçıyorlardı. Halk, evlerine sinmişti. Sert güvenlik tedbirleri alınmıştı. İnsanlar dışarıya burnunu bile çıkaramıyordu. Sıkıyönetim uygulanıyordu.

Durum apaçıktı ama Ot inatla reddediyor, karşı çıkıyordu. Hiç üzerine alınmıyor, ısrarla hayır diyordu, yanılıyorsunuz. Benim adım Johan Ot, bir dosya hatası, bir karışıklık olmalı. Carniola bölgesinde Salzburg'a gittiysem de hiçbir zaman haydutların gizli örgütüyle temasta bulunmadım.

Magic Jack

Boş yere uğraşıyordu. Ot'un pasif cevapları etkisiz kalıyordu. Magic Jack gizli örgütünün temel direği Carniolalı dilenci, ünlü Debelak ailesinin ünlü üyesi Hans Debelak'ın şeytanî eylemlerini dünya alem biliyordu. St. Lorenz'de ve Huje'de pek çok suç işlemişti; bir cellada saldırmış, tecavüze teşebbüs etmiş, bir kiliseden kutsal emanetleri çalmıştı, kısacası şeytanî edimleri saymakla bitmezdi. Şimdi de Magic Jack gizli örgütü tarafından Venedik Cumhuriyeti'ne kargaşa, budalalık ve ölüm tohumları ekmekle görevlendirilmişti.

Ot'un bakışları kaymış, bu pejmürde berduşun yüzünde delice bir ifade belirmişti. Ağzını açıp bir şeyler söylemeye yeltendiği hâlde anlamsız sözcükler gevelemiş, sağır-dilsizmiş gibi anlaşılmaz sesler çıkarmıştı. Sanki dili koparılmış, düşünme ve muhakeme yetisi yüzündeki ifadeden açıkça anlaşıldığı üzere dumura uğramıştı.

Magic Jack

Modern dünyada haberler yayılıyordu. Bilgi akışı güvenilir ve hızlıydı. İlgili kurumlar arasında kolaylıkla bağlantı kuruluyordu. Ot onları yalanlarla, abuk sabuk gevelemelerle aldatabileceğini sanıyor ama yanılıyordu. Birlik olur, terörü yok eder, yeraltı örgütlerini ezip geçerlerdi.

Zaman içinde, özellikle Salzburg davaları sayesinde anlamışlardı ki serseriler, berduşlar, dilenciler, madenciler ve benzeri şüpheli kişiler kanunlara karşı çıkarak çeteleşmişlerdi ve Magic Jack gizli örgütünün kökü kazınmamıştı. Carniola'daki Debelak aşiretinin dilenci ve ipsiz sapsız üyeleri, halkı tehdit etmeye devam ediyorlardı. Veba fareleri gibi kıyıya akın ediyorlardı. Deliliğe ve kaosa sebep olan haşereler gibi, çekirgeler gibi, çürük diş gibiydiler. Simyadan faydalanan ve sihirli iksirler kullanarak yıkımı sürdürüyorlardı. Hans Debelak buradaydı, taraftarları ağa düştü, düşecekti.

İşte yakalanmıştı.

Önce sorguladılar.

İddianame kısa ve özdü.

Birincisi. Ot, Magic Jack gizli örgütünün aktif bir üyesiydi.

İkincisi. Adı geçen örgüt için çalışmalarını, dilenci ve tüccar kisvesi altında yürütmüştü.

Üçüncüsü. Bu şehre, zehrini akıtmak, korku, karmaşa ve delilik tohumları ekmek amacıyla gelmişti.

Dördüncüsü. Bütün bulgular ve unsurlar, dünyadaki bütün toprakların yasalarınca suç sayılan eski şeytanî edimlerini doğruluyordu.

Sıkıyönetim kuralları uyarınca ve emsaller dikkate alınarak dava hızla sonlandırılmalı ve hüküm verilmeliydi.

İstemedikleri kadar kanıt vardı ellerinde.

Ot hiç itiraz etmedi.

Hüküm: Kürek.

Tüm yaşamı boyunca.

Ot'un zihnine önce kurulması olanaksız cümleler, formata sokulamayan, dile getirilemeyen düşünceler ve sözcükler,

mantıksız ve anlamsız zırvalar üşüştüler, ardından odanın içine saçıldılar, duvarlara çarpıp, delip geçtiler. Sağduyu sınırları aşılmıştı, olan biten deli saçmasıydı, dile getirilmeyen sözcükler etrafını sarıyor, sonra içine sızıyorlardı; bir an ateşin üzerinden atlıyor, sonra şeytanın dalkavukluğunu yapıyordu; bir an tüccardı, sonra kâfirlerin biraderliğine katlıyordu; bir an Magic Jack gizli örgütünde boy gösteriyor, sonra köyün delisi, idam mahkûmu oluveriyordu. Bu bir rüya, sözleri yerdeki taşlara çarpıp anlamını yitirerek geri döndü, bu bir rüya olmalı.

Rüya daha yeni başlıyordu. Rüyada gibi sürdürdüğü yaşamının rüyaları sonlanacaktı artık çünkü o bir kürek mahkûmuydu. “Kürek,” dedi yargıç. Kürek.

19.

Yüzeyde tatlı bir ısıltı, telaşsız ama aldatıcı iri dalgalanma. Derinde birbirini yiyen etobur mahlûkat. Deniziyle göğünün birleştiği noktada kürek mahkûmu.

Bu tarafta kıyı çorak, ıssız, kayalık. Karşıda suyla gök el ele. Uzaklarda, çizginin ardında bir yerlerde başlar Batı Denizi.

Batı Denizi'nin öncülü buranın denizi bile son derece ürkütücü, tehlikelerin, felaketlerin habercisi. Yüzeydeki tatlı ısıltı, telaşsız ama aldatıcı iri dalgalanma, ayaklarından denizin dibine gömülmüş birinin olağanüstü bir güçle suyu sırtlanmasını andırıyor. Aslında dalga yok. Rüzgâr esmiyorsa dalga olmaz. Yalnızca durgun, pırılolu, tekinsiz bir kıpırdanma. Kâh kürek çekerek kâh yelken açarak dört aydan önce geçilmez bu deniz. Kadırgaya yol verecek en ufak bir kıpırdanma olmaz havada, bu miskin denizin rüzgârları öylesine ağırkanlıdır. Yüzeyi yosun kaplıdır. Suyu yoğundur, içinde canavarlar kol gezer, bütün vahşi yaratıklar, tembel, hantal teknelerin arasında yüzerler.

Batı Denizi'nin girişi böyledir.

Batı Denizi'nin kendisine gelince, öyle muazzam, öyle ür-künçtür ki bir kuş bir yılda bile bir uçtan öbür uca katedemez onu. Gemiler geçecek olsalar bile, daha derin bir karanlığın,

duvar gibi bir sisin içine gömülürler ve yolcular sonunda, suyla gökyüzünün anafolar ve abislerle dolu o dehşetengiz karmaşasında, dönüşü olmayan bir zifiri dünyada bulurlar kendilerini.

Hiç sonu gelmez, devasa ağzıyla yutar, sonsuz sisin, karanlığın içinde kısıvrak yakalayarak dehşete düşürür insanı.

Bir zamanlar onu Karanlık Denizi diye adlandırırlardı.

Al yanaklı, besili Venedikli sahibi, geminin kışına açılan dar geçitte, suyla göğün birleştiği çizgiyi gözleyerek volta attı günlerce. Kürekçileri, *comito* -kalyonun ikinci kaptanı- idare ediyordu; dayakla. Kaptan her dakika tükürür, küfredirdi. Havayı ve rüzgârı koklar, hisseder, çözümlerdi; çizgiye günbegün yaklaştıklarını sezinliyordu. Ufuk çizgisi seçilemiyordu zira kıydan uzaklaşmaları zaman alırken kayalıklar usta bir gözün bile güçlükle fark edeceği yavaşlıkta alçalıyordu. İşte bu yüzden tükürüyor, sövüyor, mürettebatı ve köleleri hiç rahat bırakmıyordu. Mürettebat kümeleniyordu. Her nedense bu sükûnete hapsolmuşlardı. Çalışıyorlar, didiniyorlar, geminin bir an önce bu bekleyişten çıkmasını diliyorlardı. Ağzı hepten bozuk tüccarlar aralarında durum değerlendirmesi yapıyorlardı. Askerler esneyerek, yem beklentisiyle ağızlarını kocaman açarak kalyonun etrafında dolanan deniz canavarlarını gösteriyorlardı birbirlerine. Marangozlar ile tamirciler iş bölümü yapmışlardı. Alet edevatı bağıra çağıra paylaşıyorlar, birbirlerine el veriyorlardı. İşleri hiç bitmiyordu; ölü dalga, şiddetli dalgadan daha tehlikeliydi, sürprizlere gebedi. Deniz, gemiyi, olanca haşmetiyle bağrına basarken borda kaplaması, yıpranmış her noktadan bel veriyordu. Gemi biteviye çatırdıyor, iniliyordu. Gece gündüz demeden baltalar inip kalkar, çekiç sesleri yankılanırken karanlık basınca güvertenin orta

yerinde ateş yakılıyor, üzerinde cadı kazanını andıran bir zift güğümü fokurduyordu.

Yalnızca kürek mahkûmları kalyonun günlük yaşamına katılmıyorlardı. Tek görevleri gemiye yol aldırmaktı, mekanik bir rutin içinde kafa yormaksızın suyun ve havanın direncine karşı mücadeleyi sürdürmeleri gerekiyordu. Üçler kuralına göre çalışıyorlardı: Sıraların üzerinde üç vardiyayla kürek çekiyorlardı. Adamların üçte biri küreklere asılırken diğerleri dinleniyordu. Küreklerin tutamakları dal gibi çıkıntı yapacak şekilde sıralara tutturulmuştu. Böylece yirmi dört saat boyunca asılıyorlardı küreklere. Sonunda takatleri tükeniyor, kollarını kaldıramayacak hâle geliyorlardı. Ve gemi bir kez daha kıpırtısız denizin kucağında çatırdayarak bekleyişe geçiyordu. Sonra tekrar hareket ediyordu. Adamların ritimsiz ve ruhsuz bir gayretle abandıkları ağır kütükler aşağıdaki yosunlara takılıyor, direniyordu. Epeydir *comito*'nun düdüğü bile susmuştu. Hayatlarından bezmiş, ellerine tutuşturulan tahta parçasının ucundaki çamurlu, yapışkan maddeyi ehlileştirmeye çabalıyorlardı. Sessizce. Vardiya sonuna kadar. Ve kalkıp kendilerini ranzalarına atıyor, uykuya dalıyorlardı.

Bizim kürek mahkûmu, yorgunluktan kıpırdayacak hâli kalmadığı hâlde, yıldızları seyretmeyi ihmal etmiyordu. Geceleri bakışlarını göğe çevirip anlaşılmaz sözcükler mırıldanması, allak bullak olmuş yüzünden çıkan anlamsız seslere kazara kulak misafiri olanları dehşete düşürürdü. Gündüzleri yüksek sesle ve içten bir merakla sorardı: Aşağıda ne var acaba?

Olan biten hiçbir şey rastlantı eseri değildi. O iğrenç, fesat, yapışkan deniz Ot'un yüzünden oradaydı. Hain dalgaların hantal deviniminin sorumlusu da oydu. Şehre tepeden baktığında o sakıncalı kıpırtısına, kıyıyı kemirmesine tanık olduğundan beri. İlk günden bu yana. Hepsi onun yüzündendi. Ve şimdi

su, marifetini, bilhassa onun yüzünden olanca gücüyle gösteriyordu. Yoksa neden gemi birkaç gün önce aniden rota değiştirsindi, rüzgâr yelkenleri doldurmuş, dalgalar gemiyi bu sakın ekvator kuşağına atmış olsundu? Kadim denizciler teşhisi koymuşlardı: Denizi, derinlerde barınan esrareniz ruh yönetirdi. Zihnini bulandıran bir düşünce kürek mahkûmunu işkillendiriyor, canını sıkıyordu: Söz konusu ruh, onu oradan oraya savuran, evinin tepesindeki alevleri tutuşturan, çatısına böcek bulutu yollayan, onu, ormanın ortasında ateşe verdikleri yüreklerin etrafına toplaşan gizli tarikata yönlendiren, karşısına deli Anton'u ve deli gardıyanı çıkaran, onu deniz kıyısına, o ölüm sessizliğiyle kaplı şehrin, yegâne yaşam belirtisi gösteren evine, oradan da bu ipe sapa gelmez, çapulcu mürettebatı barındıran gemiye sürükleyen, canavarın ta kendisi miydi? Eğer derinlerde barınan aynı ruhsa bir işaret vermeliydi. Köle bu sebepten soruyordu: Aşağıda ne var acaba? Nöbetçiler sorusuna kulak verdiler. Günlerden bir gün can sıkıntısı baş gösterdiğinde, topu yüzüncü kere yağlayıp parlatmayı bitirdiklerinde, ellerini, adımlarını, kafalarını, düşüncelerini meşgul edemez hâle geldiklerinde, içlerinden biri, "Belki de şu gerizekâlnın bir bildiği vardır," dedi. "Aşağıda ne varmış, haydi bir göz atalım." Ellerindeki bütün halatları birbirine ekleyerek, ucuna kocaman bir kurşun bağladılar ve iddiaya girdiler. Kimisi bu deniz sığ dedi, yosunlar ve çeşitli bitkilerle kaplı dibinin yüzeye yakın olduğunu öne sürdü. Diğerleri ise bu deniz derin dedi, yüzeye yakın gezinen yosun tabakasının aldatıcı olduğunu, dipte barınan hain ruhun ise suyu yavaşça sallarken, sıkıca sarıldığı geminin inlemesine sebep olduğunu dile getirdi. Başka kim gemiyi oynatabilirdi ki? İskandili suya bıraktılar. Derine, en derine indi. Gemi sessizliğe büründü, küreklerin fışirtısı bile duyulmuyordu. Hayat bir anda durmuştu. Marangozlar,

tamirciler de durdu, peşinden kaptan, *comito* ve tüccarlar. Gemi donmuş, gerilimli bir bekleyişe gömülmüştü. Yalnızca keresteler çatırdamayı sürdürüyordu. İp derinlere, derinliğin karanlığına indikçe iniyordu, gözlerdeki dehşeti görmemek için herkes bakışlarını birbirinden kaçırıyordu. İp tükendiğinde kurşun henüz dibe vurmamıştı. Kaptan sükûnetini bozmadı. “Buraların denizi ne tuhaf,” dedi. O an aşağıda olup biteni kimse tahmin edemiyordu. Kürek mahkûmu sesini hiç çıkarmadan karşıya bakıyordu. Aşağıda vahşi etobur hayvanlar birbirlerini mideye indiriyorlardı, şüphesiz. Ancak bu kadarı biliniyordu.

Başka ne vardı, acaba? Başka ne olabilirdi?

Ama durum değişti. Kürek mahkûmu, etrafında sevinç çığlıkları atan insanlara hayretle bakakaldı. Avazları çıktığı kadar bağırıyorlar, gülüyorlar, ağlıyorlardı. Aniden her şey değişmişti. Batı Denizi öncülü olan bu kıpırtısız bekleyiş sona ermişti. En tepedekinden en aşağıdakine, mahkûmlardan gönüllülere kadar herkes kendini şaraba vurdu. Nasıl oldu da, diye düşündü kürek mahkûmu, nasıl oldu da Batı Denizi’nin içine çekilmedik? Temize havale olurduk, dipte, türlü canavarların ve daha neler varsa onların arasına karışır, mutlak huzura ererdik. İşte kader, bir kerecik olsun, yüzüne gülmüştü. Sayısız felaketin ve dehşetin gözünün içine bakmış olan bu yüzün yanaklarından aşağı, binlerce sırta tanık olmuş bu yüzden, gizli çözümleri dile getirmiş bu dudaklardan aşağı, bu karanlık, güneşten yanmış yüzden aşağı ılık mutluluk gözyaşları süzüldü.

Bir kerecik de olsa şansı yaver gitmişti.

Harekete geçtiler ve üçüncü günün sonunda İspanya sahilleri görüldü.

Batı Denizi ile, ya da Karanlık Denizi ile, ilk temas, bu gemide kürek mahkûmunun başına gelenlerin en korkuncu

değildi. O an korku hepsinin, Kaptan'ın, *comiti*'nin, tüccarların, serdümenlerin, gemicilerin ve kürek mahkûmlarının gözünden okunur hâle gelmişti, korkuyu paylaşmışlardı. Birlik olmuşlar, kaynaşmışlardı, dipsiz derinlikler tümünü bir korku yumağında dertop etmişti. Daha önce hayatı birbirlerine cehennem ettikleri hâlde dayanılmaz korkuyla kilitlenmişlerdi. Panayırda sergilenen hayvanlar gibi prangaya vurularak, itile kakıla kalyona sürüklendikleri günler geride mi kalmıştı? Kalyonda onları yoldaşları, maaşlı gemiciler ve gönüllüler bekliyorlardı. Bu sonuncu grup emeğinin karşılığını alacak, zincire vurulmayacak, hemen hemen nizami mürettebat muamelesi görecekti. Oysa kürek mahkûmumuz, *schiavi* ve *forzati*'den, yani esir ve mahkûmlardan biriydi; en alt tabakaya mensup, en pis, en değersiz iş gücüydü. Ayak bilekleri zincirli. Bir kürekte beş kişi. Günler boyu. Küreklere asıldılar. Haftanın yedi günü küreklere asılırken inceliklerini öğrendikleri yeni mesleklerinin kahrını çektiler. Liman giriş ve çıkışlarında sırayı tutarak, bayram kortejinde gider gibi, küreği ritmik ve dairevi bir hareketle havada savuruyorlardı. Bayram gösterileri arasında bir de, küreklerin suyla devamlı temas hâlinde tutularak geminin çevresinde köpükten bir kuşak oluşturduğu, enikonu beceri gerektiren ateş süngüsü vuruşu vardı. Bazen her ikinci sıra, yarım yol vererek, uzun soluklu kürek çekiyordu. Günlük çalışmaları, mutlaka aynı anda bütün sıraların kürek çekmesini de kapsıyordu. Acemilik bittikten sonra bile egzersizlere aralıksız devam ettiler. Sıra, kasları güçlendirmeye gelmişti. Her gün, mürettebatın geri kalanı kıyı izninde olsa bile, denize açılmalıydılar. Kaslarının gevşemesine izin verilmezdi, uzuvları durmadan çalışmalı, taş gibi sıkı olmalıydı. Geminin temizliği, paspaslanması bu grubun işiydi, ayrıca su ve yiyecek taşırlar, yoldaşlarının çamaşırını yıkarlardı. İşin bu

kısmı basitti: Kanvas paçavraları uzun bir halata bağlayıp suya daldırıp çıkarmaktan ibaretti. Tuzlu suyu görünce kaskatı kesilen giysiler giyildikleri bedende kuruyorlardı. Bu gruptakiler bir de yemek hazırlıyordu: Şaraba batırılmış ekmek.

Kürek mahkûmu işi öğrenmiş, yeni hayatının öğelerini benimsemişti. Dödüğüyle *comito* ve kırıbaçıyla *aguzzino*, yani kürek çavuşu. Tüccarlar ve kaptan. İlk başlarda durumu felaketti, en berbat günleriydi onlar. Batı Denizi'yle tanıştıklarında ise sulanmış beynine bir düşünce mızrak gibi saplandı kaldı: Dayan! Bu işten sıynlacaksın. Sıkı dur!

Kürek mahkûmu sonsuza dek kürek çekti. Memleketinin yeşilliğine hasret gözleri, uçsuz bucaksız yatay ışıltıya bir türlü alışamadı. Zümrüt yeşili çayırılar, masmavi göller, dumanlı dağlar, Pazar ayininde kilisenin önüne yığılmış soğuk karlar belirliyordu parlıtının içinde.

Denizin ilkbahar hâlini gördü. Rüzgâr var gücüyle uğuldayarak çatırdayan yelkenleri şişirir, kalyonu alıp götürürdü. Kürek çekmeye, avuç içini kanatmaya hacet kalmazdı. Denizi, balık sürülerini seyre dalarlardı. Balıklar sahile yönelirdi. Baharda. Yuvalarına, nehir ağızlarına, akıntıya karşı, tepelere, çobanların koyunlarını sürdüğü, seslerinin yankılandığı, bitimli ve ehil dağlara vururlardı. Balığın serüveniydi bu. Tuna Nehri'nin, Sava Nehri'nin, sayısız yeşil ırmağın doruklarına doğru.

Minik bir ada ilişti gözüne. Üzerine kuşlar tünemişti. Gö-nüllerince uçabiliyorlar, yer değiştirebiliyorlardı.

Yaz gecesini gördü. Keskin, gizemli ışıltısı denizi aydınlatıyordu. Uçları kıpraşıyordu, gözlerini kısarak ileriye dikkatle bakan kürek mahkûmunun hasarlı beyni kafatasının içinde köşe kapmaca oynayarak ışığın gizemini çözmeye çalışıyordu. Anlaşılır gibi değildi. Burada her şeyin, içinden çıkılmaz,

kendine has kuralı vardı. Temelde. Daha her şey başlangıç safhasındaydı.

Sonbaharda dalgalar tutuştu. Denizin huzursuz çırpıntısında coşkun bir kırmızı ışık alevleniverdi. Bu kibirli, dik kafalı deniz kim bilir neler anlatıyor, neler yaşıyordu!

Kış geldiğinde tepelerine bir branda gerdiler. Kalın yünlü giysiler dağıtıldıysa da ayakları çıplak kaldı. Pruvadan içeri oluk oluk su giriyordu. Hava kurşun gibi ağırdı. Deniz eski kalleş yüzünü göstermişti yine. Rüzgâr azdığında branda kaldırılınca, haşın serpintiye göğüslediler. Olanca güçleriyle asıldılar küreklere, olanca uzağa.

Kürek mahkûmu hayallerine sığındı.

Zaman zaman düşünüyordu. Anlamaya çalışıyordu.

Yabancı denizlere sürülmüş bu yüzleri tanyordu. Gönüllüler, şuursuz hevesliler ve kim bilir hangi saçma sapan dürtüyle kendini denize atmış insan süprüntüleri. Ücretleri ödendiği, zincire vurulmadıkları, dayak yemedikleri hâlde sonu gelmeyen günleri kürek mahkûmlarından daha kolay geçmiyordu. Ege adalarında ya da Hırvatistan'da, savaşlarda esir düşmüş Türkler de vardı. En dirençli olanlar onlardı; ketum ve sebatkârdılar. Demir iradeli, kuvvetli adamlardı. İçlerindeki güç sayesinde dik duruyorlardı. Sonra, borçları karşılığında kürek çeken tarının işçileri vardı. Ve nihayet bizim kürek mahkûmunun yoldaşları: hükümlüler, caniler, cüzzamlılar; kalyonun sefilleri. Kırbacılanırlar, en zor işlere sürülürler, acımasızca aşağılanırlardı. Ağızlarını bıçak açmazdı. İnançlarını ve ümitlerini yitirdiklerinden, ilk telef olanlar onlardı. Ot, bu canı suratları seyre dalarlardı. Bu dilini yutmuş insanların damarlarında hâlâ kan akıyordu. Belliydi. Yediklerini sindiriyorlardı. Kokuyorlardı. Ara sıra küfrediyor, ağlıyorlardı. İnsanlıktan uzaklaşmışlardı

ama insan görünümündeydiler. Bir gün kürek mahkûmu kendi fikrine şaşıtı: Bu adamların suçlu oldukları, cinayet işledikleri, haydutluk yaptıkları asla yüzlerinden okunmuyordu. Suç yüze yazılmaz. Yüze yapışan; günahkâr, aptalca alışkanlıklardır. Comito'nun, Venedikli tüccarların yüzleri gibi. Ruhlarla alışverişi olan, içinde iblisi hisseden insanların yüzleri gibi.

Fikrini kendi de yadırgamıştı. Acaba benim yüzüm de öyle mi? Kürek mahkûmu sonsuza dek kürek çekti. Mevsimleri gördü, denizin aldığı türlü renklere tanık oldu, suçluları, kal-yonda yaşamı gözlemledi. Her şey gerçek dışıydı. Bu yabancı ülkeler, parlak renkli giysileriyle kara yağız yabancılar, davetkâr ya da tehditkâr, kayalık ya da yeşillikli kıyılar, farklı inançlara sahip halkların olduğu, tuhaf kulelerin olduğu, hatta kâfirlerin olduğu şehirler. Hem de kazığı hak eden. Oysa onlar bu gemide yaşamlarını kâh limana mal indirerek kâh limandan mal taşıyarak sürdürüyorlardı. Tibet ve Hint tüsüleri, keselerden saçılan kırmızı tozlar, halılar, altın işlemeli rengarenk ipekler, muslinler, aynalar, gözlere ve kulaklara merhemler, şam dokumaları, inciler; gemileri, yeryüzünün tüm göz alıcı zenginliklerini ağırlıyordu, bu mucizevi malların hepsi onların sayesinde el değiştiriyordu. Ve onlarla birlikte Muhammed'in beş para etmez, kalles tüccarları da çıkıyordu karşısına; her şey egzotik, şaşırtıcı ve eşi benzeri görülmemiştir, rüya âlemindeydiler sanki.

Rüya sekansı bir an kesintiye uğradı. İspanya'da bir limana demirlemişlerdi. Ellerinde belgeler, talimatlar ve yanlarında bir müfreze askerle birtakım engizisyon görevlileri çıkageldiler. Arka kamaralarda uzun uzadıya görüşmeler yaptılar, sesler yükseldi, küfürler havada uçtu. Ardından gemicilerin arasından bir Alman paralı askerini yaka paça götürdüler. Adam şehirde bir meyhanede meyhaneciyi, fahişeleri ve aylakları

karşısına almış, olmadık bir inancın propagandasını yapmak gafletinde bulunmuştu. Meyhaneci muhbir çıkmıştı. Çılgın Alman masaya yumruğunu vurmuş, içmiş, kendi saf inancına göre vaaz vermiş ve açgözlü, günahkâr ruhban sınıfa sövüp saymıştı. Aklını peynir ekmekle yemiş olmalıydı; hem de İspanya'da, İspanya'nın orta yerinde. Kürek mahkûmu olan biteni seyrederken kalbi göğsünü delercesine atıyor ve sıranın kendisine gelmesini bekliyordu. İтираfları unutulmuş olamazdı henüz. Kuşkusuz, onun gemideki varlığından da haberdardılar. Kuşkusuz, buralarda da sayısız dolaplar dönüyordu, sektler, örgütler cirit atıyor, gizli anlaşmalar gırla gidiyor, ateşlere yürekler atılıyordu. Bugün işim bitti, diye düşündü. Nasıl olsa bir gün bitecek, bir an önce ne olacaksa olsun. Ne var ki, hiçbir şey olmadı. Gemiciyi, karga tulumba, götürmesine götürdüler. Adam, deliler gibi, bağırmasına bağırdı. Mürettebat, götürülen içimizden herhangi biri olabilirdi, diyerek karşı çıktı. Ama yine de götürülen Alman oldu. Kürek mahkûmu, deniziyle göğünün arasında kaldı. Rüyalanıyla baş başa.

Rüyalar bir süre aralandılar, çok geçmeden tekrar ortaya çıktılar. Deniz canavarlarını, fırtınaları, ay ışığını, liman şehirlerinin, pazar yerlerinin, panayırların keşmekeşini seyretti, dahası kelle büyüklüğünde cevizleri, fildişlerini, yılan balıklarını.

Hayır, bütün bunlar gerçek olamazdı.

20.

*Hepsi rüya olmalı. Çanlar nerede çalacak, şehir nerede top yekûn delirecek?
Sabahlar ve geceler. Kıyıya ulaşmak ne kadar uzun sürüyor.*

Bir gece suyun içinden acayip hayvanlar sıçradı. Ay ışığında yol alırken yüzeyde yüzen yaratıkları seyretmek hoşlarına gitti. Kürek mahkûmları küreklerini bir kenara bırakıp hayret nidaları atıldılar. Momentumu kaybeden kalyonu tekrar harekete geçirmenin güçlüğüne bilen *aguzzino*, mahkûmları, kırbaçı yardımıyla yeniden ritme sokmaya çabaladıysa da sonuç alamadı. Yardımcıları bile ayak directtiler. Kimse, suyun ısıltılı yüzeyinde sıçrayan hayvanlardan gözünü alamıyordu. Aniden yükseliyorlar, bir ok ya da top mermisi gibi havayı deliyorlar ve ardından, güçten düşüp, büyük bir şakırtıyla suya gömülüyorlardı. Canavarlardan biri yolunu şaşırıp gemiye yöneldi. Sanki güverteye uçacak gibi oldu ama hız kaybetti ve olduğu yere düştü. Ne var ki suya gömülmedi, şakırtısı duyulmadı, gerisin geri denize dönemedi. Bir tene, hareket hâlindeki bir insan bedenine düştü. Hayvanın sırtına konup binlerce uzvuyla yapıştığını hisseden kürekçilerden biri dehşet içinde haykırdı. O şey bir anda kayarak bedenini sardı, etini kırbaçladı ve deriyi

içine çekerek parçaladı. Yüzüne kola benzer bir şey uzandı ve anında yanaklarını kızartarak yüzünü bakılamaz hâle getirdi. Kürek mahkûmu bu cehennemde şimdiye dek hiç böylesine yoğun bir korku ve tiksintiye kapılmamıştı. Adamcağızın tenini ipek yırtar gibi parçalayan, safi kol ve bacadan oluşan, kaygan ve şekilsiz yaratığın üzerine kan fışkırdı. Ve adamı canlı canlı yedi.

Johan Ot, bütün gece, zavallı harabenin başından ayrılmadı. Yüzündeki kanı yıkadı, işkence altında dayanamayıp haykırmaya başlayan kürek mahkûmlarına yaptıkları gibi ağzına tıkaç tıkadı.

Tıkaca gerek vardı. Zavallı adamcağızın gemi sakinlerini çok ihtiyaç duydukları uykularından uyandırmasına izin verilmemeliydi. Felakettede sabaha doğru kendine geldi, boş bakışlarla çevresine göz gezdirdi. Tek eliyle ağzını işaret ettiğini gören Johan Ot tıkacı çıkardı. Elini ürkekçe yüzüne götürdü adam ve can havliyle hemen çekti, çok acıyordu. Paralanmış, yaralar içindeki bedenine baktı, aklını yitirmişçesine güldü, “Her şeye rağmen hayattayım, değil mi,” dedi. Başında bekleyen yüze bakışlarıyla teşekkür etti ve gözle görülür bir memnuniyetle konuştu.

“Öbür herifi solucanlar kemiriyordur şimdi,” dedi.

“Kimi solucanlar kemiriyor?” diye sordu Johan Ot. “İnsanları solucanlar değil, yengeçler ve balıklar kemirir bazen,” dedi.

“Solucanlar kemiriyor onu,” dedi kan revan içindeki adam keyifle. “Belediye meclisi üyesi ve çavuş, aslında hırsız, dolandırıcı ve tecavüzcü. Bir gece yolculuktan döndüğümde onu karımın yanından çıkarken gördüm. Pantolonunu çekiştiriyordu, alnı terliydi. Ertesi gece bahçesinde buldular, cansız; göbeğinden şişlenmişti. Yanı başında bir kunduracı çuvaldızı duruyordu.

Kimin çuvaldızı olduğunu araştırdılar. Ustanın, kunduracının, dedi çırağım. Benim öldürdüğümü iddia ettiler. Oysa çuvaldız bana ait değildi. İspat ettim. Başka bir kunduracıya aitti. Yine de koca göbeğinden benim şişlediğim savında ısrarcı oldular. Ne zaman, nasıl olmuş açıklayamadıkları hâlde. Her ihtimale karşı, beş yıl küreğe mahkûm ettiler.”

Adam cinayet işlemiş, diye düşündü Johan Ot. Cani, besbelli.

“Daha çok çuvaldızım var,” dedi cani kunduracı, ağzından kanlı köpükler saçarak. “En az iki tane daha. Biri kanıma, diğeri çırağıma.”

Cehennemnin dibini boylamışım, diye geçirdi içinden Johan Ot. Ortalık cani kayıyor.

Bir gece sıcacık, yumuşak, terli ellerin kendisini okşadığını hissetti. Yarı uykulu bir hâlde, bedenini, tatlı tatlı ürperti yayan okşayışlara teslim etti. Dokunuşlar zamanla daha tutkulu, daha güçlü bir hâl aldı, hızlandı, sevişmeye dönüştü. Biri o denli sıkı sarılıyordu ki nefesini kesiyordu. Kulağının dibindeki soluğun hızlanarak hırıltıya dönüştüğünü duydu. Başını salladı. Çıplak, kılı bir göğüs bütün ağırlığını üzerine bastırıyordu, gözleri kan çanağına dönmüş, yüzü şehvetle çarpılmıştı. Ot bir anda ok gibi fırlayınca kılı kütle yuvarlanarak gümbürtüyle yere düştü. Gecenin ilerleyen saatlerine kadar yerinden kalkmadı, hiçkırıkları dinmedi.

Bu adam bir defasında tek başına bir kraliyet nöbetçi kulübesini yıkmış, içindeki personeli bir güzel pataklamıştı. Yönetime kafa tutması ve başkaldırmasıyla ünlenmişti. Kürekten kaçış yoktu elbette. Şimdi de uykudaymış, uyanıkmiş fark etmiyor, bir kadın bedeninin sıcaklığına, olmadı herhangi bir bedenin sıcaklığına, dokunuşuna, yüzünde ılık bir nefese, paylaşım

arzu duyuyordu. Ve işte bir koğuş dolusu kürek mahkûmu uyurken yanı başlarında inliyor, hıçkırıyordu.

Magreb kıyılarına yaklaştıklarında, keskin güneşin altında sarp bir kayalık belirdi birdenbire denizin ortasında. Kaptan ileri geri volta atmaya koyuldu: O kayalık da nereden çıkmıştı? *Waggoner*'i* açtı, baktı, bu civarı bilen gemicilere sordu. O kayalığın orada olmaması gerekiyordu. Uzunca bir süre o kayalığa doğru yol aldılarsa da bir türlü yaklaşılamadılar. Bu ne menem şey, dediler.

Akşamüzeri bir anda kayalık yok oldu. Gözlerine inanamadılar. Kadim denizcilere göre iblisin denizde kurduğu tuzaklardan biriydi.

Kıbrıs'ta ya da adalardan birinde yaygaracı bir grup yaklaştı gemiye. *Comito* ile tüccarlar, şehir kapısından geçirdikleri tuhaf bir canavarı rıhtıma doğru çekiyorlardı. Yüzü bir kadını andırıyordu ve dudağının üstünde kedi bıyığı gibi tüyler göze çarpıyordu. Küçücük göğüslerine yapışmıştı elbisesi. Gemiye sürüklenirken olanca gücüyle karşı koyuyor, hırıltılar, homurtular çıkarıyordu. Sarhoş tüccarlar ve *comito*, ellerini yaratığın eteğinin altına sokuyor, gevrek kahkahalar atıyorlardı. O hırıldayarak etrafa kızgın bakışlar atarken mürettebat zevk içinde uluyordu. Canavar karga tulumba aşağıya, kaptanın kamarasına götürülürken güçlü elleriyle küpeşteye asılıyor, uzun tırnaklarını tahtaya geçiriyordu. Sonra günlerce aşağıdan gelen homurtuları, hayvansı hırıltıları ve kaptanın kahkahalarını dinlediler. Dışarı çıktığında ağzı kulaklarına varan kaptanın tırmalanmadık yeri kalmamıştı.

* *Waggoner*: 17. yy'da seyir haritası, deniz atlası, denizcilik talimatları anlamında kullanılan sözcük. Hollandalı denizci, haritacı Lucas Janzsoon Wagheaner'in 1584 tarihli tek ciltlik atlasına gönderme yapılmaktadır. -çn.

Herkes gülmekten kırıldı, birbirine göz kırttı.

Denize açıldıklarında yaratık yok olmuştu.

Burada her şey mümkün, her şey olağan, diye düşündü Johan Ot. Geride bıraktığı topraklarda bu yaratık bir çuval içinde dibi boylardı. Büyük olasılıkla kaptanla birlikte.

Bir gece yüksek dağların çevrelediği mavi bir gldeydi. Gln ortasında bir adacıkta neşeli köylü kadınlar ve ıvır zıvır satan seyyar satıcılar gördü. Kiliseden tanidik, tatlı bir melodi yükseliyordu. Ot yattığı yerden sıçrayarak uyandı, rüzgâr uğulduyordu, boğazına öyle kocaman bir kütle yerleşmişti ki, tükürdüğü zaman canı acıdı.

İtalya'da bir limanda geminin etrafında karaltılar dolanıyordu. Mürettebat meyhanelere dağılmıştı, kürekçiler uykudaydı. Kürek mahkûmumuz pruvada oturmuş, damları, duvarları seyrediyor, şehrin insanı serseme eviren uğltusunu dinliyordu. Karaltılardan biri güverteye tırmandı ve arkasındakilere el etti: "Haydi gelin, kimse yok." Nbetiyi kısıkvrak yakalayıp bir güzel patakladılar. Kürek mahkûmları dünyanın kaç bucak olduğunu göstermekte *aguzziono* ve *mozz'i*den daha maharetliydiler. Bir kerecik olsun birine tekme tokat girişerek yere iki büklüm sermeyi başarmışlardı.

İlık, sakin bir sabah, prangaya vurulmuş adamlardan ikisi kavgaya tutuştular. Aynı sıraya zincirlenmiş beş kişi birden arbedeye müdahil olmak zorunda kaldı. Kollar, bacaklar, zincirler ve demir aksamdan oluşan bir yumağa dönüştüler. Gemi sarsıldı ve stop etti. Adamlar hep birden ayağa fırladı. Bağırıp çağırarak kuduz köpekler gibi birbirini parçalamaya çalışan iki kürek mahkmunu kızıştırmaya koyuldular. Yumruklaşmalar, boğaza sarılmalar, haykırışlarla bir anda sıraların altı-üstü hepten harp meydanına döndü. Sonunda cılız olanı, her nasılsa,

çevik bir manevrayla, zincirini küreğin üzerinden aşıracağı gibi diğerinin boğazına sarmayı başardı. Hasmını zapturapta almıştı. Sıradaki diğer üç mahkûm kendilerini kurtarmaya yeltenmelerdi iş burada noktalanabilirdi. Bu defa onlar zincirlerini sağa sola çektiştirince, üstünlük sağlayan muharibin, zincirlere dolanmasıyla yere yapışması bir oldu. Derken *comito* çıkageldi ve alayını acımasızca kırbaçlamaya başladı. İlkten her önüne gelenin sırtını tekmeledi, kırbacını savurdu, ardından iki esas dövüşçüye yüklendi. İkisinin de parmakları çözülene, kilitlenmiş dişleri açılana kadar dayağı sürdürdü, sonunda birinin nefesi iyice kesildi, dizlerinin üstünde yere kapaklanarak kendini toparlayana kadar uzun süre kesik kesik soludu.

Anlaşıldı ki, ilk dövüşçü bir Türk askeriymi, belki de sayısını unuttuğu kadar karısı olan bir bey falandı. Diğerisi ise üçkâğıtçının, hırsızın tekiydi. Üçkâğıtçı neredeyse Türk'ün hakkından gelmişti, göstermişti ona dünyanın kaç bucak olduğunu.

Cehennemin dibinde herkes eşitlenmişti. Karşısındakinin kimliği, nereden ve niçin geldiği önemini yitirmişti. Burada herkes diğerini gammazlar, boğazlar, bıçaklardı.

Bu deniz üstündeki cehennem köşesinde kürek mahkûmu yardıma muhtaç bir tüccara elini uzattı. Alnına soğuk kompres yaptı. Tüccar kurt bakışlıydı, camgözdü sanki. Yüksek ateşten sayıklıyordu, teri leş gibi kokuyordu. Kürek mahkûmu bıkmadan usanmadan nefes verdi adama. Hayat verdi.

Mahkûmun zincirlerini çözdüler.

İspanya'da bir limanda Moriskolar* sardılar gemiyi. Engizisyon'dan kaçıyorlardı, küpeşteye asıldılar. Mürettebat suya

* Moriskolar: 16. yüzyılın başında Müslümanların ve Yahudilerin, İber yarımadasından sürülmeleri üzerine vatanları İspanya ve Portekiz'den ayrılmamak için Hristiyanlığa dönen Müslümanlardır. Daha sonraları bu

düşürene kadar adamların kafalarına, ellerine kürekler, kırbaçlar ve zincirlerle vurdu. İçlerinden biri işin ucunu bırakmadı. Geminin peşinden yüzdü. Sudan çekilip çıkarıldığında engizisyon mahkemesinin bütün Moriskoları büyücülükle suçladığını anlattı. Mallarına, topraklarına el konmuş, dövülmüş, denize kadar kovalanmışlardı. Aylardır İspanya'nın kayalık kıyılarında oradan oraya sürüklenmişlerdi. Kimse yardım elini uzatmamıştı. Eli silahlı haydutların defalarca saldırısına uğramışlardı. En açığözleri, şansları yaver gitmişse, karşı kıyıya ulaşmışlardı. Orada ise ateşperest vahşi bir kabile yaşıyordu. Ölüm kol geziyordu. Adam gemide köleliğe razı oldu. Güverteyi temizledi, dışkı kovalarını boşalttı. Mürettebatın şarlatanı oldu. Tekme atar, alay ederlerdi onunla. Hey gidi günler, oysa eskiden bir toprak ağasıydı. Tekmeleri savuran, alay eden kendisiydi bir zamanlar. Mürettebatı enikonu eğlendirdi.

Korsika açıklarında, büyük olasılıkla korsan dolu, başka bir gemi tarafından takip edildiler. Çarpışmalar boyunca kürek mahkûmlarının zincirlerini çözen olmadı. Kalyonla birlikte dibi boylayacaklardı az kalsın. Balıklara ve yengeçlere yem olacaklardı. Var güçleriyle küreklerle asıldılar.

Fransa'da bir limanda bir Venedik kalyonuyla karşılaştılar. Altı üstüne getirilmiş, yağmalanmış, hurdaya dönmüştü. Fransızlar mürettebata saldırmışlardı. Bayrağını denize atmışlar ve Marsilya yapımı gemiyi limana çekmişlerdi. Son derece onur kırıcı bir durumdu. Fransızlar el koydukları geminin içinde ne var ne yoksa almışlar, direklerini kesmişler, kürek mahkûmlarını götürmüşlerdi. Venedik vergi ve harçlarını ödeyene kadar

unvan, Katolik olarak bilinen fakat Müslümanlığı yaşamaya gizlice devam ettiğinden şüphelenilenlere karşı kötuleyici bir anlamda kullanılmaya başlanmıştır. 17. yy başlarında şüphelenilen tüm Moriskolar, İberya'dan sürülmüşlerdir. -çn.

orada rehin tutulacaktı. Kaptan bu hikâyeyi çökmüş avurtları kızarmaksızın, en ufak bir utanç belirtisi göstermeksizin anlatmıştı. Deniz canavarlarına ziyafet olmaksızın bu hayvanlar diyarında aşağılanmaya itirazı yoktu.

Dalmaçya'da yeni tüccarlar katıldı aralarına. Ot, güvertede bazı konuşmalara kulak misafiri oldu. Yeni gelenler Batı Denizi efsanesine gülüp geçmişlerdi. Batı Denizi'ni bir Portekiz gemisinde katetmişlerdi. Batı'da denizle göğün vahşice kucaklaştığı Karanlık Denizi'nin varlığına inanmıyorlardı. Ne bir anda yok olan adacıklar vardı, ne gemileri yutan abisler ne de çaresizlik içinde çırpınan insanlar. O tarafta sadece yeni topraklar vardı.

Kürek mahkûmu onlara inanmadı.

Zaten kimse inanmadı.

Bir gece yıldızlar belirdi. Ot, geminin kıçında durduğu yerden, kocaman bir yaratığın gemiyi gözlediğini fark etti. Çenesini oynatıyor, kükreyerek peşlerinden yüzüyordu. Ot, hayvana seslendiyse de cevap alamadı. Sonra da suya daldı, görünmez oldu yaratık.

Belki de yalnızca bir rüyaydı. Belki de bütün olanlar rüyadan ibaretti.

Fareler çıldırdılar. Zıvanadan çıktılar, güverteye tırmanmaya, fırlıdak gibi dönmeye, deli deli turlar atmaya, birbirlerini ve kürekçilerin bacaklarını ısırmağa başladılar. Kürekçiler elleriyle farelere vururlarken, denizciler kılıçlarını kuşanıp hayvanları katletmeye koyuldular. Bir tanesi sıranın altına sığınmıştı, küçücük ağzından köpük sızıyordu.

Birkaç gün geçince denizcilerden birinin uykusunda titrediğini, yuvarlandığını fark ettiler. Sonra kalktı, bütün akşam, hatta gece geç saatlere kadar güvertede dolaştı. Kürek mahkûmu, adama baktı baktı, bu muhakkak sıra hasreti çekiyor, dedi

içinden. Ertesi gün denizci yok olmuştu. Uçmuştu. Her yeri dip bucak aradılar, adamı bir halat yığınının altında buldular. Yüzü kapkaraydı. Gemiye bir anda görünmez bir korku sardı. Hastalık gemiye ulaşmıştı. Artık kimse komut dinlemiyor, diğerlerine dokunmuyor, ağzına yiyecek sürmüyordu. Gemiye açıkta tutarak ikinci vakayı beklediler. Kaptan sükûnetini koruyor, güven telkin ediyordu. İki kişi cesedi ıslak beze sarıp denize yuvarladı.

Her kafadan bir ses çıkıyordu. Kimisi limana demirlemek kimisi de denize açılıp mikropların uçmasını sağlamak gerektiğini öne sürüyordu.

Dua ettiler.

Küfrettiler.

Titrediler.

Denizdeki kötü ruhlara kendilerine acımaları için yakardılar.

Kim bilir kimin hayır duasını aldılar, ikinci bir kurban vermediler.

Mucize gerçekleşmişti.

Ne var ki korku kalıcıydı. Bir şey çok açıktı: Limana demir atar atmaz, herkes bir tarafa dağılacaktı.

Bir Yunan adasında gemiye fanatik görünüşlü bir adam bindi. İspanya'da bir limana varana kadar gemide kaldı. Kara kaplı kalın bir kitabı kolunun altında sıkı sıkı tuttu, kimseyle ilişki kurmadı, pek az konuştu. Çok geçmeden adamın Cizvit olduğu anlaşıldı. Okuma bilen bir *comito*, kitabı kaşla göz arasında şöyle bir karıştırmıştı: Yöneticilerin öldürülmesi gereğinden söz ediyordu. Yazanlar Cizvitlerdi. Adam gemiden indikten sonra, Alman Protestan bir prensi öldürmeyi planladığı konuşuldu. Nereden geliyor, nereye gidiyordu? Suikast

planı nerede yapılmıştı, bu adamı neden bu kadar uzun yola yolluyorlardı? Suikastçılar izlerini kaybettirmek istiyorlardı muhtemelen. Cinayet işlendikten sonra, adamın bedeninde vidaları sıkıştırmaya başladıklarında kimse ne nereden geldiğini ne de cinayetin sebebini bilecekti. Kaos baş gösterecekti. Prensın yarısından kapkara kanlar fışkıracaktı. Kilise çanları çalacaktı. Şehir halkı toptan cinnet getirecekti.

Limanın parke taşlarının üzerinden yeni kürek mahkûmları sevk ediliyordu gemiye. Zincirlerini çekiştirerek, son günlerini geçirecekleri gemiye biniyorlardı paldır küldür. Hemşehrilerini görünce kalbinin sıkıştığını, boğazına bir yumru yerleştiğini hissetti Ot. Belki memleketinden haber alabilirdi. İçlerinden biri nehirde balık avı konusunda polis şefiyle itişmişti. Karşılığında kürek çekecekti. Kafasız hırbonun tekiydi. Haber maber almak mümkün değildi.

Kıyıya ulaşmak ne kadar uzun sürüyor, küreklerin sudaki ritmi ne kadar tekdüze. Günler geçiyor, sahildeki kırmızı damlara, ufuktaki yemyeşil dağlara bir türlü yaklaşılmıyor. Sabahlar ve geceler. Açık denizler, limanlar. Kıyıya ulaşmak ne kadar uzun sürüyor.

21.

Ayın sırmalı ışıltısında, uzak diyarlardan gelen isyanın ateşi durgun denizin yüzeyine yansır. Martı Simon. Ölüm yaklaşınca, herkes, nefes almak için aynı güçle çırpınır.

Gemide tuhaf bir hayalet dolanıyordu. Kürek mahkûmları gibi kaskatı kanvas giysili, alnına tutam tutam kır saçı düşen, ufak tefek bir adam. Sağ koluyla ve tam dirseğinin hizasından kesik yumru hâlindeki güdük sol koluyla, geminin içinde oradan oraya paçavraları sürükler, zora koşulmaktan ya da *aguzzino*'nun kırbacının korkusundan altına eden adamların dışkılarını temizler, su ve yiyecek getirir, kürek mahkûmlarının giysilerini halata bağlar, yıkansın diye denize sarkıttırdı. Kışın güverteye kurulan ocağa odun atar, yaralı kollara, bacaklara sargı sarardı. Her kürek mahkûmunun günlük yaşamının olmazsa olmazıydı Martı Simon. Küreğe ilk oturduğu gün Ot'un kulağına fısıldamışlardı: Bu adam feleğin çemberinden geçmiştir.

Martı Simon, gemi ahalisinin başına her daim bela olan karın ağrısına deva olur, pruva yelkenine karşılık mayistra yelkenine halatı ustalıkla bağlar, tek eliyle iskarpelayı tutarken gemiyi kıyıya yanaştırır, tek eliyle hem seren düğümünü hem de Portekiz düğümünü atıverirdi; Mısır'dan İspanya'ya

kadar sayısız kez geçtiği denizlerin tehlikeli noktalarını, beş yüz mil boyunca batık tekne mezarlığına dönüşmüş Fas kıyılarını avucunun içi gibi bilirdi. Martı Simon olmasaydı ne gemiler ne de üzerlerinde kürek mahkûmları olurdu. Küreğe ilk oturduğu gün Ot'un kulağına fısıldamışlardı: Bu adamı asla gemiden çıkaramazsın.

Martı Simon, halat, payanda gibi ya da kürek, kamara gibi geminin demirbaşydı, geçmişin bütün kölelerini, *comito'sunu*, *aguzzini'sini* geride bırakarak hayatta kalmayı başaran vazgeçilmez yolcusuydu. Geminin hüner ve fazilet abidesi, tarihi anıtı, bütün kürek mahkûmlarının yol göstericisiydi.

Kalyona binen yeni mahkûmlar ilk iş Martı Simon'la tanıştılar. Kaptan yaptığı ilk ve tek resmi konuşmada, şu anda size söyleyeceklerimin doğru olup olmadığını Martı Simon'dan öğrenebilirsiniz, demişti. Karada yediğiniz haltın bedelini kürekle ödeyeceksiniz, demişti, bu kalyonda kürek çekerken kötü muamele görmeyeceğiniz, dikkafalılık, tembellik yapmadıkça kırbaça çekilmeyeceğiniz, boğazınız kurumayacağı, diliniz kavrulmayacağı için Tanrı'nın şanslı kulları olduğunuzu hiç aklınızdan çıkarmayın. Martı Simon size gemideki koşulların eskiye kıyasla değiştiğini de anlatır. Geçmişte zincirinizi çözmektense bacağınızı keserlerdi, sonra da bacaksız bedeninizi aşağıda bekleyen canavarlara yem yaparlardı. Kürek mahkûmu, eskiden, önündekinin sırtından başka bir şey görmezdi. Nalları dikene kadar kürek çekerdi. Bugün, özellikle bizim gemide, her şey farklı. Burada, karada yediğiniz haltın bedelini ödemek için kürek çekeceğinizi unutmayın.

Oysa Martı Simon ağzını pek açmazdı. Islak parçaları, güvertede oradan oraya sessizce taşır, yine sessizce, ıslak giysilerin dağıtımını yapardı. Pruvada gözlerini ufka diker, Doğu'nun sonsuz maviliğinde dalgaları seyrederdi. Ya da demirin yanına

geçer, aşağıdaki hengâmeye bakardı boş gözlerle. Gemidekilerle yakınlaşıp mıydı? İçini titreten bir özlem var mıydı kendine sakladığı?

Bir süredir birkaç soru Ot'un aklını çeliyordu. Simon'un kalyona bağlılığının hikmeti neydi, zorunluluk muydu? Nasıl olmuştu da bunca süre görevine asılmıştı? Yaşamının son günlerini hangi sebepten kızgın güvertenin üstünde ya da ay ışığının gümüşü pırlıtısında geçirmeyi seçmişti? Vicdanını kemiren, yüreğini dağlayan kabahati neydi?

Birini mi öldürmüştü? Dolandırıcılık mı yapmıştı? Bir kadına tecavüz mü etmişti? Yok, yok, o adamlar başka türlüydü. Onlar karaya ayak basar basmaz kaçıp gitmeye can atarlardı. Ellerine çuvaldızı ya da jileti tekrar geçirecekleri günü iple çekerlerdi. Martı Simon onlardan değildi. Gecenin sessizliğinde kulağında yankılanan bir çığlık, alnına çizgi olmuş bir kavşakta dağlanmış bir yüz, çehresinde iz bırakmış herhangi bir suç yoktu.

Daha beterinden muzdaripti.

Bir sabah Martı Simon, eline bir maşrapa su tutuşturduğunda Ot, "Gerçekten bu gemide gebermeye kararlı mısınız?" diye tısladı.

Martı Simon irkildi, geri çekildi. Gözleri Ot'u delercesine baktı. Sonra terini silmek, bir şeyleri hatırlamak ister gibi kötürüm kolunu alnına kaldırdı.

Ot, o günden sonra, Martı Simon'un donuk bakışlarını hep üzerinde hissetti. Akşam üzeri bir an küreğini bıraktığında, sabahları sonsuza açılan bir gün ağardığında, öğlenleri zaman durduğunda, o donuk bakışlar, huzursuz ve düşünceli, hiç peşini bırakmıyordu.

Bu adamın başından neler geçti kim bilir, dedi Ot kendi kendine. Keşke sırlarını öğrenebilseydim.

Martı Simon'la ikinci konuşması, tam yatmaya hazırlanırken gerçekleşti. Sıraların arasında burun buruna geldiler.

Ot kenara çekilmediği gibi, "Seni lanet olası kalyon faresi," diyerek üzerine vardı, "Nalları burada dikmeye kararlı mısın gerçekten?"

Martı Simon'un içinde fırtınalar koptu, gerildi, donuk gözlerini nefret kapladı. Karşısındakini hışımla süzdü ve aniden elindeki insan dışkısı kokan ıslak paçavrayı Ot'un suratına çarptı. Kürek mahkûmumuz bu tepkiyi beklemiyordu. Mahkûm bir sohbet başlatmaya niyetlenmişti aslında, bu yaşlı hayaletin dilini çözmeyi amaçlarken, hiddetine, saldırısına hedef olmuştu, Martı Simon'u kolundaki yumrudan yakaladığı gibi sıraların üzerine savurmak zorunda kalmıştı. Daha oradan uzaklaşma fırsatı bulamadan beline bir acı saplandı, *aguzzino*'nun kırbaacı önce beline, ardından sırtına dolandı, güverteye yuvarlandı, kafasına, midesine, her yerine çizmelerin tekmesini yedi.

O gece Martı Simon, Ot'un yanına geldi. Sızlayan berelelerini suyla sildi, ıslak elleriyle ağrılarını dindirdi. O gece Martı Simon nihayet içini açtı.

O gece ayın gümüşü ışıltısında, uzak diyarlarda yanan isyan ateşi, küflü bir hücrede şakırdayan zincirler, mavi gökyüzünde deliye dönmüş kuşların çığlıkları, denizin kaymak yüzeyine yansıdı.

KÜREK MAHKÛMUNUN AĞZINDAN MARTI SİMON

YA DA

MAĞDUR NASIL ZALİME DÖNÜŞTÜ

Kalyona, suçlular ve canilerle omuz omuza, sonsuza dek kürek çekmeye mahkûm edilen sayısız Protestan lejyonunun bir elemanı olarak geldi. Tanrı'yla arasına kimseyi sokmak istemeyenlerin apar topar verilmiş yargı kararlarıyla susturulduğu Avrupa'nın dört bir yanından toplanan çeşitli sınıf ve mesleğe mensup zavallı asiler birliğine mensuptu. Olaylar o kadar eskilerde kalmış, denize doğru yürüyen kafilelerin görüntüsü öylesine silikleşmişti ki anıları antik bir tabletin üzerindeki soluk yazıtlar gibiydi.

Anabaptistti*, reformistti, yeni anlayışın tutkulu taraftarıydı, dünyayı ve insanlığı değiştirmeye inançlıydı, Tanrı'ya ve otoriteye isyankardı. Etrafına toplanan safdil güruhun lideriydi. Toplanular düzenliyor, ruhban sınıfın ahlâksızlıklarına, hovardalıklarına, hırsızlıklarına, entrikalarına, yalanlarına dikkat çekmek için şu anda bir yumruya dönüşmüş kolunu kullanıyordu. Hareket başarıya ulaştı, fikirleri yayıldı, kararlı taraftarları mutlak sadakat yemini ettiler. Hapse atıldı. Yılmadı, çıktığında daha da bilenmiş bir azimle yoluna devam etti. Sille yedi ama baş eğmedi. Taraftarları yardım elini uzattı. Ta ki şehre, yeşil nehir yönünden bir heyet ve bir müfreze asker gelene kadar. O zaman işler değişti. Her kim belli bir süre gerçek inancın – otoritenin inancının – gereklerini yerine getirmezse, umutsuz vaka addedilecekti. Kâfir en iyi ihtimalle sürgüne gönderilecekti. En kötü ihtimalle ise kürek mahkûmu olacaktı. Sorumluluk seviyesine göre. Sorumluluk ölçütü, gösterdiği gayretkeşlikti. Gayretkeşliğin derecesi ise muhbirlerin insafına kalmıştı.

Çoğu firar etti. Simon dayandı. Heyet tapınağının topa tutulmasına karar verdi. Patlamanın alevleri göğe yükseldi. Gece aydınlandı. Aynı gece darağaçları kuruldu. Aynı gece birileri

* Anabaptist: Vaftize karşı çıkan inanca sahip kimse. –çn.

askerlerin barakalarını ateşe verdi. Artık ya hep ya hiçti. Bazı taraftarlar yakayı ele verdi. Topluca onu suçladılar. Yalnızca Simon ve bir vaiz kalmıştı. Çevresi boşalmıştı. Simon boyun eğmeyi reddetti. Vaizle birlikte köylerde saklandılar ve kararsız halkı direnmeye ikna etmeye çalıştılar. Ama ele verildiler ve yakalandılar. Hapiste inançlarını değiştirmeye zorlandılar. Gece gündüz karanlıkta tutuldular, aç biilaç. Simon hiç pes etmedi. Sonra kendini denize inen zincirlenmiş tutsaklar birliğinin arasında buldu. Dikkafalılar birliği. Asiler. İnatçılar. En gözû dönmüş canilerle birlikte kalyona atıldı. Vahşi hayvan kafesine. Gerçekten, o zamanlar, kürek mahkûmiyeti şimdikinden bin beterdi. Johan Ot'un yediği cinsten bir dayak kesinlikle denizin dibinde sonlanırdı. Ne var ki Simon orada bile rahat durmadı. Canilerin, tecavüzcülerin kanına girmeye çalıştı. Hepsini etrafına toplar, dolduruşa getirirdi. Bir gün *comito*'nun karşısına dikildi. Bu koşullarda devam edemem, dedi, gıda yetersiz, mola falan hak getire. Hayvanmış gibi, dayağı bastılar. Yılmadı. Küreğine döndü. Denizin dibini boylamadı. Kaptan, direncini kırmaya kararlıydı. Önce dövecek, zayıflatacak, sonra da tekrar vahşi hayvan çukuruna salacaktı. Mahkûm yalnızca bir kez yalvaracak kadar çaresiz kaldı. Ama direncini kıramadılar. Direncini bir tek deniz kırabilirdi. İnsanlarla ancak deniz başa çıkar. Bir fırtına esnasında Simon kolunu *scolaccio*'ya –diğer dört kişiyle birlikte çektiği dev kürege– kaptırdı; kürek iç içe geçen iki parçadan oluşuyordu, hırçın dalgalar yüzünden kontrolden çıkınca derisi, kemiği, ne varsa deldi geçti. Kaptan, Simon'un hâlâ ağladığını, yalvarıp yakardığını görmek istiyordu. O sıcak öğle sonrası ellerini kelepçeleyip direğe bağladılar. Kanı yem olmuştu, çılgına dönen kuşlar dört bir yandan pike yapıyor, saldırıyorlardı. Afrika kıyılarının açlıktan canavarlaşmış dev martıları başına tünüyorlardı. Her şeye katlanmıştı ama o canavarların kulak

tırmalayan ıgılları, türlü türlü sesleri, kuş kuşa konuşmaları, Tanrı'nın sınavıydı sanki, dayanılmazdı. Küfretti. Haykırdı. Sonunda yalvardı. Sonunda hüngür hüngür ağladı ve ölümü diledi. Denize yuvarlasınlar, güvertede bitiriversinlerdi işini. Bu kuşlara ve insanın beynini delen konuşmalarına dayanma gücü kalmamıştı. Mürettebat direktten indirdi ama öldürmedi Simon'u. Kaptan sürünsün istiyordu. İnsan dışkısının içinde. Günler boyu kürek mahkûmlarının hastalıklı bağırsaklarının döşemelerin arasından damlayan dışkısının içinde yüzdü. Kaptanın, Simon'u göz önünde tutmayı tercih ettiği yer orasıydı. Kendisinin ve yöneticiler dâhil Simon'un başkaldırdığı herkesin, tanımayı reddettiği düzenin öcü alınacaktı. Önceleri çok zorlandı. Önceleri yapamadı. O zaman tekrar yukarı sürüklediler, martılara. Artık tükenmişti. Artık Martı Simon'a dönüşmüştü. Kaptanın lügatında "yeter" yoktu. Simon ona hizmet edecekti. Diğer kürek mahkûmlarını ve mürettebatı kaptana ispiyonlayacaktı. Konuşmalara kulak verecek, kaptana rapor edecekti. Yaptı da. Sonra intihara kalkıştı, beceremedi. Artık elinden hiçbir şey gelmiyordu. Kuşların çıldırtıcı dansları içindeki son direnç kırıntısını da yok etmişti, başkaldır iradesinin tortusu rüzgâra karışmıştı. Tam anlamıyla dibe vurmuştu. Magribi bir limanda, kaptan bıraktı, gitsin. Gece boyunca sokaklarda dolandı ama kaçacak gücü kalmamıştı. Gemiye döndü. Eline bir kırbaç tutuşturdular. Kürek mahkûmlarının geniş sırtlarını kırbaçladı onunla. Kanayana kadar, adamlar kendini kaybedene kadar. Sonra artık buna da daha fazla dayanamaz oldu. Küreğe alışkın kol kasları gevşedi. Kireçlendi. Bir tek paçavrası kalmıştı. Elinde bir paçavra tutabiliyordu sadece. Kalyona mahkûmdu. Gidecek kimsesi yoktu. Kalyonu içindeydi. Geri döneceği bir yaşamı kalmamıştı. Kalyonu her yerdeydi. Bundan böyle adı Martı Simon'du. Kaptanın gücünün ve otoritesinin

günbegün uygulayıcısı. Canlı anıtı. Martı Simon bilir. Martı Simon doğru mu, yanlış mı söyler. Martı Simon yangınlara, fırtınalara, batan gemilere tanık olmuştur. Korsanlarla savaşıp bir geminin, sıralara zincirli kürek mahkûmlarıyla denizin dibini boyladığına. Mezar sessizliğinde defnedildiklerine. Savaşa tutuşmadan önce, her bir kürek mahkûmunun ağzına tıkaç tıkaşlardı, yaralanırsa acıdan feryat etmesin diye. Ve kimse feryat edememişti, sonradan gemi suya gömülürken bile. Kimse zincirlerini çözememişti, öylece ağır ağır dibe çöktüler, yüzleri şeklini yitirmiş, gözbebekleri dehşetle büyümüştü. Kimisi başını sıraların sivri kenarlarına vura vura, önceden kendi canını almaya yeltendi. Ya da zincirini boynuna sımsıkı dolayarak. Korsan gemisiyle çarpıştıkları an tüm kürekler Simon'un gözünün önünde paramparça olmuştu. Ve yine o an küreklerin sapları seksen kürek mahkûmunun koluna, bacağına, sırtına saplanmıştı. Kıştan ta pruvaya kadar takır takır ilerlemişti. Simon, kaptanla ve görevlilerle birlikte bir kalyondan diğerine atlamıştı. Bir lağım çukurundan diğerine. Bir feryat kuyusundan diğerine. Hepsi her zaman aynıydı. Hepsi leş gibi kokuyordu, hepsi kan gölüydü.

Bundan böyle, Martı Simon'un kendi güzergâhı yoktu. Ne kendi karası vardı ne de limanı. Kürek suya her değdiğinde rıhtıma yanaşıyor ve uzaklaşıyordu, aynı anda.

O gece Johan Ot, "Asla Martı Simon olmayacağım," dedi.

Kambur karaltının omuz silkerek kalktığını gördü. Martı Simon karşısında öylece dururken gözleri boş bakıyordu. Dudaklarına belli belirsiz bir gülümseme yerleşmişti. Neden, ama neden anlatmıştı hikâyesini? Neden başkasına anlatma zahmetine girmişti? Bu adamların hepsi kara talihinin kurbanı mıydı, ömür boyu bir limana kapağı atmayı düşlerken heba mı olmuştu lanetli yaşamları? Ya da uçup giderek martıların

özgürlüğünü paylaşmayı düşlerken? Ya da hayat dibe vurduğunda, bir daha kimsenin onu ne gemide ne de başka bir yerde bulabileceği gökyüzüne yükselmeyi, gecenin yıldızlarına kavuşmayı düşlerken?

O gece Johan Ot için iç yüzünü kavradı. Martı Simon, kürek mahkûmiyeti sona erdiği gün özgürlüğünü yitirmişti. O gün kalyonun kendisi, Simon'un hem açık denizleri hem de özlenen karası olmuştu. Ve şunu anladı: Kürek mahkûmu olmayı sürdüren her kürek mahkûmu, içinde, derinlerde özgürlüğünün köklerini, nüvesini barındırır. Hiçbir şeyin onu söküp almaya gücü yetmez. Ne kırbaç darbesinin ne de acımasız denizin.

Hikâye öldürmedi Ot'u. Yıkmadı. Direncini körükledi. Dayanmalıyım, bu defa mutlaka dayanmalıyım ki, bütün ölüm-lerin hakkından gelebileyim, diye düşündü. Ot, bundan böyle, bayılıp kalana kadar çalışmaktan ve denize, geminin peşi sıra köpüren çılgınlığa kafayı takmaktan vazgeçti. Limandan açık denize, sonsuzluktan demir atmaya. Düşüncelerinin tamamını karaya yöneltti, bir noktada karayla muhakkak buluşacaktı. Yaşamını çuvaldızına adayan adam, karılarını bekleten Türk, cinayetten mahkûm köle, hırsızlık yapan diğeri –Ot da artık bütün bu insanlarla birlikte, hırçın dalgaların keyfince oradan oraya savurduğu, beşik gibi salladığı bu tahta yığınının kurtulacağı günü iple çekiyordu. Firarı düşünüyordu. Karanlık bir gece, karanlık bir rıhtımda. Tüccarı iyileştirdikten sonra Ot'un zincirlerini çözmüşlerdi. O günden beri kürek çekiyordu çekmesine ama gönüllülerden biriydi sanki. Oysa borç ya da kim bilir hangi ahmaklık yüzünden kalyona düşen gönüllüler, hükümlülerden daha az mahkûm değillerdi küreğe. Bir farkla. Bellerini ya da bileklerini yılan gibi saran zincirden muaf tutuldukları için, firar düşüncesi daha gerçekçi, daha yakındı.

Ağzından beyaz köpükler saçan fareden hastalık kapan denizci olayının ardından, çoğu kişinin bu lanetli tahta parçasını bir daha adım atmamak üzere terk etmeyi kafaya koyduğuna şüphe yoktu. Şimdi artık fırtına, coplu ve kırbaçlı aguzzini, korsan gemileri, dahası, ölümcül resifler yüzünden telef olma endişesine ek olarak, başka bir korku kemiriyordu hepsini içten içe, ağır ve derinden. Hepsi adı gibi biliyordu ki, gemide salgın hastalık patlak verirse kurtuluş yoktu. O zaman hepsi iblisin kucağına düşecekti. Öyle bir gemiyi hiçbir liman kabul etmezdi. Gemiden kaçış imkânsız olurdu, tam kapana kısılırlardı. Hiçbiri hayatta kalmazdı.

Ot planını geliştirdi.

Yemyeşil ağaçları ve taş ev kümeleriyle gönül çelen Yunan Adaları'nın arasında yol alırlarken, bir sabah, gönüllü İtalyanlardan biri, Ot'a kaş göz işareti yaptı.

"Orada olmak için neyini feda ederdin?" diye sordu, ağaçların, dallarını yere seren rüzgâra, toprağı kökleriyle sıkıca kavrayarak direndiğini denizcilerin bir bakışta anladığı adayı göstererek.

"Her şeyimi," dedi Ot. "Her şeyimi."

"Her şeyini mi?" diye sordu esmer İtalyan.

"Neyim var, neyim yoksa," dedi Ot.

"Bunu duyduğuma sevindim," dedi İtalyan, "seni de bir kenara yazalım."

Johan Ot sırtında bir ürperti hissetti. Bütün gün bilinçsizce küreğe asılmıştı ve hâlâ geminin gövdesinde küreğin geçtiği delikten gözünü ayıramıyordu. Ağaçlar. Ve evler. Aralarında patikalar. O taşların üzerinde gezinmek. Sadece adım atmak. Oturmak. Toprağın sonsuz sertliğini hissetmek.

Plan geliyordu. Bir şeyler olacaktı.

O öğleden sonra, vardiya değişiminde *comito* şefi, Ot'u yanına çağırdı. Loş, pis kokulu kamarasında dimdik durduğu yerde başı tavana değiyordu neredeyse.

"Niye bu kalyonda olduğunu biliyorsun, değil mi?" dedi *comito* cana yakın bir ifadeyle. "Zehircisin ve kurtuluş ümidin yok. Biz istediğimiz sürece, muhtemelen hayatının sonuna kadar, burada kalacaksın."

Kürek mahkûmu anlamıştı.

Bir Martı Simon'a ihtiyaçları vardı. Bir kişiye daha. Bir tane yetmiyordu. Mesele buydu.

"Zincirlerini çözdük," dedi *comito*. "Rahatladın. Kısa vardiya kürek çekiyorsun. Ama hayatının sonuna kadar başka bir beklentinin olmaması ne demek, biliriz."

Kürek mahkûmu içine kapandı. Sakın ağzını açayım deme. Cevap verme.

Comito pislik içindeki ranzasının üstüne oturdu.

"Bize bağlı," dedi, "nasıl yaşayacağını biz belirliyoruz. İyi bir hayat sürebilirsin. Ya da başına gelmeyen kalmaz. Martı Simon'a sor, anlatsın."

Comito sustu ve gözlerini Ot'a dikti. Ot'u, delici bakışlarıyla, kasvetli kamaranın duvarına yapıştırdı.

"Sonuçta her şey bizim elimizde," dedi *comito* bir süre sonra. "Bir limanda görmezden gelebiliriz. Belli olmaz, bırakınz, gidersin."

Demek pazarlık böyle, diye düşündü Ot. Ahlâksız bir teklif. Şimdiye kadar kimseyi serbest bıraktıkları görülmemiştir.

Gülümseyerek, "Evine dönmek istemez misin?" dedi *comito*. "Sonsuza dek burada kalmak istemezsin. Martı Simon gibi. Bak, onun gemiden ayrılmaya niyeti yok."

Acaba ta o zaman, diye düşündü kürek mahkûmu, zincirlerini çözdükleri ta o zaman mı planladılar bunu? Yoksa bir şeyler döndüğünü hissedip şu anda mı tasarladılar? Kulaklarına kar suyu mu kaçtı?

“Bir şeyler dönüyor,” dedi *comito*. “Ve sen haberdarsın.” Kürek mahkûmu dişlerini sıkı.

“Hayır,” dedi, “hiçbir şeyden haberim yok.”

“Sahi mi? Hiçbir şeyden mi?” diye sordu *comito* arkadaşça. “Demek kimse hastalıktan korkmuyor. Kimse kaçış planları yapmıyor.”

“Hayır,” dedi mahkûm.

“Beni iyi dinle zehircibaşı,” dedi *comito*, ayağa kalkarken. “Sana bazı oyunlar çevrilip çevrilmediğini, birilerinden bir şeyler duyup duymadığını bir kez daha soruyorum.”

“Hayır,” dedi mahkûm. “Kimseden hiçbir şey duymadım.” *Comito*’nun gözü karardı.

“Demek hiçbir şeyden haberin yok!” diye patladı ve Ot’u itekledi. “Demek hiçbir şeyden haberin yok!” Kapıyı açtı ve Ot’u dışarı attı. Peşinden çıkıp küpeşteye dayadı. “Demek hiçbir şeyden haberin yok,” diye bağırdı *comito*, Ot’un kafasını tahtaya vururken. Ardından sesini alçaltıp, şarap kokan ıslak nefesini duyacağı şekilde Ot’un kulağına eğildi ve sakince, tane tane konuştu:

“Orada olmak için neyini feda ederdin,” diye tekrarladı. “Orada olmak için neyini feda ederdin? Her şeyi değil mi?” diye haykırdı. “Her şeyi verirdin, neyin var, neyin yoksa değil mi, seni uyuz, seni pis zehircibaşı. Her şeyini verirdin,” diye böğürdü ağzından tükürükler saçarak.

O İtalyan yok mu, diye düşündü Ot, lanet olası Martı İtalyan!

Dayak atmadılar. Martılar gagasın diye direğe asmadılar. Yalnızca susuz bıraktılar. Tek yiyeceği olan dili, kavrulmuş ağzının içinde kuru bir tahta parçası gibi oynuyordu.

Ama pes etmedi.

Martı Johan olmadı.

Beline ve bileğine yine zinciri doladılar.

Denizler kadar engin bir umutsuzluk çörekledi yüreğine.

Eninde sonunda, diye düşündü, eninde sonunda buradaki herkes aynı durumda. Gemide bulunan herkes, zincirli de zincirsiz de olsa, ağzında bir düdük, elinde bir kırbaç, dişlerinin arasında bir tıkaç ya da kanlı ellerinde kürek de olsa, hep birlikte bu tahta yığınının mahkûm.

Rüzgârı, dalgaları, ruhlarıyla deniz, aramızdaki ufak tefek farklara aldırılmaz.

Ölüm yaklaşınca herkes nefes alınak için aynı güçle çırpınır.

Kıyı şeritleri göründü, silindi. Kürekler anlamsızca suya çarptılar ve kalyonu oradan oraya savurdular. Güneş, yakmayı; yıldızlar, parlamayı sürdürdü. Ot ümitsizliğini ve kürek mahkûmlarının güneşten yanmış sırtlarını gördü, derinin altında kasların, dalgaların çalkantısına kafa tutan kasların dansını gördü. Yabancı ülkeleri gördü; İspanyol'un, Fransız'ın, Portekizlinin, Muhammed'in ülkelerini, tanımadığı limanları, duvarları, kuleleri ve geceleri meyhanelerin ışıklarını. Denizin, göz bebeklerini istila eden, düşüncelerinin gri kütlesinde fırtınalar estiren uçsuz bucaksız yüzeyini gördü ve denizin kokusundan, tuzlu serpintisinden nefret etti. Hem suyun hem insanın içindeki canavarı gördü, fırtınayı, güneşin ısıltısını gördü, iblisin tuzaklarını, Batı Denizi'nin ucunu, kaslarında ve göğüslerinde sınırsız özgürlük barındıran adamları gördü.

Bizim tıknaz kürek mahkûmumuz, yüzünde denizin ve rüzgârın acımasız izlerinden maskesiyle, ellerindeki ve hayallerindeki çatlaklara işte böyle bakakaldı.

Başında farkına varmadığı, devamını ve sonunu getiremediği, peyderpey ördüğü hâlde bitiremediği düşünceler, şaşkınlığı, beyhude ve tekdüze meşgalesi yüzünden bir türlü tamamlamamıştı. Tuhaf düşünceler üşüşüyordu zihnine.

Birbirinin cehennemi ve umudu olan mahkûmlarla omuz omuza, bulanık denizin uçurumlarının ortasında tekrar tekrar ant içiyordu, sessizce: Direncimi asla kıramayacaklar, aklımlı yitirebilirim, sonunda kendimi balıkların, yıldızların ya da martıların arasında bulabilirim ama direncimi kırmayı başaramayacaklar.

Korkuları denizin serpintisine karışıp dalgalara dönmüştü. Ot korkuyu atmıştı üzerinden.

Artık, ilk defa, bir bıçağın ya da bir kesici aletin, teniyle temasını düşünüp ürpermiyordu. İlk defa ne burada ne de sonsuzlukta, esrarlı bağlantılar, gizli örgütler yüzünden peşine düşen yoktu.

Aklından geçenler şunlardı: Düşüncenin malzemesi nedir? Kim şekillendirir? Şekillendirici, bir kişinin düşüncelerini nasıl olumlu ya da olumsuz yönde değiştirir?

Aklından geçenler şunlardı: Batı Denizi nasıl bir yer? Gemi-leri, insanları yutan girdaplar? İçlerinde pusu kuran canavarlar neye benzer? Hangi akarsular ve akıntılar denizde yok olup anafora dönüşürler?

Aklından geçenler şunlardı: Derinliklerde neler saklanır? Suda yaşayan ruh, denizi nasıl sallır? Ansızın suyun içinden fırlayarak kürekçileri canlı canlı yiyen, derisini ipek gibi yırtan canavarı kim gönderir?

Aklından geçenler şunlardı: Rüyanın malzemesi nedir? Bu kürek, bu gemi, etrafımı saran güneşten yanmış sırtlar, bu sessizlik, bu haykırışlar, gökyüzünün çatısındaki güneş, bu Magribi topraklar, bu kara derili insanlar, kilise çanları, kuleler, pazara gidenler, tüccarlar, liman işçileri; bütün bunlar rüya mı?

Hiç şüphe yok ki, kürek mahkûmumuzu yolundan çevirerek bir oraya bir buraya savuran global karışıklığa ek olarak, gerçek dünyayla ölümler diyarının halvet olması, beyin hücrelerini, zaman içinde kaçınılmaz olarak, dumura uğratmıştı. Kafasının derinlerinde tuhaf şeyler oluyordu. Çok geçmiyordu ki hacı kafileleri, köyünün sevecen yüzleri denizin ortasında beliri-vermesin. Çok geçmiyordu ki keskin bir ışık huzmesi kırılıp bir düşüncesine, bir anısına, bir hareketine saplanıvermesin.

Varsayımla var arasındaki sınır.

Rüyayla gerçek arasındaki sınır.

Gökle deniz arasındaki sınır, ufuğun sınırı.

Bütün sınırlar silinmişti.

22.

Gün dönümü. Çene kemiği cinneti öğretir. Deniz ne istediğini bilir. Karidesler, bedenini yumuşak dokularında yuvalanır, iç organlara balık yumurtası dolar. Minik, sakın bir hayvanat bahçesi. Ölü adam çılgılık atarken, hayatta olan sesini çıkarmaz.

Tam gün dönümünün ilan edildiği gün kürek mahkûmu, elini alnında, yüzünde gezdirirken parmaklarının ucunda soğuk teri hissetti. Güneş, Batı Denizi üzerinde alçalıyordu, pek yakında içine gömülecekti. Ot, karşı yönde, gökyüzünde karanlık bir duvarın yükseldiğini fark etti. Denizin bağrından çıkmış, göğe uzanmıştı. Keskin, masif, siyah ve dikeydi. Burada deniz sakindi ama Ot bunun hayra alâmet olmadığını biliyordu. Pruvada dineldi. Önce kıpırdımadı. Avaz avaz seslendi. Aşağıya, geminin kıcına kaçmalıydı ama gitgide yaklaşan hava duvarı, o noktada çakılıp kalmasına sebep oldu. İyice yaklaştı, büyüdü, genişledi. Hem de hızla. Arkasından bağırtilar, küfürler, telaşlı bir koşuşturma duydu, ana yelkeni indiriyorlar, kürekleri içeri alıyorlar, kürekçilerin zincirlerini çözüyorlardı. Güvertede çarpışarak koşuştururken, bir yandan da çaresizce, üzerlerine gelen deniz ve gökyüzü karışımı kütleyi gözlüyorlardı.

Bir kuvvet, Ot'u pruvada tutuyordu. Bunalıcı hava yoğunlaşmıştı, alnında boncuk boncuk soğuk terler birikiyordu. Deniz kaymak gibiydi. Ufukta balık, kuş, yelken, hiçbir şey kalmamıştı.

Yapayalnızdılar ve duvarla çarpışmayı bekliyorlardı.

Güvertede güneş hâlâ göz kamaştırdığı hâlde geminin çevresi gitgide kararıyordu.

Ansızın şiddetli bir rüzgârın çıkmasıyla Ot kendine geldi ve birbirine korkuyla sokulmuş güruhun arasına girdi. Duvardan kapkara bir bulut koptu ve kalyonun üzerine çullandı. İçinde eğilip bükülmüş insan suratları ve deniz canavarları görünüyordu, muazzam kütlenin içinde devasa şekiller, kocaman dalgalanan katmanlar iç içe geçiyorlar, devamlı farklı biçimler alarak başkalaşıyorlardı.

Hareketleri ve dönüşümleri, güvertedeki insanların kas gücünü eritmişti. Kolları, bacakları uyuşmuş, omurilikleri pelteleşmişti. Başa çıkamadıkları bu olağanüstü oluşum hepsini büyülemişti. Acizdiler.

Kimi dua etti.

Kimi gözünü karşıya dikti.

Bazısı havada kollarını çırpı ve saçına yapıştı.

Diğerleri kendini direklere bağladı.

Sonra, bir anda, güneş yok oldu, acı veren, şeytani bir fırtına koptu ve her yer karardı.

Duvar çarpı, kürek mahkûmu, Batı Denizi'nin dibi böyle olmalı, diye düşündü.

Zira gök ve deniz birleşmişti.

Bir yerlerde tahtalar gıcırdadı ve sonra dayanılmaz gümbürtü insan seslerini yuttu. Canavarlar toprağı, suyu, göğü topyekûn birbirine katmışlardı.

Ot'un gözlerine sivri uçlu iğneler saplanıyordu ve bu dünyaya, bu öbür dünyaya baktığında ilkten sadece korkunç bir parlıltı gördü. Her şey bembeyazdı, keskin ve ısıtılıydı. Karanlığın, dehşetli kara deliğın içinden göz kamaştıran ışığa geçiş. Güçlkle nefes alan bitkin, yaşlı bir yük hayvanı, bir leş gibi serildi Ot güverteye. Diğerleri yanından, üzerinden geçtiler.

Boğazı kurumuştı, batıyordu, kıpırdanınca her tarafına ağrılar saplanıyordu.

Önemli olan, esas olan, hayatta olmasıydı, yaşıyordu, o çılgın öbür dünyanın eşiğinden dönmüştü.

Daha kaç kere dönecekti?

Ama içinde bulunduğı durum, engin denize doğru diz çökmüş, kendi kendine mırıl mırıl konuşan, gülen kürek mahkûmunun ilk anda sandığı kadar açık ve neşeli değildi.

Korkunç felaket, gemiyi enikonu hırpalamıştı. Pruva direğinin yarısı, orman yangınından çıkmış bir ağacın gövdesi gibi çıkıntı yapıyordu, ortalığa tahta parçaları, paçavralar saçılmıştı, ne varsa paramparça olmuş, dünyanın ve gökyüzünün en ücra köşelerine dağılmıştı.

Bazı kürekçiler, tüccarlardan biri ve bir *comito*'yla birlikte denize sürüklenmişlerdi.

Daha beteri vardı. Daha beteri, şu anda nerede olduklarını kesinlikle kestirememeleriydi. Sığındıkları tahta kabuğun, uçsuz bucaksız su birikintisinin neresinde yüzdüğünü. Tek bildikleri, dibe çekilip, dünyanın öbür ucuna geri püskürtüldükleriydi.

En kötüsü buydu.

Şimdi Ot bir şeyler yemek, içmek istiyordu. Denizi ve içindeki balıkları gösterdiler ona. Artık dayanamayacaktı, bu gemiden paçayı kurtarmalıydı. Ve ancak o an Ot, geri püskürtüldükleri noktanın iblisin diyanı olduğunu anladı.

Artık dönüşü olmayan bir noktadaydı, görüş açısı yine göz alıcı pırlıtlı bir karanlıkla kapanmıştı. Işıldayan kütle gök kubbeye sabitlenmişti. Yeryüzünün dört bir yanına uzanacak kadar muazzamdı. Şimdiye kadar hiç rastlamadığı mutlak bir sessizlik hâkimdi ortalığa. Sessizliğin gücü ve etrafını saran boşluk nefesini kesti. Hava, parıltılı kubbeyi ait olduğu ve büyük bir hışırtıyla karanlık dehlizlerine gömüleceği Batı Denizi'ne sürükleyecek kıpırtıdan yoksundu. Civarda ne telaşla yuvasını arayan bir kuş ne de bir esinti vardı, etraf bomboştu. Bütün bu göstergelerden dolayı, bu işin, iblisin başının altından çıktığına kürek mahkûmunun kuşkusu kalmamıştı. Ot'un zayıf düşen göğsünde usulca, belli belirsiz atmayı sürdüren kalbinin çevresindeki baskıyı da arttırıyordu. Abisin çekilmesinin üzerinden kaç gün geçtiğini bilen yoktu. Gök kubbenin tepesinde güneş, ayaklarının altında çepeçevre deniz vardı; ağzı kapatarak cıglığı bastıran ve olanca gücüyle ısırın dişlerin kanattığı bir el ve de etraflarını saran sakin, yoğun ve bulanık su vardı. Hava kırıldı, sessizlik çatırdadı, gözler yuvalarından, dişler etlerinden fırladı.

Hava kırıldı.

Su sessizce kırıldı.

Ortalık sessizliğe büründü.

En ufak bir esinti duyulmuyordu.

Umutsuzluk hâkimdi.

Deniz ne istediğini bilir.

Kürek mahkûmu, iblisi çağırdı. Al yanakları, serinlemiş bedeni ve gözlerinde bir parıltıyla, kalyonu bir uçtan bir uca kat ederek iblisi çağırdı. Geminin karanlık göbeğine, karinasına indi, zift fiçisini buldu, siyah maddeyi yüzüne sıvadı, nefesi kesilene kadar ağzına doldurdu.

Diğerlerine de ikram etti, “Biraz zift buyrun,” dedi, “yiyin, pek lezzetli.” Birinin gözlerinin içine bakarak, “Bana kalbini ver, yakayım,” dedi. “Ancak öyle kurtuluruz. Yanan kalbini direğe çekeyim.”

Bir başkasına, “Ben Magic Jack'im,” dedi. “Yarın hizmetimin karşılığını talep edeceğim. Örgütümüz, yaygın ağımız görevini başarıyla yerine getirmektedir. Su buluruz, yiyecek buluruz, uyuyacak serin bir köşe buluruz.”

Ardından hoplayıp zıplayarak göğsünden yüreğini sökmeye çalıştı.

Mürettebat müdahale etmedi, ta ki, tuhaf nakaratlar mırıldanarak güvertede ateş yakmaya kalkışana kadar.

Bir güzel dayak yedi.

O kadar mızırdandı, inledi ki zalim denizin ruhuna bile ulaştı sesleri. Derisinde yaralar, bedeninde yangın vardı. Nemli bakışlarını uzun süre yukarıda ısıldayan görkemli göze, inatçı küreğe dikti. Ot'un göz bebekleri, kürenin düzgün bir yay çizerek Batı Denizi'ne inişini takip etti. Denize dokunup batmaya başladığı zaman, kürek mahkûmu ayağa kalktı.

Şimdi dünyanın ve gökyüzünün öbür tarafına batacak, dedi.

“Tanrım,” diye yakardı usulca, “işim bitik. Neler oldu, anlamıyorum. Tepelerde ateşlerin yandığı gecelerin karanlığında, tapınağından kutsal kaseleri aşırılmış olabilirim. Gerçekten ailemi terk etmiş, dünyayı dolaşmış, gizli örgütlerle aşık atmış da olabilirim. Styrialı Karolina zihnimi kaskaca aldığı, yüreğime

asıldığı için hafızamı yitirdim, sözlerimin gerçekliğinden de şüpheye düşüyorum. Ama şu anda yeşillikler içindeki yuvamı hatırlıyorum, hepsi gözümün önüne geliyor. Kutsal kaseleri geri vereceğim, günahkâr günlerimi ve gecelerimi sana bırakıyorum. Her şeyim senin, yeter ki azıcık esinti, azıcık hava, azıcık su bahşet bana.”

Bir cevap umdu, bir işaret, bir esinti, ne olursa!

Boşuna bekledi.

Ve güneş kavurmaya biteviye devam ediyordu. Adamlar güverteye serilmişlerdi, kimse artık aklını yitirmiş kürek mahkûmunun aralarında tökezleyerek dolaşmasına, koşar adımlarla gemiyi arşınlamasına aldırımıyordu. Mahkûm Aziz Lorenz'in yaşadığı dağdan, Jozef'in ırmağından, Bakire'nin mekân tuttuğu gölden, kendisini bekleyen kocaman canavarlarla, kuyularla dolu Batı Denizi'nden, dilenci heybesinde taşıdığı zehirden, İspanyol çizmesinden ve ıssız bir şehirden dem vuruyordu.

Ama içlerinden birinin aklı yerindeydi.

Kürek mahkûmu biliyordu ki, olan oldu, bundan sonra işler ancak daha kötüye gidebilir. Yeni bir endişe dalgasına kapıldı, susuzluktan çatlamış dudakları son kalan bisküviyi ısırdı.

Fırladı, silkindi ve üst bedeninin tüm gücüyle kafasını sıranın sivri ucuna geçirdi.

Tok bir gürültü duyuldu ve ne var ne yoksa aktı.

Kafatasındaki yarıktan yumuşak maddeler süzüldü.

Kürek mahkûmunun içi olduğu gibi boğazına, başına doğru yükseldi. Keşke kendini kusabilseydi.

Sonra kasılmalarla sarsıldı.

Su tüklenmişti. Kürek mahkûmu, nemine ulaşmak ümidiyle, koklayarak içine çektiği tahtaya dişlerini geçirdi. Hava, tıpkı ağzının içi gibi sıcaktan korlaşmıştı. Batıyor, yanıyordu; kor parçacıkları gökte, denizde, uzuvlarında, karnında, göğsünde, kafasında dönüp duruyordu.

Cinnet çenesini kemiriyordu.

Denizciler köşelerde toplaşmışlar, büzüşmüşlerdi.

Oysa içlerinden biri adımlıyordu. Zinde, cesur bir tavırla. Kûpeşteye yanaştı, karanın görünmesini bekledi.

“O bir suçlu,” dediler. “Ona bir şey olmaz. Teni bile gergin, yumuşak, sağlığı yerinde. İblise dayadığı sırtı yere gelmez.” “İçme suyu var onun,” dedi birisi. “Zulada.”

Anlaşıldı ki, birkaç kişi sularını saklıyorlardı. Susuzluğu canına tak edenler fırladılar, gemiyi köşe bucak aramaya, yağmalamaya, yakıp yıkmaya koyuldular, payandaları söktüler, mobilyayı parçaladılar, urganları dağıttılar, brandaları yırttılar. Ne kaptan ne tüccarlar ne de *comito*, kürek mahkûmlarının yağmalama harekâtını durdurabildiler. Uzandıkları yerden cinnet gemisinin topyekûn zıvanadan çıkmasına kulak verdiler. Kendi sonlarını beklediler. Kürek mahkûmları yeni yüklenmiş, ağırlı bir maddeyle dolu ufak bir fıçı bulana kadar, el attıkları her şeyi paramparça ettiler. Başına üşüştüler ve çiğnediler. İçinde tükürük kadar bile su yoktu, nemliydi yalnızca. Bizim kürek mahkûmu hırlayıp homurdanmaya başladı. Nasıl olduğunu anlamadan, cesur gencin yakasına yapışmıştı bile, öfkeden kendini kaybetmiş, morarmış, kudurmuş gibiydi, al yanaklı ufak tefek denizcinin boğazına sarıldı, gözü hiçbir şey görmüyordu, genç adama dişini geçirdi, yumuşak, gergin, esnek, sulu etini, hayat suyuyla dolu, temel gıdanın dolaşımıyla beslenen sağlıklı etini ısırdı. O’nun yırtıcı elleri yumuşak beden yıkılana,

eriyene kadar saldırısını sürdürdü. Yumruklarının ve dişlerinin başaramadığını tırnakları halletti, ok gibi keskin uçları, yol yol ılık kan boşanana kadar taze dokuya gömüldü. Genç adam yere serildi, kanlı tükürüğü boğazını tıkadı. Kalyon canavarları etrafını homurtularla sarmıştı. Gemicinin gözleri devrildi, korku aklını başından aldı, bilincini yitirdi.

İşini bitiren şey, aldığı darbe değildi.

Bıçak gibi sivri ve keskin bir çığlık bitirdi işini.

Kara göründü. Arkalarında ince, siyah bir kara çizgisi uzanıyordu.

Arkalarında ince, siyah bir kara çizgisi uzanıyordu ve genç gemicinin ruhu, bedenini usulca terk ederek denize açıldı. O yolunu bulacak, bir sahile ulaşacaktı oysa bedeni –bedeni hayvanlara yem olacaktı. Sayısız vantuzla bezenmiş dokunaçlar derisini yüzecek, balıklar yaralarına burunlarını dayayıp etlerini kemiklerden ayıracaktı, karidesler yumuşak dokularında yuva yapacak, karın boşluğunu balık yumurtaları dolduracaktı. O zavallı Hristiyan bedenini, mini minnacık ve dilsiz deniz yaratıkları kolonisi ele geçirecekti.

Bu sebepten dolayı bizim kürek mahkûmu sesini çıkarmadı. Gözlerini suya çevirince içine doğdu, bütün bu olacakları gördü ve keyfi kaçtı. Zira artık Carniola çanlarının sesini duyuyordu. Aşağıdan, derinlerin karanlığından gelen çanların sesine, derinliğin uçsuz bucaksız karanlığında genç denizcinin bastırılan çığlıkları karışıyordu.

Sanki canlılar sessiz, ölümler çığlık çığlıyordu.

Genç denizcinin ruhunun bedeninden ayrılmasına ve engin denizleri aşarak uzak kıyılara ulaşmasına o çığlık sebep olmuştu elbette ama kürek mahkûmunun katkısı da göz ardı edilemezdi. Bedeninde cinnetin kol gezdiği yadsınamazdı,

fırtınalar ruhunu sarsıyor, içinde dal budak sarıyordu. Ot bir kez daha karanlık güçlere teslim olmamış mıydı? Yine iblisin parmağı yok muydu bu işte?

Kürek mahkûmunun yüreği yayla gibiydi. Çılgın, kaotik dünyanın akılcı ve akıldışı bütün unsurlarına yaralı bedeninde yer açmıştı. Düşünün ki, bütün ölümlerden dönmüştü.

Artık susuyordu.

Keskin dişlerin parçalanmış bedene saplandığını hissediyordu. Büyüklü küçüklü balıksı yaratıkların, seri hareketlerle, üzerine üşüştükləri ölü adamın etini didiklediklerini hissediyor, verdikleri mücadeleyi sessizce seyrediyordu. Her biri diğeriyle, diğeriyle etiyile beslenirken en ufak ses çıkmıyordu. Kan emdikçe genişleşip şişen vantuzlarıyla, sakince, sessizce, yutkunmadan, şapırtı çıkarmadan görevini yerine getiren dokunaçlarından bile. Ve bir düşünce bir anda Ot'un kafatasının kabuğuna saplandı: Nasıl da her şeyi silip süpürdüklerine iyi bak. Bak ki anlayasın: Bir gün sen de denizin dibini boylayacaksın.

Ve karayı gördü.

Bu defa kim bilir hangi sahile ulaşmışlardı, hangi sarp kayalıklara, korulara, rıhtımın harala gürelesine. Sonunda tatlı bir esinti çıkmıştı. Bu serin rüzgâr (acaba nereden gelmişti? Memleketinin yemyeşil ormanlarından mı?) kasılmış çene kemiğini, kafatasının paslanmış kabuğunu rahatlatmış. Cinnet yavaş yavaş uzaklaşıyor, daireler çizerek çekiliyordu; iştahı kapanmış, pençeleri gevşemişti. Denizin dibinden var yok bir kıtırtıdan başka ses duyulmuyordu. Karidesler genç denizcinin kemiklerini kemiriyorlardı kuşkusuz.

Bu noktada belleği çöktü.

Kürek mahkûmu hemen hemen tükenmişti. Ufacık bir bellek kırıntısı kalmıştı geriye, ara sıra gelen, sonra da kayıp giden.

Ve nedense geçmişî ve şimdîsi iç içeydi. Birlikte ayrılıyorlar, sonra daha da yaklaşıp birleşiyorlardı; doğanın önlenemez aşındırma etkisi, düşüncelerini ve hislerini, hayatından anlaşılır, açık seçik hiçbir iz bırakmamacasına ezîp geçmişti. Bir türlü aklımın basmadığı bir şey var, diye düşündü, tuhaf olan şu ki, karmaşa gitgide arttığı hâlde ve yaygın kaosa rağmen, hâlâ hayattayım.

Ve bu mesele sona yaklaşıyor. Kürek mahkûmu birtakım sözler verdi. Bazı şeyleri tanrıdan, diğerlerini de iblisten diledi. Bazen kendi etti, kendi buldu, bazen de üzerine çullandılar. Her şey bir yana, şu anda serin bir rüzgâr esiyordu ve Marsilianoları kâh kürek gücüyle kâh yelken açarak kıyıya yaklaşıyordu.

Şimdi ne olacak?

Yeni bir karmaşayla, yeni aksiliklerle mi karşılaşacağız, yoksa, nihayet bizim gezginin alın yazısı neymiş, öğrenecek miyiz? Nihayet uzak denizlerde kuyruğu titretecek, son nefesini verecek mi?

Olayların er geç çözüme kavuşmasını umduğumuz hâlde, doğa güçleri bizi daha derin bir muammaya, daha çetrefil durumlara, gerçeğin ve rüyaların ağlarına sürükleyecek.

Sadede gelelim: Doğru insanın, doğru kaderin peşinde miyiz? Yoksa bir aşamada ipler dolaştı, hikâyemiz boşluğa mı yuvarlandı?

Köşesinde kürek çekerken Tanrı'ya yakaran inançlı adam hani?

Şeytanla ve büyücülerle iş birliğine girişen deli hani?

Toprağın tamtamlarını dinlerken, gözünü orman kenarındaki çayırda yanan kalplerden ayırmayan esrarengiz yabancı hani?

Peşine muhafızları takmış, vadiye sığınan kaçak hani?

Dişsiz Anton'un *Mene mene tekel upharsin*'ini ağzı açık dinleyen dilenci, serseri hani?

Yargıcın keskin gözü, sezgisi sayesinde foyası meydana çıkan Magic Jack adlı komplocu örgütün üyesi hani?

Ve nihayet, Tanrı aşkına, Batı Denizi hani, derinler hani, gece gündüz yaşanan gariplikler, açık denizlerde çalan kilise çanları hani?

Rüyalar hani, gerçekler hani?

Kıyıya yanaşma, toprağa ayak basma, gerçeğe ulaşma vakti geldi.

23.

Yanlış anlamalar. El arabasının içinde ne var? Bir yerlerdeki bataklıktan sızdığını göreceğimiz bir tür sonun başında mıyız? Kabarcıklar içinde kısa boylu bir genç denizci. İstikamet: hayat, istikamet: ev. Kürek mahkûmu, Sarışın Vida ya da Lady of Shalott misali, başka kıyıları gözler özlemle.

Uyanınca sağına soluna bakındı, etrafındaki her şeyin biraz kararmış, hatta kızarmış olduğu dikkatini çekti. Anlaşılan, güneş doğuyordu. Zayıf bedeninin yavaş yavaş toparlandığını hissediyordu, güçlü, tuzlu bir koku geldi burnuna. Sidik, erkek, ter, bataklık gazı, tükürük, sirke, çürük, yemek artığı ve odanın orta yerindeki, üzerine sineklerin üşüştüğü kemik yığınının kokusuydu bu. Yemek artıklarını yerken birbirinin üzerine tırmanarak kalın bir tabaka oluşturan, hayatlarından memnun tombul sineklerin vızıltısı duyuluyordu. Demek ki karnını doyurmuş, uyumuş, dinlenmişti. Ama nerede?

Ama nerede?

Aşağıda sokakta parke taşlarının üzerinde, duvarları aşarak içeri girmeyi başaran, kulağı sağır edecek güçte bir gümbürtü koptu, pencereden baktığında yerlere kadar sarkan bir önlük takmış, başına garip bir şey sarmış bir adam gördü, bir elinde

kırbaç tutuyordu, diğeriyle bir dingilin ucundaki, tepeleme boş sepet dolu devasa el arabasını çekiyordu. Sepetlerin üzerinde çaprazlama yatan şey çıplak bir erkek bedeni miydi? Gözleri açıldıkça, her şey daha bir muammaya dönüşüyordu. Tek başına bir odanın ortasında dineliyordu –yine– ve ne tarafa yönelmesi, adım atması gerektiğini kestiremiyordu. Kapıya yöneldi. Kapıyı açtı ve koca bir hayvan ağzını andıran boşluğun içinde hayal meyal bir merdiven seçebildi; taşandı, kaygandı, ykanmıştı, aşağıya iniyordu. Seslerden, aşağıda bir hareket olduğu anlaşıyordu. Kenarlara tutunarak basamakları yavaşça indi; karşısına, oraya buraya atılmış yiyecekler, devrilmiş şişeler, şarap lekeleri, tabak, kemik, bıçak, et ve ekmek yığınıyla dolu kocaman bir meyhane masası çıktı, yerler pislik içindeydi, köpekler hımbıl hımbıl sağı solu kokluyorlardı. Birkaç erkek, birkaç kadın kenarlarda bir yerlerde uzanıyorlar, masanın üzerinde uyukluyorlar ya da yeni güne, uyku sersemi, uyanıyorlardı. Duvarlarda, nişlerde hâlâ mumlar yanıyordu, sarhoşlar tekkesindekiler günün doğduğunun, bir başlangıca, hayata uyandıklarının farkında değillerdi muhtemelen. Burası her neresiyse buralılar, bizim kürek mahkûmunun anladığı şeyin, gecenin sona erip günün başladığının bilincinde değillerdi henüz.

Bir köşede kaptan ve yanında, gemideki kızarık yüzlü Venedikli tüccar çarptı gözüne. Kalyonda geziniyormuşçasına sakin, kontrollü, biraz da yorgun bir hâlleri vardı.

Kadınlardan biri kirli eteğini yukarı sıvamış, kar beyazı kalçalarını sergiliyordu. Elinde bir çömlekle Ot'u süzdü, bitkindi, gözlerinde hüznün okunuyordu.

Buradan çıkmalıyım, diye düşündü kürek mahkûmu. Derhal dışarı -ki ne, nerede, nasıl, anlayayım.

Pek kolay olmasa da, kapıya yaklaşmak üzere, ayağına takılan leş gibi heriflerin, homurdanan, kıpırdanan sarhoş bedenlerin üzerinden atladı. Beyaz tenli kadın miskin bakışlarla Ot'un adımlarını takip etti. Ot, bakışı cevapsız bırakmadı. Kapıya ulaştığında kadının gözünde bir ışık çaktı. Bitkin bakışlarında birdenbire ortaya çıkan o anlamlı parıltı, dirseklerinin üzerine usulca yükselen dolgun bedeninin kalçalarını daha da açığa çıkaran o dalgalanması –bütün bunlar bir an Ot'un aklını çeldi. Kadın, yanında uyuyan şişkoyu dirsekleyince adam irkildi ve homurdanarak etrafına bakındı. Kadın alışılmadık, şırıltılı bir sesle, kapıyla oda arasında kararsız kalmış Johan Ot'u göstererek bir şeyler söyledi adama; kadının şırıltısına kapılmalı mıydı, ardına bakmadan çıkıp gitmeli miydi?

Çıkıp gitmeye karar verdi. Kapının tokmağına el atmasıyla, sert bir feryat durdurdu Ot'u. Feryadın peşi sıra açıkça kendisini hedef alan bir erkek sesi ve bir kadın bağırması duydu. Arkasına bakınca, zar zor ayakta duran şişkonun kendisine ölümcül bakışlar attığını gördü. Adam elini sallarken parmağıyla işaret etti: Gel bakalım buraya. Kürek mahkûmu iki arada bir derede kalmışken, bu defa elinde gerçekten ölümcül bir kama tutan başka bir adamın kapıya yaklaştığını fark etti. Belli ki Ot'un şişkonun parmağının emrine uyması gerekiyordu. Şişkoya yaklaşınca diğeri Ot'un yüzüne eğilerek uzun uzun söylendi. Ot konuşmaların tek kelimesini anlamıyordu. Kaptana doğru hamle yaptıysa da kaptan sırtını dönüverdi. Gemideki tüccar da keza. Onu tanımıyorlardı. Daha önce hiç görmemişlerdi. Ot gitgide daha derin bir bilinmezin içine düşüyordu.

Kadın sonunda ona bir bardak şarap uzattı ve oturacak yer gösterdi. Demek ki, Ot buraya aitti. Ama neden, hiçbir fikri yoktu.

Oturdu ve kendini ılık, ekşimiş şaraba vurdu. Odanın çeşitli köşelerinde insanların gözlerini ovuşturarak ve üstlerini başlarını çekiştirerek uyanmalarını seyretti. Esneyerek, aralarına yeni katılana bakıyorlardı. Etrafında toplandılar. Şişko, bir eliyle etajerin üzerinden alıp, her lokmada sakalından damlayan kınızı şaraba batırdığı kocaman bir et parçasıyla cebelleşirken, diğer eliyle beyaz kalçaları mıncıklıyordu. Johan Ot'u takibe almaktan vazgeçmişti. Fırsat bu fırsat, Ot tekrar ayağa kalkıp kapıya yaklaşmaya yeltendi. Tehditkâr bakışlar ve yine önüne çıkan adamlar derhal yolunu kestiler. Eli kolu bağlıydı. Çaresiz, oturdu; saatler geçti. Zamanla yeni katılımcı kanıksandı. Yeme, içme, okşamayla fazlasıyla oyalanıyorlardı.

Dışarısı ne kadar da sessizdi! Arnavut kaldırımında tekerleklerin gümbürtüsünü duyalı ne kadar olmuştu? Arabanın üstündeki gerçekten bir erkek cesedi miydi?

Kürek mahkûmu, yelken açmadan gemiye yetişmeliyim, diye düşündü.

Bu sefih, ayyaş insanlara derdini anlatmaya çalıştı. Havaya şekiller çizdi, sallandı, mimikler yaptı. Hani gemi, deniz, yelken, kürek var ya... Kaptan ve tüccar, çabalarının farkına vardıkları hâlde üst kata çıkarak gözden kayboldular. Peşlerine takılmaya kalktıysa da yine önü kesildi. Âlemcilerin karşısına teker teker geçip, kayıtsız bakışlarında ilgi uyandırmaya çalıştı. Önceleri kimse ne yüzüne baktı ne söylediklerini dinledi. Bir süre sonra ısrarlı bir bakışın üzerinde gezindiğini hissetti. O kadın durumunu anlıyordu. Gözlerini gitgide daha kocaman açarak, artan bir endişeyle bakıyordu Ot'a. Göz çukurlarına dehşet ifadesi çökmüştü. Sonra bir çığlık atarak anladıklarını, Ot'un davranışından çıkardıklarını şişkoya aktardı. Şişko homurdanarak konuşmaya başladı.

Ot, nefret uyandırdığını anlıyordu. Diğerleri yanından uzaklaştılar. Testiyi elinden çekip aldılar, kapıdan fırlattılar, kaldırımında kırıldı. İkisi karşısına dikilip ayağa kalkmasını emretti. Merdivenleri çıkarıp aynı odaya soktular ve kapıyı üzerine sürgülediler.

Akşama doğru, Ot'a bazı soruları olan genç bir adamla geri geldiler. Kürek mahkûmu resmi görebiliyordu; şüpheli konumundaydı. Gemilerin hastalık getirdiğine inanıyorlardı. Büyük olasılıkla onun gemisinin de. Mürettebatın tamamı karantinaya alınmıştı. Kaptanla tüccar bir yolunu bulup bu komplocular meyhanesine kapağı atmışlardı ve anlaşılmaz bir tesadüf eseri, Ot da onlara katılmıştı.

Sıranın altındaki fare geldi gözünün önüne. Beyaz süte benzer köpük sızıyordu ağzından. Bir kişi hayatını kaybetmiş ama diğerleri denizlerde yol almaya devam etmiş, limanlarda inip binmişti. Hastalık kuluçka dönemini tamamlamıştı. Artık dişlerini gösterebilirdi.

Bir görüntü daha düştü aklına: O gece, dört bir yandan ortaya çıkan farelerin birbirini ısırması. Adamların bazıları hayvanları çıplak elleriyle defetmeye çalışırken kimisi de kılıcına sarılmıştı. Evet, farenin biri sıranın altında ölmüş, ağzı köpürmüştü. Sonra da, günlerden bir gün, gemicilerden biri uykusunda sağa sola dönmeye başlamıştı. Kalkmış, bütün gece güverteyi arşınlamıştı. Kürek mahkûmu, bu adam sıra hasreti çekiyor, diye düşünmüştü. Ertesi sabah gemici ortadan kaybolmuştu. Köşe bucak aramışlar, bir halat yığınının altında bulmuşlardı. Yüzü kararmıştı, ağzından köpük sızıyordu. Ve o kadar kötü kokuyordu ki, burunlarını kapatmışlardı.

Gece vuku bulan olaylardan biriydi.

Ot biliyordu ki, her olayın bir sonucu vardır.

Dil döktü. Hasta falan değildi. Birçok limana girip çıkmış olsalar da hastalık kapmamıştı. Gemicilerden biri ölünce, hastayı ıslak paçavralara sarıp sarmalamışlar ve deniz mahlûklarına atmışlardı. Böylece o konu kapanmıştı. Ot gemisine, yerine dönecekti. Ama bir türlü anlamıyorlardı. Oraya aitti. Kararmış suratı, sakalında köpüklerle bu pis kokunun içinde son nefesini vermek zorunda değildi. Sözlerine hiç aldırış etmediler. Şehrin kuralları kesindi, karantinadan kaçış yoktu. Sonunda gebereceği yer belli olmuştu. Kimse oradan canlı çıkmazdı.

Karantina.

Karantina. Kalın duvarlı bir yapıydı. Rıhtımda bir hangar. Ot'u kesif mazot yanığı kokan –kararmış cesetler, insan kalıntıları?– sokaklardan geçirerek götürdüler. Debelendi, ısırıldı, kendini yerden yere attı. İçeri tıktılar. Dünyanın dört bir yanından denizciler, gezginler köşelerde büzüşmüşlerdi. Gencecik adamlar, dedeler, çocuklar, kadınlar. Hepsini kendi saman yığınına taşımıştı bucağına. Hastası da, sağlamı da. Acaba aralarında gerçekten hastalık kapmış olan var mıydı? İçerisi berbat kokuyordu.

Bu mekân hepsinin hakkından gelirdi.

Bu tanımadığı limanda, bu sefaletin içinde ruhunu teslim etmek için mi uzak denizleri dolaşmış, bütün ölümlerden kurtulmuştu?

Yeni fırtınalara, her defa başka çılgınlıklara, evrensel kaosun yepyeni tuzaklarına, ama hep uçuşumun kenarına, hayatın da ölümün de uçuşumuna itildiğini hissediyordu. Piç herif neden hastalığa yakalanmayacaktı, neden geçmişte esrarlı güçler sayesinde ölümün elinden kurtulmuş bu forsa kara ölümün kara dokusunun bacaklarına tırmandığına şahit olmayacaktı şimdi, neden kanına karışan mikroplar ve kötü ruhlar içinde

patlayarak, bedeninde ne var ne yoksa hepsiyle birlikte kusa-
cağı, beyaz bir çamura dönüşmeyecekti? Karantina mezarlığı-
nın bir köşesine sürünüp, unutulmuş ve yapayalnız, ruhunu
teslim etmeyecekti bu uzak diyarda. O zaman iblisler neden
sıla hasretiyle yanan deli divane ruhuna, rüzgârları, denizleri,
uçsuz bucaksız çölleri aşdırmayacaklardı?

Kaderin cilvesi. Ot yıkılmıyordu, ayakta idi.

Kürek mahkûmunun son zamanlarda başına gelenlerin
özetı şudur: Hayatta kalmayı başardı.

Bu aşamada tekrar başa dönecek, memleketine, bu ibretlik
hikâyenin sonunu getirecek başa dönecektir.

Duvar diplerine kıvrılmış insanlara bakarak şöyle bir gezindi:
Birbirinden ayrı düşmüş kanı koca, ana evlat, baba oğul. Dola-
şırken bir yandan konuşuyor, ağzından inciler dökölüyordu:
Korkarsan ölüme yakalanırsın. Yüreğın sağılamsa ve medce-
zirden, hayatın akışından inayet görürsen, hayatta kalırsın.

Ve o hayatta kalacak. Bütün sorular yersiz. Bacakları karar-
mayacak, kanı çamura dönmeyecek.

Güçlü bedenini, okyanusların karanlık maskesine bürün-
müş çehresini, fikirlerden, kavramlardan uzak duran ruhunu,
ne deniz, ne fırtınalar, ne yargıçlar, ne insanlar ne de veba
çökertebilecek.

Ot, mekânı kedi adımlarıyla arşınladı. Her şeyi elledi. Pis
kokan, mikrop lu, yoğun havayı yedi, içti, yuttu. Havanın nefes
borusundan geçişine kulak verdi, sağlıklı bedeninde canla başla
atan nabzını hissetti.

Başına gelmedik kalmamıştı. Önüne çıkmadık talihsizlik,
çekmediğı azap, zulüm var mıydı? Henüz karşılaşmadığı
hangi felaket olabilirdi? Deniz mahlûklarına yem olsun diye
güverteden atılmak mı? En yakın kıyıya yüzüverirdi. Uçu-

ruma itilmek mi? Yamaçta filizlenmiş bir dala tutunuverirdi. Boğulmak, boğazı kesilmek, kalbi sökölmek mi? Soluk almayı sürdürür, yaralarını yalardı.

Bir köşede güçlölkle nefes alan bir delikanlı hırıltılı sesler çıkarıyordu. Yakışıklı suratı, gözlerine doğru yayılan kabarcıklar yüzünden eciş bücüş bir hâl almıştı. Küflü, çürük bir hasır üzerine çekerek yere kıvrıldı. Görünen köy kılavuz istemezdi, delikanlı gidiciydi. Yaklaşan ölüme hırlayan zavallı gariban öyle uysal, öyle acınasıydı ki. Bizim taş yürekli kürek mahkûmu, delikanlının bu dünyaya ümitsizce, gönülsüzce veda ederken tıkanmasını seyretti.

Bu çilekeş hortlağın canını ateşleyecek az da olsa nefesi kalmış mıydı acaba?

Ot merak etti ama üzerinde durmadı.

Derken, yakışıklı, kabarcıklı delikanlı dişlerini araladı, alçak sesle ama keskin ve berrak bir küfür savurdu. Bunu duyan kürek mahkûmunun ayağının altındaki toprak kaydı sanki. Acımasız, taşlaşmış ruhu ani bir rüzgâra kapıldı, sarsıldı, mekân dünyaya açıldı, bir düşünce göğsünü dolaştı, bedeninde kan pompalanmaya başladı. Dışarıda yakındaki bir kilisenin çanları çalıyordu. O tanıdık küfürde toprağın, ahırın kokusunu, dumanı tüten ufak kulübelerin, derinin, ketenin, temiz çamaşırın kokusunu duymuştu. Odada tatlı bir rüzgâr esti, bu küfür taşranın bağrından çıkmaydı, tanıdık güzellikleri, özlemini çektiği yuvasını hatırlatıyordu.

Ot o yüzün üzerine eğildi, kabarcıkları kucakladı, onlara sağlık, esenlik, hayat üfledi —onun için, delikanlı için değil— kendi için, bir temas, bir haber için. Hasretiyle yandığı diyardan bir işaret, bir mesaj, bir ses, bir nefes için. Kabarcıklarla kaplı o kararmış yüzünde, şaşkınlıktan gözleri fırlamıştı delikanlının,

dili dönmemiş, yalnızca dudaklarından akan salya anlamsız seslere dönüşmüştü. Kürek mahkûmu o an yaşamdan yana karar verdi. Bu biçareyi kurtaracak, yüzünü kabarcıklardan, kanını hastalıktan arındıracaktı.

Evet, aynen bunu yapacaktı.

Gece gündüz, hangarın orta yerinde, devamlı odunla beslenen ateşin üzerinde su kaynattı ve kabarcıkların arasındaki aralığa döktü. Gelen karavanadan kavga dövüş kopartabildiği kadarıyla, hiç dokunmadan, sadece delikanlıyı, tükürükler ve iniltiler saçan ağzını açarak, lokma lokma besledi.

Gece gündüz delikanlının sayrı bedenini ovdu, iltihabını temizledi. Nemli, ekşi kokan samanı atıp kuru zeminde yatırdı.

“Eve döneceğiz,” diye nefes verdi delikanlıya. “Eve, duyuyor musun beni?” Sonraki günler ve geceler boyu, gencin cılız balgamlı soluğu hayata peyderpey geçit verdi. Yüzündeki kabarcıklar söndü, hayata dönüşün göstergesi eli, kolu oynamaya başladı.

Ev.

Sonraki günler ve geceler boyu, omuriliğini titreten endişeyle ve kızarmış gözlerle bekleyişi sürerken, Ot, delikanlının sönen kabarcıklarının altından her nasılsa tanıdık bir yüzün belirdiğini hayretle gördü.

Rüya mı görüyordu? Ya rüyaydı ya da yeni bir hain tuzak. Bu delikanlı, bu tanıdık yüz hatları, bu surat, yüzünde ve bedeninde iyileşen yaralar. Bu yüz, Ot’un açık denizlerde kızıl renkli etine yumruklarını gömerek dövdüğü genç gemicinin yüzü değil miydi? Tam kara görüldüğü an, ruhu bu suratı terk ederek, işini bitirmemiş miydi? Yaralarının kuytusuna karidesler yuva yapmamış mıydı? Delikanlı, etrafında dola- nan balıklar ve deniz canavarlarıyla birlikte denizin dibinde

yatmıyor muydu artık? Yosunlar ve türlü bitkiler yavaş yavaş ve incitmeden yüzünü örtmüyorlar mıydı?

“İkimizi de hayata döndüreceğim,” dedi Ot, “ikimizi de süregiden ölümden dirilteceğim, hastalığı defedeceğim. Yarın ilk iş, ufukta köpük köpük kabararak gemimize ulaşan, kıyıya vururken sönen dalgaları seyredeceğiz.”

Sonraki günler ve geceler delikanlı konuşmaya başladı. Aralarındaki içten ama içeriksiz diyalog ilerledikçe yüzündeki kabarcıklar iyice azalmış, kanı mikroplardan büyük ölçüde temizlenmişti.

Fındık kabuğunu doldurmayacak sıcak sohbetler. Hayatını kurtardığı için ara ara sarf edilen minnet sözcükleri. Kabarcıklı delikanlı gerçekten de duru derelerin aktığı, yemyeşil ormanların hışırdadığı, baharda çimenlerin arasındaki bol tomurcuklu çiçeklerin rüzgâra boyun eğdiği, karlı tepelerin güneşte göz kamaştırdığı bir memlekette doğmuştu. Gerçekten de, kürek mahkûmunun hayatlarından birini yaşadığı, her evin önünde bir ıhlamur ağacının bitiverdiği, sıcak yaz günlerinde ekinin olgunlaştığı, güneşin karşıki dağın arkasında battığı, kutsal ölümün kapıyı saflıkla, dostça çaldığı yerden geliyordu.

“Benim ölmek istediğim yer orası,” dedi. “Oraya gitmeliyiz.”

Taş yapının orta yerinde yangın çıktı. Muhafızlar binanın uyuz sakinlerini kırbaç gücüyle dağıtarak, pis bedenlerinin altında ne kadar saman varsa bir yere yığdılar. Ölüme yatana hasır gerekir. Sonu yaklaştıkça bedenini örtmek ister. Ama şimdi hepsi tutuşmuştu. Kürek mahkûmu, bilinmeyen bir limanda karantinada, ölümün alev alan bekleme odasında, duvarın dibinde, lafını hiç kesmeden delikanlının hayat hikâyesini dinledi. Denizin dibini aratmayan derinlikte, kimsenin miadını doldurmadığı bir mezarlığın orta yerinde, duvarların

arasındaki çatırtıda ısıldayan, gerçekten o genç denizcinin yüzü müydü? Buradan dosdoğru karanlığın kucığına düşecekleri bir yolun yolcusu değiller miydi? Yanan morgun ısıltısı ikisinin de yüzünü aydınlatıyordu. Genç, lafazandı. Orduya yazılmıştı, bir Carniola birliğiyle Bosna'yı dolaşmıştı, aile ocağını bırakmış, sırtına bir arkebüz takmıştı, beyaz yolların tozunu yemiş, sonu gelmeyen gecelerde kamp ateşiyle ısınmıştı. O da ölümün çeşitli çehresiyle, kavşaklarda sayısız haçla karşılaşmıştı. Türklere yakalanmış, Venediklilere satılmıştı. Kalyona düşmüştü, şimdi de karantinada onunla baş başa, sonunu bekliyordu.

“Onu boş ver şimdi, “dedi kürek mahkûmu. “ Ondan söz etmeyelim. Memleketi anlat bana, evini, güneşin hunharca yakıp kavurmadığı yerleri anlat. Yuvanı, kulübeni, keten takımları, tarlaları, çayın falan anlat, seni kabuk suratlı sefil, seni bana iyi haberler veresin, güzellikler anlataşın, doğruyu konuşaşın diye uyandırdım.”

Delikanlı kesti sesini. Ortalık ıslıl ıslıldı, kızıla bürünmüştü, sanki gün ışığı aydınlatıyordu mağarayı. Duvarlardaki geniş delikler kesif dumanı çekiyordu. Hastalığın ağır ve pis kokusunu duvarların dışına taşıyordu. Artık son kalan saman ve hasır artıklarını atıyorlardı ateşe. Bu ateş, yaşamı kutsayan bir ateşti. Karantina sona mı eriyordu yoksa? Ateşe atılmayan, hasırla örtülmeyen, ağzı köpürmeyen, kolu bacağı kararmayan hayata tutunacaktı, sağlıklıydı. Kimse ölmedi. Hastalık yeraltına çekildi. Başka bir yerde uç verecekti.

Alevler bu yüzden neşeyle çatırdadı.

Her yanı, keskin bir ölümlü, hastalıklı, ıslak, yanık saman kokusu sarmıştı, ikisini de fena hâlde öksürtmüş, hırpalamıştı. Dalgaların sahile vurduğunu ve onları sakinleştiren tatlı bir yağmurun pırtırtısını duydular. Yağmurla birlikte yeni bir kötü

kokuyu yayıldı. Toprağa yapıştı, bulundukları yere çörekledi. Kürek mahkûmu fırsatı fark etti: Kimse onlarla ilgilenmiyordu. Döşeklerin arasına çöken yoğun duman, görüşü engelliyordu. Delikanlıyı yakaladığı gibi ayaklarının üzerine dikti. Bacakları hâlâ titrekti ama hareket edebiliyordu. Duvara yapışarak ilerlediler, aşağısı denizdi. Kükreyerek kayaları dövüyor, yanına çağırıyordu, haydi, diyordu. Delikanlı durdu, içi geçti. Kürek mahkûmu başıyla, haydi, dedi.

“Beni iteceksin,” dedi delikanlı. “Yine denize iteceksin.”

Kim bilir, belki iterdi onu, belki kendini bırakırdı, belki de birlikte uçurumdan atlar, aşağıdaki kayalıklarda parçalanırlardı. Uzuvarları sağa sola yayılır, gözlerine, akan kanlarına bet sesli kuşlar, ciyaklayan kapkara yaratıklar üşüşürdü. Karantina binasının tepesinde topluca turluyorlardı hep, bekliyorlar, bekliyorlardı. Boş yere. Evet, kara kuşlar etrafa yayılan uzuv parçalarını anında kaparlar, sonra da sivri gagalarıyla gövdelere girişirlerdi.

Kürek mahkûmu, duvarın kenarında durup aşağıya bakarken, delikanlı, gözlerini ve kabuk tutmuş yaralarını elleriyle kapattı. Bu, firar değildi. Bu, karantinadan kaçma girişimi sayılmazdı çünkü aşağısı sarp kayalık, ilerisi deniz, sağ taraf duvar, sol taraf da duvardı. Deniz suyuna batıp çıkmış kuşlar geziniyordu yanlarında. Kaçakların ayağının dibinde durup sakince bekliyorlardı. Kürek mahkûmu aşağıya baktı –denize–, içine baktı, ilerisine baktı, ardına baktı ve bulundukları noktanın dibe vurarak gökyüzüyle birleştiğini ve her şeyin ufka, bütün hayaletlerin bulunduğu yere doğru yan yattığını gördü.

Hayaletlere doğru? Onlara doğru?

Oradan da eve?

İçeriden, sığınaktan, dışarıya hâlâ kesif duman çıkan yerden, yağmura ve havaya doğru bağırımlar duyuldu. Dumanın ve kokunun içinden gelen sesler gür ve keskindi.

Delikanlı ne olduğunu görmek için içeri koştu. Geri geldiğinde ilkten hiçbir şey görmedi. Heyecanla müjdeyi getirdiğinde, yalnızca boş duvarı ve kürek mahkûmunun muhtemelen kayalara atladığı boşluğu gördü, kayalara çarptıktan sonra açıklara çekilen dalgaların serpintisinin içinde, o boşlukta daireler çizen kara kuşları gördü. Yüzü kararmış, öksürerek, nefes nefese koşarak geri döndüğünde delikanlının boş duvarları tarayan parlak gözlerine ilk çarpan görüntü bu oldu.

Sonra, hemen yanı başında, ayaklarının dibinde keskin bir öksürük sesi duydu ve birinin sırtını eğmiş, kamburu çıkmış, kollarıyla dizlerini sarmış, başını ellerinin arasında sallayarak oturduğunu fark etti. O sırt ki, bütün fırtınaların, alevlerin, batan gemilerin yükünü taşıdığı, muhafızın kırbaıyla dövüldüğü, kasabın bıçağıyla deşildiği hâlde dimdik her darbeye direnmişti ve şimdi aynı sırt, kürek mahkûmu ayağa kalkıp yavaşça doğrulduğunda, eğilmişti.

Herhangi bir yaşlı adamdan farkı yoktu.

Fair Vida ya da Lady of Shalott misali, denizi uzun uzun seyretti, sonra usulca ve tane tane şöyle dedi:

“Bitti değil mi? Karantina bitti.” Delikanlı başını heyecanla salladı. Ve beraberce dumanı, ateşi, yerlerde yatan dermansız bedenleri geride bırakarak, ağır ağır kapıya, oradan da sokağa yürüdüler.

Hastalıkla beraber mi acaba? Burada kimsenin canını almamış olan çürümeyi, bozulmayı, bir sonraki varış noktasına mı taşıdılar acaba?

24.

Nemin yoğunlaştırdığı hava. Mikroplu hava. Her şey denizden içerilere çekilir, ilerler. Bu sonun başlangıcı mı? Fareler. Barikatlar. Cenin pozisyonu. Onun içi yanar, bağırsakları burulur.

Nem öylesine yoğunlaştırmıştı ki havayı, yol kenarındaki alevlerin çıtırtısı boğuluyor, geceye vuran şavkı kınılıyordu. Karaltıların bazısı solgun ışığın etrafında oturuyor, diğerleri de can sıkıntısından volta atıyordu. Göğe doğru birkaç kulaç yükselen solgun panlıtı, iyice alçalan gök kubbenin baskısıyla gerisin geri yere iniyordu. Ot ile delikanlı, adamların o kadar yakınındaydılar ki, sözcükleri, gece nöbetçilerinin silahlarının şakırtısını tek tek duyabiliyor, uzun siyah pelerinli bir şahsın aralarında dolaştığını görebiliyorlardı. Derken içinde bulundukları, yol kenarında etrafı çalılıkla çevrili çukurda bir gümbürtü yankılandı. Ardından tam tepelerinde bir şeyler şakırdadı, gıcırdadı ve yolun üzerinden, birinin dehlediği bir atın çektiği arabanın paldır küldür geçtiğini duydular. Yanlarından geçerken, artan bir tangırtı kopmuş, at arabasında üç kişinin oturduğunu görmüşlerdi. Biri dizginleri tutuyordu, diğerleri silahlıydı, tokmağı andıran topuzlu misket tüfeklerini omuzlarına dayamışlardı.

Gümbürtü, ateşe, aşağı yukarı yirmi adım yaklaştığında, karaltılar ayağa fırladılar. Şakırtı ve gıcırtı sert bir komutla kesildi. At arabasının üzerinde bir şeyleri yerleştirip düzenedikten sonra adamların üçü de aşağı atladılar. Sürücüyle askerler arasında yüksek sesle bir konuşma oldu. Sonra askerler sürücüye uzun, kallavi bir sırık uzattılar. Sürücü, sırığın ucunu, omzuna dayayarak arabaya doğru sürükledi. Sonra da silahlı diğer ikisinin yardımıyla ucuna bir balya bağladı. Üçü birden, sanki içinde çırpınan besili bir balık varmış gibi, sallanan balyayı bağladıkları yüksekteki ucunu bırakarak, sırığı aşağı ucundan kavradılar. Bağrış çağrış içinde sırığı ateşe yaklaştırdılar. Belli bir mesafede durdular. Uzun pelerinli karaltı, alevlerin ışığından kurtularak kollarını havaya kaldırdı. Yüklerini yavaşça yere bıraktılar, kollarını havaya kaldıran kalın yün eldivenli adam balyayı alarak, ısınmak amacıyla yaktıkları ama nemden dolayı ancak için için yanan ve tüten daha küçük bir ateşin bulunduğu arka tarafa taşıdı. Yoğun bir duman kaplamıştı ortalığı, buram buram ardıc ve sirke kokusu yayılıyordu. İkinci ve üçüncü balya derken, bütün kargoyu taşıdılar. O esnada askerler ateşin etrafında çene çalmayı sürdürdüler. Sonra işler biraz karıştı. At arabasında dertli bir köpek yavrusu inlemeye, hatta ulumaya başladı. Görünüşe bakılırsa, arabayla gelen adamlardan biri onu da ateşe atmaya kalkışmış ama derhal itiraz sesleri yükselmişti, askerlerin bir kısmı ağız birliğiyle, sertçe karşı çıkmışlardı. Mümkün değildi. Tartışmanın sonu gelmiyordu. Köpeği elinde tutan ne kadar inatçı ise diğerleri de o kadar inatçıydı. Sonunda arabayla gelen üçlü bir kenara istişareye çekildi. Çare yoktu. Alevin ışığında aniden parlayarak savrulan ve kulak tırmalayan tok bir gürültüyle yere inen kılıç, köpek konusunu kapattı. Sıra, sırığa ıvır zıvır bir şeyler, giyim eşyası falan bağlamaya gelmişti, peşinden de kampın

gerisindeki küçük ateşin etrafına geçtiler. Boğucu dumanın içinden siyah pelerinli adam belirdi. Bir elinde kapkara tüten bir dal, diğerinde ise bir toprak kap tutuyordu, atlara ve at arabasına yaklaştı, işe koyuldu. Devasa bir duman bulutunun içinde kaybolmuştu, keskin ardıc ve sirke kokusu o kadar dayanılmaz bir hâl almıştı ki, Ot ile delikanlı saklandıkları çukurda daha fazla barınamadılar.

Sessizce dışarı tırmandılar ve çalıların arasından yokuş aşağı indiler. Sesleri geride bıraktılar ve vadinin derinliklerine ulaştıklarında, arkalarında ince bir ışık huzmesi göğe yükseliyordu.

Delikanlı umudunu yitirmek üzereydi, karanlığın içinde Ot'un yüzünü seçmeye çalıştı. Kaç saattir, kaç gündür, kaç haftadır yolları arşınıyorlardı? Kaç keredir deniyorlardı? Veba komiserlerinin ve iğrenç kokan sirke ve ardıc buğusunun sardığı, kırsal kesimi çevreleyen kordonu aşmak için ateşlerin, askeri barikatların, silahlı köylülerin, önce vuran sonra soran gözü dönmüş muhafızların arkasından dolanmaya çalışırken denemedikleri yol kalmamıştı. Gezgın tüccarların, dilencilerin, her cins berduşun, kaçak kürek mahkûmlarının –özellikle kaçak kürek mahkûmlarının– ve vebanın kırıp geçirdiği limanlardan gelen denizcilerin her biri, bir gün ansızın tekrar patlak verecek olan bu korkunç hastalığın mikrobunu taşıyan herkes, iç bölgelere, silahla koruma altındaki güvenli kesime geçmeye can atıyordu. Bir köyün, bir şehrin tamamını silip süpüren tek bir yolcuyla ilgili kim bilir kaç hikâye anlatılıyordu kulaktan kulağa? Hanın birinde geceleyen yolcunun, sabahleyin kabarcıklarla kaplı kararmış bedenini bulduklarında çoktan işi ten geçmiş oluyordu. Dolayısıyla ülkeyi dolaşıma kapatmak amacıyla sayısız acımasız ve insafsız tedbiri dayatıyorlardı halka. Bizim iki kaçak çalıık bürümüş dağ yollarından şaşmayarak

o ateşten bu ateşe savrulurken askerlerden ve muhafızlardan uzak duruyorlardı.

Irak bir limanda başka alevleri ve daha mavi başka bir gökyüzünü seyretmişlerdi, acaba kaç gün, kaç gece önce? Karantinadan çıktıktan sonra sakinlerinin kaçtığı o zıvanadan çıkmış şehirde dolaşmışlardı. Şehre tesadüfen yolu düşen ziyaretçiler de sakinleri gibi dünyanın her bir köşesine dağılıyorlar, pusulanın gösterdiği her noktaya mikrop taşıyorlardı. Hastalık bir gün, başka bir yerde daha güçlü patlayabilmek ve yıkımı sürdürebilmek için, şimdilik çekilmiş, sinmiş, kan damarlarında pusuya yatmıştı. Her şeyin yerle bir olduğu, şehirdeki sıkıyönetimin kaldırıldığı gece, Ot ile delikanlı boş bir eve sığınmışlar, buldukları bütün şarabı son damlasına kadar içmişlerdi. Delikanlı o gece bir süre yok olmuştu, sonra da süzgün ama gülücüklerle geri gelmişti. Tanrım o ne güzellikti, diye heyecanla anlatmıştı, siyah inciydi; ona kabarcıklı minik bir Magripli bıraktım. Oysa gülüp eğlenmeye vakitleri yoktu, evden çıkar çıkmaz ilk köşede durmak zorunda kaldılar. Meydanda birtakım eli silahlı denizciler, aniden baş gösteren karmaşayı fırsat bilerek, kuşlar gibi dört bir yana kaçışan kürek mahkûmlarını topluyorlardı. Her taraftan sıkıştırıyorlar, gemilere yönlendiriyorlardı onları. Ot ile delikanlı hemen oradan uzaklaşarak boş bir eve saklandılar. O sabah korkudan taş kesildiler. Aşağıda kapının yumruklandığını duyar duymaz cama koştular ve kapının önünde bir grup silahlı adamla Martı Simon'u gördüler. Heyet, yunuslar gibi kapı kapı dolaşıyordu. Martı Simon, kaçak kürek mahkûmlarının kokusunu alıyordu. Kaçaklar camın kenarında korkudan kaskatı dikilerek adamların kapıyı kırmalarını beklerken, güm güm ses bir süre devam etti. Kapıyı kırmadılar. Ahşap sürgüsü sağlam çıkmıştı. Martı Simon ve adamları üstelemediler. Heyet diğer evlere

doğru uzaklaştıktan sonra bile, sindikleri köşede gözlerinde, Simon'un kamburunun, sıgırmaçlarının yumruklaması için kapılara doğru salladığı kesik kolunun aksi parıldıyordu. Kaçaklar, Martı Simon'un kokularının izini sürerek tekrar kapıyı yumruklamasını beklerken birkaç gün daha o evde saklandılar. Ortalık zamanla sakinleşti. Birkaç gün sonra, meydandan gelen tek tük cılız ses dışında bir şey duyulmaz oldu, ardından tam bir sessizlik çöktü. Şehir boşalmıştı. Herkes kaçmıştı. Aşağıdaki limanda hâlâ birkaç gemi duruyordu. Yığılmış göçmenlerin itiş kakışına, bütün belirtilerin otorite boşluğu yaşanan kaotik geminin asla yola çıkamayacağını göstermesine karşın, yeniden bir odun kütlesine kapağı atabildiler. İzdihama rağmen birtakım denizciler ve kaçak kürek mahkûmları işe el koyunca az çok birlik sağlandı ve geminin, zorlukları yenerek bu talihsiz limandan ayrılması olasılığı belirdi. Ne yazık ki geminin aynı anda bütün yönlere dümen kırması gerekecekti, zira her yolcu kendi sahiline ulaşmayı hedefliyordu.

Sonunda demir aldılar ama yolculukları pek kısa sürdü, bir sonraki şehre ulaşıverdiler. Burada da ahali dört bir yana kaçıyordu. Burada da askerler kaçak kürek mahkûmlarını topluyorlardı. Ot ile delikanlı, rıhtımda, onları memleketlerine götürecek bir gemi bakındılar. Hatta bir anlaşma yapmayı başardılar. Kürek çekecekler, karşılığında istedikleri limanda ineceklerdi. Ne yazık ki, kaptan, Ot'un branda bezinden gömleğini kaldırıp da, onca süre göğsünü saran zincirlerin izini görünce anlaşma suya düştü. Görünüşe bakılırsa kaçaklar son nefeslerini yaban ellerde vereceklerdi. Neyse ki sonunda şans, az da olsa, yüzlerine güldü.

Şüpheli görünüşlü, şüpheli konuşmalar yapan Venedikli birkaç tüccar, hırslı hırsız aldırmaksızın, çalışmaya gönlü olan herkesi şüpheli kargo gemilerine kabul ediyordu.

Başarmışlardı. Geri döndüler.

Yine aynı derin vadiye sığındılar ve naçar, yukarıda yolun kenarında parlayan alev konisine gözlerini diktiler.

Johan Ot, delikanlının endişeli bakışlarından, kendisinden medet umduğunun farkındaydı. Yine sıkıştık kaldık, diye düşünüyordu. Bütün başımıza gelenlerden sonra, yine bu vadiye hapsoldük. Oysaki genç denizciyi evine götüreceğine söz vermişti. Bir mucize, delikanlıyı, denizin sonsuz derinliklerinden, üzerine sessizce üşüşen yırtıcı hayvan sürüsünden kurtarmış, Ot'un karşısına çıkarmıştı. Sonra da bir gemiye binip denize açılmalarını sağlamıştı. Ot'u bu dağ geçidine ulaştırmıştı. Demek ki bu zorluğu da yenmesini sağlayacaktı.

Geçidi aşarak ormanın içinden tepeye ulaştılar. Aşağısı görüş alanlarının dışında kaldığı hâlde tepede olduklarını hissediyorlardı. Yeryüzü nemli bir hava kütesinin içine gömülmüştü, yıldızlar görünmez olmuştu. Vadinin ötesindeki ateşi bile seçemiyorlardı.

Dağın sırtında körlemesine ilerlediler.

Yorgun argın, soluklanmak için mola verdiklerinde havanın kalın katmanlarında şafak –belli belirsiz- söküyor, sol taraftaki yamaçta dizili yüzeylerin kara gölgeleri ayırt edilebiliyordu. Duvarlardı bunlar. Ve de evler.

Islak otların arasında oturup beklediler.

Ne horoz ötüyordu ne de köpek havlıyordu; çıt çıkmıyordu, hayat belirtisi yoktu.

Gün yükseldiği hâlde aşağıdaki sessizlik, durgunluk sürüyordu.

“Burada bekle beni,” diyerek evlere doğru ilerledi Ot. Delikanlı geride kaldı ve Ot arkasına göz attığında gencin yüzündeki umutsuzluğu okudu. Delikanlının aklından geçenler

yüzünde yazıyordu; beni bırakıp gidecek, diyordu içinden. Onu bırakmayacağım, diye düşündü Ot. Onu kurtaracağım. Ruhunu denize savuran o darbe, o keskin çığlık yüzünden.

Köyde hayat kalmamıştı. İlk evin avlusunda dağ gibi bir kömürleşmiş paçavra ve eşya yığını göze çarpıyordu. Giysiler saçılmıştı ortalığa. Burada bir şeyler olmuştu. Mikroplu giysileri yakmışlardı. Ot itince kapı gıcırtyla açıldı. İçeriye de sessizliğin çığlığı kaplamıştı. Ev sakinleri kaçmışlardı. Yerlere kap kacak kırıkları saçılmıştı. Sanki apar topar çıkarken en vazgeçilmez gereçleri almışlardı yanlarına. Hiç ışık almayan pislik içindeki bu daracık odada bir parça tütsülenmiş et buldu Ot. Kırmızımsı, tütsülü dokusuna bir süre gözünü diktikten sonra ani bir kararla gömleğinin altına tıktırdı. Başka bir evde bir şarap tulumuyla bir hevenk sarımsak buldu. Kışlık bir köylü ceketi, bir bıçak, bir de deri kemer. Hepsini kalın bir battaniyeye sardı ve bohçayı sırtladı. Ot geri döndüğünde çocukcağız sabah ayazında tir tir titriyordu.

Battaniyeyi delikanlının omuzlarına sardı ve eline şarap tutuşturdu. Çocukcağız şarabı iştahla içti. Ete girışmeden önce ikisi de kocaman birer diş sarımsak ısırıldılar, birazını yiyip kalanını yüzlerine ve ellerine sürdüler.

“Şıfalı ot ve bolca şarap bulmalıyız,” dedi Ot. “Ama önce barikatları aşmalıyız. Pek yakında bu tarafta işler daha da zorlaşacak.”

Bütün sabah, terk edilmiş köyün tepesinde dinlendiler. Ot, köye bir sefer daha yaparak kullanılabilir, yenilebilir ne bulduysa yüklendi. Yiyecek kıttı ama ikisine de yetecek kadar kalın giysi topladı. Büyük bir ateş yaktılar ve köylülerin terden katılaşmış, üzerine ahır kokusu sinmiş giysilerini iyice tütsülediler. Bir kez daha ezerek, şaraba karıştırdıkları sarımsaktan

süründüler. Akşama doğru yola çıktıklarında hava hâlâ nemli ve yapışkandı, başlarının etrafında sinekler ve sürüyle acayip görünümlü böcek uçuşuyordu.

“Dikkatli ol,” dedi Ot. “Sinekten, fareden, çekirgeden, sivrisinekten, pireden, bütün haşerattan uzak dur. Mikroplu bokun içine girerler ve hastalık taşırlar.”

Ellerindeki dalları durmaksızın sallayarak sayıları gitgide artan haşeratı kovaladılar. Hava peyderpey karardı. Dar ve dik bir keçi yolundan, tepede, her an yokuş aşağı yuvarlanarak önüne çıkan canlı ve cansız ne varsa ezip geçebilecek masif bir dolap gibi asılı duran kayaya doğru tırmandılar. Ormandaki ağaçlar seyredikçe çalılık sıklaştı, bodurlaştı, yakıcı ısırgan otunun arasından ilerlemek iyiden iyiye güçleşti. Otlar iki yanı da sarıyor, yılan gibi kıvrımlanarak keçi yolunu daraltıyordu. Attıkları adımın gevşek bir zemine denk geldiğini fark ettiklerinde dolabın tam altına varmışlardı. Ayaklarının ucunda kuyuyu andıran bir deliğin varlığını hissettiler. Yalnızca eşliğini ve dibinin karanlığını görebiliyorlardı. Yol, dolabın altında bir yerlerden devam ediyordu.

Johan Ot çaresizliğin öfkesiyle kollarını başının üzerine kaldırdı. Delikanlı el yordamıyla sağdan ilerliyordu. Birdenbire ayağının altındaki taşların yuvarlanmasıyla eşige doğru kaydı ve bir küfür savurdu. Olanca gücünü kullanarak kenara tutunmayı başardı. Dirseklerinin üzerinde doğrulduysa da ayakları karanlığa yuvarlanan taşların üzerinde patinaj yapıyordu. Ot yanına koştu ve delikanlıyı tuttuğu gibi yukarı çekti. Az kalsın birlikte düşeceklerdi.

Hemen birbirlerine yapıştılar ve yalpalayarak yolun kenarındaki çalıların arasına attılar kendilerini.

“Piçler,” diye küfürü bastı Johan Ot. “Bu yolu da yıkmışlar. Hiçbir lanet olası yol bir yere çıkmıyor.”

Geri dönmekten başka çareleri yoktu.

Kös kös gerisin geri yürüdüler. Bu gece de ne ay ne de yıldızlar görünüyordu. Zifiri karanlıkta, ilk ağaçlara ulaştıklarında biraz rahatladılar. Seyrek ağaçlığın arasından ağaç gövdelerine tutunarak ilerlediler bir süre. Delikanlının cesareti kırılmıştı.

“Bittim,” dedi. “Gücüm tükendi. Zaten ne faydası var. Hâlâ her yerim kabarcıklar içinde. Gitsem ne olacak? Ha evde ölmüşüm ha burada, fark etmez.”

Ot zınk diye durdu. Delikanlıyı yakaladığı gibi karanlığın içine itti. Ilık ve ekşi şarabın yudum yudum boğazından aşağı indiğinden emin olana kadar şarap tulumunu gencin ağzına bastırdı. Ardından biraz da kendisi içti, tulumu sırtına savurdu ve yoldaşının koluna girdi.

“Yürü!” diye kükredi.

Delikanlı söz dinledi.

“Barikatları ancak gece aşabiliriz,” dedi Ot bir süre sonra. “Gece ateşin etrafında uyurlar.”

Arazide bir süre yokuş yukarı yürüdükten sonra, karşılarına çıkan çamurlu yola saptılar. Birkaç adım genişliğindeydi ve bayırı katediyordu. Karşıda bir ateş yanıyordu, bir taş atımlık mesafede ikincisi görünüyordu. Şöyle tam ikisinin ortasından. Sıvışverişemeliydiler.

Bir süre yol boyu ilerledikten sonra, daha önce sayısız kez yaptıkları gibi çalıların arasından devam ettiler. Ateşe, bir kez daha, o kadar yaklaşmışlardı ki konuşmaları duyabiliyorlardı. Yol kenarındaki cılız çalılığın ötesinde geniş bir çayırılık alan

yayıyordu. Onun da nihayetinde görünen ormanı aşabilirlerse, karşı tarafa ulaşmış olacaktı.

“Tabana kuvvet koşacağız,” dedi Ot. “O kadar hızlı koşacaksın ki ciğerlerin patlayacak. Anlıyor musun? Ben seslenene kadar durmak yok.”

Sağ taraftaki hafif rampa, ikinci ateşi görüş alanının dışında bırakmıştı.

Çömeldiler ve kulak kabarttılar. Gecenin içinden tek tük sesler yükseliyordu. Ateşin etrafındaki muhafızların tetikte olduklarını düşündürecek bir belirti yoktu.

Ot, “Haydi !” der demez ikisi de çayıra doğru fırladılar. Ot, uzun adımlarla sıçrayarak tabanı göremediği arazide koştu; düştü, canı yandığı hâlde gıkını çıkarmadı, ayağa kalktı ve başını eğerek koşmaya devam etti. Başaracaktı, hissediyordu, dünyada hiçbir güç durduramazdı onu artık. Son birkaç hamlenin peşinden karanlık ormanın eşiğindeki çalılardan arasına uçtu. Delikanlıdan ses seda yoktu. Biraz bekledikten sonra ormanın içine dalmaya karar verdi.

Tam o esnada arkasında korkunç bir patlama oldu. Aslında, önce biri seslenmiş, sonra başka biri inlemiş, ardından şimşek çakar gibi bir patlamayla karanlık ve sessizlik tuzla buz olmuştu. Bir anda sanki çayırın tamamı aydınlanmış, dört bir yandan insanlar telaşla ortasına koşmuşlardı. Ot bir an duraksadı. Ardından döndü ve yine fırladı.

Arkasından birinin nefes nefese seslendiğini duyduğunda yarı yola ulaşmıştı. Sesin geldiği yöne döndü ve karanlıkta iki karaltıyı, daha doğrusu, yerde birbirine kenetlenmiş, hırıltılarla alt alta üst üste dövüşen iki kişiyi seçebildi. Üsttekini yakasından tutup öylesine güçle doğrulttu ki yakası boğazına dayanan

karaltı inledi. Ot, delikanlının üzerine çullanmış olan adamı yokuş aşağı itince karaltı yuvarlandı gitti, gözden kayboldu.

Genç denizci gökyüzüne ve yanı başındaki arbedeye baskarken, gözleri öylesine ferini yitirmişti, kolları iki yanında öylesine cansız sallanıyordu ki, bir daha asla yerinden kıpırdamayacaktı sanki. Sıcak bir öğle sonrası, tepesinde ve beyninin içinde kızgın güneş, kalyonun güvertesinde yatıyor gibiydi. Johan Ot, delikanlının perişan bedenine yapıştı ve ayağa kaldırdı. “Beni takip et,” dedi, “beni takip et.” Oysa diğeri yerinden kıpırdamadı bile. Ot, genci belinden kavradığı gibi yokuş yukarı sürükledi. Aşağıdaki nöbetçi beklenmedik saldırdan kendini toparlamış, avazı çıktığı kadar bağınıyordu ve çok geçmeden diğeri sesler de ormanın kıyısına doğru inmeye başladılar. “Bizi şimdi aşağıda arayacaklardır,” dedi Johan Ot. “Yukarı çıkmaya devam etmeliyiz.”

Kaçaklar çamurlu yolda paldır küldür ilerledikçe aşağıdan gelen sesler karanlığın içinde kayboldular. Ateşin bulunduğu sağ taraftan atların kişnemesi duyuluyordu. Askerler yetişebilirlerdi. Delikanlının çelimsiz, daha ziyade korkudan kıpırdamaz hâle gelmiş bedenini, yoldan çıkararak ormana taşıdı. Dikenli çalılarının arasından daracık bir keçi yoluna ulaştılar. Bu aşamada delikanlının gözü biraz açıldı, bacaklarını hareket ettirmeyi başardı, sanki bilinci yerine gelmişti. Tepeye, dolabın kuytusuna ulaşana kadar dur durak bilmediler.

Peşlerinden gelen yoktu.

Şarapları bile olmadığı hâlde sabaha kadar yerlerinden kıpırdamadılar. Biraz etle sarımsakları kalmıştı. En kötüsü içlerini kemiren soruydu: Şimdi nereye gideceklerdi? Muhafız, yıkılan yol, ateş ve zifiri orman duvarını aşabilmek için dört bir yana saldırmışlardı. Delikanlı tek kelime etmiyordu. Bir

köşede büzüşmüş, hiç kaldırmadığı başım dizlerine dayamış oturuyordu. Oysa bu gece güvenli bölgeye geçmiş olabilirlerdi. Ot başarmıştı aslında. Ne yazık ki delikanlının son gayreti yetersiz kalmıştı. Çayırda koşmadığını süklüm püklüm itiraf etmişti gece. Bacakları kesilivermiş, yere yığılmıştı. Kıpırdamaz hâldeydi.

Yerde sürünmeye başlamış ve bir anda karşısında bir karaltı belirmişti. Anlaşılan, delikanlının yılan gibi sürünmesi nöbetçiyi irkiltmişti. Adam, tam o sırada, düğmelerini ilikliyormuş; delikanlı ise burnunun direğini kıran pis, mikroplu koku nedeniyle kendinden geçmek üzereymiş zaten oracıkta. Ama adam otların arasındaki yaratığın aciz hâlini görünce eğilmiş ve tutmuştu onu. Asker yardım istemek için seslenerek bir el ateş edince de olan olmuş, kaçış denemesi başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

“Dinle beni,” dedi Johan Ot, “korkuya, tereddüde kapılan, hastalığa yakalanır.”

Delikanlıyı bir kez daha ayağa kaldırdı.

“Mutlaka,” dedi, “mutlaka yürümelisin.”

Ot’un ağzına tıkaştırdığı küçük bir parça sarımsağı umarsızca çiğnedi delikanlı.

Ot, delikanlıyı tekrar kaldırdı, itekledi ve yokuş aşağı gerisin geri yürümeyi sürdürdüler.

Ağaçların arasından yola yaklaştıklarında bir gece önce yakılmış olan ateşin, muhtemelen barikatın da olduğu noktadan sesler duyduklar. Orada bir şeyler oluyordu. Johan Ot bir koşu yokuşun aşağısına gidip çalıların arasından gözetledi. Bir dakika sonra nefes nefese geri geldi ve delikanlıyı çekti.

“Haydi,” dedi sabırsızca, “bu fırsat kaçmaz.”

Yol kenarından barikata doğru ilerlediler. Yaklaştıkça sesler yükseliyordu.

Kollarının altında çantaları, paketleri, sırtlarında bohçaları, yanlarında inekleri, huzursuzlanan yük atlarıyla, pejmürde kılıklı, çatık kaşlı bir kalabalık toplanmıştı oraya. Kadınlar yüz kadar kavruk köylü ve de ayakaltında dolanan çoluk çocuk, birkaç köpek. Halkın arasında içten içe kabaran tansiyon yükseliyordu, bağırımlar önlerindeki çayıra ulaşıyor, kadınların yakanışları, çocukların ağlama sesleri arasında kafa tutan tavırlar göze çarpıyordu. Ot ve delikanlı kalabalığa karışarak tüfeklere kadar yaklaştılar. Yolun hemen hemen yirmi adım aşağısında sesi çıkmayan bir müfreze asker sıralanmıştı. Kıpırtısız demir duvardan çıkan misket tüfeklerinin canavar ağızları halka doğrultulmuş, yanda sarkan kılıçların kını açılmıştı. On beş kadarı ise ön sırada etten duvar örmüşlerdi, ağır teçhizatlı asker kümesi geride duruyordu. Demirden duvarın gerisindeki bu kümenin bulunduğu noktada bir hareket gözleniyordu. At arabalarını yığarak barikat kuruyorlardı.

Halk bariyeri geçmek istiyordu. Ne pahasına olursa olsun. Bu herifler ne halt ediyorlar, niye geçit vermiyorlar? O silahları Bosna'daki Türklere doğrultsalar ya! Askerler, halkın, sahilten iç kesimlere akın eden ayaktakımı, denizciler, kürek mahkûmları ve serserilerin arasında telef olmasına göz mü yumacaklardı?

Delikanlının alnında soğuk ter damlaları birikmişti. Johan Ot gergin, adımlıyordu. Kim oldukları ortaya çıkarsa, köylüler bu iklimin kendileri gibi giyinmiş kaçak mahkûmlar olduklarını anlarılarsa ellerinden kurtulamazlardı. Bu grup tehlikeliydi, galeyana gelmiş halk askerden beterdi. En kötüsü korkmuş halk topluluğuydu. Johan Ot kalabalıklar konusunda deneyim sahibiydi. Bunlar hem korkmuştu hem de öfkeliydi. Yine de

kaçaklar buradan bir yere ayrılmamalıydılar. Halk, barikatı er geç yıkacaktı.

Birkaç köylü ellerinde kılıçlarla ön saflara fırladılar. Gerekirse kan dökülecek ama yol açılacaktı. Bedenini kapkara hıyar-cıkların, kanlı irinlerin kaplamasına yol açan, herkes senden bucak bucak kaçarken canını alan pis vebanın kaprislerine yapayalnız boyun eğmektense, varsın burada vurulsunlardı.

Kaçaklar kendilerine ite kaka yol açarak, arkalarında dalga dalga kabaaran öfkeli güruha yaslanan ön saflardakilerin arasına karıştılar. Ot, demirden duvarı oluşturan askerlerin, köylü kılıçlarının karşısında göz bebekleri huzursuzca gidip gelen, çenesi hafifçe titreyen bir tanesine gözlerini dikti. Onları da korku sarmıştı. Demirden duvarın da nabızı yükselmiş, kalp atışı hızlanmıştı.

“Durun!” diye bir ses yükseldi askerlerin arka sırasından. Gençten, esmer tenli, sarkık bıyıklı bir subay kollarını kaldırarak öne çıktı. “Durun!”

Kalabalık şaşaladı. Emrin jilet gibi kestiği beden yığını çırpındı ve duruldu.

“Bir adım daha atarsanız,” diye bağırdı subay, “kan çıkar.”

Bıyık, kalabalığın en önünde saf tutan, keskin kılıçlarını kuşanmış köylülerin burnunun dibine kadar kararlılıkla ilerledi.

Kimseden çıt çıkmıyordu, subayın alçak sesle, sakince konuşması çok net duyuldu:

“Burada görevimiz sizi durdurmak,” dedi. “Sizden daha etkili silahlarla donanmış başkalarını durdurduk, bilesiniz.”

“Şu gördüğünüz sapanlar,” diye sözüne devam ederken adamlarını gösterdi. “Şu gördüğünüz sapanlar vücudunuzda

“kelle büyüklüğünde delik açarlar,” dedi parmağıyla en yakınında duran köylünün alnını işaret ederek.

“Kulağımızı dört açın,” diye sürdürdü konuşmasını. “Arşidük Leopold’un talimatları uyarınca hareket ediyoruz. Maddeler son derece açık. Birincisi, belirli bir yönetmelik çerçevesinde posta akışını sağlamak. İkincisi, elinde *fides*’i, yani son altı haftada kendi bölgesinde kimsenin vebadan nalları dikmediğine dair tıbbi sertifikası olanları geçirmek. Üçüncüsü, altı hafta karantinada kalmaya gönüllü olanları geçirmek. Elimizde yirmi kişilik bir baraka var ve ne yazık ki dolu. Dördüncüsü, gözlerimle gördüm ki, son on günde aşağıdaki köyde sürüyle fare öldü. Uzun lafın kısıası, şu anda geçiş yasaktır.”

Kalabalığın gerisinde baş gösteren hareketlenme ve bağışmalar, ön safları ileri itti. Genç ve cesur subayın durduğu yerden diskur çekmeyi sürdürmesi zorlaşmıştı, yakışıklı kafatasından her an oluk oluk kan fışkırabiliyordu.

“Hâlihazırda,” diye bağırınca kalabalığın sesi kesildi. “Hâlihazırda, dedim, yeni bir karantina barakası inşa ediyoruz. Kerestesi kesildi, işi üstlenecek Fransiskan rahipler yoldalar. Bu arada burada kamp kurmanızı istiyorum. Aranıza, yeni gelenlerin karışmasına izin vermeyin. Yakında gerekli tıbbi talimatı alacaksınız. Peşinden teker teker karantinaya kabul edileceksiniz.”

“Hiç zahmet etmeyin,” diye bağırıldı arkalardan biri. “O zamana kadar kararmış cesetlerimizi toplarsınız.”

Güruh bir anda şimşek gibi çakan bu acı gerçeğin bilincine vardı. Tam göbeğinde, merkezinde bir nokta, fena hâlde dellendi. Öfke ve korku cinnet bardağını aniden taşırdı. Kalabalığın göbeği ipini kopararak kükredi. Görünmez bir komutla bütün köylüler aynı anda zıvanadan çıkınca subay bir adım gerilemek zorunda

kaldı ve o adım bir çığı tetikledi. Arka taraflardan öndeki askerlere doğru baston, taş gibi çeşitli nesneler yağmaya başladı. Adamlarından bazıları subayı başına açtığı beladan kurtarmak amacıyla öne doğru hamle yaptıkları hâlde iş işten geçmişti, atılan cisimler hedefi bulmuş, subay anında kan revan içinde kalmıştı. Üçayakların üzerine yerleştirilmiş karabinalar küçük toplar gibi patladılar. Ön sıradaki halk sendeledi. Dev kırmızı çiçekler açtı. Kontrolden çıkan kalabalık daha ne olduğunu anlamadan, ileriye hamle yapmaya fırsat bile bulamadan patlamalar yayıldı. Ortalık darmaduman olmuş, çılgın bir dans başlamıştı. Öndekiler arkayı itiyor, göbek bir kez daha çevreye hücum ediyor, arka taraf ise ürkek kuşlar gibi kaçışıyordu. Kadınlar çığlık atıyor, kuyruğunu kisan köpekler ormana doğru koşuyordu, demirden duvar elinde kılıçla birkaç adım öne çıkmıştı. Demirden duvarın üzerlerine geldiğini ve acıyla feryat eden kanlar içindeki yaralıları görünce paniğe kapılan ön saflardaki, sayıca epey azalmış köylüler, kendi adamlarına silah çekmeye başladılar. Önündekileri şuursuzca itip kakanlara.

Johan Ot, delikanlıyı bu cehennem katliam sahnesinden çekip çıkardı. Genci, dört bir yana savrulan bedenlerin, kolların, tamamiyle zıvanadan çıkmış güçlü kuvvetli köylü kollarının altından, bu kör dövüşünün içinden kişneyerek kurtulmaya çalışan atların, böğüren ineklerin, korku ve öfkeden taş kesilmiş çenelerin, cinnetin ışıltısını saçan bakışların arasından, galeyana gelen bu tımarhanede bulduğu daracık bir geçitten dışarıya sürükledi. Delikanlı da en az köylüler kadar kendini kaybetmişti; sağa sola, bunca iyiliğini gördüğü Ot'a bile şuursuzca vurmaya çalışıyor, çenesi titriyor, ağzının kenarından tükürükler, hayır, basbayağı köpükler saçılıyor, çenesine akıyordu. Arkalarında dehşetli bir patlama daha olduğunda, neyse ki kalabalığın arasından sıyrılmış, fırsattan istifade, yandaki çayıra, hatta

ormana doğru kaçışan diğerlerine katılmışlardı. Ne var ki, her kim kargaşadan yararlanarak barikatı aşabileceğini sanıyorsa yanılıyordu. Bir sonraki kontrol noktasındaki muhafızlardan destek gelmiş, Ot ile delikanlının bir gece önce geçmeye çalıştıkları ormanın kıyısındaki ateş hattında konuşlanmışlardı.

Kaçak ikili yokuş yukarı sürünerek dağın tepesindeki saçığın üzerinde belledikleri dolaba doğru ilerlediler. Ormana girdiklerinde hâlâ kulak tırmalayan çığlıkları, feryatları ve aşağıda sürüp giden acımasız savaşın silah seslerini duyabiliyorlardı. Hayır, buna herhangi bir çatışma denemezdi, bu zıvanadan çıkmış bir halkın isyanıydı. Kuduruk fare müfrezelerinin getirdiği vebaya tüfeklerin kara namluları ve kılıçların ısıltısı eklenmişti.

Dikenli çalıların belirlediği noktada, dolaba giden keçi yolunun başında durdular. Ortalığı bir sessizlik kaplamıştı, yoğun nemin de etkisiyle hissedilen durgunluk, şakaklarına basıncı yapıyordu.

“Daha yukarı çıkmayalım,” dedi Ot. “Orada açlıktan, susuzluktan gebeririz.”

Böylece tekrar seyrek ağaçlıklı ormandan inerek bayırı geçtiler ve aşağıda terk edilmiş köyün evlerini gördüler. Durum biraz değişmişti. Uzaktan da olsa duvarların, kapıların, pencerelerin üzerine kireçle kocaman beyaz çarpı işaretleri konduğunu seçebiliyorlardı.

Veba.

Delikanlının nefesi daraldı ve oturdu.

Johan Ot ani bir kararla yokuş aşağı koştu.

“Ha açlıktan ha hastalıktan ölmüşüz, ne fark eder,” dedi.

Ama aşağı varınca o beyaz çarpı işareti durdurdu ayaklarını. Karşısında durmuş bakarken, karın boşluğundan boğazına

kadar bir ürküntü yayıldı içine. Bakışları avludaki çaputları, kömürleşmiş öteberiyi tararken, bir anda kocaman bir fareye takıldı. Minik kara gözleri ve yana devrilmiş bacaklarıyla küçümen bir domuz gibi serilmiş yatıyordu öylece. Ot hemen burnunun altına sürdüğü sarımsağın kalanını ağzına atıverdi. Bir tekmeyle kapıyı açarak içeri daldı.

Bu sefer de ortalıkta, canlı cansız, Tanrı'nın tek bir kulu görünmüyordu. Apar topar çıkarken her şey ortalığa saçılmış, kırılmıştı. Ancak üçüncü evde biraz şarap ve brendi bulabildi. Karanlıkta körlemesine sağı solu yoklarken, bir fiçinin üstünde birtakım otlar geldi elinin altına. Ardiç. Keyiflendi.

Yükünü almış, neşeyle, delikanlıyı bıraktığı yere döndü. Gencin durumu hiç parlak görünmüyordu. Hıçkırarak ağlıyordu.

“Barikatı asla ama asla aşamayacağız. Burada kısıldık kaldık, çaresiz can çekişeceğiz.”

Johan Ot öfkesini frenleyemedi, “Kes sesini,” diye haykırdı. Yükünü bir kenara fırlatıp yerde dertop olmuş mızırdanan kütleye bir tekme savurunca delikanlının kolları gevşedi, yuvarlandı ve toprağı yumruklamaya başladı.

“Gücüm tükendi,” diye inledi oğlan. “Hastalık yakama yapıştı bir kere. Durumum kötü. Karantinadayken o illet kanımda pıhtılaştı. Tekrar saldırıya geçeceğini hissediyorum.”

Ot'un içinde yeniden bir şeyler kabarıyordu. Ayağının altındaki güverte kayıyor, yakıcı güneş şakaklarını gagalıyordu. Yumruklarını sıkı, dudağını ısırdı.

Ama delikanlıya bir daha vurmadı. Bıraktı. Bıraktı, içini döksün. İşe koyuldu. Çalı çırpı topladı, ateş yaktı. Alevler sönünce korlanmaya bıraktı. Üzerine birkaç yeşil çam dalı ve ardiç otu attı. Sonra da şarap döktü ve sirkemsi karışımın

kömürleşmiş dallara işlemesini bekledi. Delikanlının ensesine yapıştığı gibi kafasını dumanın içine soktu.

“Derin nefes al,” dedi, “kokuyu yut.”

Delikanlı öksürdü, tıkanı. Keskin kokudan gözleri yuvalarından fırladı. Ot bu defa genci bıraktı, kendisi buhara gömüldü. Cebinden bir tutam tuz çıkardı ve delikanlının yüzünü ovuşturdu. Ağzına sarımsak tıktı, eline şarap tutuşturdu.

“Hayır,” diye karşı çıktı delikanlı cılız bir sesle. “Hastalıklı, çarpı işaretli köyden getirdiğin şarabı içmem. Kokmuş fare şarabı. Sırtı beyaz çarpı işaretli fare kaynıyor ortalık. Her yerdeler.”

“Tanrın!” diye hırıltıyla söylendi Ot. “Oğlan kafayı üşüttü. Korkudan sapıttı. Gözleri dehşetle yuvalarından fırladı, gözbebekleri fırıldak gibi dönüyor. Sıçan gibi geberip gidecek, sınıra kadar sürüklemesem korkudan nalları dikecek.”

Ot, delikanlıyı iyice ateşe yaklaştırıp battaniyeyle sıkı sıkı örtü. Zavallı, uykuya hemen teslim oldu. Ot yanına çöktü ve yorgunluktan göz kapaklarının kurşun gibi ağırlaştığını hissetti. Bir an içi geçti, sonra uykusunda sıçradı ve kafasını kaldırdı. Ateş hâlâ tütüyordu ve yukarılarda ağaçların tepeleri tatlı bir esintiyle sallanıyordu. Karşı tarafa geçmeliyim, dedi kendi kendine, ne yapıp edip karşıya geçmeliyim. Kalktı, ateşe odun koydu. Sonra seri adımlarla ormana daldı. Çamurlu yola geldiğinde, hiç duraksamadan, uzakta bir lamba gibi ışık veren ateşe yöneldi.

Yaklaştığında, birilerinin iki büklüm, içinden duman çıkan derin bir çukura ceset taşıdıklarını gördü. Savaşta da veba salgınında da sonuç aynı, diye düşündü.

Köylüler ölülerini gömüyorlardı. Askerler belli bir mesafeden izliyorlardı. Yaşlı birkaç kadın çukurun kenarından ayrılmıyor, uzun uzun ağıt yakıyordu. Ot, yolun yukarısında,

ormanlık alandaki kamp yerinde insanların ağlaştığını, mırıl mırıl konuştuklarını duyuyordu. Barikatı geçememişlerdi. Askerlerin talimatlarına uymaktan başka çareleri kalmamıştı. Cesur subayın nerede olduğunu merak etti Ot, hangi çadırdan ağzından kan geliyordu acaba?

Ot'un tahminleri doğru çıktı, yolun kenarında birkaç at eşeleniyordu. Usulca yanaşıp en yakındakinin başını okşadı. Hayvanlar hiç huzursuzlanmadılar. Saftirik at melûl melûl baktı Ot'a. Yularını çözmesine izin verdi. Ağzında başlığı, sırtında da ahşap eyeri vardı. Yükünü indirmişlerdi. Ot, uysal hayvanı karanlığa doğru yönlendirince tıpış tıpış peşinden geldi. Kimse arkalarından seslenmedi. Cesetleriyle ve yas tutmakla fazlasıyla meşguldüler.

Yeterince uzaklaşınca, ata bindi.

"Deh!" diye bağırdı. "Bir bu eksikti, şimdi de at hırsızı oldum. Benim gibi hırsızlığa bile bulaşan kırtıpil sahtekârları darağacı paklar."

Döndüğünde gün ağarmak üzereydi. Delikanlı sönmüş ateşin yanında oturmuş, titriyordu. Başını kaldırıp Ot'a bakmadı bile. Göz bebekleri hâlâ fırlıdak gibi dönüyordu. Ot, sahip oldukları her şeyi battaniyeye sarıp atın sırtına devirdi. Ardından delikanlıyı atın kaba saba yontulmuş ama pekâlâ oturaklı eyerine çekerken, oğlan elinden geldiğince yardımcı oldu. Dizginleri kavrayarak, sayıklayan genci de yüklenen atı da kamp kurdukları yerden uzaklaştırdı.

Geniş bir yay çizerek sayısız barikat ve sabote edilmiş yolun bulunduğu dağlık araziye dışından katettiler. Gün ışığında çamur bir yoldan derin bir vadiyi aştılar. Yanından geçtikleri bir berduş onları süzdü ve gülümsedi.

"Arkadaşın iyi görünmüyor," dedi.

Ot cevap vermedi.

Dönemeci aldıklarında berduşun gülerek arkalarından seslendiğini duydu:

“Köyde sizi bir karşılama komitesi bekliyor.”

Johan Ot, attan inip, adamı alnından öpmek için geri yürüyecekti az kalsın. Merak ettiğini öğrenmişti. İleride barikat vardı.

İlk yol ayrımında dizginleri bıraktı ve çamura indi. Dizginleri tekrar alıp atı ormanın içine yönlendirdi. Delikanlıyı çekerek attan indirdi ve titrek bacaklarının üzerinde sallanmaya bıraktı.

“Otur,” dedi. “Biraz dinlen. Bu gece için güç toplamam lazım.”

Delikanlı uysalca oturdu. Ot, gencin ağzına sarımsak tıktı.

“Çiğne,” dedi. “İyice öğüt.”

Akşama doğru, delikanlının bakışlarının sakinleştiğini, kabarcıklı yüzünde parladığını fark etti. Sanki bir şeyi idrak etmiş, göz bebeklerinin deli deli uçuşmasının önüne geçmişti.

“Kahretsin,” dedi oğlan. “Bağırsaklarım alev alev yanıyor. Yanıyor da yanıyor.”

“Dayan,” dedi Ot. “Biraz daha sık dişini.”

Hava iyice kararınca kadar bekledi. Kenara biraz şarap ayırdıktan ve cebine bir miktar ardıc meyvesiyle sarımsak koyduktan sonra kalan bütün eşyayı attı. Ardından delikanlının ata binmesine yardım etti. Genç az da olsa toparlanmıştı. Elinden geldiğince dayanacaktı. En son kendisi delikanlının arkasına, atın terkesine atladı. Eyer her ikisine yetecek genişlikteydi. At ağrıdan yola düzüldü. Ot, atı dürttüğçe, gerekirse dörtlü bile gidebileceğine şaşıtı.

Köyün girişinde yanan ateşin çıtırtısı duyuluyordu. İri dallar, sanki biri kof bir duvara madeni bir aletle vuruyormuş gibi patlıyordu.

Yaklaşınca derhal fark edildiler.

Ateşin kızılığında ayakta duran iki karaltı seçiliyordu. İkinin de kılıçlarına davrandıklarını fark etti Johan Ot. Önemi yok, diye düşündü. Rutin bir tedbir.

“Acelen ne! Lanet olasıca,” diye hırladı yakındaki. Johan Ot, atı, durdurmadan önce birkaç adım daha ilerletti. Şimdi nöbetçinin yüzünü gayet net seçebiliyordu. Kızıl sakalı vardı. Gözlerini ovuşturarak karanlığa alıştırmaya çalışıyordu. Uzun süredir bakışlarını alevlere dikmişti. İsaletli, diye düşündü Ot. Oğlanı seçemez. Karanlıktan başka bir şey görmüyor.

“Belgeler,” diye çıktı kızıl sakal, uykulu nöbetçilerin tipik aksi tavrıyla.

“Yanımda,” dedi Ot.

“Göster bakalım,” dedi diğeri lafı ağzında geveleyerek ve yere tükürdü.

“On adım uzaktan *fides*’i okuyabilir misin?” diye sordu Ot sakın, özgüvenli bir edayla.

Diğeri homurdanarak yaklaştı, hâlâ gözlerini ovuşturuyordu. Hiçbir şeyden kuşkulandığını anladı Ot. Kötü bir sürprizle karşılaşacağından haberi yok, diye düşündü.

Kızıl sakal, ata yaklaştı. Tam başının hizasına ulaştığında, Ot, adamın göğsüne öyle bir tekme savurdu ki nöbetçi böğürmeye bile fırsat bulamadan yere iki büklüm yığıldı. Ot hemen bütün gücüyle atı iki yanından mahmuzladı. Ağırkanlı hayvan kişneyerek şaha kalktı ve acıyla yalpalayarak tırıs gitmekte buldu çareyi. Ot, diğer askerin iki eliyle kılıcına davrandığını fark etti, ardından da ölüm düdüğü’nün kulak tırmalayan keskin sesini duydu. Bağrıışmaları geride bırakmışlardı bile, adamlar peşlerinden seğırtirken köy meydanını geçtiler. Sonra bir de baktı, köyden çıkmışlardı bile, at çamurlu yolu pisletiyordu

bile, yalnızca Ot'un kafasının içinde tekrarlanan, *yakalayın, yakalayın* nidaları kalmıştı geride. Dönemeci döner dönmez orman yuttu onları. Ot, atı durdurdu ve çamurun içine atladı. Delikanlıyı, bir çuval gibi, iki eliyle kavrayarak eyerden çekip alınca paçavra bohçası gibi düştü gariban çamurun içine. Delikanlıyı doğrulttu, kolunun birini beline doladı, diğeriyle önce atın tombul terkisine bir şaplak indirdi, sonra da karnına hızla bir tekme attı.

“Bu kocamış beygir bu hızla epey yol gider,” diye düşündü. Dermansız bacaklarının üzerinde sallanan genci ağaçların arasına, ormanın derinliklerine sürükledi. Sonunda peşlerinden dörtmala gelen atlıların sesini duyduğunda, yoldan bir hayli uzaklaşmışlardı.

Ot, et ve kemik torbasını peşinden sürüklemeyi sonsuza dek sürdürdü. Delikanlı güçlükle soluyarak, “Dayanamayacağım,” diye sızlanıyorsa da Ot pes etmeyi reddediyordu. “Artık güvendesin,” dedi nefes nefese, “güvendesin, anlıyor musun? Sonunda geçtik barikatı, burada hastalık yok. Bir kez canını almış olabilirim ama karşılığında sana iki kez can verdim. İki kez, duyuyor musun? Bu seni bok çukurundan ikinci kurtarışım.”

Bu noktada artık Johan Ot da sabrını yitirmiş, saçmalamaya başlamıştı.

Sabaha karşı kocaman bir ağılın duvarıyla çarpıştı. Burada beyaz çarpı işaretleri görünmediği hâlde in cin top oynuyordu. Ot, genci içeri çekti ve geniş boşluğun tam ortasındaki saman yığınının üzerine yatırdı. Kendisi de yanına devrildi. Gece yarısı bir öğürtü ve tükürük sesi duyar gibi oldu uykusunun arasında. Delikanlı duvara yaslanmıştı. Kusuyor, diye düşündü Johan Ot. Fazla şarap içti, fazla heyecanlandı. Sonra kendi hızlı nefesinin, iniltisinin yankılandığını duydu geniş mekânın duvarlarında.

Nereden geliyor bu inilti, diye merak etti, nedir bu zırlıtı?

Öğleye doğru gözüne saplanan güneş ışığı uyandırdı Ot'u. Göz kapakları yine kurşun gibi ağırdı, dayak yemiş gibiydi, bitkindi. Dirseklerinin üzerine doğruldu ve boş mekâna göz gezdirdi. İçerisi nemliydi, duvarlardan yoğun, ıslak bir madde süzülüyordu.

Delikanlı yanında yatıyordu. Sırtı Ot'a değiyordu fakat başı, çekik duran dizlerine doğru kıvrılmıştı. Kollarını beline sarmış, top gibi yuvarlanmıştı. Ot biraz gerileyip arkasına bir tekme savurdu, "Haydi kalk," dedi, "çoktan sabah oldu." Gencin toparlak bedeni darbenin etkisiyle hafifçe kıpırdadıysa da tekrar dertop oldu. Ot, genci kollarının altından tutarak çekti. Parmaklarının ucuna yapışkan bir sıvının bulaştığını hissetti. Delikanlının bedeni cenin pozisyonunda katılaşmıştı ve Ot'un elinin baskısına esneklikten yoksun herhangi bir madde gibi tepki veriyordu.

Ot sıçradı, gencin üzerinden atladı ve bedenini iki eliyle sırt üstü çevirdi. Oğlanın gözlerini irin kaplamıştı. Ağzının yerinde kaygan bir sıvıyla kaplı, çürümeye yüz tutmuş yumuşak bir çukur oluşmuştu. Kulaklarının etrafını, boynunu, karnını –her yerini– koyu vişne rengi, ince uzun çıbanlar sarmıştı. Yüzündeki tanıdık kabarcıklar bile patlamıştı, içinden kaygan bir cerahat sızıyordu.

Kürek mahkûmu dimdik durdu ve kendi ellerini inceledi. Dilsiz gencin kol altlarından eline bulaşan madde parmaklarından damlıyordu.

"Olamaz," diye fısıldadı. "Olamaz. Seni yanı başımda ölesin diye mi bu kadar taşıdım?"

Diğeri cevap vermedi. Ölümünden dönüş yoktu.

Veba bariyerleri aşmıştı.

25.

Çıplak gökyüzünün alçak kubbesi.

İlk bakışta otlar o kadar uzundu ki ıslak püskülleri kiremit dama ulaşmış sandı. Oysa otlar değildi sebebi, zira kararmış duvara yaklaşarak yakından inceleyince, yarıya kadar toprağın içinde olduğunu gördü. Etrafindan dolanıp kapıya ulaştı. Demir kapı yan yatmıştı, sadece alt menteşesi tutuyordu. Ferforje demir içeri yıkılacakmış ve altında kalan her şeyi gömecekmiş izlenimi veriyordu. İçerisi rutubetten kapkaraydı. Duvarları yosun kaplamıştı, Ot'un gözleri mekânın kasvetini delip geçerek etrafı seçebildiğinde, içerisinin mini minnacık hayvanların istilasına uğramış olduğunu ve sayısız yaratığın süregiden bir devinim ve vızıltıyla sonsuza kadar üremeye koyulduklarını fark etti. Aziz Sebastian yerde yatıyordu. Yüzüstü düşmüştü, kırmızı boyalı yanakları ve delikli uzuvları altında kalmıştı. Bir zamanlar kolu olan tahta parçasının yanına bir paçavra savrulmuştu. Evet, o da bir zamanlar flamasıydı, kuşkusuz. Diğer dilenci hâlâ ayaktaydı. Renkleri tamamiyle solmuş, kırılmış, yamru yumru olmuştu ama eli hâlâ bacağındaki o şişliği gösteriyordu. Pek uzun süre dayanamayacağı belliydi. Aziz Roch'un heykeli ise duvarla sunak arasına sıkışmış, o

sayede dik duruyordu. Ahşap çürüdüğünde, hatta daha önce demir kapı yıkıldığında, Sebastian'dan beter duruma düşecekti. Geriye sadece birkaç küflü tahta ve kıymık parçası kalacaktı.

Kırmızı kiremit damlı şapel, nemli kararmış duvarlarıyla yarı beline kadar toprağa batmıştı. Bataklık, rutubet ve zaman. Yutuvereceklerdi onu.

Ot, ıslak otların arasına attı kendini, batık dünyadan kurtardı paçayı. Hava yalnızca nemli değildi, kalın bir maddeyle yoğunlaşmıştı aynı zamanda. Göğsü sıkışıyor, ihtiyaç duyduğu temiz havayı, oksijeni bir türlü içine çekemiyordu. Rüzgâr istiyordu canı, bu ölümcül yoğunluğu başka yerlere, gökyüzüne, toprağın altına, nereye olursa olsun sürükleyecek, damarlarında, kanında, bütün bedeninde dolanan balçığı sulandıracak tatlı, serin bir esinti arzuluyordu.

Şapele tekrar bir göz attı. O ikisinin işi bitmiş, dedi kendi kendine. Burayı hatırladım. Daha önce buralarda dolaşmıştım. Bütün yolların buraya çıkıyor. Bütün iplerin ucu birleşiyor. Bütünlük sağlanıyor.

Biraz ilerideki dar, ot bürümüş yolun köprüye vardığını biliyordu. Solunda sıcak buhar yayan bir bataklık ve kıpırtısız yüksek sazlarla otların üzerinden akan dere, sağında sık bitki örtüsünün içinde pis kokulu, kuru ısırğan otları, tepesinde ıslak doku ile havanın tıkkı karışımını delerek ısıldayan inatçı güneş ve nihayet tepelerde ise tek tük makilik vardı. Bütün bunları bildiği için, pıhtılaşmış havada çan sesinin boğulmasına ve karşısına, sazdan çatıların siyah keplerinin ansızın çıkmasına hiç şaşırmadı. Çitlerin arasındaki dar patikadan ilerleyerek tahta bir kulübenin avlusunda bir şeyler ararken, yüksek sesle içerideki biriyle konuşan yaşlı bir adamın yanına vardı. Evden

bir kadın sesi bağırarak adama cevap yetiştiriyordu. Yaşlı adam, Ot'u fark etti ve bir adım geri çekildi.

"İçeri girme," dedi. "Sakın yaklaşayım deme."

Ot çitin yanında durdu.

"Azıcık şarap," dedi. "Bir yudumcuk kaynamış şarap."

"Yok," diye cevabı yapıştırdı ihtiyar. "Hiçbir şeyimiz yok."

Adamın gözlerinin parıltısı, duyduğu tuhaf korkuyu ele veriyordu.

"Vebalı değilim," dedi Ot.

Adam haç çıkarak gözlerini gökyüzüne çevirdi. "Kimse vebalı olup olmadığını bilmez," dedi.

Ot güldü.

"Benden korkuyor," dedi. "Bu kadar yol gelmişim."

Yolun ilerisinde bir meyhane olduğunu biliyordu, gözleri, baltayı kütüğe saplayan o iri yarı adamla o evi aradı. Ev boştu, kapısına kalaslar çivilenmişti. Kaçıyorlar, diye düşündü. Korkularından kaçıyorlar.

Akşamüstü meyhanenin kapısını çaldı. İçerisi boşmuş gibi yankılandı ses, kimse cevap vermedi. Kapıyı tekmeleyince dış kaplamalar çatırdadı. Yukarıdan bir pencere açıldı ve elinde şamdan tutan bir adam aşağıya baktı, solgun yüzü mum ışı-ğıyla aydınlanmıştı.

"Yer yok," diye seslendi. "Bu gece hiç yer yok."

Ahırda kalabilir miyim?" diye sordu Ot.

"Haydi yoluna," dedi penceredeki ses sakince. "Göğsüne yumruğu yemek istemiyorsan," diye ekledi.

Ot binanın etrafında bir tur attı ve saçak altına kıvrıldı. Uyku ağır bastı, gözleri kapandı.

Üzerinde birinin bakışlarını hissederek gözlerini açtığında, heyhat, hancının öfkeli yüzüyle karşılaştı. Adam elinde bir sopayla temkinli bir mesafede duruyordu.

“Seni serseri,” dedi. “Seni dilenci, dün gece ne dedim ben sana?”

Johan Ot gülümsedi, yavaşça kalktı ve gerindi. Diğer kuşkuyla süzüyordu Ot’u. Ot ciddi bir surat takınarak, sakince cevapladı:

“Bak ne diyeceğim hancı, o sopayla birçoğunu yerin dibine yolladığını biliyorum. Ama onların hepsi uykudaydı.”

Bir adım yaklaştı.

“Yaklaşma sakın,” diye bağırdı hancı, gerileyerek. “Sakın yaklaşayım, deme, hayvan herif.”

Ot’un tekrar gülmesi tuttu.

“Kolumun altındakini gösterirsem,” dedi, “benimle konuşur musun?”

Hancı bembeyaz kesildi.

“Gebertirim seni,” diye bağırdı. “Gebertirim seni.”

Johan Ot kollarını sıvamaya başladı.

“Bana dokunmadan, ben sana tükürmeden, nefesimi üzerine hohlamadan,” dedi, “nasıl gebertecekmişsin bakalım beni?”

“Hasta olsaydın,” derken hancının tereddüdü sesini yumuşatmıştı, “yaraların görünürdü, üzerlerinde iltihap olurdu.”

Ot başını kaşdı. “Demek sence vebalıyım,” dedi, “hiçbir yerimde görünmediği hâlde. Herhalde bilirsin ki, görüldüğü zaman zaten iş işten geçmiş oluyor.”

Hancı, bu fikri irdeler gibi, yaylandı durduğu yerde.

“Peki ne istiyorsun?” dedi sonunda.

“Hah, şimdi oldu,” dedi Ot, “şimdi konuşmaya başladık. Bir şişe şarap, biraz ekmek, biraz ardiç ve biraz sarımsak getirip avluya koyacaksın. Hepsi bu. Sana pek pahalıya patlamaz herhalde.”

Hancı dönüp içeri girdi. İçeride biriyle atıştığı duyuluyordu, az sonra elinde Ot’un taleplerinin tümüyle döndü.

“Al,” dedi. “Artık defol git.”

Ot hepsini toplayıp gömleğinin içine, ceplerine doldurdu. Hancı, ziyaretçinin kötü niyetli olmadığından emin olmuştu artık, rahatladı ve sohbe koyuldu.

“Geldiğin yerlerde veba vakası var mı?”

Ot gülmesin de ne yapsındı. “Birazcık var,” dedi.

Hancı da Ot’la birlikte sırttı. “Elbette,” dedi. “Birazcık olması vebanın karakterine uymuyor. Ya vardır ya yoktur. Bir berduş olarak iyi bir insana benziyorsun. Başına türlü felaketler geldiğine bahse girebilirim. Bir kalyondan ya da başka bir feci ölüm fermanından paçayı kurtarmış olabilirsin...”

“Sana beni ele verebileceğin bir bilgi vermem,” dedi Ot. “Bugünlerde bir kürek mahkûmunun, bir testi su kadar olsun değeri yok. Eğer aklımdan beni gammazlamayı geçiriyorsan, unutma ki, kürek mahkûmunun kolu uzundur, adaletinkinden bile uzundur.”

“Hayır, hayır,” diyerek içtenlikle başını salladı hancı. “Ben soru sormam. Başkalarının işine burnumu sokmam. Başkalarının işine karışmaktan hoşlanmam. Ama bir dakika,” diye sürdürdü bir suskunluktan sonra, “bir şey takıldı aklıma. Bu karanlık suratını daha önce görmüş gibiyim.”

“Ben de seninkini gördüm,” dedi Johan Ot, arkasını dönerken, unut gitsin dercesine elini sallayarak ve hancıyı öylece orada bıraktı.

Dışarıda, önde, üzerinde çarınha gerilmiş İsa'nın olduğu kocaman bir haç ve altında anası duruyordu. Ufukta bir sıra evin damları belirmişti bir çizgi hâlinde. Bakire Meryem mavi bir pelerin giymişti, başında kukuleta, yüzünde şefkatli bir ifade vardı ama tepesindeki, kanlı elleri doğudan batıya uzanan acılar içindeki oğluna kıyasla küçüktü. Ayaklarının dibinde uyuyan kişiye ve bu tanıtanılmaz adamın haça bağladığı atına bakıyordu sevecenlikle. Johan Ot uyuyan adamı topuklarından dürttü. Adam sıçrayarak uyandı ve kamasını eline aldığı gibi fırladı.

“Allah kahretsin,” dedi. “Gelen geçen gariban dilencilerin maskarası olduk.”

Johan Ot, adamın yanına oturdu, şarabından bir yudum aldı ve adama ikram etti. Hayret, ilk defa birini yanından kaçırmamış, anında uzaklaşmasına sebep olmamıştı. Yine de Ot'un ikramını geri çevirdi adam.

“Teşekkürler,” dedi. “Kendiminkini içerim.” Atının yanına gidip şarap tulumunu aldı.

“Haklısın,” dedi, “en iyi öyle korunuyor insan.”

“Sarımsağı da unutmamalı,” dedi Ot. Diğeri başını salladı.

“Hayır,” dedi. “Pelinotunu, anasonu ve kediotunu.”

“Herkesin tedbiri farklı,” dedi Ot.

“Herkesin tedbiri farklı,” dedi atlı adam.

Korkuya teslim olmuş bu topraklarda, tıpkı kendisi gibi dolanan bu gezginle iki çift laf edebileceğini anladı Ot. Hatta birkaç faydalı bilgi edinebilirdi. Hiç olmazsa bu adamın gözlerinde o salakça dehşet ifadesi yoktu.

“Öbür tarafta başladı mı?” diye sordu Ot. Adam tulumdan bir fırt çekti.

“Henüz başlamadı,” dedi. “Yerinde olsam o tarafa geçmek için acele etmezdim. Korkudan kafayı yemiş durumdalar.”

Ot’a, aslında altın kalpli olan bu yöre halkının tuhaf bir âdeti olduğunu anlattı. Otuz yıl önceki son veba salgınında, bir hâller olmuş onlara, kilisenin önünde geniş bir çukur, daha doğrusu bir mezar kazmaya karar vermişler. Ayin esnasında kiliseden ilk ayrılan kişiyi oraya gömeceklerine ant içmişler. Annesini evde, hasta yatağında bırakan bir genç kız varmış. Kız dışarı koşar koşmaz gözünün yaşına bakmadan gömmüşler. Diri diri. Başka bir yerde de sevgilisinin yanından evine dönen bir genci yakalayıp diri diri gömmüşler. Civar köylerden birinde, korkudan sapıtanlar, yine aynı şekilde bir adamı tahtalı köye yollayacaklarmış az kalsın. Bu gömme âdetinin onları bir defasında kurtardığına inanıyorlarmış. Zavallı kızcağız için elbette üzölmüşler ama elden ne gelirmiş?

“İşte durum bu,” dedi adam, “iyisi mi sen buralarda tek başına dolaşma.”

Sözlerinin nasıl bir etki yaptığını anlamak için sustu. Johan Ot alnında öbek öbek biriken teri sildi. Yorum yapmadığını gören adam, atına atladı.

“Şurası bir gerçek,” dedi adam, “şimdiye kadar vebayı uzak tutmayı başardılar. Oralarda bir düzen var. Kanunlar harfiyen uygulanıyor, insanlar inançlı. Keşke şu gömme sevdasından vazgeçseler...” Johan Ot, elini, aldırılmaz gibi salladı ve dişini gıcırdattı.

“Beni gömemezler,” dedi. “Ben o işte yokum.”

“Yakamazlar, asamazlar, açlıktan öldüremezler,” diye sürdürdü Ot; diğeri, “Tanrı korusun,” dedikten sonra atının üzerinde hana doğru uzaklaşırken. Ne şimdi ne de bundan sonra.

Bundan sonra olaylar huzurlu bir eve dönüş sahnesiyle tatlıya bağlanacak derken, beklenmedik bir gelişme oldu.

Ot, tüm öğleden sonra köyün tepesindeki korulukta saklandı. Hava kararınca belli bir eve yöneldi. Ortalıkta kırılgan bir sessizlik hüküm sürüyordu. Ne bir köpek ne de insan sesi duyuluyordu. Evin pencereleri de kapısı gibi çivilenmişti. Ot, kalaslardan birini sökmeye giriştiyse de ahşap öyle inledi, paslanmış çiviler yüzünden öyle feci bir gacırtı koptu ki vazgeçti. Yıkık dökük dama çıkabilmek için ağaca tırmandı. Hasır damda koca yarıklar açılmıştı. Kendini, açıklıktan evin içine yavaşça bırakırken, ellerinin altında bir şeyin bel verdiğini hissetti ve aşağı düştüğünde üzerine çöken toz bulutu tekrar havalandı. İçerisi haraptı. Kim bilir ne gürültü patırtı çıkarmışlardır burada, diye düşündü. Ev, son çivisine kadar yağmalanmıştı. Yalnızca duvarların nemi ve yerin pisliği kalmıştı. Ot, kalın köylü ceketini çıkardı, yere serdi, üstüne oturdu. Sırtını duvara yasladı.

Gece yarısı dışarıda bir hareket oldu. Evin etrafında biri dolanıyordu. Sonra arkadan, pek yakınından bir ses geldi:

“İşte, burada,” dedi birisi ısrarcı bir ifadeyle, sesini yükseltmeden, “biri damdan içeri girdi. Lanetli evde biri var.”

Ot bir anda ayağa fırladı. Duvara yapışıp nefesini tuttu. Penceredeki kalaslardan biri gıcırdadı. Derken bir tanesi daha yerinden oynadı ve içeriye bir kafa uzandı. Bir sağa bir sola çevrildi ve Ot o an, o meraklı fırladak kavunun alnının ortasına bir yumruk savurmamak için zor tuttu kendini. Sonra kafa çekildi.

“İçeride kimse yok,” dedi dışarıdaki.

“Ama birinin girdiğini gözümle gördüm, onları gördüm,” diye dayattı öbürü.

“Yok bir şey,” dedi kafasını az önce cellada teslim eden. “Artık bir şey yok. Yarın hâkime rapor ederiz. Lanetli evi arada yoklarız. Belli olmaz, içeri her an tehlikeli bir mahlûk girebilir.”

Pencereyi tekrar çiviledikten sonra uzaklaştılar. Ot bir süre daha dinlendikten sora günün ilk ışıklarıyla oradan ayrılmaya karar verdi. Ama nasıl? Zıplayıp bir saman demetine tutunarak kendini yukarı çekmeyi denedi. Kapı ve pencereler sıkıca çiviliydi. “Lanet olsun,” dedi, “kendimi kendi evime hapsettım galiba.” Odanın ortasında durdu ve düşündü. Damdaki deliklerden içeri beyaz huzmeler hâlinde sabah güneşi giriyordu. Az öncekilerin yanlarında alet edevat taşımaları ihtimali olmadığına göre, pencereye söktükleri çivileri takmışlardı gene. Bir taşla falan çakmış olmalıydılar. Kamasını iki tahtanın arasına sokup kanırttı. Ahşap gıcırdadı. Elleri kızarana kadar yumrukladı, sonunda kalası oynatmayı başardı. Ceketiyle şişesini dışarı attıktan sonra açılan delikten çıkmaya çalıştı. Bir an sıkıştığını sandı. Epey debelendi. Bu yıkıntının penceresinde kısıkvrak yakalanırsam vay hâlime, diye düşünürken var gücüyle öyle bir silkelendi ki delikten balık gibi kayarak ıslak otların üzerine yuvarlandı.

Geri dönmesine döndü ama olaylar beklenmedik bir gelişmeyle bağlandı sona.

Şehre geldiğinde toplu cinnet yaşandığını ve her şeyin terk edildiğini görmüştü. Şimdiye kadar hastalık ya arkadan gelmiş ya da beraber ilerlemişti onunla, oysa bu defa bir adım öndeydi.

Ne barikatlar, ne karantina merkezleri, ne veba komiserleri ne de içten dualar hastalığı durdurabilirdi, genç kızları diri diri gömerek bile kurtulamazlardı. Issız ve karanlık şapel köşe-

rinde bir başlarına, zehirli buğulara karşı yaşam mücadelesi veren Sebastian ile Roch bile durduramazdı.

Şehrin kapısında bekçi yoktu, güvenlik tedbirleri kaldırılmıştı. Her şey bir anda çökmüştü. Şehrin dışına uzanan bir kabile çayıra doğru ilerliyordu. Kabile üyeleri son derece ağır hareketlerle tanrıya yakarıp merhamet dilenirken aslında havaya mikropoların yağlı, yapışkan maddesini yayıyorlardı. Tepeleme hurda eşyayla dolu at arabaları geçiyordu ağıt yakanların yanından. Kimi girmeye kimi çıkmaya çabalıyordu. Kimi sokaklarda koşuşturuyor kimi kendini evine kapatıyordu. Askerler kimseye söz geçiremiyor, muhafızlar silahlarını fırlatıp atıyorlardı.

Herkes kendi başının çaresine bakacaktı.

Şehir kafayı yemişti.

Panik, insanları teslim almıştı. Kaos, işi bitirecekti.

Bir grup vurduymduymaz kendilerini meyhaneye attılar. Mahzenden çıkardıkları fiçileri yuvarladılar ve şaraba yumuldular. Mutlu ve sarhoştular dışarı çıktıklarında.

Johan Ot çaktırmadan bu en çılgın, en şenlikli gürüha dâhil oldu. Ve işin iç yüzünü öğrendi.

Olay o gece patlak vermişti.

Çelişkili söylentiler dolanıyordu ortalıkta. Kimi düzinelerle ölüm vakası olduğunu kimi ise ölümlerin daha yeni başladığını iddia ediyordu. Hastalık, karantina merkezinde patlak vermişti. Yok, hayır, birkaç gün önce bir rahibenin yatağına kedi girmişti. Hücreye girdiklerinde kadın çoktan kararmıştı. Hayır, bir tüccar bir gece handa kalıp ayrılmıştı. Peşinden, eyalet başkentinden gelip aynı yatakta yatan bir subay, ruhunu teslim etmişti. Veba, Hırvat subayın kürk paltosunda gizlenmişti. Tüccarlar getirmişti o paltoyu. Bir gecede devran dönmüştü. Daha dün ortalık süt limandı, kimsenin aklının ucundan geçmezdi. Daha

dün pazar yeri cıvı cıvıldı, mahkemede bir dava görölüyordu, dükkânlar, atölyeler açıldı. Ne var ki, dün gece kara beneklerle kaplı bir ceset bulunmuştu. Veba pis suda pusuya yatmıştı. Havayla taşınmıştı.

O sabah yetkililer gerçeği saklamaya ve asayişini korumaya çalışmışlardı. Ama artık iş işten geçmişti. Haber bir anda yayılmış ve halk, tarifi imkânsız bir paniğe kapılmıştı.

Tanrının öfkesi vade tanımamıştı. Kimliğini gösterip, işte geldim, der demez paldır küldür girişmişti işe.

Kimsesizler, kulübelerine kapandılar. Her şey olup bittikten sonra çürümeye yüz tutan leş kokulu kalıntıları bulunacaktı.

Vur patlasın çal oynasın taraftarları meyhanelere doluştular. Gelsin kadınlar, gitsin şaraplar. Bütün bariyerler yıkılmıştı. Herkes eşitlenmişti. Kimse kimseyi taciz etmiyordu. Herkes bulunduğu yere çakılmış, ortak kaderi kabullenmişti.

Dost dostunu, karı kocasını, evlat ana babasını terk etmişti. Bir günde meyhaneler ağzına kadar dolmuştu. Tanımadıkları bunca oyuncunun, müzisyenin, hatta fahişenin, kürek mahkûmunun nereden çıktığını anlamamıştı kimse. Hepsi dört bir yandan bu çılgın anafora kapılmıştı.

Sokaklarda terk edilmiş çocuklar dolaşmaya başlamıştı. Fransisken rahipler vebalı evleri çivilemişti.

Büyü meraklısı üşütükler ve kendini kırbaçlayan kabileler belirmişti yine sağda solda. Soyguncular ve dilenciler de. Cadılar iksirlerini çıkarmışlardı piyasaya. Zehirciler zehirlerini pazarlamışlardı.

Delişmen naralar, kakofonik şarkılar, din karşıtı, ağza alınmayacak küfürler.

Bir anda bütün dengeler bozulmuştu. Kaos ve yaygın cinnet halvet olmuştu.

Johan Ot tam zamanında gelmişti. Sonunda başa dönmüştü. Her şey son sürat yıkılıyor, kaçınılmaz son, mahşer günü yaklaşıyordu.

Kaos ve cinnet iki gün sürdü. Üçüncü günün sabahı şehre önce askeri birlikler, peşlerinden de Fransisken rahipler, veba komiserleri, resmi görevliler, gönüllüler ve mahkûmlar sökün ettiler, bu sonuncu gruba ıslah olduklarını kanıtlayabilmek için bir fırsat verilmiş, iş imkânı tanınmıştı. Düzenin sağlandığının ilk göstergesi, bazı evlerin kapılarına ve pencerelerine çizilen kocaman beyaz çarpı işaretleri oldu. Sokaklarda dumanlar tütmeğe başladı. Yetkililer mikroplu evleri önce ardıc dumanına boğdular, ardından iyice havalandırdılar. Ateşler yakıldılar. Ateşleri yakmak için avlulara ve evlerin kapılarının önüne odun yığıldılar. Yığıntılara paçavralar, giysiler, ev eşyaları atıldılar. Mübaşirler evlere kilit vurdular, kalaslarla çivilenmedik yer bırakmadılar. Nehir kıyısındaki bazı evleri boşaltıp karantina merkezine çevirdiler. Eczacıları görev başına çağırdılar, tohumları öğütmeye, tozları kaynatmaya, iksirleri damıtmaya zorladılar. Berberleri toplayarak hamamlarda hastalarla ilgilenmeye ve mikroplu kanlarını akıtmaya mecbur tuttular. Hastalığı en fazla şüphe uyandıranlar ise tecrit edildi ve mahkûmlara da, bu kişilere, uzun sopaların ucunda yiyecek sepeti uzatmak düştü.

Yönetim her ne kadar vebayı şehre sokan suçluyu saptayamamışsa da karmaşayı kontrol altına almış görünüyordu. Titiz ve derinlemesine bir soruşturma başlattılar. Hastalığın merkez üssü bulunup yok edilmeliydi. Veba bir yerde kuluçkaya yatmış, uç göstermiş olmalıydı, bu musibetin kaynağı işte orasıydı.

Deliller, şehir kapısının yakınında bulunan, daha ziyade varlıklı tüccarların müdavimi olduğu bir meyhanede yoğunlaşıyordu. İşi önce bağlıyorlar sonra da bu zorlu dönemde (ya da belki bu açıdan bereketli dönemde) hiç darlığı çekilmeyen çitır fahişeler eşliğinde ıslatıyorlardı. Yetkililer, hancıyı ve henüz şehri terk etmeyen kim varsa prese vidaladılar. Haber hemen yayıldı. Anlaşılan, hastalığı sahte belgelerle barikatları aşan tüccarlar getirmişti. İçlerinden birinin, siyah çıbanlarla ve sevimsiz apselerle kaplı cansız bedeni bulunmuştu yatağında. Hancı olayı örtbas etmeye çalışmıştı. Cesedi gece karanlığında nehre atınış, giysilerini ve yatak takımlarını gizlice yakmış, küllerini de toprağa gömmüştü. Siftirik hancı ve suç ortakları böylelikle olayın kapanacağını sanmışlardı. Oysa artık çok geçti. Hastalık patlak vermişti. Suça kaşanlar neticede çıkan karmaşada çoktan şehri terk edebilecekleri hâlde, bu cinnet anında kimsenin bu işi soruşturmakla uğraşacağına ihtimal vermemişlerdi. Suçlular kafayı çekip sefahate daldıklarında yakayı ele vermişlerdi. Hancıyla birlikte hesap vermesi gereken söz konusu tüccarı, bir fahişenin üzerinden ve içinden fiilen çıkarmak zorunda kalmışlardı.

Adamın daha ilk duruşmada, herhangi bir baskı uygulanmasına gerek kalmaksızın, verdiği şaşırtıcı ifadeyle durum açıklığa kavuşmuştu. Adamın içine iblis girmişti. Saldırgan ve utanmaz bir tavır sergilemiş, suçunu edepsizce reddetmiş, tanrının suçluyu asla ama asla cezasız bırakmadığını ileri sürmüştü.

Haber anında şehre yayıldı. Bütün han masalarında o akşamın konusu, kuduruk veba tohumu ekmek için halkın arasına karışan şeytanın elçisiydi. Üstelik vebanın yalnızca akıl fukaralarını ve günahkârları vurduğunu öne sürmüştü. O gece öfkeli gruplar kafayı çekip sokak gösterileri yaparak o tüccarın başını istemişlerdi. Oyuncularla çalgıcılar veba mikrobunu

dilenci çıkınının içinde şehirden şehre taşıyan tüccara bir yergi ezgisi bestelemişlerdi bile. Şeytanın rolünü de es geçmeden.

En şaşırtıcı olan ve daha ilk duruşmada ortaya çıkan şüpheleri doğrulayan ise, vebanın bir süreliğine yeraltına kaymış olmasıydı. Tamamiyle kaymamıştı elbette ama ilk gün verilen on kurban karşılık, şeytanın elçisinin yakalandığının ertesi günü yalnızca beş kişi hayatını kaybetmişti. Oysa veba komiserlerinin edindikleri engin tecrübeye ve bilgiye dayanarak yürüttükleri tahmin, kurban sayısının çok daha yüksek olması gerektiği yönündeydi. İşte bu, belanın kaynağına ulaşıklarının ispatıydı. Yılanın başını yakalamışlardı. Ezmek kalmıştı.

Neşesi yerine gelen ahali sabah olunca yetkili mahkemenin kararı açıklayacağı belediye binasının önünde toplandı, ardından şüphesiz sanık sokaklarda dolaştırılarak darağacına, nehre ya da kazığa götürülecekti. Girilmesi yasaklanan evler açılmıştı ve sağlıklı vatandaşların yanı sıra yüksek ateşten titreyenlerle birlikte köylüler, askerler, memurlar, Fransisken rahipler, kadınlı erkekli, çoluklu çocuklu bir kalabalık, şehre kötülük tohumlarını getirdiği için layığını bulan ve böylece sonunda tatlıya bağlanan şanssızlıklara yol açan canavara göz atmak için itişip kakışıyorlardı. Evinden çıkmayıp sokaklardaki ve meydandaki şenliği araladıkları panjurlarının gerisinden seyretmekle yetinen aşırı şüpheli bir kesim de yok değildi. Veba baş komiseri, halkın, evinden çıkmamasını talep eden genelgeyi boşuna yayımlamıştı, şeytanın elçisi suçlunun layığını bulacağı, ölüme yollanacağı gün, bugün değil miydi? Gagalı maskelerini takan tabipler ve Fransisken rahipler, halka katliamın henüz sona ermediğini, şeytanın elçisi bir kere tohumları saçtıktan sonra kırımın mutlaka süreceğini boşuna anlatmaya çalıştılar. Hiç laf anlamıyorlardı. Herkes dışarıya hücum etmişti. Fransisken rahiplerin kollarını kaldırarak salladığı ardıc otu ve şarap,

hatta sarımsak ve baharatlı tütsü kokusu sinmişti havaya. Ama en çok şarap kokusu. şehrin sakinlerinin çoğunluğu güvenliği tehdit edecek derecede sarhoştu ve askerler halkı yatıştırmaya uğraşmaktan yorgun düşmüşlerdi.

O sırada hayret verici taze bir haber girdi dolanıma. Johan Ot'un şarabını yudumladığı meyhaneye kadar ulaştı. O gece, ekspres ulaklar, sabıkalı tüccarın soruşturmasına ilişkin yeni delillerle ıkagelmişlerdi. Hükümlü hiçbir şeyi reddetmemişti. Hatta suçlamaları gözden geçirmiş ve her birini tek tek kabullemişti: Evet, şeytanın yuvasında doğmuştu. Büyükannesi diri diri kızartılmıştı. Kadının, üzerinde kuluçkaya yattığı iblislerin soyu devam etmişti. Hata asılı İsa'nın gözlerini oymuş, sonra da elbette kr olmuştu. Anneleri, evlatlarını gebertmeye zorlamıştı. İnsanlara derilerinin soyulmasına yol açan iksirler vermişti. Başka cadılarla el birliğiyle bir köylüyü ldrmştu. Artık her şey gün gibi açıktı. En ufak bir şüphe kırıntısı kalmamıştı.

Suçluyu belediye binasının yüksek kemerli kapısından geçiren, daha doğrusu ite kaka dışarı çıkaran muhafızlar, uzun pelerinler, uzun deri eldivenler giymişlerdi, yüzleri ise kocaman maskelerin gerisinde görünmüyordu. Küçük deliklerden yalnızca gözleri ve dudakları seçiliyordu. Onları uygun bir mesafeden türlü rütbe nişanlarını takip takıştırmış yargıçlar, daha arkadan ise müdahale ekipleri ve veba komiserleri takip ediyordu. İlk halkayı ardı ttss taşıyan Fransisken rahipler, ikinci halkayı ise ellerinde mızraklar ve coplarla askerler oluşturuyordu. Silahlarını önlerine çıkan dürüst ve iyi yürekli insanlara sallamaktan, hatta denk gelirse n sıradakilerin kafalarına vurmaktan kaınmıyorlardı ki, kafilelerken şeytani cenabetin çevresi boş kalsın.

Kafile, avluyu katederek belediyenin kapısından çıkınca halk öfke ve coşkuyla tezahürat yaptı. Her biri, canavarın yüzüne fırlatmak üzere elinde bir haç, minik bir Aziz Sebastian, Aziz Roch ya da Azize Rosalia ikonası, bir Bakire Meryem heykelciği, resmi veya en azından bir taş, bir tahta parçası, sert bir nesne tutuyordu.

Muhafızlar o alçağı topal bir eşeğin çektiği bir arabanın içine ittiler. Yargıçlardan biri bir duvarın üstüne çıktı ve elindeki belgeyi havaya kaldırdı. Okumaya başladı. Susturulamayan bağırtilar arasında söylediklerinin tek kelimesi duyulmuyordu.

Ardından kafile yoluna devam etti.

Johan Ot yarı boş meyhanede oturuyordu. Sünger gibi içmişti, başı, saçlarını ara sıra okşayan ama çoğu zaman donuk bakışlarla dışarıdaki koşuşturmayı seyre dalan sere serpe yayılmış bir kadının kucağına düşüyordu. Artık mola vermiş birkaç çalgıcı da bir köşede uyukluyordu. Meyhane yıkıma uğramıştı. Sandalyeler kırılmış, duvarlara, camlara yemek artıkları fırlatılmıştı, yerleri kaplayan kırık testilerden şarap damlıyordu. Bütün işaretler şenliklerin sonuna gelindiğini gösteriyordu; ilmik, tüccarın boynunu güzelce sıkacağı an asayiş sağlanacak, kürek mahkûmları, fahişeler, asker emeklileri ve çalgıcılar enkazla birlikte süpürüleceklerdi.

Dışarıda, belediye binasının önünde toplanmaktansa bu özel gün münasebetiyle ellerinde şarap maşrapalarıyla sokaklarda sarhoş şamatası koparanlar, naralar atanlar da vardı, o alçağın meyhanenin önünden geçişini seyrettikten sonra içeri girip ölümüne kadeh kaldıracaklardı. Sesleri, yokuş aşağı inerek yaklaşan öfkeli güruhun dayanılmaz gürültüsüyle birleşiyordu. Davullar, feryatlar, ilahiler, dualar, küfürler birbirine karışıyor, iç içe geçiyor, dev bir tsunami dalgası gibi ilerliyordu. Johan Ot

kalktı ve masaya tutunarak dengesini buldu. Kupasını aldı, bir dikişte içti ve titrek bacaklarının üzerinde sendeleyerek kapıya yaklaştı. Tam o sırada dev dalga binayı vurdu ve yer yerinden oynadı. Kapının önünde itiş kakış yaşanırken içeriden biri seslendi: “İşte geldi, İşte geldi!” Evet, gelmişti. Kafaların tepesinde, içkiden hafifçe kızarmış, alnındaki kesikten yanağına kan sızan genç bir surat sallanıyordu. Hükümlü yaklaştıkça Johan Ot’un çevresindekiler ellerindeki haçları, kutsal ikonaları dudaklarına basturdılar. Gürültü artık en üst seviyeye ulaşmıştı, kalabalığın dalgası Ot’u duvarın dibine savurarak ezdi. Ot’un kulağına geldiği kadıyla, herifin tepeden, kıyametleri koparan öfkeli kalabalığa, “Hepiniz ahmaklığınızın, gaddarlığınızın pisliğinde boğulacaksınız,” benzeri bir şeyler haykırdığına bakılırsa, arabanın üzerinde hırlayan canavarın derisinin altına tek başına, çılgınlar gibi, ümitsizce tepinen iblis girmişti şüphesiz.

Ama aynı anda Ot’un zihninde eski günlerden bir anı kınntısı çıktı. Öylesine güçlü bir algıydı ki bu, şiddetli bir kasılmayla tepeden urnağa sarsıldı. Bu ani aydınlanmayla midesi bulandı ve o dakika ayıldı. Duvara tutunmak zorunda kaldı. Keskin bir düşünce bıçak gibi saplandı iç organlarına.

Düşünce, İ. Adam’la örtüştü, şekillendi, önce bağırsaklarından göğsüne yükselen yangın, ardından ağzından çıkan kor oldu bu İ. Adam.

Ot, yolunu kesen sarhoşu itekleyerek uzaklaşmakta olan uğultulu topluluğun peşinden koştu. Tekrar, İ. Adam’ın aralıksız haykırırken şekilden şekle giren yüzünü görebilecek kadar yaklaştı.

Dirsek darbeleriyle insan duvarını aşmaya çalıştı. “Hey, Adam!” diye seslendi, “aptallık ettin, itirafa ne gerek vardı, lanet

olası gerizekâlı, sen öyle şeylere inanmazsın, asla inanmadın, Adam, dur, bekle, kafayı mı yedin, neler yumurtladın onlara?”

Duvar sağlamdı. İnsan selini geçemedi, sesi bile o korkunç hengamede yitip gitti. Tüccar, haykırışlarıyla halkı öylesine galeyana getirmişti ki güruh, onu parke taşlarının üzerine indirip derisini yüzmüyorsa askerler ve Fransisken rahipler sayesindeydi.

Johan Ot, insan duvarına bir saldırı daha gerçekleştirdi. Önüne geleni ısırp yumruklayarak at arabasına yaklaştı. Hükümlüyle bir an göz göze gelir gibi oldu. Sanki bakışları karşılaştığı hâlde onu tanımamıştı İ. Adam. Buz gibi bir ifadeyle baktığı Ot'u görmedi.

Derken, kalabalık, arabayı sardı. Dalga, Ot'un üzerinden geçmişti. Yolunu kesen duvar etten değil tuğladan örülüydü sanki, öylece kalakaldı. Fırsat yakalayamadım, diye hayıflandı, benim de cadı yuvasında doğduğumu, benim de içime şeytan girdiğini söyleyemedim ona.

Şeytan'ın elçisini çevreleyen güruh caddenin ucuna ulaşmıştı. Kolların arabaya uzandığını gördü Ot. Biri İ. Adam'ı yakalamayı başarmıştı. Ne yazık ki yere serilmekten kurtulamayacaktı.

Ama linç edilmedi. Görevliler işi sıkı tuttular. Sürecin hak ve hukuk çerçevesinde sonlandırılmasını sağladılar. İ. Adam'ı astılar, cesedini bir torbaya tıkıp ağzını diktiler ve nehrin dibine yolladılar.

Şehir yönetimince, müdahale timi desteğiyle, hak ve hukuk çerçevesinde kapanan son dava oldu bu. Zira aynı gece veba, görülmemiş şiddetle saldırıya geçti.

Halk meyhanelerde ve sokaklarda kendini içkiye verdi. Şeytan dölünün kökü kazınmıştı, daha doğrusu, hancı gerekli sağlık ve hijyen tedbirlerini almamış olmaktan yalnızca birkaç

yıl hapse mahkûm edildiğine göre, şeytan dölünün bir uzvu kesilmişti; şehir, büyücü tohumundan arınmış, hastalığın merkez üssü imha edilmiş, yılanın başı ezilmişti.

Ama gecenin ilerleyen saatlerinde, halk cümbüşün zirvesindeyken, bir huzursuzluk patlak verdi. Gagalı maskeler takmış hekimler ve Fransisken rahipler belirdi sağda solda. Ellerindeki uzun kancalarla evlerden şişmiş, kararmış, kokmuş cesetler çıkardılar. İlkten tek tük vaka göze çarpmıştı; sanki son birkaç darbeydi, katilin son nefesini verirken kara yumruğunu savurup yere indirdikleriydi. Ne var ki çok geçmeden bu gecenin bütün gecelerden daha acımasız olduğu anlaşıldı. Birkaç kişi sokaklarda kusarken, birkaçı da meyhanede yere yığıldı. Hayır, bu sarhoşluk bulantısı değildi. Bu düpedüz vebaydı.

Bu defa şehir zıvanadan çıktı. Sarhoş bir guruh, “Bırakın çıkalım, hepimiz burada geberip gideceğiz,” nidalarıyla şehir kapısına dayandı. Kapı kilitliydi, surlarda arkebüzü muhafızlar bekliyordu. Birkaç patlama sesi duyuldu, ardından halk, belediye binasına hücum etti. Binayı taşladılar. Ama kimse kapıların açık mı yoksa ölümcül hastalığın şehir dışına yayılmasını önlemek amacıyla kapalı mı tutulacağı konusunda halkı aydınlatmadı. Çünkü tek tük belediye görevlisi kalmıştı hayatta. Yargıçlar, veba komiserleri, icra memurları, kâtipler, savcılar ve cellatlar da dâhil olmak üzere geleneksel dava ziyafeti için toplanmış olan herkes, teker teker, karga gagalıların ve Fransiskenlerin uzun demir kancalarının ucunda dışarı çekilmişlerdi. Cansız. Hayatta kalanlar, kendilerini, önüne muhafız diktikleri bir odaya kapatmışlardı.

Şehir hâlâ birinin yönetimindeydi; biri askerlere emirler yağıdıyor, asayişi sağlamaya çalışıyordu ama halk bu kişinin kim olduğunu bulamamıştı bir türlü. Gitgide daha fazla hasta, sağlıklı kişilerin arasına karışıyordu. Dilleri dolanıyor, sende-

lıyor, duvarlara sarılıyor, korkudan kendini bilmez bir hâlde emekleyerek kuytu köşelere saklanıyorlardı. Kimisi kusarak kimisi ishaliyle ortamı zehirliyordu. Acı içinde, iki büklüm, bağırsaklarının parçalandığını haykırıyorlardı.

Sokaklarda, arka odalarda öldüler.

Sabaha karşı halk dağılmış, evine, ahırına, barakasına çekilmişti.

Fransiskanlarla karga gagalılar, cesetleri, uzun demir kan-calarının ucunda, altında cehennem ateşi harlanmışçasına dumanı tüten, devasa veba çukurlarına sürüklediler.

Dayanılmaz bir koku yayıldı.

O gece şehir otuza yakın ölü verdi.

Meyhaneler arsızlık, ahlâksızlık, cinnet ve suç odaklarına dönüşmüştü.

Normal zamanda, yani şeytana uymadığı zamanlar, sade vatandaşın mesafeli durduğu onca mahkûmun, fahişenin, dilencinin, ateş hokkabazının, zehircinin, çingenenin, kesik suratın, kötürümün hangi mağaradan kopup geldiğini anlamamıştı kimse. İşte bu kesim kaplamıştı ortalığı, insanlığın karşılaştığı böylesi bir felaketin son sahnesinde. Yetkililer yaşlı bir cadının tutuklanması emrini vererek ve konuyla ilgili dava açılması talebinde bulunarak otoriteyi tekrar tesis etmeye yeltendilerse de artık bu konular kimsenin umurunda değildi. Kaç yıldır bu haşeratı adalet kulelerine hapsediyor, küreğe mahkûm ediyor, burunlarını, kulaklarını kesiyorlardı, kaç yıldır onları yakıyor, asıyorlardı ve işte sonunda bu insan posaları bataklıklarından çıkmış, çılgınlar tekkesine dönüşmüş meyhanelere sürünerek doluşarak, sade vatandaşın arasına karışmışlardı. Evet, bir anda herkes eşitlenmişti. Kimse kimseye yan gözle bakmıyordu.

Deliler gibi içtiler, eski iksirci ustaların yanlarında getirdikleri yalamuk, ardıç meyvesi, sarımsak, radika, yer meşesi, limon kabuğu, sedef otu ve böğürtlenden oluşan karışımı yuttular. Brendi, yağ ve pelin otu şarabını da mideye indirmeyi ihmal etmediler. Durup durup içtiler, kadınlara utanmazca yanaştılar, yüzlerine maskeler taktılar, paralarını saçtılar. Kimse kimseye verecekli değildi. Kimse kimsenin bir şeyi olmuyordu. El ele vermiş, sonlarını, vebanın soğuk öpücüğünü bekliyorlardı.

Kimse, o gün boynuna ilmi geçirildikten sonra nehre atılan tüccarı hatırlamıyordu bile. Artık görevini boşlamış bir Fransisken rahip sapıtmış, etrafa vebanın elçisinin aslında Tanrı'nın elçisi olduğunu, Şeytan'ın değil, Tanrı'nın elçisi olduğunu ilan ediyordu ama dinleyen yoktu. Johan Ot, adamın sümüksü bir akıntı sızan çakmak çakmak gözlerini fark etti; anladı ki, o da gidiciydi.

Ot'un kendine ilişkin emin olduğu bir şey vardı: Ben yoktum ve yokum. Önünde bir kupa şarapla çılgın cümbüşün ortasında oturdu, karın boşluğunda ateşlenerek göğsüne tırmanan acıya kulak verdi. Acı, kalbini kaskaca aldı. İ. Adam'ın alkolden şişmiş suratı gözünün önünden gitmiyordu, bir de alnından sızan kan. Haykırışları ve korkudan canavar kesilmiş, kıskırtılmış içkili kalabalığa bir başına ümitsizce direnişi. Sonunda sesler, kesilene kadar, uzun bir süre Ot'un beyrinde yankılanmaya devam etti. Aniden çöken sessizlikte, gözünün önünde mahşer gibi izdiham sürerken şarap kupasına bakakalmıştı. Tam bir sessizlik hüküm sürmekteydi; ahali hiç ses çıkarmadan savruluyor, sürükleniyordu. Korkulu kalabalık, Batı Denizi'nin sessiz ama tekinsiz dalgaları gibi salınıyordu.

Ot, sessizliğin içinde ayağa kalktı, bütün eciş bücüş suratların ve maskelerin, önüne uzanan parmakların yanından geçti.

Dışında akşam havası basıktı, sıkıntılıydı. İçkisini dudaklarına götürürken, çıplak gökyüzünün alçak kubbesini bir uçtan diğer uca taradı. İçi geçti, duvara yaslandı. Bacakları bedenini taşımakta ne kadar da zorlanıyordu. Kasları yağa dönüşüyor-muş, boşaliverecekmiş gibi gevşiyordu. Tuhaf bir korku sardı içini, göğsü sıkıştı. En son, diye düşündü, en son ne zaman korkuya kapılmıştım? Binanın etrafında dolandı, aynı anda bir karaltı da onun çevresinde geniş bir yay çiziyordu. Avluda, ahır kapısının, ağzına kadar açık olduğunu gördü. İçerisi aydınlıktı. Işığa doğru ilerledi. Sönmekte olan bir ateşin nazlı ısıltısı tit-reşiyordu. Kucak dolusu samanı güçlkle yüklendi, korlaşmış ateşin üzerine attı; alev canlanarak geniş, boş ve sessiz mekânı aydınlattı. Cebini karıştırdı, alevlerin üzerine bir avuç ardıc otu serpiştirdi. Ateş tüttü ve ortalığa kekremsi bir koku yayıldı. Ot, sırtını duvara vererek yere oturdu ve ağzına attığı iri bir diş sarımsağı, kocaman yudumlarla, şarabının neredeyse yarısıyla yuttu. Karın boşluğunda ve göğsünde çöreklenen diğer kor ise bana mısın demiyor, üzerine boca edilen çamurumsu ılık şaraba rağmen sönmüyordu. Yandıkça yanıyordu. İçi kavrulurken başına da şiddetli, yakıcı bir ağrı dadanmıştı. Dışarıya basınç yapıyor, gözlerinden fışkırıyor, göz bebeklerini kafatasından dışarı fırlatıyordu. Alevlere doğru eğildi. Kararmış, yanık bir odun parçası aldı içinden. Ağır ağır duvara döndü ve titrek ellerle duvara şu ibareyi yazdı:

S	A	T	A	N
A	D	A	M	A
T	A	B	A	T
A	M	A	D	A
N	A	T	A	S

Derin bir nefes aldı ve başını duvara, ibarenin yanına yasladı. İyice güçten düşmüştü; bağırsaklarında, içinde yumuşak dokularda sürünerek yayılan ateşi boş yere söndürmeye çalıştı. Kafatasının içine bir kez daha, etrafında ne varsa patlatacak güçte, bir ağrı saplandı. Kucağına kustu, içinden şaraba, irine bulanmış yapış yapış bir balgam çıktı. Çenesinden süzülen kusmuğu silmeye yeltendiyse de bir bez parçası gibi sallanan koluna söz geçiremedi.

Bedeni dağılıyordu, yere uzandığında, iğneler saplanan gözleri tavanda oynayan gölgelerin arasında, kocaman lekelerin, ıslak beneklerin birleşip ayrışmalarını, belirsiz, amorf şekillere dönüşmelerini seyrediyordu. Sessizce oynuyor, kıpırdaşıyorlardı. Korkunç sessizlik mekânda ve kafasının içinde zonkluyordu.

Dışarıdan sesler geldi. İyice yaklaştı, içeri girdi. Bir anda kapalı mekânda gök gürültüsü gibi patladı. Sıradan sözcüklerle, bir konu etrafında dönüyordu. Bir şeyler söylemek istediye de ağzını açamadı. Sonra onları gördü.

Ateşin yanında dikilen iki kişinin boyu neredeyse tavana uzanıyordu. Biri uzun, parafinli bir pelerin giymişti, kukuletası başını örtüyordu. Boynunda, içinde büyük ihtimalle kutsal kitabın bulunduğu, küçük bir çanta asılıydı. Sağ elinde ucu kıvrık, uzun, beyaz bir sopa tutuyor, sol eliyle de yüzüne merheme benzer bir şey sürüyordu. Diğeri pelerininin üstüne büyük gagalı bir maske takmıştı. Gözlerinin olması gereken yerde alevleri yansıtan bir koruyucu gözlük görünüyordu. “Ardıç,” dedi birincisi. Zavallı, ardıçtan medet umuyordu. Rahip kukuletasını indirdi ve yere, Ot’un gözlerine doğru eğildi. Johan Ot, uzun zaman önceki gibi, aynı soluk yüze yaklaşarak durmadan konuşan ve açılıp kapanan o dişsiz ağız boşluğuna dikti gözlerini. Pis kokan nefesiyle lanet olası dilenci Anton eğiliyordu üzerine sanki bir kez daha.

Fransisken rahip doğruldu ve omuzlarını silkti. “Nane merhemi yanında mı?” diye sordu gagalı ve koruyucu gözlüklü olanı. “Evet,” dedi arkadaşı, “limonla pelinotu da yanımda. “ Bir an sustu ve usulca gülerek ilave etti, “Elbette, biraz da şarap.”

Gagalı, deri eldivenlerini taktı ve dışarıdan aldığı uzun demir kancayı geçirdi kapının eşiginden. Johan Ot’un paçasına takarak çekti. “Baksana”, dedi Fransisken rahip, “belinde sıyrıklar var.” Diğeri eğildi, baktı. “Kürek mahkûmuymuş,” dedi. “Onlar zincir izi.”

Gagalının kancayı çektiğini hissediyordu. Başı yere küt küt çarpıyordu.

Bu vartayı da atlatacağım, diye düşündü. Mutlaka bu vartayı da atlatacağım.

Yarına ayılmış olacağım ve bu lanet olası rüyalardan temelli kurtulacağım.

Ölümün Eşiğinde, Yaşamın Eşiğinde

Kürek Mahkûmu Sloven yazar Drago Jančar'ın ortaçağı ustalıklı anlattığı romanıdır. Sayfaları çevirdikçe talihin şekillendirdiği kişisel yazgıların iç içe geçtiği muhteşem, uçsuz bucaksız bir panoramada, çılgın bir dönemin insanları nasıl akıl almaz, karmaşık olayların kucağına sürüklediğine, gizemli ve anlaşılmaz anaförlara yönlendirdiğine tanık oluruz.

Eser geçmişte kalmış, artık tarih olmuş bir dönemi anlatır. Roman yazarlarının sıkça başvurduğu bu yaklaşım, yazarın olaylarla arasına koyduğu mesafe sayesinde daha özgür, daha esnek bir anlatıma başvurmasını sağlar. Geçmişle hesaplaşırken güncel olayları dolaylı ve kapsamlı bir bakışla irdeleme fırsatı yakalar. Geçmişte neler olmuş, yaşam nasıl şekillenmiştir?

Kürek Mahkûmu, 17. yüzyıl Avrupa'sında yaşar. Otuz Yıl Savaşları'nın (1618-1648) kıtayı kasıp kavurduğu bir dönemden söz ediyoruz. Hem de ne kasıp kavurmak; Avrupa'nın baştan aşağı yıkıma uğradığı yıllardır bunlar. Üç yüz yıl sonra vuku bulacak Birinci Dünya Savaşı'na gelene dek eşi benzeri görülmemiş bir çatışma dönemidir. Yıkımda, 20. yüzyılın ilk yansının, Otuz Yıl Savaşları'yla ancak boy ölçüşebileceğini öne sürenler haksız sayılmazlar. Yaşlı kıta bin yıl öncesine dayanan Roma İmparatorluğu'nun çöküşünden beri bu boyutlarda bir

çatışmayla karşılaşmamıştır. Avrupa'nın göbeğinde Katoliklerle Protestanları karşı karşıya getiren bu savaş, hem ülkeleri birbirine kırdırarak ittifakları sarsmış hem de toplumları birbirine düşürerek ülkeleri içinden çökertmiştir: "Katolik ve Protestan ülkelerde bulaşıcı bir cinnet hâli yaşanmıştır." Halklar birbirini düşman bilmiştir. Dini, milli, kitlesel, kişisel, çıkarıcı ve otoriter eğilimleri, tutkuları ateşlemiş, tek bir potada kaynatmıştır. Hem de peşpeşe. Bu inanılmaz toplumsal yozlaşmanın tanığı, büyük İngiliz filozof Thomas Hobbes'un bilinen deyişiyle *homo homini lupus*, insanın insanın kurdu olduğu, insanın insana yabancı olduğu gerçeği ispatlanmıştır.

Dönem büyücülüğün, cadı avının kol gezdiği bir dönemdir. İnsanlar mesnetsiz suçlanabilmiştir. Korku her yere yayılmıştır. Kişiler korkudan ya da bağınazlıktan dolayı itham edilmiş, gelişigüzel bir ihbarın kurbanı olmuş, engizisyon mahkemesinin ve işkence mekanizmasının pençesine düşmüştür. Günahkâr ruhları ihbar etmekten daha kolay bir şey yoktur. Engizisyonun pençesinden kurtulmak imkânsızdır, günahkâr kişi, işkence aletlerinin etkinliği sayesinde suçunu itiraf etse de muhakkak cezasını bulur. Aslına bakılırsa Johan Ot'un nasıl olup da kurtulduğu bir muammadır.

Üstelik veba salgınlarının özellikle eğitimsiz – ve günahkâr - Avrupa halklarını kırıp geçirdiği bir dönemden söz ediyoruz. İnsanların türlü türlü felaketlere maruz kaldığı, yaşamın tuzaklarına düşmekten kurtulamadığı bu yıllarda toplu cinnetten daha olağan bir netice beklenemez.

Kısacası, alın yazısının peşine takıldığımız romanın ana karakteri Johan Ot'un yaşadığı dönemde totaliter yönetimler hayatı kullarına zehir ederler. Anlatıcının deyişiyle, "günümüz terör günüdür". Jançar'ın dolaylı olarak günümüze yaptığı göndermeler, okurun kişisel takdirine kalmıştır. Bugünle pa-

ralellikler kurmak mümkündür. Romandaki olayların geçtiği dönemde soyluların halkı baskı altına aldıkları gerçeği daha derinlemesine araştırma konusu olabilir.

Bununla beraber, Johan Ot'un başına gelen ve canlı, ayrıntılı betimlemelerle daha geniş bir toplumsal çerçeveye oturtulan bütün felaketlerin aslında (romanda yer alan diğer karakterler için de olduğu gibi) kırılğan, delişmen ve karmaşık ruhunun bir yansıması olduğu dikkatli okurun gözünden kaçmayacaktır. O ruh bir şeylerden kaçmakta, bir yerlere ulaşmaya çalışmaktadır. Ve biz okurlar bu ruhun nereden nereye ve niçin gittiğini bir türlü öğrenemeyiz. Sanki ne kadar yıpratıcı olsa da kaçmaya koşullanmıştır, "Bir gecede insan ne kadar uzağa gidebilir ki?" Durum apaçiktır. Daha hikâyenin başında hancı tarafından uyarılır: "Fazla uzağa gidemezsin." Her şeye rağmen Johan Ot'un yaşam enerjisi güçlüdür, içinde kadere kafa tutacak direnci barındırır. Sonunda hâlâ "bu vartayı da atlatacağım" inancını taşımaktadır. Sıkı durur, mücadelecidir, inatçıdır ama acaba bu vartayı da atlatabilecek midir? Kim atlatabilir ki? "İnsan kaderinden kaçamaz," diye son noktayı koyar aslında anlatıcı.

Johan Ot alelâde bir insan değildir, okur yazardır, tıp, fizik, ticaret gibi belli başlı konular hakkında bilgilidir, hür düşüncelidir (şüpheli mi desek?); devlet yönetimi ve metafizik gibi konular da ilgi alanına girse de, zaman zaman fikrini ifade etmemeyi tercih eder. Johan Ot'u bir nevi entelektüel gezgin olarak sınıflandırabiliriz. Farklı olduğu için dikkat çekmesi kaçınılmazdır. Yine de yaşamın tadını çıkarmak, kendini çeşitli zevklerden mahrum etmemek konusunda kararlıdır. ("Johan Ot sonu gelmeyen davetler ve içki fasıllarından şikayetçi değildi.") Acaba böylece sonunu mu hazırlar? Mesleğini başarıyla sürdürmek varken, kafasının içinde çöreklenen dengesizliğe

geçit vererek, istemese de uçurumun eşiğine dayanması getirir sonunu.

Slovenya'da ilk kez 1978 yılında yayımlanan *Kürek Mahkûmu* ifade gücü, başarılı olay örgüsü ve konuya hakimiyeti açısından aynı dönemde yayımlanan büyük Avrupa romanlarından biridir. *Kürek Mahkûmu* ve *Gülün Adı* (İtalya'da ilk baskısı 1980 yılında yapılmıştır) çağdaşlardır. Hem Jançar hem Eco benzer iki cümleyi çarpıcı bir şekilde kullanmışlardır: "Johan saman şiltenin üzerindeki adını bile bilmediği kadını hatırladı" (*Kürek Mahkûmu*) ve "Tek aşkımın adını hiç bir zaman öğrenmedim" (*Gülün Adı*). Bütün bunlar Drago Jançar'ın ne kadar büyük bir yazar olduğunun kanıtıdır. İfade gücü sonsuzdur. Gelmiş geçmiş en çok dile çevrilmiş Sloven yazarlardan biridir. Bir gün edebiyatın Olympus'una ulaşması, aday olması olasıdır.

Bu romanın okurunu zorlu bir görev beklemektedir, olayların peşine takılacak, inatla izini sürecektir ve ödüllendirilecektir. Bu eseri mutlaka okumalı, üzerinde düşünmelidir; çağımız olmayan bir dönemin, insanımız olmayan insanlarını anladığını görecektir.

Sanırım böylelikle, yaşlı kıtanın kalbinde yaşanan o cinnetin uzak varisi olan okur, Johan Ot'un kaderini ve günümüze uzanan yansımalarını daha kolaylıkla kavrayacaktır.

Milan Jazbec

Ljubljana/Ankara Ağustos 2014